

Finančna uprava Republike Slovenije

LETNO POROČILO

FINANČNE UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2023

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za finance

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Finančna uprava Republike Slovenije

Ljubljana, februar 2024

1 KAZALO

1 KAZALO	3
2 UVOD	5
3 OSEBNA IZKAZNICA	7
4 REALIZACIJA PROGRAMA DELA FINANČNE UPRAVE RS ZA 2023	9
5 ZAVEZANCI ZA PLAČEVANJE JAVNOFINANČNIH DAJATEV	26
6 POBIRANJE JAVNOFINANČNIH DAJATEV	29
6.1 Dohodnina	31
6.2 Davek od dohodkov pravnih oseb	46
6.3 Prispevki za socialno varnost	52
6.4 Davek na dodano vrednost	60
6.5 Trošarine	66
6.6 Carine	71
6.7 Davek na motorna vozila	86
6.8 Davek na promet nepremičnin	88
6.9 Okoljske dajatve	89
6.10 Pribitek k cestnini in taksa na pretovor	91
6.11 Davek od prometa zavarovalnih poslov	92
6.12 Davek na finančne storitve	92
6.13 Davek na dediščine in darila	93
6.14 Davek na vodna plovila in dodatni davek od plovil	93
6.15 Davki od premoženja	93
6.16 Nadomestilo od uporabe stavbnega zemljišča	93
6.17 Prirejanje iger na srečo	94
6.18 Davek od iger na srečo, koncesijska dajatev, davek na srečke in davek na dobitke od iger na srečo	95
7 ZAŠČITA IN VAROVANJE ŽIVLJENJA, ZDRAVJA IN PREMOŽENJA	97
8 VARNOST V PROMETU IN DRUGE AKTIVNOSTI NA PODROČJU PROMETNE VARNOSTI	101
9 NADZOR	103
Kontrole	107
Inšpekcijski nadzor	107
Preiskave	108
Mobilni oddelki	109
Specifična področja nadzora	110
Obravnava prijav	116
10 KAZNIVA RAVNANJA	117
Vodenje prekrškovnih postopkov	117
Obravnava kaznivih dejanj	120
11 DAVČNI DOLG	121
12 ZAVAROVANJE PLAČILA DAJATEV	128
13 IZTERJAVA	130
14 PRAVNA SREDSTVA	144
5 MEDNARODNA IZMENJAVA INFORMACIJ IN MEDNARODNO SODELOVANJE	147
Mednarodna izmenjava informacij s carinskega in trošarinskega področja	148
Mednarodna izmenjava informacij z davčnega področja	149
Mednarodne carinske operacije	160
16 MEDNARODNA DEJAVNOST	161

Finančna uprava Republike Slovenije

17 INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA	166
18 SPODBUJANJE PROSTOVOLJNEGA PLAČEVANJA DAJATEV	185
19 IZVAJANJE UKREPOV POVEZANIH Z EPIDEMIJO SARS –COVID IN ODPRAVLJANJEM NJENIH POSLEDIC	194
20 IZVAJANJE UKREPOV ZA OMILITEV POSLEDIC DVIGA CEN ENERAGENTOV	197
21 IZVAJANJE INTERVENTNIH UKREPOV ZA ODPRAVO POSLEDIC POPLAV IN PLAZOV V AVGUSTU 2023	198
22 NOTRANJI IN ZUNANJI NADZOR NAD FINANČNO UPRAVO RS	201
23 PORABA PRORAČUNSKIH SREDSTEV	204

Finančna uprava Republike Slovenije

2 UVOD

Letna poročila o delu državnih organov, poleg transparentnega prikaza opravljenih nalog, ponujajo tudi priložnost, da državni organi strokovni in širši javnosti podrobneje predstavijo pestrost svojega delovnega področja, situacije in izzive, s katerimi so se v preteklem letu srečevali, pa tudi uspehe, ki so jih dosegli.

Dokument, ki je pred vami, ponuja vpogled v obseg, raznolikost in zahtevnost nalog, ki jih je Finančna uprava RS opravila v letu 2023. Posamezne številke morda ne razkrivajo vsega, a postavljene v kontekst števila zaposlenih glede na širok spekter pristojnosti in nujnost hitrega prilagajanja in prevzemanja nalog, ki so nujne za stabilnost naše države, nedvomno odražajo veliko mero predanosti, ki jo uslužbenci Finančne uprave RS izražajo pri svojem delu, poslanstvu.

V letu 2023 so zavezanci v javnofinančne blagajne vplačali 22,5 milijarde evrov prihodkov, kar je za 1,5 milijarde €, oziroma za 7 % več kakor v letu prej in za 17,2 % več kakor v letu 2021. Davčni dolg se je pri tem še naprej nižal in je konec leta 2023 znašal 841 milijonov €, kar je najmanj od ustanovitve Finančne uprave RS dalje.

V preteklem letu smo izvedli pomembne ukrepe za spodbujanje prostovoljnega plačevanja javnih dajatev. Ob tem moram izpostaviti hitro odzivne klicne centre ter uvedene številne poenostavitve v storitvah, ki jih ponujamo našim deležnikom. Neprestano vlaganje v razvoj informacijske podpore, s poudarkom na izboljševanju uporabniške izkušnje, se odraža v strmi rasti elektronskega poslovanja fizičnih oseb s Finančno upravo RS. Poleg tega je bil v preteklem letu velik poudarek namenjen tudi širjenju elektronskih storitev ter izmenjavam podatkov med organi.

Da je Finančna uprava RS prožen, odziven in učinkovit organ, se je ponovno izkazalo v času obsežne naravne katastrofe, ko so avgustovske poplave močno ohromile velik del države. Hitra implementacija zakonodajnih rešitev je bila ključna za učinkovito nudenje pomoči prizadetim prebivalcem in gospodarstvu. Tovrstne izredne naloge seveda terjajo prilagoditve ustaljenih procesov dela in vplivajo tudi na načrtovane aktivnosti.

Kot vsako leto, smo tudi v letu 2023 implementirali številne novosti. Izvedli smo obsežne in številne spremembe in prilagoditve, ki so posledica zakonodajnih sprememb. Naj naštejemo le najpomembnejše: podprli smo plačevanje obveznega zdravstvenega prispevka, implementirali nov tranzitni in izvozni sistem, začeli z uvedbo druge faze evropskega sistema uvoza nadzora, pa z uvedbo mehanizma za oglično prilagoditev na mejah, izvedli nadgradnje sistema e-Trgovanja ter prešli na nove vrste izmenjav podatkov. Gre za zahtevne in kompleksne sisteme in uvedba vsake izmed izpostavljenih novosti, ne bi uspela brez predanega ekipnega dela naših zaposlenih.

Pomembno področje delovanja Finančne uprave RS so tudi nadzorne in druge oblike zagotavljanja skladnosti poslovanja davčnih zavezancev. V letu 2023 je bila posebna pozornost namenjena obvladovanju tveganja pri velikih davčnih zavezancih zlasti v povezavi z mednarodnim poslovanjem, s poudarkom na tveganjih, povezanih s transfernimi cenami. Zelo pomembna je tudi nefiskalna vloga na področju zaščite družbe, trga, okolja in prebivalcev EU. V letu 2023 smo aktivno sodelovali pri izvajanju omejevalnih ukrepov EU proti Rusiji v zvezi z Ukrajino.

Pri vseh operativnih nalogah, pa skušamo vseskozi vlagati tudi v razvoj naše organizacije, saj bomo le tako lahko sledili spremembam poslovnega in delovnega okolja. V letu 2023 smo aktivno razvijali odnose s partnerskimi in stanovskimi organizacijami z našega področja in iskali inovativne metode za krepitev in razvoj kompetenc naših zaposlenih. S tem namenom je bila ustanovljena Finančna akademija, ki bo skrbela za izobraževanje zaposlenih in tudi zavezancev. Kadrovsko politiko smo aktivno usmerjali v pomlajevanje kadrov ter promocijo zaposlitvenih možnosti v Finančni upravi RS.

V letu 2024 bo Finančna uprava RS obeležila svojo 10. obletnico obstoja, odkar je nastala z združitvijo takratne Davčne uprave Republike Slovenije in Carinske uprave Republike Slovenije. Tako s številkami v tem letnem poročilu kot tistimi v preteklih letih se je Finančna uprava RS nedvomno dokazala kot ključen steber na področju ohranjanja

Finančna uprava Republike Slovenije

stabilnosti naše države. Predvsem v nepredvidljivih razmerah nedavnih kriz se je izkazala s svojo prožnostjo, pripravljenostjo in prilagodljivostjo prevzeti nove naloge. Nedvomno gre za enega najbolj digitaliziranih državnih organov v Sloveniji, z jasnimi razvojnimi načrti, predvsem na področju uporabe novih tehnologij in razvoja storitev za zavezance.

Želim poudariti, da smo bili pri opravljanju naših nalog deležni razumevanja in podpore ministra za finance, za kar smo mu v Finančni upravi RS izjemno hvaležni. Prav je tudi, da na tem mestu izrečem pohvalo in zahvalo vsem, ki so s svojim predanim delom pripomogli, da smo svoje poslanstvo opravili z odliko.

Peter Grum
generalni direktor

Finančna uprava Republike Slovenije

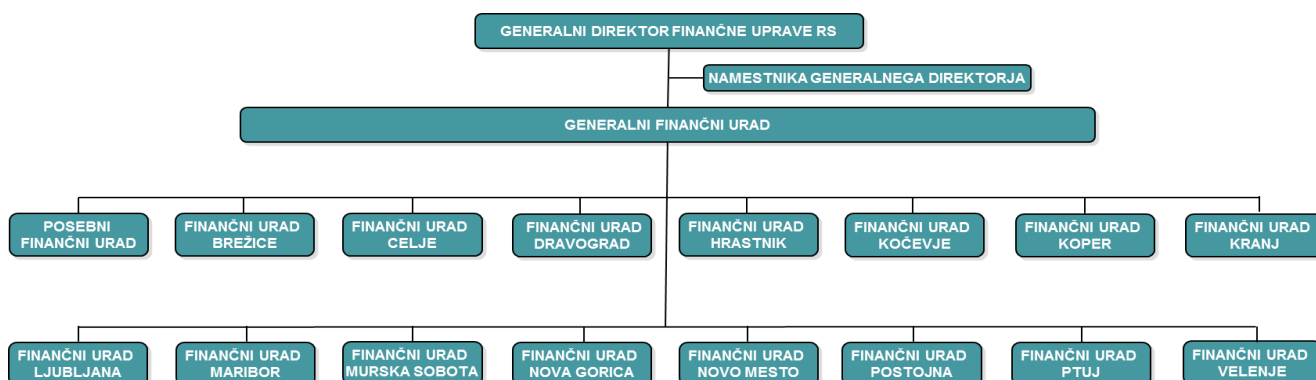
3 OSEBNA IZKAZNICA

Finančna uprava RS je organ v sestavi Ministrstva za finance. Nastala je 1. avgusta 2014 z združitvijo Carinske uprave RS in Davčne uprave RS. Njen sedež je na Šmartinski cesti 55 v Ljubljani. Naloge in organizacijo ureja Zakon o finančni upravi.

Organizacija Finančne uprave RS

Finančno upravo RS so na dan 31. decembra 2023 sestavljali Generalni finančni urad in 16 finančnih uradov (v nadaljevanju: FU): Brežice, Celje, Dravograd, Hrastnik, Kočevje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Postojna, Ptuj in Velenje ter Posebni finančni urad.

Slika 1: Organizacijska shema Finančne uprave RS na dan 31. december 2023

V okviru Generalnega finančnega urada delujejo Služba generalnega direktorja, Notranjerevizijska služba, Služba za skladnost poslovanja, Finančna akademija, Uprava za carine, Uprava za davke, Uprava za nadzor, Uprava za prihodke, Urad za informatiko in Urad za splošne zadeve. V vseh finančnih uradih delujejo sektorji za davke, sektorji oz. oddelki za izvršbe (z izjemo Posebnega finančnega urada) in službe za splošne zadeve. Sektorji za carine delujejo v osmih FU (Celje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica in Novo mesto), sektorji za nadzor pa v enajstih FU (Celje, Dravograd, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Ptuj in Posebni finančni urad).

Med letom 2023 se je organizacija Finančne uprave RS delno spremenila v skladu s poslovnimi potrebami, zato so bile izvedene določene notranje organizacijske spremembe. V večini finančnih uradov so bili že do sedaj organizirani posebni oddelki za specializirana področja dela, kjer se opravljajo te naloge centralizirano. Tako v okviru Finančne uprave RS delujejo posebni oddelki za naslednja področja dela: obravnava kaznivih ravnanj, inšpekcijski nadzor s področja carin, izvršba nedavčnih terjatev, oprostitev in vračila dajatev za diplomatska predstavništva, konzulate, institucije in organe EU ter mednarodne organizacije, identifikacija za namene DDV, poenostavljeni postopki, mednarodni cestni promet, pavšalna nadomestila, vodna plovila, poenostavitve, promet, TARIC, intrastat, tranzit, okoljske dajatve, izvajanje postopkov s področja DDV za posebne ureditve in centralna pomoč uporabnikom.

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2023 je bilo v Finančni upravi RS zaposlenih 3.570 uslužbencev, kar je za tri uslužbenke manj kot konec leta 2022. Od tega je bilo 2.419 žensk (67,76 %) in 1.151 moških (32,24 %). 3.502 uslužbenca sta imela sklenjene pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas in 68 za določen čas. Povprečna starost javnih uslužbencev, zaposlenih za nedoločen čas, je na dan 31. decembra 2023 znašala 51,1 leta.

V letu 2023 je delovno razmerje v Finančni upravi RS sklenilo 207 uslužbencev. Pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas je sklenilo 165 uslužbencev (med njimi jih je 47 predhodno sklenilo delovno razmerje za določen čas), skupno število sklenitev delovnih razmerij za določen čas je bilo 89.

V letu 2023 je bilo 210 prenehanj delovnega razmerja, od tega je imelo 34 uslužbencev sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za določen čas, 176 pa za nedoločen čas. Slednjim je pogodba o zaposlitvi prenehala zaradi: upokojitve (122), sporazumnega prenehanja pogodbe o zaposlitvi (26), premestitve v druge državne organe (20), sklenitve dogovora o mirovanju pravic in obveznosti (1), neuspešno opravljenega poskusnega dela (2), izredne odpovedi (1), 4 javni uslužbenci pa so umrli.

Skupno število zaposlenih je bilo v obsegu dovoljenega števila zaposlenih, določenega s kadrovskim načrtom, ki je za leto 2023 znašal 3.589 zaposlenih.

Preglednica 1: Število zaposlenih v Finančni upravi RS

Notranja organizacijska enota	Število zaposlenih za nedoločen čas 31. 12. 2022	Število zaposlenih za določen čas 31. 12. 2022	Skupaj 31. 12. 2022	Število zaposlenih za nedoločen čas 31. 12. 2023	Število zaposlenih za določen čas 31. 12. 2023	Skupaj 31. 12. 2023	Indeks – vsi zaposleni 2023/ 2022
Generalni FU	629	21	650	633	17	650	100,0
Posebni FU	82	1	83	83	0	83	100,0
FU Brežice	77	3	80	75	1	76	95,0
FU Celje	257	4	261	258	3	261	100,0
FU Dravograd	70		70	70	3	73	104,3
FU Hrastnik	40		40	43	0	43	107,5
FU Kočevje	38	1	39	38	0	38	97,4
FU Koper	347	5	352	342	4	346	98,3
FU Kranj	214	3	217	214	3	217	100,0
FU Ljubljana	605	7	612	592	6	598	97,7
FU Maribor	310	4	314	308	10	318	101,3
FU Murska Sobota	220	7	227	216	9	225	99,1
FU Nova Gorica	233		233	234	7	241	103,4
FU Novo mesto	211	2	213	213	0	213	100,0
FU Postojna	47	0	47	48	0	48	102,1
FU Ptuj	82	2	84	84	2	86	102,4
FU Velenje	51	0	51	51	3	54	105,9
Skupaj	3.513	60	3.573	3.502	68	3.570	99,9

V Finančni upravi RS je bilo na dan 31. decembra 2023 zaposlenih 2.838 pooblaščenih uradnih oseb, od tega 397 inšpektorjev, 592 finančnih svetovalcev, 161 preiskovalcev, 251 carinikov, 1.071 kontrolorjev in 366 izterjevalcev. Na vseh finančnih uradih skupno 532 zaposlenih izvaja naloge na področju obdavčitve dohodkov, 460 na področju DDV in drugih obdavčitev, 541 jih dela na področju nadzora, 390 na področju izvršbe, 380 na področju carinjenja blaga, 127 na področju trošarin in okoljskih dajatev, 178 uslužbencev pa izvaja naloge informiranja. Na področju

splošnih nalog na finančnih uradih dela 212 uslužbencev. Preostali uslužbenci izvajajo naloge na ostalih področjih (davčni register, mednarodna obdavčitev, itd.). Na Generalnem finančnem uradu 190 zaposlenih opravlja naloge v podpornih, 458 pa v strokovnih službah (na davčnem področju 82, na carinskem 81). V Upravi za nadzor, v sklopu katere so tudi finančne preiskave je 135 uslužbencev, v Upravi za prihodke pa opravlja računovodske in finančne naloge pri pobiranju davčnih in nedavčnih prihodkov 160 zaposlenih).

Preglednica 2: Pregled zaposlenih po stopnjah izobrazbe

Stopnja izobrazbe	Število zaposlenih 31. 12. 2022	Delež v %	Število zaposlenih 31. 12. 2023	Delež v %	Indeks 2023/2022
Osnovna	7	0,20	7	0,20	100,0
Nižja poklicna	1	0,03	1	0,03	100,0
Srednja poklicna	17	0,48	14	0,39	82,4
Srednja	724	20,26	691	19,36	95,4
Višja	461	12,90	434	12,16	94,1
Visoka strokovna	1.075	30,09	1.131	31,68	105,2
Univerzitetna	1.092	30,56	1.100	30,81	100,7
Magisterij	183	5,12	180	5,04	98,4
Doktorat	13	0,36	12	0,34	92,3
Skupaj	3.573	100,00	3.570	100,00	99,9

4 REALIZACIJA PROGRAMA DELA FINANČNE UPRAVE RS ZA 2023

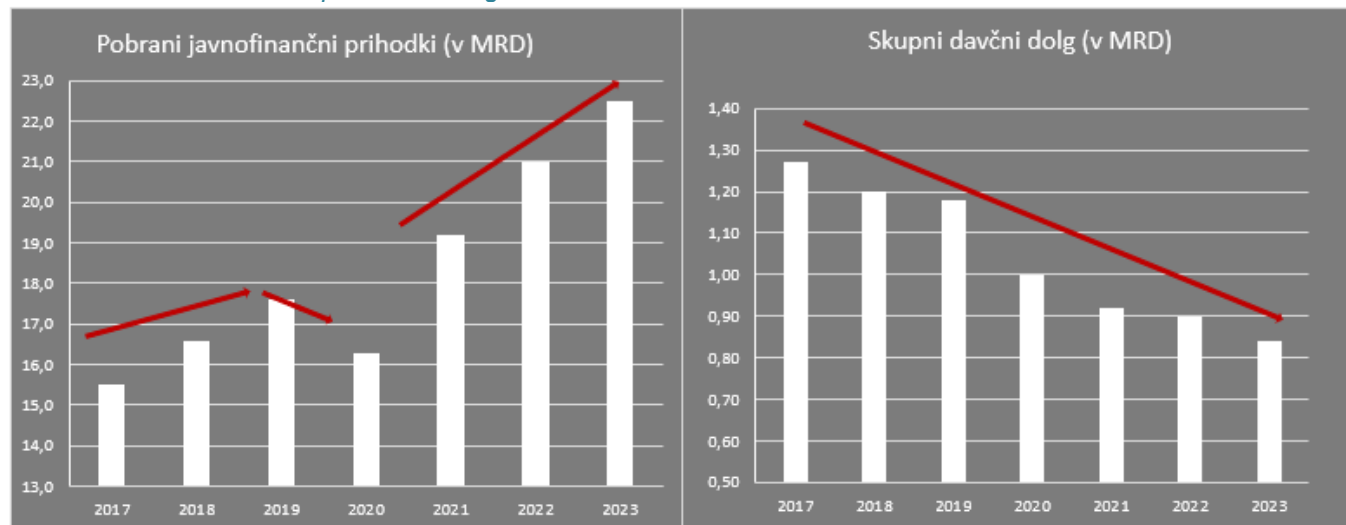
V realizaciji programa dela Finančne uprave RS so predstavljene pomembnejše aktivnosti in doseženi rezultati, ki jih je Finančna uprava RS uresničila v letu 2023 z namenom doseganja strateških ciljev, določenih v Strategiji delovanja Finančne uprave v obdobju 2021 – 2025. Sklepno so predstavljene tudi dosežene vrednosti kazalnikov uspešnosti poslovanja Finančne uprave RS v letu 2023.

Stabilni viri financiranja javnofinančnih blagajn so pogoj za uresničevanje politik na različnih področjih družbenega razvoja. Finančna uprava je v letu 2023 s svojim delovanjem zagotavljala, da so se ti viri učinkovito prelili v ustrezne blagajne. Finančna uprava RS je v letu 2023 za proračune države, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ), Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), občin in posredno EU pobrala 22.514.980.147 € prihodkov, kar je za 1.465.768.832 € oziroma 7,0 % več kakor v letu 2022, za 3.299.482.283 € oziroma 17,2 % več kakor v letu 2021 in za 6.233.225.094 € oziroma 38,3 % več kakor v letu 2020. Trend upada davčnega dolga se je nadaljeval. Konec decembra 2023 je davčni dolg znašal 841.808.794 €, kar je 6,1 % manj, kot je znašal konec leta 2022.

Finančna uprava Republike Slovenije

Slika 2: Pobrani JFP in skupni davčni dolg 2017 - 2023

Enostavnejše izpolnjevanje obveznosti in uveljavljanje pravic

Poenostavitve poslovanja in širjenje elektronskih storitev so vzvod za spodbujanje prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti, posledično pa narašča učinkovitost Finančne uprave pri pobiranju javnih dajatev. Učinkovito pobiranje javnih dajatev namreč zmanjšuje vrzel med teoretično davčno obveznostjo (kot izhaja iz sprejetih predpisov) in dejansko plačanimi javnimi dajatvami. V letu 2023 je Finančna uprava RS aktivno posodabljala in izboljševala procese na vseh ključnih funkcijskih področjih svojega dela (informiranje, registracija, odmera, nadzor, plačevanje, izterjava). V nadaljevanju so predstavljene najpomembnejše aktivnosti:

prenova plačevanja davka na motorna vozila

Z namenom zagotavljanja hitre odmere davka je Finančna uprava RS in hkratnega nadzora se je v letu 2023 nadaljevala avtomatizacija procesa odmere davka na motorna vozila. Da bi odmera že v obstoječi ureditvi bila čim hitrejša, je omogočena elektronska oddaja napoved, e vročanje odločbe, uporaba posebnega sklica za plačilo davka po modelu 23. Povprečni čas odmere davka na motorna vozila je 4 dni. Z nadaljnjimi nadgradnjami programske opreme in ob pogoju ustrezne dokumentacije, ki jo predloži zavezanec, pa naj bila odmera izvedena še v krajšem času.

prenova plačevanja davka na promet nepremičnin

Prenovljena je bila informacijska podpora za odmero davka na promet nepremičnin ter uveden poseben sklic za plačevanje te vrste obveznosti. Izvedene so priprave za možnost oddaje napovedi preko e Davkov. Elektronsko oddane vloge in vročanje odločb, enostavno plačevanje obveznosti, vključno z elektronsko evidenco potrdil o plačnem davku za potrebe 37. čl. ZZK-1 namreč lahko bistveno pohitrijo in poenostavijo postopke odmere davka na promet nepremičnin.

prenova odmere dohodnine od dobička iz kapitala od vrednostnih papirjev

Odmera dohodnine od dobička iz kapitala od vrednostnih papirjev za leto 2022 je bila uspešno izvedena v novem programskem okolju. Konec meseca aprila 2023 je bila izdana I. tranša odločb/obvestil in sklepov, nadalje so bile izvedene še tri tranše. Program za odmero dohodnine od dobička iz kapitala od vrednostnih papirjev se vseskozi nadgrajuje, predvsem na način, ki zagotavlja učinkovitejše delo in manjšo verjetnost napak pri vnosu. Programska podpora se je v letu 2023 pričelo nadgrajevati tudi s pritožbenim modulom.

spremembe v odmeri davka na dediščine

Finančna uprava RS in Vrhovno sodišče sta v letu 2023 uspešno vzpostavila pogoje za elektronsko pošiljanje sklepov o dedovanju. Brezpapirno poslovanje med sodišči in Finančno upravo pomeni pomembno administrativno razbremenitev, s tem pa hitrejša zaključevanje tovrstnih davčnih postopkov.

prenova izvajanja konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja

Programska podpora na področju reševanja zahtevkov KIDO za vračilo davka je bila dana v uporabo s 1. 1. 2024. Zavezanci bodo tako lahko oddajali zahtevke KIDO za vračilo davka tudi v elektronski obliki preko portala eDavki od 1. 1. 2024 dalje. Pripravljen in predan v uporabo bo tudi zaledni sistem IDIS ter s tem vzpostavljeni boljši pogoji za delo KC KIDO, ki je s 1. 1. 2024 začel delovati na Finančnem uradu Ptuj.

poenostavitve na področju dohodnine od dohodka iz kmetijske dejavnosti

V drugi polovici leta 2023 se je intenzivno prenavljala programska podpora za predhodne postopke v okviru odmere obveznosti iz kmetijstva, v kateri se bodo pripravili podatki za odmero obveznosti iz kmetijstva za leto 2023 in naslednja davčna leta. Na eDavkih je zaključen razvoj vlog, ki jih zavezanci, ki davčno osnovo od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti ugotavljajo na podlagi katastrskega dohodka, po novem lahko oddajo elektronsko, in sicer vlogo za določitev dejanskega uporabnika kmetijskih in gozdnih zemljišč, vlogo za prijavo kmetijskih in gozdnih zemljišč izven RS, vlogo za prijavo pridelave vina izven RS in vlogo za uveljavljanje oprostitev za izračun akontacije dohodnine od katastrskega dohodka. Tovrstne vloge se bodo integrirale v zaledno programsko okolje, kjer se bo izvedla njihova nadaljnja obdelava in obravnava.

spremembe v odmeri akontacije dohodnine od dohodkov iz zaposlitve in drugih dohodkov

V letu 2023 se je začela izvajati prva faza prenova programske podpore za odmero akontacije dohodnine na podlagi napovedi dohodkov, prejetih od izplačevalcev, ki niso plačniki davka (dohodki iz tujine). Gre za prenos funkcionalnosti iz dosedanjega zalednega sistema v novi sistem (IDIS), vključno s smiselnimi in nujnimi posodobitvami. Pri tem bo podprt vnos in obdelava vhodnih dokumentov ter pripravljena programska podpora za ustrezne izračune, izdajo odmernih odločb ter njihovo evidentiranje v davčno knjigovodstvo. V novem, sodobnejšem sistemu bodo odmerni postopki v večji meri avtomatizirani, omogočen bo učinkovitejši sistem obravnave pritožb, vse to pa pomeni prihranek časa uslužbencev in manj možnosti za napake. Hkrati bodo zagotovljene centralne evidence podatkov in s tem boljši pogoji njihove nadaljnje obdelave za potrebe postopkov Finančne uprave RS in zunanjo izmenjavo podatkov.

V letu 2023 je bila pripravljena arhitektura nove aplikacije in njena umestitev v zaledni sistem z uporabo vseh skupnih funkcionalnosti ter pripravljen in stestiran vnos podatkov v obrazec DOHZAP1, vključno s kontrolami posameznih polj. Zaradi velikega obsega in kompleksnosti preнове se bo delo se v okviru prve faze v letu 2024 nadaljevalo na pripravi aplikativne podpore za izračun akontacij, pripravi izhodnih odločb, knjiženja in kontrolnih podatkov za izračun letne dohodnine.

priprava predizpolnjenega obračuna DDV

V letu 2023 se je pričelo s pripravo informacijske podpore za pripravo predizpolnjenega obračuna DDV. Davčni zavezanci se bodo lahko odločili, da bodo Finančni upravi RS na mesečnem nivoju po elektronski poti posredovali podatke evidence obračunanega DDV in evidence odbitka DDV. Na tej podlagi bi Finančna uprava RS lahko pripravila predizpolnjen obračun DDV. S tem se bodo davčnim zavezancem lahko znižali stroški, povezani s pripravo obračuna, Finančna uprava RS pa davčnih zavezancev, ki bodo poročali skladne podatke, ne bo obremenjevala s kontrolnimi postopki.

priprava predizpolnjenih obračunov dohodkov iz poslovanja

V letu 2023 je Finančna uprava RS skupaj z Agencijo RS za javnopravne evidence in storitve vzpostavila sistem prevzema podatkov iz letnih poročil preko sistema G2G v realnem času. Tako se podatki iz letnih poročil, ki jih za koledarsko leto 2023 poslovni subjekti oddajajo AJ PES takoj po oddaji posredujejo tudi Finančni upravi. Tako se podatki lahko takoj zapišejo v zaledni sistem, kar je podlaga za zagotovitev prikaza teh podatkov v obračunih DDPO

Finančna uprava Republike Slovenije

in DohDej in podlaga za obvezno oddajo teh podatkov kot priloge v strukturirani obliki v primerih, ko podatki ne bodo oddani AJPES. Poleg tega bo ta korak omogočil vzpostavitev kontrol podatkov v obračunih davka v trenutku njegove oddaje, kar bo prispevalo h kvalitetnejšim podatkom v samih obračunih.

priprava potrdila o davčni številki na e-Davkih

Uvedena je možnost pridobitve potrdila o davčni številki na e-Davkih. Zavezanci so to potrdilo doslej lahko pridobili le na finančnih uradih, kar je bilo pogosto dolgotrajno in zamudno. Možnost elektronske pridobitve potrdila o davčni številki bo omogočila zavezancem hitrejše in enostavnejše izpolnjevanje obveznosti ter uveljavljanje njihovih pravic, za Finančno upravo pa bo glede na precejšnje število vlog za pridobitev potrdila pomenila pomembno administrativno razbremenitev.

poenostavitev vlaganja zahtevkov za izravnavo in vračilo preplačil dajatev

e-KarticaO zavezancem zagotavlja ažurne podatke o stanju davčnega dolga, vključno s podatki o preplačilih davka. V letu 2023 je Finančna uprava RS pričela z razvojem storitve vlaganja zahtevkov za izravnavo in vračilo preplačil dajatev iz eKarticeO. Zavezancem bo tako omogočena enostavna oddaja zahtevka za preknjižbo plačila na drugo vrsto davka ali oddajo zahtevka za vračilo davka, ki je bil plačan pomotoma ali preveč. Na podlagi pripravljene dokumentacije so se v letu 2023 že pričela testiranja nove storitve. Nov način oddajanja zahtevkov bo pohitril njihovo reševanje, kar bo prispevalo k še večji usklajenosti knjigovodskega stanja med zavezancem in Finančno upravo RS.

nadaljnje uvajanje elektronskih plačil za poravnavo obveznosti

Zavezanci lahko pri plačevanju davkov kot poenostavitev uporabljajo različne plačilne metode, ki omogočajo tudi, da se z enim plačilnim nalogom plača več obveznosti. V letu 2023 je bilo omogočeno, da se z enim eRačunom plačajo obveznosti določene z obračunom prispevkov za socialno varnost, ki so oddani v tekočem mesecu, obveznosti iz naslova akontacije dohodnine in dohodnine od opravljanja dejavnost ter druge obveznosti opredeljene v seznamu obračunov davka, na podlagi katerih se izda e-račun, če zapadejo v plačilo isti dan. Omogočena je bila tudi izdaja eRačuna na podlagi prenovljenega obračuna davčnega odtegljaja – REK-O. Na področju spletnih plačil iz eDavkov so bile dogovorjene rešitve, na podlagi katerih bo mogoče iz eDavkov izvesti tudi kartično plačilo oziroma plačilo z rešitvami mobilne telefonije, ki so vključene v sistem spletnih plačil Uprave Republike Slovenije za javna plačila.

uvredba SEPA direktne obremenitve (»davčni trajnik«)

Za obveznosti določene z informativnim obračunom dohodnine je bilo v 2023 omogočeno plačilo s SEPA direktno obremenitvijo. Plačilo s SEPA direktno obremenitvijo pomeni za zavezance poenostavitev pri plačevanju davčnih obveznosti in manjše stroške plačila.

avtomatizacija odločanja o vlogah za plačilo davka v treh obrokih

Finančna uprava je v letu 2023 začela razvijati novo elektronsko storitev, s katero se bo zagotovilo enostavnejše vlaganje vlog za plačilo davka v treh mesečnih obrokih in hkrati hitrejše odločanje o teh vlogah. Bistvena poenostavitev za zavezance bo predizpolnjena vloga v sistemu eDavki, ki jo bo zavezanec le še potrdil. Storitev bo v prvi fazi omogočena za davčne obveznosti iz naslova letnega poročuna dohodnine (odločba o odmeri letnega poročuna dohodnine in informativni izračun dohodnine). V letu 2023 je bila pripravljena dokumentacija in izdelan prototip nove storitve, ki bo po uspešnem testiranju prenesena v produkcijo in na voljo zavezancem. V naslednjih fazah bo storitev omogočena tudi za druge vrste davkov.

Implementacija zakonodajnih novosti oziroma sistemskih sprememb

Delo Finančne uprave pomembno zaznamuje stalno prilagajanje poslovnih procesov zakonskim spremembam. V letu 2023 so bili z namenom nove oziroma dopolnjene evropske zakonodaje, vzpostavljeni oziroma prilagojeni določeni informacijski sistemi. Pri tem gre izpostaviti razvoj in usklajevanje elektronskih carinskih sistemov s poslovnimi zahtevami glede procesov dela in podatkov, ki jih je uvedel carinski zakonik Unije. Z razvojem in

usklajevanjem elektronskih carinskih sistemov se je še dodatno digitaliziralo in pospešilo izvajanje postopkov carinjenja blaga.

implementacija novega tranzitnega sistema

Februarja 2023 je bil v Sloveniji implementiran nov tranzitni sistem SINCTS5. Uvedba SINCTS5 predstavlja uskladitev sistema NCTS (New Computerized Transit System) z novimi zahtevami Carinskega zakonika Unije in Konvencije o skupnem tranzitu. Spremembe vključujejo izvedbo postopka tranzita Unije z zmanjšanim naborom podatkov in vložitev tranzitne deklaracije pred predložitvijo blaga. Prinaša nove funkcionalnosti kot sta registracija dogodkov „na poti“ in uvedbo urada izstopa za tranzit ter poslovnih procesov, povezanih z vložitvijo izstopne skupne deklaracije ISD ter omogoča elektronsko izmenjavo sporočil z avtomatiziranim izvoznim sistemom.

uvredba druge faze evropskega sistema uvoza nadzora

Sistem nadzora uvoza ICS2 (Import Control System2) je bil v letu 2023 nadgrajen s prehodom v drugo fazo, k predstavlja poenotenje varnostne analize tveganja v letalskem prometu in zajema vse najave blaga za vstop v EU v letalskem prometu pred nalaganjem blaga ter pred samim prispetjem blaga na področje EU.

implementacija novega izvoznega sistema

Maja 2023 je bil v Sloveniji implementiran avtomatiziran izvozni sistem SIAES2. Z novim izvoznim sistemom je omogočena popolna digitalizacija izvoznega postopka. Pohitritev postopkov in izboljššan carinski nadzor je prinesla tudi avtomatična povezava SIAES2 z novim tranzitnim sistemom SINCTS5. Novi sistem vsebuje tudi praktične digitalne funkcionalnosti, kot je elektronsko popravljanje carinske deklaracije po prepustitvi ter elektronsko pošiljanje sporočila o izstopu tudi izvozniku blaga.

nadgradnja enotnega carinskega okenca

Finančna uprava RS že od leta 2015 sodeluje v pilotnem projektu enotnega carinskega okenca, ki omogoča avtomatsko preverjanje predpisanih dovoljenj, potrdil in certifikatov, potrebnih za prepustitev blaga v izbrani carinski postopek. Razvoj nacionalnih informacijskih rešitev za izvajanje enotnega carinskega okenca je v skladu s sprejetim zakonodajnim okvirom tekel tudi v letu 2023, ko je bila pripravljena dokumentacija za novo različico aplikacije EU CSW CERTEX R3. Posodobljeno carinsko okence se bo pričelo uporabljati v marcu 2024. Nadgradnja bo omogočila tudi preverjanje dodatnih certifikatov kot npr. skupni zdravstveni vstopni dokumenti za rastline in rastlinske proizvode, dovoljenje za les in lesne proizvode, certifikat o kontrolnem pregledu za uvoz ekoloških proizvodov ali proizvodov iz preusmeritve v EU, dovoljenje za snovi, ki tanjšajo ozonski plašč in dovoljenje za fluorirane toplogredne pline. Poleg samega preverjanja certifikatov bo nadgradnja omogočila tudi upravljanje s količinami in odpis količin.

uvredba novega sistema za vlaganje deklaracij za začasno hrambo

V letu 2023 so se začele aktivnosti za uvedbo novega sistema za vlaganje deklaracij za začasno hrambo, ki bo v Sloveniji uveden 29. 2. 2024. Omogočeno bo elektronsko vlaganje deklaracij za začasno hrambo z vsemi funkcionalnostmi, ki jih imajo drugi deklaracijski sistemi npr. SIAIS2. Omogočeno bo usklajevanje podatkov s strani deklaranta pred in po prepustitvi, omogočeno bo pošiljanje elektronskega zahtevka za izrek neveljavnosti s strani deklaranta, omogočeno bo obveščanje deklaranta o ugotovitvah kontrole itd.. Na ta način bo tudi na tem področju dvignjen in digitaliziran nivo komunikacije med vložniki deklaracij in carinskim organom, s sistemsko analizo tveganja pa bo zagotovljen tudi učinkovitejši carinski nadzor blaga do trenutka uvedbe enega izmed nadaljnjih carinskih postopkov.

nadgradnja novega uvoznega sistema

V letu 2023 je bila pripravljena funkcijska specifikacija za naročilo nadgradnje sistema SIAIS2 s komponento centraliziranega carinjenja pri uvozu (CCI), ki bo implementirana v letu 2024. S to nadgradnjo bodo pooblaščen gospodarski subjekti, v okviru dovoljenja za centralizirano carinjenje pri uvozu, vlagali uvozne carinske deklaracije v državi članici, kjer ima gospodarski subjekt sedež, četudi bo blago fizično predloženo v drugi državi članici. Ob tem bo elektronska komunikacija med vsemi vključenimi carinskimi organi potekala samo prek elektronskega sistema

CCI. Centralizirano carinjenj bo gospodarskim subjektom omogočilo centralizacijo njihovega poslovanja, povezanega z uvozom in zmanjšanje interakcij s carino, saj bo omogočilo izmenjavo deklaracij in ostalih sporočil, povezanih s carinskimi postopki v elektronski obliki v okviru centralnega, skupnega sistema. Poleg tega bo s tem omogočena harmonizacija in standardizacija carinskih formalnosti na ravni celotne Evropske unije. Prav tako bodo avtomatizirani procesi zmanjšali administrativno breme za carino, davčnim organom pa omogočili boljši nadzor nad pobiranjem uvoznega DDV.

nadgradnja sistema e-Trgovanje

Na področju e-Trgovanja je bila v prvi polovici leta 2023, v povezavi z registracijskimi obrazci in posebnimi obračuni za posamezne ureditve znotraj sistema VEM, izvedena prva nadgradnja informacijske podpore, v drugi polovici leta 2023 se je pripravljala in testirala tudi druga nadgradnja informacijske podpore. Nadgradnja sistema e-Trgovanja za nacionalne določbe po ZDavP-2 na področju knjigovodstva je bila v 2023 zaključena v prvi fazi, in sicer ureditev kontnega načrta in shem knjiženja, postopek priprave in izdaje opominov v vlogi države članice potrošnje, predaja terjatev v izvršbo in izračun zamudnih obresti. Izvedene so bile dopolnitve obdelave bančnega izpiska in strategij zapiranja plačil s terjatvami.

zaključek implementacije enotne vstopne točke za državljane in podjetja za davčna področja

Za uspešno implementacijo zahtev Uredbe EU za vzpostavitev enotnega digitalnega portala (Uredbe SDG) je trebase mora čezmejnimi uporabnikom v angleškem jeziku ponuditi opis zahtevanih storitev (Priloga I in II) na odprtem portalu eDavkov, uporabo profila zavezanca na eDavkih ter oddajo obrazca lastni dokument (NF-LD). Finančna uprava RS v letu 2023 izvedla vse prej navedeno. V fazi implementacije je zahteva za vzpostavitev rešitve za izmenjavo dokazil po sistemu »samo enkrat«. Rešitev po sistemu »samo enkrat« se bo v sodelovanju z Ministrstvom za digitalno preobrazbo postopoma vgradila v postopke izmenjave dokazil tako v Sloveniji kot tudi v drugih državah EU.

izmenjava podatkov ponudnikov plačilnih storitev

V letu 2023 je bila v Zakonu o davku na dodano vrednost implementirana sprememba DDV direktive, ki je ponudnike plačilnih storitev zavezala za posredovanje informacij o čezmejnih plačilih in prejemnikih plačil iz držav članic (sistem CESOP - Central System of Payment Information). Ponudniki plačilnih storitev bodo morali prve četrtletne podatke posredovati do 30.4.2024. Za ustrezno delovanje sistema CESOP je Finančna uprava RS razvila informacijski sistem, ki bo omogočil sprejemanje in pošiljanje podatkov. Za ponudnike plačilnih storitev je v letu 2023 izvedla več delavnic z namenom učinkovitejše implementacije sistema poročanja ter na svoji spletni strani objavila vso tehnično dokumentacijo, specifikacijo spletnih storitev in vsebinske dokumente v zvezi z izmenjavo podatkov po CESOP.

implementacija poenostavitve na področju DDV za mala podjetja

V letu 2023 je Finančna uprava RS pričela z aktivnostmi na področju priprave informacijske podpore v povezavi z implementacijo Direktive o DDV v zvezi s posebno ureditvijo za mala podjetja. Sprejeti in objavljeni morajo biti zakoni, potrebni za usklajitev s skupno evropsko ureditvijo, katerih namen je poenostavitev za mala podjetja, ki poslujejo v drugih državah članicah. Gre za opsijsko posebno ureditev z možnostjo oprostitve plačila DDV, ki jo bodo lahko uporabila podjetja, ki bodo dosegala letni promet pod določenim pragom.

DDV v digitalni dobi

Gre za sveženj treh zakonodajnih predlogov in sicer obveznosti digitalnega poročanja, pravil DDV za gospodarstvo platform ter enotne DDV registracije oz. razširitve OOS. Finančna uprava RS spremlja gradiva, ki so v obravnavi v sklopu sprememb EU DDV zakonodaje, da bi pravočasno pripravila potrebne tehnične prilagoditve v informacijskih sistemih.

uvredba poročanja operaterjev digitalnih platform

Finančna uprava RS je izvajala potrebne aktivnosti za pripravo tehničnih in vsebinskih podlag, ki bodo omogočile pravočasno registracijo in poročanje operaterjev platform o prodajalcih, ki preko platform ustvarjajo dohodke iz naslova najema nepremičnin, osebnih storitev, prodaje blaga in najema katerega koli načina prevoza. Gre za

implementacijo Direktive Sveta (EU) 2021/514 (DAC7) ter Pravilnika o izvajanju ZDavP-2. Prvo poročanje so operaterji dolžni izvesti do konca januarja 2024. Poseben poziv Finančne uprave RS je bil namenjen fizičnim osebam z dejavnostjo in pravnim osebam, saj so dolžne dohodke iz naslova poslovanja preko spletnih platform vključiti v davčno osnovo ter o njih poročati do konca marca 2024.

širitev elektronskega nadzora gibanja pošiljk trošarinskih izdelkov

Februarja 2023 je bil sistem za nadzor nad gibanjem trošarinskih izdelkov (SIEMCS) nadgrajen z gibanji trošarinskih izdelkov s plačano trošarino za komercialno dobavo in popolnoma denaturiranega alkohola med Slovenijo in državami članicami EU. S tem se je za tovrstna gibanja prenehal uporabljati papirni način spremljanja gibanja, za vse udeležence v teh postopkih pa so bili uvedeni novi trošarinski statusi, ki jih morajo pridobiti pred gibanjem trošarinskih izdelkov s plačano trošarino za komercialne dobave. Poslovnim subjektom je omogočena izvedba celotnega postopka elektronsko. Zaradi obsežnih sprememb so bila za zunanje udeležence in uslužbence Finančne uprave RS izvedena usposabljanja. Na novo so bila izdana ali prenovljena že obstoječa navodila in usmeritve za delo ter postopanje uslužbencev Finančne uprave RS in za poslovne subjekte v trošarinskih postopkih. Od 13. 2. 2023 velja tudi obvezna uporaba sistema SIEMCS za namene spremljanja in nadzora gibanj v režimu odloga plačila trošarine znotraj Slovenije.

implementacija novih ureditev na področju prepovedi in omejitev

V letu 2023 so se začeli postopki za spremembo zakonodaje na več področjih prepovedi in omejitev z namenom vzpostavitve pravne podlage za povezovanje področnih sistemov za izdajo dovoljenj (npr. sistem za izdajo dovoljenj ODS, portal F-plini, sistem FLEGIT) z nacionalnimi carinskimi sistemi. Povezovanje sistemov bo potekalo preko enotnega carinskega okenca in bo omogočilo tudi avtomatsko preverjanje dovoljenih uvoznih količin. Sprejem teh zakonodajnih sprememb se pričakuje v letu 2024, saj se obvezno avtomatsko preverjanje dovoljenj preko enotnega carinskega okenca prične uporabljati v začetku naslednjega leta.

V letu 2023 je bila sprejeta nova uredba s področja preprečevanja krčenja gozdov, v postopku priprave pa sta tudi nova uredba, ki bo prepovedovala trženje izdelkov, ki jih proizvajajo otroci, in prisilno delo, ter uredba, ki bo določala obvezno uporabo digitalnih potnih listov za proizvode. Za Finančno upravo to v letu 2024 pomeni nadgradnjo carinskih sistemov ter izvedbo ustreznega informiranja notranjega in zunanjega okolja.

implementacija mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah

Oktobra 2023 se je začelo prehodno obdobje v okviru Mehanizma Evropske unije (EU) za ogljično prilagoditev na mejah (Carbon Border Adjustment Mechanism – CBAM), ki je pomembno orodje za določanje poštene cene emisij ogljika med proizvodnjo ogljično intenzivnega blaga, ki vstopa v EU, in za spodbujanje čistejši industrijske proizvodnje v državah, ki niso članice EU. Finančna uprava Republike Slovenije je bila imenovana za Nacionalni pristojni organ za izvajanje mehanizma CBAM. Vsi uvozniki blaga CBAM (cement, železo in jeklo, aluminij, električna energija, gnojila in vodik), ki so od 1. oktobra 2023 dalje uvozili ali nameravajo uvoziti blago CBAM na carinsko območje Unije, se morajo registrirati v Portal CBAM in vlagati trimesečna poročila.

nadgradnja poročanja o dohodkih in kapitalu

K obstoječim kategorijam dohodkov in kapitala, ki se izmenjujejo po Direktivi Sveta 2011/16/EU (DAC 1) se bosta dodali dve novi kategoriji, in sicer licenčnine in produkti življenjskih zavarovanj. Aktivnosti v zvezi z nadgradnjo poročanja o dohodkih in kapitalu se prilagajajo zahtevam EU. Tako je bilo na ravni EU v letu 2023 dogovorjeno, da se DAC1 izmenjava po novih shemah prične po 1. 4. 2024, zato je Finančna uprava RS pričela z aktivnostmi za razvoj informacijske podpore za razširitev poročanja.

Finančna uprava Republike Slovenije

Nadzorne in druge oblike zagotavljanja skladnosti poslovanja

Za doseganje skladnega poslovanja zavezancev in drugih naslovnikov predpisov iz delovnega področja Finančne uprave, je ključno dobro obvladovanje procesa upravljanja s tveganji. V letu 2023 je Finančna uprava RS nadaljevala z aktivnostmi na področju vzpostavitve modela upravljanja tveganj pri izpolnjevanju davčnih obveznosti (Compliance Risk Management, v nadaljevanju: CRM). Po opredeljenih tveganjih po najpomembnejših vrstah davkov so se izvajale tudi preventivne aktivnosti (npr. medijske objave). Cilj uvedbe modela CRM je upravljanje tveganj na temeljnih področjih izpolnjevanja obveznosti zavezancev za davek, kot je obveznost registracije, pravočasna in pravilna predložitev obračunov oz. napovedi, pravočasno plačilo davčnih obveznosti ter pravočasno in pravilno poročanje. Pri tem je Finančna uprava RS pri odzivu na zaznana tveganja v čedalje večji meri uporabljala celoten nabor možnih odzivov, ki jih operativno izvajajo njene različne organizacijske enote – od izključno preventivnih aktivnosti, do najbolj kompleksnih postopkov finančnega nadzora.

boj proti goljufijam na področju DDV

Finančna uprava RS je posebno pozornost namenila izvedbi finančnih preiskav in inšpekcijskih nadzorov na področju sistemskih oziroma organiziranih utaj DDV, t.i. davčni vrtiljaki, ki z vključitvijo t.i. »neplačujočih gospodarskih subjektov« v dobavno verigo, povzročajo poleg škode v nacionalnih proračunih tudi gospodarsko škodo poštenim davčnim zavezancem v obliki nelojalne konkurence. V letu 2023 so se izvajali nadzori pri zavezancih, ki so bili na podlagi analiz tveganja in mednarodne izmenjave informacij zaznani kot potencialno rizični. Pri tovrstnih utajah je potrebno sodelovanje med upravnimi organi in organi pregona na nacionalni in mednarodni ravni.

obvladovanje tveganj pri velikih zavezancih na področju davka od dohodka pravnih oseb

Finančna uprava RS je posebno pozornost namenila obvladovanju tveganja pri velikih davčnih zavezancih zlasti v povezavi z mednarodnim poslovanjem. Aktivnosti so se izvajale pri zavezancih, pri katerih je bilo na podlagi analize rizika zaznano tveganje povezano s transfernimi cenami. V letu 2023 je Finančna uprava RS pristopila k sistematičnemu obvladovanju tveganj na področju DDPO z orodjem Qliksense (QS), za katerega so bila v letu 2023 pridobljena nepovratna denarna sredstva Evropske Komisije.

postopki skupnega dogovarjanja na področju transfernih cen

Vnaprejšnji cenovni sporazum (Advance Pricing Agreement – APA) je dogovor, s katerim se še pred izvajanjem povezanih transakcij določijo metodologija, kritične predpostavke in druga primerna merila za določanje transfernih cen za te transakcije in obdobje, za katerega ta merila veljajo. Namen sklepanja APA je zagotavljanje davčne gotovosti, zmanjševanje tveganj na področju transfernih cen ter spodbujanje prostovoljnega izpolnjevanja davčnih obveznosti. V letu 2023 je bil sklenjen enostranski vnaprejšnji cenovni sporazum med Finančno upravo in vodilnim podjetjem v panogi mobilnih iger za obdobje od 1. januarja 2023 do 31. decembra 2027, to je za 5 davčnih obdobj. S sklenitvijo sporazuma sta stranki uredili pomembno vprašanje s področja davka od dohodka pravnih oseb, kar podjetju zagotavlja predvidljivo davčno okolje, za davčni organ pa je to instrument, s katerim zmanjšuje tveganja, povezana z izpolnjevanjem davčnih obveznosti.

V letu 2023 so bili v postopku obravnave tudi trije dvostranski sporazumi (vključena tuja davčna administracija).

ukrepi za zagotavljanje pravilne carinske vrednosti blaga

V letu 2023 so se skladno z usmeritvami EK pri uvozu še naprej izvajali poostreni kontrolni ukrepi za ugotavljanje pravilne carinske vrednosti blaga. Na ta način se ščitijo finančni interesi EU in Slovenije, kakor tudi notranji trg EU pred nelojalno nizkocenovno konkurenco. Dosedanji ukrepi na tem področju so se izkazali za uspešne in podvrednotenega blaga ne zaznavamo več. Posebna pozornost je bila letos namenjena blagu, ki zapade pod dodatne protidampiške dajatve v kombinaciji s podvrednotenjem.

Finančna uprava Republike Slovenije

nadzor nad plačevanjem prispevkov za socialno varnost iz naslova napotenih delavcev in zaposlovanja državljanov tretjih držav

S ciljem zagotavljanja varovanja temeljnih pravic delavcev je bila tudi v letu 2023 posebna pozornost namenjena delodajalcem, ki delavce napotujejo na delo v tujino po 13. členu Uredbe ES št.883/2004 (delavci so tudi v času napotitve vključeni po zavarovalni podlagi 001 -osebe, ki so v delovnem razmerju v Slovenij in prispevke za socialno varnost plačujejo od celotnega dohodka), posojajo delavce, kakor tudi na delodajalce, kjer je zaznati zaposlovanje na črno državljanov tretjih držav. Pri izvajanju teh nadzorov je Finančna uprava RS sodelovala tudi z drugimi nadzornimi organi.

nadzor dohodkov iz kapitala

Zaradi sprememb zakonodaje v letu 2023 in ob upoštevanju sodbe Vrhovnega sodišča X Ips 61/2021 je bila pozornost usmerjena na preverjanje ali je ob upoštevanju računovodskega, davčnega in gospodarskega (ekonomskega) vidika šlo za sklepanje poslov na način, pri katerih se je sledilo cilju pridobitve davčne ugodnosti, ki je brez tako organiziranih poslov ne bi bilo mogoče doseči.

nadzor prejetih pomoči in oprostitev za zajezitev ali odpravo posledic epidemije COVID – 19

Finančna uprava RS je v letu 2023 nadaljevala z izvajanjem nadzorov nad uveljavljanjem in vračili prejetih pomoči in oprostitev na podlagi interventne zakonodaje. Nadzori so se izvajali pri prejemnikih interventnih pomoči, pri katerih je bilo na podlagi podatkov iz letnih poročil (izkaz poslovnega izida in bilanca stanja) ugotovljeno, da ne izpolnjujejo zadostnega upada prihodkov v primerljivem obdobju, ki ga določa posamezen interventen zakon. Prav tako se je upravičenost do prejetih pomoči preverjala v okviru davčnih nadzorov davka od dohodkov iz dejavnosti, davka od dohodka pravnih oseb ter nadzora davkov in prispevkov od dohodkov posameznikov.

nadzor namenske uporabe energentov in omejevanja uporabe tobaka, tobačnih ter povezanih proizvodov

Finančna uprava RS je v letu 2023 z namenom preprečevanja nezakonite trgovine in skrbi za zaščito finančnih interesov države in Evropske unije ter zdravja ljudi nadaljevala z izvajanjem nadzorov nezakonite proizvodnje in trgovine s tobačnimi izdelki in povezanimi proizvodi. V okviru finančnih nadzorov so mobilni oddelki nadzirali gibanje trošarinskih izdelkov, obveznost registracije trošarinskih zavezancev in plačevanja trošarin, z nadzori pošiljk v sistemu odloga plačila trošarine, nadzori pošiljk trošarinskih izdelkov s plačano trošarino iz drugih držav članic in nadzori vnosa tobaka in tobačnih izdelkov s strani fizičnih oseb, glede na predpisane oprostitve (7. člen ZTro-1). Nadzori so se prvenstveno izvajali nad prevoznimi sredstvi in potniki na cestnih povezavah in na nekdanjih mejnih prehodih.

nadzor goriva za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in vozil, prirejenih za prevoz čebeljih panjev

Spremembe Zakona o trošarinah so v letu 2023 upravičencem do vračila trošarine iz naslova pogona kmetijske mehanizacije omogočile neposreden nakup obarvanega plinskega olja za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije in vozil, prirejenih za prevoz čebeljih panjev, po ceni znižano trošarino. Na osnovi navedene sistemske spremembe, ki je omogočila nakup obarvanega goriva za kmetijstvo po nižji ceni neposredno na bencinskih črpalkah, je Finančna uprava RS izvajala povečan nadzor nad namensko rabo le tega. Nadzor se je izvajal ciljno z neposrednim jemanjem vzorcev iz rezervoarjev osebnih motornih vozil oz. drugih vozil in delovnih strojev, ki se ne štejejo kot del kmetijske oz. gozdarske mehanizacije.

nadzor nad spletnimi trgovinami

Finančna uprava RS je v letu 2023 pri domačih in tujih podjetjih, ki se ukvarjajo s spletno prodajo blaga in elektronskimi storitvami, v okviru ciljno usmerjenih nadzorov, preverjala pravilnost in pravočasnost obračunavanja davčnih obveznosti.

nadzor po Zakonu o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov

Nezakonita proizvodnja in trgovina s tobakom in povezanimi izdelki znatno negativno vpliva na zdravje potrošnikov, povzroča pomembno izgubo proračunskih prihodkov, hkrati pa predstavlja nelojalno konkurenco družbam, ki

poslujejo zakonito. Zaznana tveganja gibanja, vnosa in trgovanja (tudi preko spleta) s tobačnimi in povezanimi izdelki pri subjektih, ki niso registrirani kot trošarinski zavezanci, je Finančna uprava RS spremljala v okviru finančnih nadzorov in finančnih preiskav. V letu 2023 so uslužbenci Finančne uprave RS zasegli 4.300.022 kosov cigaret in 16.919 kg tobaka, primerne za kajenje in izdelavo cigaret. Na področju povezanih izdelkov pa tudi 1.188 kg tobaka za vodne pipe in 869 kosov elektronskih cigaret.

nadzor nad prenosom gotovine

Finančna uprava RS je v letu 2023 v okviru novih pristojnosti po Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma izvajala nadzor nad prenosom gotovine s strani fizičnih oseb pri prestopu meje med Republiko Slovenijo in drugimi državami članicami Unije. Nadzor se je izvajal tudi nad prenosom gotovine pri osebah, ki vstopajo v Unijo ali izstopajo iz nje in prenašajo gotovino.

učinkovitejše izvajanje carinskih kontrol

V letu 2023 so bila izvedena javna naročila za mejna prehoda Letališče Brnik in Izpostava Ljubljana, mobilne oddelke in carinski laboratorij. Javno naročilo za carinski laboratorij je bilo v celoti izvedeno, nova oprema pa se uporablja od oktobra 2023. Zaradi spremenjenih razmer na trgu, dodatnih varnostnih zahtev Evropske komisije za nakup opreme iz tretjih držav, neodzivnosti ponudnikov ter neustreznosti prejetih ponudb za prvi in drugi javni razpis, pa je bilo javno naročilo opreme za mejne prehode izvedeno le delno. Konec decembra so bili dobavljeni spektroskopi, za ostalo opremo postopki nabave še potekajo.

omejevalni ukrepi Evropske unije proti Rusiji v zvezi z Ukrajino

Finančna uprava RS je na podlagi analize tveganja prioritarno izvajala poostrene naknadne nadzore omejevalnih ukrepov Evropske unije proti Rusiji in Belorusiji v zvezi z Ukrajino (uredbi EU 833/2014 in 765/2006), zlasti nadzore izogibanja sankcijam z izvozom blaga v Rusijo preko tretjih držav. Finančna uprava je aktivno sodelovala v številnih delovnih skupinah na tem področju, tako na nacionalnem, kot mednarodnem nivoju.

okrepljeno sodelovanje v okviru EMPACT in z Evropskim javnim tožilstvom

Finančna uprava RS je sodelovala v okviru EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats) v operativnih načrtih glede trošarinskih utaj (področja: tobak, cigareti, tobak za vodne pipe, dizajnerska goriva). V akciji CHAINBRIDGE, kjer je sodelovalo več držav članic so bile pridobljene informacije v zvezi z gibanjem dizajnerskih goriv in tako preprečena uporaba teh goriv kot pogonskih goriv in s tem utaja trošarine. Na področju sistemskih utaj DDV inšpektorji sodelujejo tudi v specializiranih preiskovalnih skupinah in z Evropskim javnim tožilstvom.

Finančna uprava RS je sodelovala pri preiskavi utaje DDV pod oznako „Concertina“, ki jo vodi Evropsko javno tožilstvo v Münchnu (Nemčija), in zajema Bolgarijo, Nemčijo, Italijo, Malto, Nizozemsko in Slovenijo. Podjetja s sedežem v več državah članicah EU so v zvezi s prodajo rabljenih mobilnih telefonov utajile DDV v Bolgariji, Nemčiji in Sloveniji, škoda pa naj bi po ocenah znašala vsaj 19 milijonov €.

nadaljnji razvoj napovedne analitike

V letu 2023 je bila z Evropsko Komisijo podpisana pogodba o sofinanciranju nepovratnih EU sredstev za nakup analitskega orodja QlikSense, ki je namenjen predvsem zaščiti finančnih interesov EU. S pomočjo tega orodja se je po posameznih segmentih davčnih zavezancev, ključnih dejavnostih in skupinah tveganj, pristopilo k bolj sistematičnemu obvladovanju davčnih in carinskih tveganj. V letu 2023 se je nadaljevalo z uvedbo prediktivne analitike na področju nadzora obračunov DDPO z odprtokodnim analitskim orodjem KNIME.

prenova sistema obravnave prejetih prijav

Finančna uprava RS je v letu 2023 prejela 5.377 prijav zoper 6.067 zavezancev, največ prijav še vedno s področja dela in zaposlovanja na črno ter blagajniškega poslovanja. Ker so prejete prijave pomemben vir, na podlagi katerega se načrtuje finančni nadzor, je bilo nadgrajeno analiziranje prijav z novimi kazalniki tveganja, določen je bil

učinkovitejši način dodeljevanja prijav v nadzor, prav tako pa se je nadaljeval projekt nove informacijske podpore za evidentiranje prejetih prijav. Implementirane so bile zahteve Zakona o zaščiti prijaviteljev, ki določa ukrepe za zaščito oseb, ki prijavijo kršitev v svojem delovnem okolju. Tako je bila vzpostavljena zunanja pot prijave, določeni so bili notranji procesi in odgovornosti, prav tako pa so bile pripravljene vse potrebne informacije za prijavitelje.

odkrivanje kaznivih dejanj

V zvezi s podanimi naznanitvami je potekalo tekoče spremljanje povratnih informacij s strani državnih tožilstev in sodne prakse ter sprememb zakonodaje (KZ), ki so vplivale na izkazanost zakonskih znakov posameznega kaznivega dejanja. Na podlagi tega so bile sprejete nove usmeritve, ki se nanašajo na kaznivo dejanje davčne zatajitve in v zvezi s tem je bilo izvedeno interno izobraževanje. V letu 2023 je Finančna uprava RS prejela 37 obsodilnih sodb, ki se nanašajo na podane naznanitve sumov kaznivih dejanj iz preteklih let.

delo prekrškovnega organa

Z namenom izboljšanja kvalitete obravnavanja prekrškovnih zadev s strani pooblaščenih uradnih oseb, tako na posameznih področjih kot tudi splošno, so bila v okviru prekrškovnega organa izvedena posamezna interna izobraževanja. V prekrškovnih postopkih so bile upoštevane izredne okoliščine, ki so pri posameznih storilcih nastale zaradi poplav, ki so v letu 2023 prizadele Slovenijo.

Izvršba neporavnanih obveznosti

Pomembna naloga Finančne uprave RS je tudi izvršba neporavnanih obveznosti, s katero zagotavlja realizacijo odmernih dokumentov, ki nastajajo v davčnih in drugih postopkih. Finančna uprava je izvedla več optimizacij postopkov izterjave, ki bodo dodatno prispevali k obvladovanju davčnega dolga in vzpostavila avtomatizacijo pridobivanja virov podatkov o premoženju za potrebe uveljavljanja davčnega dolga.

avtomatizacija priprave predlogov za mednarodno izterjavo prispevkov za socialno varnost

V letu 2023 je bila vzpostavljena informacijska podpora, ki omogoča avtomatično pripravo predlogov za mednarodno izterjavo prispevkov za socialno varnost v okviru mednarodne upravne pomoči. Predloge za izterjavo neplačanih prispevkov za socialno varnost Finančna uprava posreduje nosilcem socialne varnosti v Sloveniji (Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije za prispevke zdravstvenega zavarovanja, Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje za prispevke za primer brezposelnosti in Centrom za socialno delo za prispevke za starševsko varstvo), ki so pristojni organi za zvezo med državami članicami EU, ti pa jih nato posredujejo v izvršitev v pristojne države članice EU. Hkrati Finančna uprava prejme s strani nosilcev socialne varnosti v Sloveniji zahtevke za izterjavo prispevkov, ki so jih odmerile druge države članice EU ter jih izvršuje.

avtomatizacija pridobivanja virov podatkov o premoženju za potrebe uveljavljanja davčnega dolga

Namen avtomatizacije pridobivanja podatkov je čim hitrejša pridobitev podatkov o premoženju davčnih dolžnikov, s čimer se povečuje možnost poplčila davčnega dolga oziroma učinkovitost izterjave. V letu 2023 je bila vzpostavljena avtomatska povezava z evidencami o imetnikih investicijskih kuponov, ki jih vodijo družbe za upravljanje. Z vzpostavitvijo učinkovitejšega načina pridobivanja podatkov, to je po elektronski poti preko Pladnja, s katerim upravlja Ministrstvo za digitalno preobrazbo, Finančna uprava hitreje pridobiva celovite podatke o premoženju zavezanca, ki ga obravnava bodisi v postopku davčne izvršbe bodisi pri odločanju o vlogah za odpis davka zaradi ogroženosti preživljanja davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov. V zaključni fazi je tudi projekt avtomatizacije pridobivanja podatkov iz postopkov odmere davka na promet nepremičnin ter davka na dediščine in darila, in sicer na način, da bodo organizacijske enote, pristojne za izvršbo, sistemsko prejemale podatke o kupcu nepremičnine oziroma o obdarjencu in dediču. Na podlagi prejetih podatkov bo davčni organ lahko hitreje podal predlog za zavarovanje davčnega dolga z vknjižbo zastavne pravice na nepremičnini dolžnika oziroma uporabil drug ustrezen ukrep uveljavljanja davčnega dolga.

elektronsko vročanje aktov bankam in hranilnicam (II. faza)

V teku je projekt elektronskega vročanja sklepov o ustavitvi in sklepov o delni ustavitvi postopka davčne izvršbe bankam in hranilnicam. Finančna uprava ima od leta 2016 že vzpostavljen in upravlja poseben informacijski sistem za vročanje sklepov bankam in hranilnicam, preko katerega se bankam in hranilnicam vročajo sklepi o izvršbi in pridobivajo informacije v zvezi z izvrševanjem sklepov.

Elektronsko vročanje prinaša številne prednosti za vse udeležence v postopku davčne izvršbe na denarna sredstva: krajši čas obdelave sklepov na strani izvrševalcev, znižanje stroškov vročanja davčnega organa, hitrejša informacija ob znižanju ali ugasnitvi dolga bankam in hranilnicam ter njihovim komitentom.

Razvoj partnerstev in sodelovanje

Pomembna usmeritev Finančne uprave RS je razvoj in vzdrževanje odnosov, temelječih na zaupanju in spoštovanju, ter tvorno sodelovanje z zavezanci in drugimi deležniki. Vključujoče in transparentno poslovanje je podlaga za boljše razumevanje pravic in obveznosti davkoplačevalcev, kar lahko vodi k temu, da je njihovo poslovanje in delovanje bolj skladno s predpisi iz delovnega področja Finančne uprave RS.

strokovno posvetovalno telo

Generalni direktor Finančne uprave RS je, skladno z 10. c členom Zakona o finančni upravi, 29. 5. 2023 imenoval strokovno posvetovalno skupino Finančne uprave RS, ki je neodvisno, strokovno, usklajevalno in posvetovalno telo. V skupino so vključeni predstavniki Ministrstva za finance in zunanji strokovnjaki, predstavniki različnih deležnikov v procesu plačevanja oziroma pobiranja obveznih dajatev in sicer predstavniki Slovenskega inštituta za revizijo, Zveze računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, Zbornice računovodskih servisov, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno podjetniške zbornice Slovenije, Zbornice davčnih svetovalcev Slovenije in Davčno svetovalne zbornice Slovenije. Kljub temu, da sklepi strokovne skupine niso zavezujoči, lahko predstavljajo pomembne usmeritve tako za delo Finančne uprave RS, kot tudi zavezancev za davek. Finančna uprava RS želi s strokovno skupino opraviti tudi posvetovanja pred oblikovanjem dokončnih predlogov za spremembo predpisov, ki bi lahko vplivali na delo z zavezanci.

V letu 2023 sta bili izvedeni dve seji strokovne skupine, na katerih je bil sprejet poslovnik za delovanje ter so bili obravnavani posamezni sklopi strokovnih vprašanj, ki so jih v obravnavo predlagali člani strokovne skupine. Obravnavana so bila vprašanja povezana z digitalizacijo poslovanja - ukrepi za izboljšanje kvalitete poročanja (področje DDV ter DDPO/DohDej) ter opravljena razprava glede možnih pristopov k ureditvi položaja davčnih posrednikov. V obravnavi so bila vprašanja povezana z določanjem prodajne vrednosti kapitala v primeru prodaje deležev podjetij ter vprašanja v zvezi s porazdelitvijo vrednosti kapitala ob odsvojitvi, na posamezne deleže, pridobljene v različnih davčnih obdobjih in podan predlog za spremembo ravnanja.

Posvetovalno telo za implementacijo minimalnega davka

V decembru 2023 je Finančna uprava RS ustanovila posebno Posvetovalno telo za praktično implementacijo minimalnega davka, ki ga je uvedel Zakon o minimalnem davku. S tem je bila implementirana Direktiva Sveta EU 2022/2523 z dne 14. decembra 2022 o zagotavljanju globalne minimalne davčne stopnje za mednarodne skupine podjetij in velike domače skupine v Uniji. Namen ustanovitve posvetovalnega telesa je v izmenjavi znanja in informacij med predstavniki Finančne uprave RS in predstavniki krovnih matičnih družb ter odvisnih družb v posebnem statusu z namenom uspešne uvedbe minimalnega davka ter mednarodne izmenjave informacij.

mednarodno sodelovanje ter aktivno sodelovanje in izmenjava znanj in izkušenj na mednarodni ravni

Finančna uprava RS se je tudi v letu 2023 vključevala v multilateralne projekte in povezave ter aktivno sodelovala pri delu mednarodnih organizacij, kot so IOTA, WCO, OECD in vsemi, ki imajo vpliv na delo in razvoj davčnih in carinskih administracij. Slovenija aktivno sodeluje z Evropsko komisijo pri pripravi relevantne zakonodaje in njene izvedbe ter s tem povezanimi in usklajenimi informacijskimi rešitvami. Finančna uprava RS sodeluje v številnih dejavnostih Customs in Fiscalis, ki sta glavni orodji za izmenjavo dobrih praks, pridobivanje novih znanj in vključenost v EU razvojne projekte. Finančna uprava RS je uspešno sodelovala v projektu za nakup opreme namenjene nadzoru zunanje meje in laboratorijem (Customs Control Equipment Instrument), pomagala državam na področju zahodnega Balkana in se z administracijama Hrvaške in Republike Srpske dogovarjala o izmenjavi podatkov za preprečevanje davčnih utaj krepitev nadzor nad zavezanci.

Države EU skupaj in enotnospodpirajo Ukrajino in izvajajo sankcije zoper Rusijo in Belorusijo, s katerima je omejeno trgovanje in uvoz ter izvoz določenih vrst blaga. S področja sankcij, ki jih koordinira slovensko zunanje ministrstvo, je Finančna uprava RS prejela in obravnavala številne depeše z informacijami o morebitnih kršitvah, o primerih kršitev izvoza blaga z dvojno rabo in indicij o potencialnih zlorabah.

Predstavniki Finančne uprave RS sodelujejo tudi s CEF (Centre of Excellence in Finance), ki je mednarodna organizacija s sedežem v Ljubljani, in deluje predvsem na področju Balkana in Turčije. Na posebnem srečanju konec leta 2023 so se pogovorili o možnostih sodelovanja in izvajanja razvojnih projektov s področja dela Finančne uprave RS.

širitev nabora podatkov na Nacionalnem portalu odprtih podatkov (OPSI)

Na portalu OPSI so bili v letu 2023 na novo objavljeni metapodatki zbirk (opis zbirke) za podatke iz davčno potrjenih računov in iz obračunov DDV ter podatki o davčno potrjenih računih. Začrtane aktivnosti se bodo nadaljevale v letu 2024, s širitvijo nabora odprtih podatkov, ki bodo tako na voljo različnim deležnikom (javnemu in zasebnemu sektorju, zagonskim podjetjem, nevladnim organizacijam, novinarjem, akademski in raziskovalni skupnosti,...).

nadaljnji razvoj kontaktnega centra Finančne uprave RS

V kontaktnem centru Finančne uprave RS je bil za področje davkov v letu 2023 vzpostavljen Kontaktni obrazec za sprejem pisnih vprašanj. S tem je urejena enotna vhodna točka za pisna vprašanja. Pisna vprašanja se glede na izbrano vsebinsko področje dodelijo vsebinsko pristojnemu uslužbencu brez intervencije uslužbencev glavne pisarne. S tem so bili razbremenjeni uslužbenci glavnih pisarn. Dodeljevanje pisnih vprašanj poteka hitreje, kar vpliva na odzivni čas priprave odgovorov na pisna vprašanja. Dokončana je bila samodejna priprava statističnih poročil o telefonskem in pisnem informiranju v enotnem zbirnem sistemu kazalnikov uspešnosti Finančne uprave RS. S tem je izboljšana preglednost in nadzor nad tokom klicev. Ob letnih konicah so se v kontaktni center finančne uprave vključili dodatni uslužbenci, ki sicer ne opravljajo dela v klicnem centru. S tem je bila dosežena primerna odzivnost tudi v času letnih konic.

komuniciranje s širšo javnostjo

V letu 2023 je Finančna uprava RS nadaljevala s proaktivnim medijskim komuniciranjem. Poleg rednega informiranja in obveščanja javnosti o davčnih in carinskih temah ter z namenom predstavitve e poslovanja (s poudarkom na VDC in eVročanju) je bila velika pozornost v drugi polovici leta 2023 namenjena ukrepom v zvezi z odpravo posledic poplav in plazov, katerih izvedba spada v pristojnost Finančne uprave RS. Prav tako je bilo intenzivirano komuniciranje z javnostjo v povezavi z zaposlitvenimi možnostmi in nastopi Finančne uprave RS na kariernih dogodkih.

V razvoj in k rezultatom usmerjena organizacija

Organizacijski razvoj je stalnica, ki mora slediti spremembam poslovnega in delovnega okolja. Zaradi stalnih sprememb v delovnem okolju Finančne uprave RS, so bile tudi v letu 2023 izvedene številne izboljšave in razvoj organizacije ter iskanje inovativnih delovnih metod.

vzpostavitev Finančne akademije

S 1. 7. 2023 je bila ustanovljena Finančna akademija kot nova notranjeorganizacijska enota, katere poslanstvo je, ob skrbi za organizacijo in izvajanje usposabljanj uslužbencev, tudi krepitev sodelovanja z davčnimi zavezanci in strokovno javnostjo na področju spodbujanja prostovoljnega izpolnjevanja davčnih obveznosti. Slednje bo uresničevala na način, da bo z organizacijo obdobjih izobraževalnih dogodkov o aktualnih temah na carinskem in davčnem področju, kjer bodo sodelovali vrhunski strokovnjaki Finančne uprave RS za posamezna strokovna področja.

izvajanje usposabljanj za zaposlene

V letu 2023 je bilo v razne oblike usposabljanj vključenih 29.442 uslužbencev, kar je za 22 % več kot leto pred tem. Usposabljanja so potekala tako v živo v predavalnicah kot tudi spletno na daljavo, odvisno od vsebine in dolžine predavanja. Pri tem se je delež izvedb v živo v predavalnicah v primerjavi z on-line usposabljanji, glede na preteklo primerljivo obdobje, povečal. Prav tako se je povečal delež udeležb uslužbencev na spletnih seminarjih z ogledi posnetkov predavanj, ki jih Finančna akademija pripravi in obdela za naknadno uporabo, ob upoštevanju pravil GDPR. V strukturi udeležencev internih usposabljanj po ciljnih skupinah na standardnih ter spletnih izobraževalnih oblikah največji delež zajema ciljna skupina kontrola, kjer se je delež glede na lansko primerljivo obdobje povečal kar za 10 %, sledi ciljna skupina inšpekcija in preiskave ter cariniki in informatorji na finančnih uradih.

umestitev finančnega opismenjevanja v formalni izobraževalni program

Realizirani so bili trije sestanki neformalne delovne skupine pri Banki Slovenije za pripravo finančnega izobraževanja ter sestanek v okviru projekta Digitrajni učitelj. V okviru tega projekta je Finančna uprava RS sodelovala pri pripravi izhodišč za oblikovanje nabora kompetenc učiteljev za področje davkov.

ponovna vzpostavitev sistema kadrovskega štipendiranja

Zaradi visoke povprečne starosti zaposlenih in neugodnega trenda upokojevanja kot tudi trenutne situacije na trgu dela s katerimi se Finančna uprava RS sooča pri pridobivanju novih zaposlenih, je ponovna vzpostavitev sistema kadrovskega štipendiranja, ena od možnosti za lažje zaposlovanje mladih. Pristop k štipendiranju se bo urejal v sodelovanju z MJU (nov Zakon o javnih uslužbencih)

promocija Finančne uprave RS kot zaposlovalca

V letu 2023 se je Finančna uprava RS predstavila na številnih kadrovskih sejmih (MojeDelo.com, Informativa, kadrovski sejmi v Mariboru, Kopru in Celju), izvedenih je bilo veliko objav na spletu (Linkdin, FB, objava na MojeDelo.com itd), pripravljena je bila posebna stran o zaposlovanju na internetni strani Finančne uprave RS, objavljene so bile zgodbe zaposlenih. Z aktivnostmi se bo nadaljevalo tudi v letu 2024.

dvig motiviranosti in učinkovitosti zaposlenih

V letu 2023 je bilo organiziranih več srečanj zaposlenih po področjih dela (inšpekcija, carina, izterjava), ki so bila s strani uslužbencev zelo pozitivno sprejeta. Pripravljene so bile 4 spremembe sistemizacije Finančne uprave RS, s katerimi je bilo med drugim izvedena prilagoditev zahtevnosti delovnih mest skladno z zahtevami delovnega procesa. Poleg navedenega je bila v decembru 2023 izvedena tudi anketa o zadovoljstvu uslužbencev, ki jo je izpolnila skoraj polovica zaposlenih v Finančni upravi RS. V primerjavi z letom 2018 se je skupna povprečna ocena zadovoljstva

Finančna uprava Republike Slovenije

povišala. Poleg pozitivnega trenda zadovoljstva zaposlenih je anketa pokazala tudi področja, kjer so možnosti za izboljšave.

Učinkovita informacijska podpora

Učinkovita informacijska podpora vedno bolj pomembno prispeva k uresničevanju nalog Finančne uprave RS. Tako je bilo tudi v 2023.

tehnološka in vsebinska prenova evidenc in procesov odmer

V sklopu tehnoloških in vsebinskih prenov evidenc in odmer je Finančna uprava RS zaključila s prenovo odmere davka na promet nepremičnin (DPN), kapitalskih dobičkov vrednostnih papirjev in registra pokojninskih načrtov. Zelo intenzivno še poteka prenova INKDAV¹. Vzpostavljena bo nova evidenca CBPK (CBPK - centralna baza podatkov kmetijstva). Zaključeni so uvozi datotek, ki jih Finančni upravi RS posredujejo druge institucije. V razvoju oz. testiranju so prenovljeni obrazci.

uvajanje skupnih funkcionalnosti

Finančna uprava RS je pristopila k popisu in definiranju skupnih funkcionalnosti odmernih procesov. Posamezni gradniki so že pripravljeni in se že prenavljajo, tako so – pripravljene definicije ekranov, določen je glavni meni in pripravljeni so gradniki za integracija vhodnih dokumentov iz eDavkov in EDS.

priprava informacijske podpore help desku

Finančna uprava RS je v letu 2023 pristopila k pripravi informacijske podpore help desku. Pripravljena je aplikacija, ki bo zagotavljala podporo vsem nivojem help deska. Aplikacija je v fazi testiranja, produkcijsko delovanje pa je načrtovano v marcu 2024.

prenova projektne pisarne

V okviru prenove projektne pisarne je Finančna uprava RS načrtuje optimizacijo procesa izdaje in potrjevanja naročil, spremljanje pomembnih datumov za dobavo naročenih storitev ter definiranje delovnih tokov, kar bo zmanjšalo administrativen postopke ter papirno poslovanje. Aktivnosti se bodo nadaljevale v letu 2024.

konsolidacija podatkovnega skladišča

V letu 2023 je Finančna uprava RS začela s prenosom podatkov starega podatkovnega skladišča PS DURS v SAP BW. Trenutno je v teku prenos podatkov letne dohodnine. Zaključeni pa so prenosi shem podatkov za BW_DATA_TRANS, kjer so podatki namenjeni zunanjim uporabnikom in DURS s poslovnima področjema »Blokade« in »Prilivi ter odlivi« . V teku je še prenova izmenjav in sicer se uvaja prenos podatkov preko G2G.

¹Storitve zbiranja, priprave in obdelave podatkov iz državne baze zemljiškega katastra in uradnih evidenc drugih upravljalcev baz podatkov za odmero davka in prispevkov za socialno varnost ter drugih dajatev iz kmetijstva (krajše: INKDAV).

DOSEGANJE KAZALNIKOV, VKLJUČENIH V PROGRAM DELA 2023

Preglednica 3 : Kazalniki - doseganje ciljnih vrednosti za leto 2023

Kazalnik	Izhodiščna vrednost 2022	Ciljna vrednost 2023	Dosežena vrednost 2023
1. STOPNJA RASTI NETO POBRANIH JFP	9,5 %	3 %	7 %
2. DELEŽ PROSTOVOLJNO PLAČANIH DAJATEV ZA KATERE JE NADZORNIK FURS	97,1 %	96,0 %	97,3 %
3. DELEŽ DOLGA V NETO POBRANIH JFP	4,3 %	4,6 %	3,7 %
4. DELEŽ FIZIČNIH OSEB, KI S FINANČNO UPRAVO POSLUJEJO ELEKTRONSKO	39,0 %	55,0 %	41,1 %
5. STROŠEK POSLOVANJA FURS NA POBRANIH 100 €	0,76 €	0,83 €	0,78 €
6. DELEŽ NADZOROV INŠPEKCIJE Z UGOTOVLJENIMI NEPRAVILNOSTMI	75,1 %	70,0 %	68,2 %
7. DELEŽ ZADEV, REŠENIH V ZAKONSKEM ROKU	98,4 %	97,7 %	98,4 %
8. DELEŽ ZADEV, KI SO BILE NA INSTANCAH UGODNO REŠENE ZA FURS	76,2 %	79,7 %	76,3 %
9. POVPREČNI ODZIVNI ČAS KLICNEGA CENTRA	111 sec	110 sec	83 sec
10. ŠTEVILO DNI USPOSABLJANJ NA ZAPOSLENEGA	4,1 dni	3,8 dni	5,3 dni
11. DELEŽ ELEKTRONSKO VROČENIH DOKUMENTOV S STORITVIJO eVROČANJE	42,2 %	50,0 %	55,9 %

Op.: zeleno - preseganje zastavljenih ciljev, rumeno - doseganje zastavljenih ciljev, rdeče - nedoseganje zastavljenih ciljev

1. stopnja rasti neto pobranih JFP - vrednost kazalnika se izračuna kot razmerje med doseženo realizacijo javnofinančnih prihodkov in prejemkov v tekočem letu (števec) glede na doseženo realizacijo javnofinančnih prihodkov in prejemkov v predhodnem letu (imenovalec) in pove, za koliko se je povišal oziroma znižal znesek pobranih javnofinančnih prihodkov v opazovanem letu v primerjavi s preteklim letom. Finančna uprava RS je v letu 2023 pobrala za 7,0 % več javnofinančnih prihodkov kakor v letu 2022, kar je nad ciljno vrednostjo.

2. delež prostovoljno plačanih dajatev, za katere je nadzornik Finančna uprava RS - Vrednost kazalnika se izračuna kot razmerje med neto pobranimi javnofinančnimi prihodki, zmanjšanimi za plačila po sklepih o izvršbi in za unovčitve zavarovanj (števec) glede na neto pobrane javnofinančne prihodke, povečane za aktivni dolg (imenovalec). Kazalnik pove, kolikšen del dajatev je prostovoljno plačanih. V letu 2023 je delež prostovoljno plačanih dajatev znašal

97,3 % in je presegel ciljno vrednost za 1,3 odstotne točke. Navedeno kaže na povečevanje prostovoljnega plačevanja dajatev.

3. delež dolga v neto pobranih JFP - vrednost kazalnika se izračuna kot delež davčnega dolga na presečni dan v skupaj neto pobranih javnofinančnih prihodkih in prejemkih. Pove, kakšen je delež davčnega dolga v primerjavi z neto pobranimi javnofinančnimi prihodki. V letu 2023 je delež dolga v neto pobranih javnofinančnih prihodkih znašal 3,7 % in je nižji od ciljne vrednosti za 0,9 odstotne točke, kar kaže na učinkovito obvladovanje davčnega dolga.

4. delež fizičnih oseb, ki s Finančno upravo RS poslujejo elektronsko - vrednost kazalnika se izračuna kot razmerje med številom registriranih uporabnikov eDavkov tipa FO (vse fizične osebe) na presečni datum (31. decembra 2023) v tekočem letu (števec) in številom izdanih IID za preteklo leto (imenovalec). V izračunu so kot fizične osebe, ki s Finančno upravo RS poslujejo elektronsko, upoštevane fizične osebe, ki so se prijavile v eDavke z enim od podprtih sredstev elektronske identifikacije. V letu 2023 je delež fizičnih oseb, ki s Finančno upravo RS poslujejo elektronsko, znašal 41,1 % in je zaostal za ciljno vrednostjo za leto 2023 za 13,9 odstotne točke. Razlog, da ciljna vrednost ni dosežena, je v tem, da je Finančna uprava RS pri programu dela za leto 2023 zadala ambiciozne cilje, ki jih podpira vizija Digitalne Slovenije 2030 in aktivnosti Ministrstva za digitalno preobrazbo in naslavlja digitalno pismenost starejših. Ti predstavljajo številno skupino prejemnikov IID ter s tem bistveno vplivajo na izračun kazalnika. Finančna uprava RS zato v okviru navedenega kazalnika izračunava dodatne kazalnike kot npr. delež elektronsko oddanih vlog za uveljavljanje vzdrževanih družinskih članov, kjer je bilo za odmernost leto 2023 kar 63,2 % vseh vlog oddanih elektronsko.

5. strošek poslovanja Finančne uprave RS na pobranih 100 € - vrednost kazalnika se izračuna po formuli: (dosežena realizacija proračuna Finančne uprave RS (brez donacij upravičencev po ZDoh) v letu t / dosežena realizacija JFP v letu t)*100 in pove, koliko znašajo izdatki Finančne uprave RS na 100 € pobranih JFP. V letu 2023 znaša dosežena vrednost kazalnika 78 centov. Izdatki za delovanje Finančne uprave RS za 100 € pobranih JFP v letu 2023 znašajo 78 centov in so za 5 centov nižji od načrtovanih. Navedeno kaže na povečanje stroškovne učinkovitosti Finančne uprave RS v letu 2023. Dodatno velja izpostaviti, da se med stroške poslovanja vštevajo tudi stroški povezani z implementacijo različnih interventnih ukrepov, ki se ne odražajo v pobranih JFP.

6. delež nadzorov inšpekcije z ugotovljenimi nepravilnostmi - vrednost kazalnika se izračuna tako, da se v števcu upošteva število nadzorov (inšpekcija, preiskave, transferne cene) z ugotovljenimi nepravilnostmi, ki so zaključeni v obravnavanem letu in v imenovalcu število vseh inšpekcijskih nadzorov (inšpekcija, preiskave, transferne cene), ki so zaključeni v obravnavanem letu. Ob upoštevanju nadzorov s tveganji na področju davkov, carin in trošarin, ki sodijo v okvir temeljnih nalog Finančne uprave RS, delež nadzorov inšpekcije z ugotovljenimi nepravilnostmi v letu 2023 znaša 68,2%. Nepravilnosti so bile ugotovljene v 2.477 nadzorih, od skupno 3.632 izvedenih nadzorov. Na učinkovitost in višino ugotovljenih davčnih obveznosti je vplival velik delež nadzorov na področju sive ekonomije, ki so tudi preventivno usmerjeni.

7. delež upravnih zadev, rešenih v zakonskem roku - gre za delež upravnih zadev, ki so bile rešene v zakonitem roku (števec), in sicer glede na vse rešene upravne zadeve (imenovalec). V letu 2023 znaša ta delež 98,4 % in je enak kakor v letu 2022.

8. delež zadev, ki so bile na instancah ugodno rešene za Finančno upravo RS - gre za delež pritožb, ki so bile s strani organa druge stopnje zavrnjene, zavržene ali je bil postopek ustavljen (števec), in sicer glede na skupno število vseh prejetih zadev iz druge stopnje in sodišč (imenovalec). S kazalnikom se meri pravilnost odločanja na prvi stopnji. V letu 2023 znaša delež ugodno rešenih pritožb za Finančno upravo RS 76,3 %, v preostalem delu so bili upravni akti spremenjeni oz. odpravljeni ali so bile zadeve vrnjene v ponovni postopek. Ciljna vrednost v višini 79,7 % ni bila dosežena, kar je posledica večjega števila spremenjenih ali odpravljenih upravnih aktov na področju dohodnine, davka na nepremičnine in davčne izvršbe.

Na področju dohodnine je povečano število posledica napačne odmerne odločbe iz kmetijstva za leto 2021, ki so bile izdane zaradi uporabe/upoštevanja nepravilnih vhodnih podatkov o višini katastrskega dohodka za določena gozdna zemljišča, posredovanih s strani GURS. Ne glede na to, da so se napačne odločbe sanirale z izdajo novih odmernih odločb v mesecu juniju 2022, so določeni zavezanci kljub temu vložili pritožbe zoper prvotno (napačno) izdane odločbe, ki pa so bile v pretežni meri odstopljene v reševanje II. stopnji in na podlagi katerih je instančni organ prvotne (napačne) odločbe odpravil. Na področju davka na nepremičnine pa je razlog predvsem neusklajenost podatkov za obračun na strani občin. Odprave izpodbijanih aktov v postopkih davčne izvršbe pa so predvsem posledica neizkazane pravilne vročitve ali celo neobstoja (zaradi odprave) aktov, ki predstavljajo izvršilni naslov.

9. povprečni odzivni čas klicnega centra - Povprečni odzivni čas je celotni čas čakanja na prostega informatorja skupaj s časom zvonjenja pri informatorju za vse odgovorjene klice v opazovanem obdobju, deljen s številom odgovorjenih klicev v opazovanem obdobju. Na povprečni odzivni čas klicnega centra vpliva več dejavnikov, in sicer število dohodnih klicev oziroma prognoza števila dohodnih klicev, število prisotnih informatorjev v klicnem centru (zmanjšanje razpoložljivega števila uslužbencev zaradi notranjih in zunanjih vzrokov), prilagojeno število informatorjev ob dnevnih, tedenskih, mesečnih in letnih konicah, povprečen čas opuščenih klicev, čas obravnave telefonskih klicev, število odbitih klicev, delež ponovnih klicev in drugo. Največji vpliv na povprečni odzivni čas ima število prisotnih informatorjev. V letu 2023 je bil povprečni odzivni čas 83 sekund. S tem je bila dosežena ciljna vrednost 110 sekund za leto 2023 in izboljšana vrednost iz leta 2022, ki je znašala 111 sekund. Odzivni čas je bil v letu 2023 občutno boljši v primerjavi z letom 2021, ko je znašal 215 sekund. Vzroki za izboljšani čas je manjše število klicev na področju fizičnih oseb, vključevanje dodatnih uslužbencev ob konicah in kadrovska okrepitev v klicnih centrih.

10. število dni usposabljanj na zaposlenega v Finančni upravi RS - vrednost kazalnika se izračuna tako, da se celotno število dni izobraževanj deli s številom zaposlenih na dan zadnjega v letu, za katerega se izračunava. Koeficient Število izobraževalnih dni/zaposlenega v letu 2023 znaša 5,3 ter presega načrtovano vrednost za 39,5 %.

11. delež elektronsko vročenih dokumentov s storitvijo eVročanje - vrednost kazalnika se izračuna kot razmerje med številom vseh elektronsko vročenih dokumentov (števec) glede na vse vročene dokumente, ki jih je pri svojem poslovanju vročila Finančna uprava RS v letu 2023 (imenovalc). V izračunu se kot elektronsko vročeni dokumenti štejejo vsi dokumenti, ki so bili vročeni prek eDavkov z osebno (eVročanje-OsDok) in navadno vročitvijo (eVročanje-Dok). Vrednost kazalnika za leto 2023 znaša 55,9 %, to je za 11,7 odstotne točke več kakor v letu 2022 ter za 5,9 odstotne točke preseгла ciljno vrednost za leto 2023.

5 ZAVEZANCI ZA PLAČEVANJE JAVNOFINANČNIH DAJATEV

Na dan 31. decembra 2023 je bilo v davčni register vpisanih 3.096.732 aktivnih zavezancev, od katerih je bilo 2.826.862 fizičnih oseb in 269.870 poslovnih subjektov. Med poslovnimi subjekti je bilo 137.516 pravnih oseb in 132.354 fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost. Ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov je imelo v davčnem registru vpisano 76.748 poslovnih subjektov. V insolventnem postopku je bilo 4.731 zavezancev.

Preglednica 4: Število davčnih zavezancev po finančnih uradih na dan 31. 12. 2023

Finančni urad	Število aktivnih FO	Število aktivnih dejavnosti FO	Število aktivnih PO	Število aktivnih DZ	Število vseh DZ
BREŽICE	97.335	3.657	3.619	104.611	129.798
CELJE	261.340	11.955	10.387	283.682	347.687
DRAVOGRAD	84.405	3.696	2.723	90.824	112.852
HRASTNIK	71.513	2.948	2.204	76.665	98.494

Finančni urad	Število aktivnih FO	Število aktivnih dejavnosti FO	Število aktivnih PO	Število aktivnih DZ	Število vseh DZ
KOČEVJE	35.343	1.476	1.093	37.912	48.232
KOPER	181.530	8.835	9.697	200.062	236.516
KRANJ	241.771	14.783	10.659	267.213	328.285
LJUBLJANA	815.847	42.291	51.978	910.116	1.078.940
MARIBOR	325.624	13.546	14.094	353.264	432.063
M.SOBOTA	134.221	5.071	5.650	144.942	189.998
N.GORICA	158.993	8.074	6.299	173.366	214.660
N.MESTO	177.314	5.986	10.665	193.965	223.540
POSTOJNA	50.429	2.096	1.708	54.233	65.699
PTUJ	107.903	4.405	3.450	115.758	143.214
VELENJE	83.294	3.423	2.500	89.217	105.762
PFU	0	0	790	790	1.061
SKUPAJ	2.826.862	132.354	137.516	3.096.732	3.756.801

Dostop do podatkov davčnega registra je imelo 2.758 uporabnikov, od katerih jih je imelo 227 dodeljeno pravico spreminjanja podatkov davčnega registra.

Davčni register je bil dopolnjen s funkcionalnostmi za izboljšavo prevzema podatkov o državi rojstva zavezancev iz Centralnega registra prebivalstva. Aplikacija davčnega registra je bila dopolnjena z oznako računa tipa A za poslovanje poslovnih subjektov, kar so pričele poročati banke v Register transakcijskih računov, iz katerega podatke pridobiva Finančna uprava RS.

V letu 2023 je Finančna uprava RS nadaljevala z dodelitvijo davčnih številok za namene izdaje biometričnih osebnih izkaznic, ki so jih začele izdajati upravne enote v letu 2022. Biometrična osebna izkaznica je obenem tudi elektronska osebna izkaznica, saj čip vsebuje kvalificirano potrdilo za elektronski podpis in elektronsko identifikacijo. Državljanu omogoča dostop do elektronskih storitev ter elektronsko podpisovanje. Del biometrične osebne izkaznice je tudi davčna številka, ki pa je večina državljanov, ki dalj časa živi v tujini, nima. V letu 2023 je Finančna uprava RS za namen izdaje slovenske biometrične osebne izkaznice dodelila 715 davčnih številok in jih posredovala Ministrstvu za notranje zadeve Direktoratu za upravne notranje zadeve, Sektorju za registracijo prebivalstva in javne listine.

Finančna uprava RS je nadaljevala s prilagoditvami na nov način vodenja naslovov, ker se bo 1. 3. 2024 ukinil Register prostorskih enot, ki ga vodi Geodetska uprava RS.

V letu 2023 je bila tehnološka prenova aplikacije davčnega registra izpeljana do faze, da so na finančnih uradih lahko uporabniki prešli na uporabo samo prenovljene aplikacije. Vse finančne urade se je zaradi lažjega prehoda na uporabo nove aplikacije davčnega registra po skupinah (postopoma) prelopile na novo aplikacijo, sproti se jim je nudilo vso podporo in zagotavljalo, da je delo nemoteno potekalo. V letu 2024 bo končana prenova aplikacije davčnega registra za potrebe administriranja (upravljanje izmenjav, upravljanje sistema integracij, upravljanje servisov,...), izvajanje nadzornih funkcij in procesiranja uporabnikov.

Zaradi velikega števila letno izdanih potrdil o davčni številki davčnim zavezancem, je bila na portalu eDavki omogočena elektronska izdaja potrdil o davčni številki, ki si jo davčni zavezanci lahko pridobijo sami, tako da za te primere ne bo več potrebna papirna izdaja in pošiljanje potrdil. Gre za nekaj deset tisoč potrdil na letnem nivoju.

Na podlagi Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o dostavi podatkov za odmero dohodnine (UL RS, št. 43/2022) se je izredno povečalo število vlog za razkritja podatkov o davčnih številkah fizičnih oseb, kar je pomenilo, da se je izredno povečalo delo s pripravo in dopolnitvami podatkov ter odgovorov davčnim zavezancem.

Preglednica 5: Število zavezancev po posameznih vrstah dajatev

Zap. št.	Vrsta dajatve	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
1	Dohodnina – fizične osebe	1.527.574	1.537.814	1.548.859	100,7
2	Prispevki za socialno varnost:				
2.1	Število izplačevalcev – REK	96.064	97.995	98.647	100,7
2.1.1	- pravne osebe	63.884	65.043	65.778	101,1
2.1.2	- fizične osebe z dejavnostjo	32.180	32.952	32.869	99,7
2.1.3	Število prejemnikov dohodka	1.846.550	1.899.013	1.890.702	99,6
2.2	Število zavezancev za obračun prispevkov za socialno varnost:				
2.2.1	OPSVZ - samozaposlene osebe	85.646	90.024	93.556	103,9
2.2.2	OPSVL - lastniki zasebnih podjetij, ki nimajo plače	1.718	1.429	1.295	90,6
2.2.3	OPSVK – kmetje	11.260	11.238	10.866	96,7
2.2.4	OPSVP – prostovoljno vključeni v socialno zavarovanje	1.919	1.912	1.851	96,8
2.2.5	OPSVD – osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic	46.469	46.427	55.010	118,5
2.2.6	OPSVT - osebe zaposlene pri tujem delodajalcu	781	776	985	126,9
3.	DDPO ²	112.462	112.410	113.330	100,8
4.	Dejavnost - fizične osebe, ki opravljajo dejavnost	132.061	140.514	146.726	104,4
4.1	od tega zavezanci – normiranci ³	78.591	86.864	92.248	106,2
5.	DDV	120.467	124.796	129.647	103,9
6.	Trošarine				
6.1	Pravne osebe in fizične osebe z dejavnostjo	990	883	914	103,5
6.2	Mali proizvajalci žganja	763	777	799	102,8
7.	Okoljske dajatve – plačniki	4.854	4.889	4950	101,4

² Sprememba zajema podatkov, podatki zajeti iz evidence zavezanosti za DDPO in DohDej

³ Število zavezancev FOD, ki so ugotavljali davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov kadarkoli v letu 2023 (vključeni so torej tudi tisti, ki so v letu 2023 prenehali).

Finančna uprava Republike Slovenije

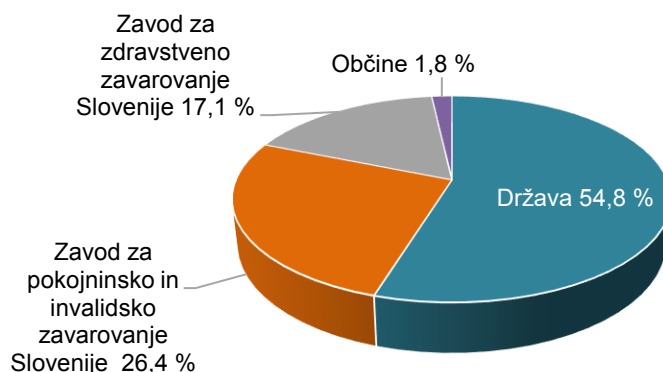
6 POBIRANJE JAVNOFINANČNIH DAJATEV

Finančna uprava RS je v letu 2023 za proračune države, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ), Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), občin in posredno Evropske unije (EU) pobrala 22.514.980.147 € javnofinančnih prihodkov, kar predstavlja 7,0 % rast prihodkov v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta, ter 3,8 % preseganje letnega načrta javnofinančnih prihodkov za leto 2023. Predlagatelji, ki so nedavčne terjatve posredovali v izvršbo, terjatve pa niso prešle na Finančno upravo RS, so prejeli 9.806.819 €.

Preglednica 6: Neto pobrani prihodki po vrstah prihodkov, v €

Zap. št.	VRSTA PRIHODKA	Realizacija 2021	Struktura v %	Realizacija 2022	Struktura v %	Realizacija 2023	Struktura v %	Indeks 2023/2022	Indeks 2023/2021
		1	1a	2	2a	3	3a	4=3/2	5=3/1
A	DAVČNI PRIHODKI (1+2+3+4+5+6+7)	18.573.614.528	96,7	20.340.141.863	96,7	21.744.662.927	96,6	106,9	117,1
1.	DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	3.996.428.713	20,8	4.540.141.636	21,6	4.626.523.833	20,6	101,9	115,8
2.	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	7.918.745.585	41,2	8.491.611.670	40,4	9.245.114.995	41,1	108,9	116,7
3.	DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	23.891.251	0,1	26.678.670	0,1	27.517.593	0,1	103,1	115,2
4.	DAVKI NA PREMOŽENJE	316.827.963	1,6	336.542.382	1,6	346.856.429	1,5	103,1	109,5
5.	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	6.140.362.863	32,0	6.655.928.055	31,6	7.275.550.395	32,3	109,3	118,5
6.	DAVKI NA MED. TRG. IN TRANSAKCIJE (carine)	177.356.585	0,9	289.237.893	1,4	223.099.683	1,0	77,1	125,8
7.	DRUGI DAVKI - ukinjeni davki	1.569	0,0	1.557	0,0	0	0,0	0,0	0,0
B	NEDAVČNI PRIHODKI (8+9+10+11)	82.831.134	0,4	113.055.011	0,5	121.828.183	0,5	107,8	147,1
8.	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKU OD PREMOŽENJA	49.501.662	0,3	80.466.624	0,4	88.756.999	0,4	110,3	179,3
9.	TAKSE IN PRISTOJBINE	31.557	0,0	45.549	0,0	36.048	0,0	79,1	114,2
10.	GLOBE IN DRUGE DENARNE KAZNI	30.543.786	0,2	29.332.617	0,1	28.767.686	0,1	98,1	94,2
11.	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	2.754.129	0,0	3.210.221	0,0	4.267.451	0,0	132,9	154,9
C	TRANSFERNI PRIHODKI (12)	554.717.562	2,9	591.598.441	2,8	627.942.985	2,8	106,1	113,2
12.	TRANSFERNI PRIHODKI IZ DR. JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	554.717.562	2,9	591.598.441	2,8	627.942.985	2,8	106,1	113,2
D	NERAZPOREJENI PRIHODKI	-5.669.241	0,0	-5.967.231	0,0	10.739.233	0,0	-180,0	-189,4
E	SKUPAJ JFP (A+B+C+D)	19.205.493.984	100,0	21.038.828.085	100,0	22.505.173.328	100,0	107,0	117,2
F	Prejemki iz izvršb za terjatve, ki niso prenesene v knjigovodsko evidenco	10.003.880		10.383.230		9.806.819		94,4	98,0
G	Drugi prejemki	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	-
H	SKUPAJ JFP in prejemki (E+F+G)	19.215.497.864		21.049.211.315		22.514.980.147		107,0	117,2

Slika 3: Struktura neto pobranih prihodkov po prejemnikih sredstev v letu 2023, v %

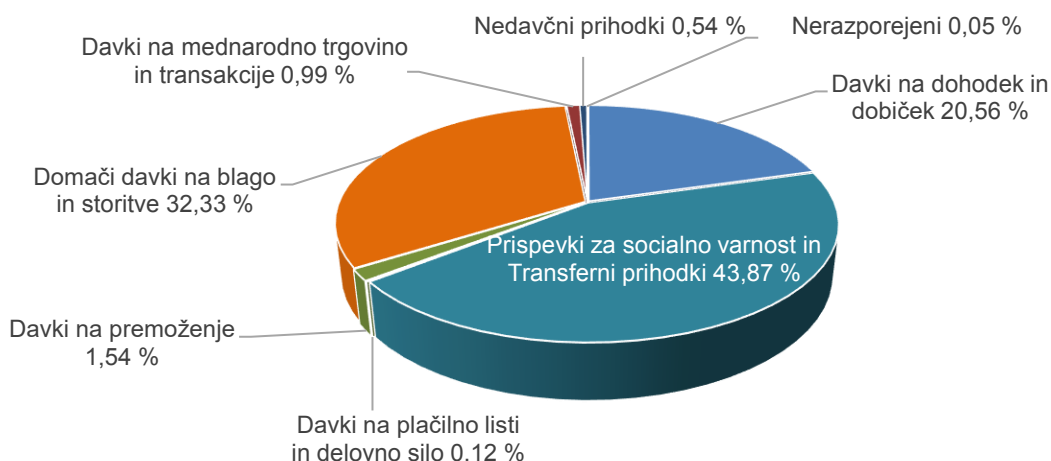

Največji delež pobranih prihodkov predstavljajo skupaj prispevki za socialno varnost in transferni prihodki iz naslova prispevkov (43,9 %). V letu 2023 je bilo pobranih skupaj za 8,7 % več teh prihodkov kakor v letu 2022; od tega je rast prihodkov iz naslova prispevkov za socialno varnost znašala 8,9 %, medtem ko so transfernih prihodki višji za 6,1 %. Najobsežnejši med prispevki za socialno varnost je prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Po deležu pobranih prihodkov sledijo domači davki na blago in storitve (32,3 %), kjer je bilo pobranih za 9,3 % več prihodkov glede na leto 2022. Po obsegu prevladujeta davek na dodano vrednost in trošarine.

Dokaj velik delež ima tudi skupina davkov na dohodek in dobiček (20,6 %), kjer je bilo pobranih za 1,9 % več prihodkov glede na leto 2022. Največ prihodkov v tej skupini pripada dohodnini.

Slika 4: Struktura neto pobranih prihodkov po vrstah prihodkov v letu 2023, v %

Finančna uprava Republike Slovenije

6.1 Dohodnina

Finančna uprava RS je v letu 2023 pobrala 3.217.173.835 € dohodnine, to je za 8,4 % več kakor v letu 2022. V letu 2023 v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 14,3 % delež. V skupino dohodnine se uvrščajo letni poračun dohodnine, akontacije dohodnine, dohodnina od dobička iz kapitala, dividend, obresti in najema ter dohodnina od nenapovedanih dohodkov. V tej skupini so najpomembnejši vir akontacije dohodnine. Dohodnina je prihodek državnega in občinskih proračunov.

Preglednica 7: Pobrani prihodki iz naslova dohodnine, v €

Vrsta prihodka	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022	Indeks 2023/2021
Letni poračun - dohodnine	-286.388.618	-328.691.108	-310.449.964	94,5	108,4
Akontacije dohodnine	2.889.716.320	2.994.681.591	3.243.655.032	108,3	112,2
Dohodnina od dobička na kapital, dividend, obresti in najema	268.388.615	300.508.709	283.546.704	94,4	105,6
Dohodnina od nenapovedanih dohodkov	-11.698.793	507.759	422.063	83,1	-3,6
Skupaj	2.860.017.525	2.967.006.951	3.217.173.835	108,4	112,5

Preglednica 8: Število izdanih IID, znesek doplačil, vračil, število ugovorov zoper IID in delež ugovorov glede na izdane IID ter število napovedi za odmero dohodnine, ki so bile vložene v roku

	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Izdani IID	1.527.574	1.537.814	1.548.859	100,7
Znesek odmerjene dohodnine, v €	2.113.178.147	2.419.369.606	2.477.471.984	102,4
Število doplačil	229.715	279.879	152.895	54,6
Znesek doplačil, v €	62.428.458	73.126.320	69.200.548	94,6
Število vračil	719.790	690.133	927.878	134,4
Znesek vračil, v €	329.271.192	375.754.815	352.974.506	93,9
IID brez doplačila/vračila	578.069	567.802	468.086	82,4
Ugovori zoper IID	32.344	34.352	33.491	97,5
Delež ugovorov zoper IID, v %	2,12%	2,23%	2,16%	96,9
Napovedi za odmero dohodnine, vložene v roku	14.321	14.959	15.586	104,2

Finančna uprava RS je v letu 2023 za odmerno leto 2022 izdala 1.548.859 informativnih izračunov dohodnine (v nadaljevanju: IID), kar je za 11.045 več kakor leto poprej. Znesek odmerjene dohodnine je višji za 58.102.378 €. Število zavezancev z doplačili je manjše za 126.984, prav tako je za 3.925.772 € manjši znesek doplačil dohodnine. Povečalo se je število zavezancev z vračili za 237.745, znesek vračil pa je manjši za 22.780.309 €. Število IID brez doplačila ali vračila, ko ni poračuna dohodnine na letni ravni je nižje za 99.716.

Na manjše število zavezancev z doplačili, kot tudi nižji znesek doplačil v odmernem letu 2022 v primerjavi z odmernim letom 2021 vpliva tudi rast števila vlog za uveljavljanje posebne olajšave za vzdrževane družinske člane pri informativnem izračunu dohodnine, s katerimi zavezanci posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane uveljavljajo šele na letni ravni, med letom pa zato plačujejo višje akontacije dohodnine.

Znesek odmerjene dohodnine je višji za 2,4 % oz. za 58.102.378 €, na kar je imela vpliv višja zaposlenost ter posledično večje število zavezancev kot tudi višji znesek dohodkov v primerjavi z letom poprej. Število zavezancev z vračili dohodnine se je sicer povečalo za 34 % oz. za 237.745. Kljub temu pa se je znesek vrnjene dohodnine zmanjšal za 6 % ali za 22.780.309 €, kar je posledica prenehanja interventne zakonodaje zaradi epidemije COVID-19 za leto 2022. Predhodna zakonodaja je namreč omogočala izvzetje določenih dohodkov iz letne davčne osnove, kar je vplivalo na višino vrnjene dohodnine. Število zavezancev z vračilom dohodnine se je povečalo tudi zaradi spremembe davčne lestvice, ki je bila s spremembo zakona o dohodnini za leto 2022 sprejeta marca 2022, z veljavnostjo od 1. 1. 2022, zato so bile v prvih dveh mesecih obračunane višje akontacije dohodnine.

Zavezanci so zoper IID (za leto 2022) vložili 33.491 ugovorov, kar predstavlja le 2,2 % zavezancev, ki so prejeli IID (leto prej 34.352 zavezancev). Večina vloženih ugovorov zoper IID se ne nanaša na nepravilno izdane IID, temveč se, podobno kakor pretekla leta, nanaša na spremembe ali dopolnitve podatkov o uveljavljanju posebne olajšave za vzdrževane družinske člane (21.115 zavezancev ali 63,1 % vseh ugovorov, leto prej 21.933 zavezancev ali 63,8 % vseh ugovorov), spremembe ali dopolnitve podatkov o dohodkih iz tujine (6.389 zavezancev ali 19,1 % vseh ugovorov, leto prej 6.379 zavezancev ali 18,6 % vseh ugovorov) in le manjši delež zaradi ostalih razlogov.

Napovedi za odmero dohodnine za leto 2022 je bilo v roku, do 1. avgusta 2023, vloženih 15.586 (leto prej 14.959). Večina vloženih napovedi se je nanašala na davčne zavezance rezidente, ki so prejeli dohodke iz tujine in med letom niso vlagali napovedi za odmero akontacije dohodnine (13.433 zavezancev ali 86,2 %).

Do konca leta 2023 je 1.557.671 zavezancev prejelo ali IID ali pa odločbo o odmeri dohodnine. Število zavezancev za dohodnino se je povečalo za 12.141 zavezancev oziroma za 0,8 % v primerjavi s prejšnjim letom.

Preglednica 9: Osnovni podatki

	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Število zavezancev	1.534.079	1.545.530	1.557.673	100,8
Znesek dohodka v €	23.586.542.026	25.425.552.371	27.396.175.874	107,8
Število zavezancev z vzdrževanimi družinskimi člani	327.795	326.252	326.567	100,1
Znesek Osnove za odmero dohodnine v €	11.301.181.833	12.835.187.027	13.160.199.306	102,5
Znesek odmerjene dohodnine v €	2.125.181.429	2.439.101.522	2.511.239.998	103,0
Znesek akontacije dohodnine v €	2.410.539.332	2.757.569.963	2.802.426.286	101,6
Število zavezancev z doplačili dohodnine	305.124	352.542	159.394	45,2
Znesek doplačil v €	57.991.438	74.050.789	77.947.615	105,3
Število zavezancev z vračili dohodnine	729.316	701.424	934.647	133,2
Znesek vračil v €	343.287.095	392.493.434	369.119.971	94,0

Skupni dohodek zavezancev za odmero dohodnine za leto 2022 je znašal 27,3 mrd €, kar predstavlja skoraj 8 % povečanje v primerjavi z letom prej. Povprečni znesek dohodka na zavezanca je znašal 17.588 € in bil tako za 7 % večji kakor leto prej. Na višji dohodek zavezancev so vplivali, podobno kot leto prej, tudi različni dejavniki, kot so dvig zneska minimalne plače ter uskladitev pokojnin.

Najpomembnejši vir dohodka predstavlja vir dohodka iz naslova plač, nadomestil plač in povračil stroškov v zvezi z delom. V strukturi dohodka predstavlja njihov delež 70,8 %. V primerjavi z letom prej je znesek omenjenega vira višji za 7,1 %. Med pomembne deleže sodi še vir iz naslova pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, saj predstavlja 20 % v strukturi dohodka.

Za 47.503 zavezancev, se je povečalo število zavezancev, ki so imeli vir 1111 – Plačilo za poslovno uspešnost, za katerega ne velja ugodnejša davčna obravnava in se zato všteva v letno davčno osnovo (izplačilo nad zneskom 100

% povprečne plače zaposlenih v Sloveniji oziroma nad zneskom povprečne mesečne plače zavezanca). To je prejelo 356.854 zavezancev (leto poprej 309.351) v povprečnem znesku 139 € (leto poprej 131 €), v strukturi dohodka pa znesek dohodka iz tega naslova predstavlja 0,2 %.

V spodnji tabeli je podano število zavezancev po viru dohodkov, njihov znesek dohodka in povprečni znesek dohodka na zavezanca, vse v primerjavi z predhodnim letom.

Preglednica 10: Pregled števila zavezancev in znesek dohodka po virih dohodka, v €

Vir	Opis vira	Odmerno leto 2022			Indeks 2022/2021		
		Število zavez.	Dohodek v €	Dohodek v € na zav.	Število zavez.	Dohodek v €	Dohodek v € na zav.
1101	Plače, nadomestilo plače in povračila stroškov v zvezi z delom	868.586	19.401.199.151	22.337	101,5	107,1	105,5
1102	Bonitete	150.136	88.910.768	592	108,8	100,8	92,6
1103	Regres za letni dopust	838.139	9.086.940	11	102,0	100,6	98,6
1104	Jubilejne nagrade, odpravnine ob upokojitvi in solidarnostne pomoči	16.829	37.513.130	2.229	105,6	106,6	101,0
1105	Premije za prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje	591	297.817	504	97,0	125,4	129,3
1106	Pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja	536.221	5.512.570.708	10.280	97,3	106,4	109,3
1107	Nadomestila iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja	46.758	171.966.828	3.678	99,0	107,8	108,9
1108	Nadomestila in drugi dohodki iz obveznega socialnega zavarovanja	116.765	500.354.430	4.285	99,9	100,7	100,8
1109	Drugi dohodki iz delovnega razmerja	319.357	283.256.226	887	203,9	137,7	67,5
1110	Dohodek za vodenje družbe (zavarovalna podlaga 040)	347	7.110.897	20.492	91,1	106,6	117,0
1111	Plačilo za poslovno uspešnost	356.854	49.502.242	139	115,4	122,5	106,2
1211	Dohodki dijakov in študentov, upravičenih do posebne olajšave	95.816	305.828.184	3.192	109,7	122,4	111,6
1212	Dohodki dijakov in študentov, ki niso upravičeni do posebne olajšave	1.443	4.519.469	3.132	94,4	107,6	113,9
1220	Dohodki verskih delavcev	63	475.909	7.554	95,5	100,4	105,1
1230	Preostali dohodki iz drugega pogodbenega razmerja	105.275	253.276.064	2.406	108,0	114,7	106,2
2100	Dobiček, ugotovljen na podlagi davcnega obračuna	55.323	491.597.817	8.886	105,9	118,6	112,0
3100	Dohodek iz osn, kmet, in osn, gozd, dejavnosti	171.131	204.782.946	1.197	138,6	158,0	114,0
4200	Dohodek iz prenosa premoženjske pravice	9.576	12.340.470	1.289	110,4	110,0	99,6
6100	Darila	3.956	1.177.277	298	118,9	118,7	99,8
6200	Priznavalnine	243	1.058.706	4.357	98,4	104,1	105,8
6300	Preostali drugi dohodki	36.915	59.283.026	1.606	110,3	122,0	110,5
6500	Nadomestilo za uporabo LS prostovoljca	15	2.532	169	166,7	207,3	124,4

Finančna uprava Republike Slovenije

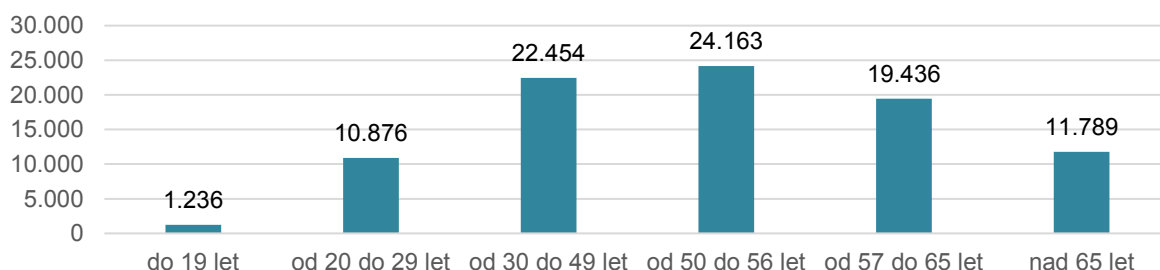
Vir	Opis vira	Odmerno leto 2022			Indeks 2022/2021		
		Število zavez.	Dohodek v €	Dohodek v € na zav.	Število zavez.	Dohodek v €	Dohodek v € na zav.
6700	Dohodek Fulbrightovega programa izmenjav	10	64.337	6.434	20,8	27,8	133,6

Preglednica 11: Pregled dohodkov zavezancev po starostnih skupinah

Starostna skupina	Št. zavezancev	Dohodek v €	Povprečni dohodek na zavezanca v €
do 19 let	24.454	30.236.026	1.236
od 20 do 29 let	167.753	1.824.511.238	10.876
od 30 do 49 let	499.698	11.220.011.714	22.454
od 50 do 56 let	183.080	4.423.758.381	24.163
od 57 do 65 let	241.859	4.700.891.564	19.436
nad 65 let	440.826	5.196.702.451	11.789

Pregled dohodkov po starostnih skupinah pokaže, da so najvišji povprečni dohodek na zavezanca imeli zavezanci stari med 50 in 56 let, in sicer povprečno 24.163 € in zavezanci stari med 30 in 49 leti povprečno 22.454 €. Skupni dohodek zavezancev starih med 30 in 49 leti je znašal kar 11,2 mrd €.

Slika 5: Povprečni zneski dohodka na zavezanca po posameznih starostnih skupinah zavezancev, v €

Po opravljeni odmeri so bili zavezanci razvrščeni v petih davčnih razredih. Največ zavezancev je bilo uvrščenih v prvi davčni razred in sicer 971.002 oz. 62,3 %. Število zavezancev v drugem davčnem razredu je bilo 501.849 zavezancev oziroma 32,2 % vseh. Po zmanjšanju osnove pred obdavčitvijo za olajšave znaša odmerjena dohodnina za leto 2022 skupaj 2.511.239.998, kar je za 3 % več kakor leto prej (2.439.101.522 €).

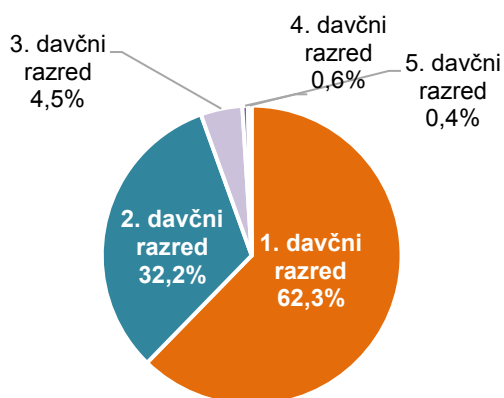
Preglednica 12: Razvrstitev zavezancev, njihov dohodek in znesek odmerjene dohodnine, v €

	1. dav. razred	2. dav. razred	3. dav. razred	4. dav. razred	5. dav. razred	Skupaj
Št. zavezancev	971.002	501.849	70.289	9.071	5.462	1.557.673
Dohodek v €	9.734.721.264	12.449.631.686	3.530.391.937	764.067.015	917.363.971	27.396.175.874
Osnova v €	2.312.909.008	7.226.702.000	2.361.966.543	547.286.626	711.335.129	13.160.199.306
Dohodnina v €	280.936.101	1.236.447.197	571.684.117	158.780.255	263.392.328	2.511.239.998

	1. dav. razred	2. dav. razred	3. dav. razred	4. dav. razred	5. dav. razred	Skupaj
Dohodek/zav. v €	10.025	24.808	50.227	84.232	167.954	17.588
Dohodni./zav v €	289	2.464	8.133	17.504	48.223	1.612
Delež zavezancev	62,3	32,2	4,5	0,6	0,4	100,0

Največji strukturni delež odmerjene dohodnine se nahaja v drugem davčnem razredu, in sicer z 49,2 % deležem oz. z nekaj več kakor 1,2 mrd €, sledijo zavezanec tretjega davčnega razreda z 22,8 % deležem.

Slika 6: Struktura zavezancev po razredih, v %

Donacije

Finančna uprava RS izvaja izplačila donacij, s čemer je zagotovljeno neposredno sodelovanje davčnih zavezancev pri razdelitvi sredstev proračuna za financiranje določenih namenov.

Za odmerno leto 2022 je 570.819 davčnih zavezancev vložilo, oz. ima še veljavno zahtevo za namenitev dela dohodnine za donacije. Od teh je 526.049 davčnih zavezancev z odmerjeno dohodnino v (dokončni) odločbi za odmerno leto 2022, 18.546 davčnih zavezancev je še v postopku odmere dohodnine in nimajo še dokončne odločbe, preostalih 26.224 fizičnih oseb pa v odmernem letu 2022 ni imelo obdavčljivih dohodkov in jim odločba o odmeri dohodnine ni bila oz. ne bo izdana. Odmerjena dohodnina je osnova za izračun in nakazilo dela dohodnine za donacije, zato v teh primerih, kot tudi v primerih davčnih zavezancev z izdano odločbo, v kateri jim dohodnina ni bila odmerjena npr. zaradi nizkih dohodkov (upokojenci, študenti,...) donacija ne more biti odvedena, ne glede na vloženo zahtevo.

Preglednica 13: Izplačila zahtevkov za namenitev dela dohodnine za donacije, v €

	Realizacija 2020	Realizacija 2021	Realizacija 2022	Realizacija 2023	Indeks 2023/2022
Izplačila donacij – transferi	5.440.786	10.456.011	12.305.983	13.207.322	107,3

Znesek donacij za odmerno leto 2020 se je glede na preteklo leto podvojil, kar je posledica zakonskih sprememb, ki so omogočile davčnim zavezancem, da lahko za financiranje upravičencev do donacij namenijo do 1 % dohodnine (prej do 0,5 %).

Postopke za procesiranje donacij je Finančna uprava RS nadgradila za potrebe upravičencev, ki imajo velik prirast zahtev za namenitev dela dohodnine za donacije. Podpisan je bil protokol z upravičencem, za katerega je bilo oddanih največje število zahtevkov za namenitev dela dohodnine za donacije, da se zanj lahko izvaja masovni vnos zahtevkov preko eDavkov. Postopek za masovni prevzem donacij še ni v celoti zaključen in bo v letu 2024 še dopolnjen.

Preglednica 14: Aktivnosti in rezultati nadzora dohodnine – davek od dohodkov iz zaposlitve, davek od drugih dohodkov, dohodek iz kapitala in nenapovedani dohodki fizičnih oseb

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	580	562	471	432	91,7
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih (z odločbo), v €	29.074.834	41.088.405	16.297.930	12.890.970	79,1
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	3.916.763	2.156.433	965.647	3.219.372	333,4
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	1.748.374	2.427.045	1.552.294	495.058	31,9
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, v €	34.739.971	45.671.884	18.815.871	16.605.400	88,3

V inšpekcijskih nadzorih je bilo v letu 2023 na področju dohodnine - davka od dohodkov iz zaposlitve, davka od drugih dohodkov, dohodkov iz kapitala in nenapovedanih dohodkov iz zaposlitve zaključenih skupno 432 nadzorov, v katerih so bile dodatno ugotovljene davčne obveznosti v višini 16.605.400 €.

Odmera akontacije dohodnine in drugih dajatev na področju kmetijstva

Finančna uprava RS je v letu 2023 za odmerno leto 2022 izdala davčnim zavezancem (fizičnim osebam), ki so bili na dan 30. junij 2022 lastniki ali uporabniki kmetijskih in gozdnih zemljišč ter čebeljih panjev in so izpolnjevali določene pogoje, odločbe o odmeri obveznosti iz kmetijstva za leto 2022. V odločbah jim je bila odmerjena akontacija dohodnine od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, prispevek za zdravstveno zavarovanje, ki se plačuje od katastrskega dohodka in /ali pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest. Pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest pa se je za odmerno leto 2022 odmerila tudi pravnim osebam, ki so bili lastniki gozdnih zemljišč na dan 30. junija 2022.

Poleg navedenega pa je v letu 2023 davčni organ vsem lastnikom ali zakupnikom zemljišč pod posameznimi melioracijskimi sistemi izvedel odmero melioracij za leto 2023.

Število zavezancev, ki jim je bila izdana odločba o odmeri obveznosti iz kmetijstva za fizične osebe za leto 2022, je bistveno manjše v primerjavi s preteklim letom. V letu 2022 so bile namreč ponovno izdane odmerne odločbe določenim zavezancem, katerim je bil pri odmeri obveznosti iz kmetijstva za leto 2021 upoštevan nepravilen izračun katastrskega dohodka gozdnih zemljišč s strani Geodetske uprave Republike Slovenije. Znesek odmerjene obveznosti iz kmetijstva za fizične osebe za leto 2022 se je v primerjavi z odmernim letom 2021 bistveno povečal zaradi spremembe višine davčne osnove za odmero obveznosti iz kmetijstva. Za odmero leto 2021 je namreč na podlagi interventne zakonodaje PKP7 veljala znižana davčna osnova, in sicer v višini 50 % katastrskega dohodka pripisanega kmetijskim in gozdnim zemljiščem in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj. Pri odmeri obveznosti iz kmetijstva za leto 2022 pa se je upošteval katastrski dohodek, pripisan kmetijskim in gozdnim zemljiščem, v vrednosti 100 % katastrskega dohodka in potencialni tržni dohodek od pridelave v panjih v višini 70 % (za leto 2021 v višini 35 %) pavšalne ocene dohodka na panj, ugotovljenega po Zakonu o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-2).

Preglednica 15: Število in zneski odločb o odmeri obveznosti iz kmetijstva, odmeri pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest

	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Odločbe o odmeri obveznosti iz kmetijstva za fizične osebe	157.024	260.440	212.981	81,7
Znesek odmere obveznosti iz kmetijstva, v €	1.892.316	4.460.769	5.844.067	131,0
Odločbe o odmeri pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest za pravne osebe	1495	1648	1731	105,0
Znesek odmere pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest za pravne osebe, v €	1.543.368	2.017.222	2.82.973	103,3

Preglednica 15a: Število in zneski odločb o odmeri melioracij

	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Odmerno leto 2023	Indeks 2022/2023
Odločbe o odmeri melioracij za fizične in pravne osebe	14.863	14.277	4.594	102,2
Znesek odmere melioracij za fizične in pravne osebe, v €	626.980	609.097	677.808	111,3

Odmera akontacije dohodnine od dohodkov iz zaposlitve in drugih dohodkov iz tujine

Število odločb, izdanih na podlagi napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodkov iz zaposlitve in drugih dohodkov, se je v letu 2023 v primerjavi s predhodnim letom zmanjšalo za 1,7 %. Razlog za zmanjšanje je vlaganje napovedi na podlagi enomesečnega dohodka za celo leto, brez medletnih sprememb in dodatno vloženih napovedi.

Preglednica 16: Število odločb in sklepov o odmeri dohodnine iz zaposlitve in drugih dohodkov iz tujine

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število odločb in sklepov	32.678	35.995	32.201	31.661	98,3

Dobiček od odsvojitve finančnega kapitala (vrednostni papirji in deleži v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja ter investicijski kuponi) in izvedenih finančnih instrumentov

Finančna uprava RS je za odmero leto 2022 na področju odmere dohodnine od dobička iz finančnega kapitala do konca leta 2023 izdala večje število odločb in obvestil kakor leto poprej za odmero leto 2021 (indeks 107,5). Kljub temu pa se je število izdanih odločb z dobičkom za odmero leto 2022 v primerjavi s predhodnim letom zmanjšalo za 24,3 %, kar je posledica oprostitve davka nad 15 let imetništva finančnega kapitala, medtem ko je za pretekla odmerena leta veljala oprostitve nad 20 let imetništva. Posledično se je zmanjšala vsota davčne osnove vseh odločb z dobičkom za 42,2 % (indeks 58,8) skupni znesek odmerjene dohodnine za 22,7 % (indeks 77,3). Povečalo pa se je število izdanih odločb z ugotovljeno izgubo, in sicer za več kot 100 % (indeks 221,9).

Preglednica 17: Število in znesek izdanih odločb in sklepov iz naslova dobička iz kapitala

	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Število vseh odločb in obvestil – skupaj	19.591	18.450	19.841	107,5
- Število odločb – dobiček	8.956	12.582	9.524	75,7
- Število odločb – izguba	7.995	3.302	7.327	221,9

	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
- Število obvestil (davek < 10 €)	2.640	2.553	1.512	59,2
Vsota osnove vseh odločb z dobičkom (davek > 10 €)	147.287.072	216.146.950	127.082.936	58,8
Odmerjen davek od odločb z dobičkom, v €	28.852.556	40.771.056	31.513.735	77,3

Finančna uprava RS za trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti letno prejme relativno majhno število napovedi. V letu 2023 je napoved za odmero davka od dobička, doseženega z odsvojitvijo izvedenih finančnih instrumentov za odmerno leto 2022, vložilo 1.079 zavezancev, kar je za 1,9 % več glede na število vloženih napovedi za odmerno leto 2021.

Do konca leta 2023 je bila zaključena odmera pri 990 zavezancih, kar je 14,3 % več kot leto prej. Za odmerno leto 2022 je bilo tako izdanih skupaj 990 odločb in obvestil, za predhodno leto 866 (indeks 114,3). V primerjavi s preteklim letom se je znižal delež izdanih odločb z dobičkom, znižala se je tudi vsota osnove vseh odločb z dobičkom, medtem ko se je skupni znesek odmerjenega davka povečal (indeks 143,6). Stopnja obdavčitve je bila za leto 2022 enaka stopnji v letu 2021, in sicer je bila ta v obeh letih 27,5 %.

V letu 2023 so bile izdane tudi odmerne odločbe 103 zavezancem na podlagi napovedi vloženih za leti 2021 in 2020. Z odločbami je bilo odmerjenega 88.134 € davka.

Preglednica 18: Število in znesek izdanih odločb in sklepov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov

	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Število vseh odločb in obvestil – skupaj	840	866	990	114,3
- Število odločb – dobiček	300	586	246	42,0
- Število odločb – izguba	497	127	744	585,8
- Število obvestil (davek < 10 €)	43	153	47	30,7
Vsota osnove vseh odločb z dobičkom (davek > 10 €)	1.311.207	1.167.333	1.094.419	93,8
Odmerjen davek od odločb z dobičkom, v €	494.495	265.574	381.302	143,6

Dividende, obresti in obresti na denarne depozite

Za odmerno leto 2022 je bilo v primerjavi z odmernim letom 2021 vloženih manj napovedi za t.i. druge obresti, in sicer je število napovedi manjše za 5,5 %, posledično je nižji tudi znesek odmerjenega davka za 14,7 %.

Število vloženih napovedi za odmero dohodnine od dividend je v letu 2022 v primerjavi z odmernim letom 2021 višje za 8,2 %. Znesek odmerjene dohodnine od dividend je bistveno višji glede na predhodno leto (indeks 145,8), kljub dejstvu, da je bila stopnja dohodnine, po kateri se je odmerjala dohodnina od dividend v letu 2022, za 2 in pol odstotni točki nižja glede na odmerno leto 2021. Razlog za tako odstopanje se lahko pripiše večjemu številu zavezancev, ki so vložili napoved za odmero dohodnine od dividend ter temu, da je v letu 2022 manjše število zavezancev prejelo bistveno višje zneske dividend, kar se je odrazilo tudi v višjem znesku odmerjene dohodnine glede na predhodno leto. Glede podatka o znesku odmerjene dohodnine od dividend za odmerno leto 2022 (16.081.091 €) velja opozoriti, da se izračunana dohodnina zmanjša še za priznani davek, plačan v tujini, v znesku 3.630.173 €. V proračun države se je za odmerno leto 2022 iz naslova odmerjene dohodnine od dividend steklo 12.450.918 €.

Trend padanja števila zavezancev za odmero dohodnine od doseženih obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah v Republiki Sloveniji in v Evropski uniji je bil zaznan tudi za odmerno leto 2022, kar je posledica, da se

obrestne mere, po katerih se obrestujejo denarni depoziti pri bankah in hranilnicah, niso dvignile. Za odmero leto 2022 je število zavezancev v primerjavi s predhodnim letom še bolj upadlo za 23,6 %, znesek odmerjene dohodnine pa za 9,6 %.

Preglednica 19: Število zavezancev, ki so vložili napovedi za odmero dohodnine od drugih obresti, dividend in obresti na denarne depozite ter zneski dohodnine

	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Število zavezancev – druge obresti	1.740	1.092	1.032	94,5
Dohodnina, v €	1.251.630	932.128,19	795.275	85,3
Število zavezancev – dividende	3.248	4.782	5.174	108,2
Dohodnina, v €	28.708.606	11.027.238	16.081.092	145,8
Dohodnina po odbitku v tujini plačanega davka, v € - dividende	15.382.921	8.719.135	12.450.919	142,8
Število zavezancev – obresti na denarne depozite	3.629	2.759	2.108	76,4
Dohodnina, v €	1.595.296	1.226.608	1.108.538	90,4

Pri izračunu dohodnine od drugih obresti na podlagi obračuna davčnega odtegljaja (REK-O) je zaznati rahlo povečanje števila zavezancev, med tem, ko je znesek izračunane dohodnine v primerjavi s predhodnim letom nižji, in sicer je znesek izračunane dohodnine za 14,4 % nižji glede na predhodno leto.

Pri izračunu dohodnine od dividend, na podlagi obračuna davčnega odtegljaja, je število zavezancev v primerjavi s predhodnim letom nižji, in sicer za 1,5 %, med tem, ko je znesek izračunane dohodnine v primerjavi s predhodnim letom višji za 40,1 %.

Preglednica 20: Število zavezancev, ki so dosegli oz, so jim bile izplačane druge obresti in dividende s strani plačnika davka ter zneski dohodnine

	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Število zavezancev – druge obresti	7.166	6.338	6.519	102,9
Dohodnina, v €	3.506.945	5.391.379	4.616.513	85,6
Število zavezancev – dividende	79.087	84.941	83.713	98,6
Dohodnina, v €	77.472.396	115.052.559	161.131.665	140,1

Oddajanje premoženja v najem

Število zavezancev, ki so vložili napovedi za odmero dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem za odmero leto 2022, se je glede na predhodno leto povečalo za 6,9 %. Pri tem pa se je znesek odmerjene dohodnine v letu 2022 znižal za 32 %. Razlog za tak razkorak je v tem, da je bila stopnja dohodnine za dohodek iz oddajanja premoženja v najem 15 % v odmernem letu 2022, medtem, ko je bila ta stopnja v odmernem letu 2021 in tudi v letu 2020 27,5 %.

Preglednica 21: Odmera dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem na podlagi vloženih napovedi

	Odmerno leto 2019	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Število zavezancev	36.169	34.897	36.645	39.177	106,9

Finančna uprava Republike Slovenije

	Odmerno leto 2019	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Dohodnina, v €	21.809.918	23.219.225	26.210.851	17.834.677	68,0

Znesek izračunane dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem na podlagi obračuna davčnega odtegljaja se je v primerjavi s predhodnim letom znižal za 11,0 %, medtem ko je število zavezancev porastlo za 3,5 %.

Razlog za upad zneska odmerejene dohodnine je v znižanju stopnje dohodnine iz 27,5 %, ki je veljala v odmernem letu 2020 in 2021, na 15 %, ki je veljala za odmerno leto 2022.

Preglednica 22: Odmerna dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem na podlagi predloženih obračunov davčnega odtegljaja

	Odmerno leto 2019	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Število zavezancev	72.995	70.511	71.688	74.172	103,5
Dohodnina, v €	36.836.454	34.016.918	36.836.391	32.778.313	89,0

Akontacija dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti

Število zavezancev, fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in ki se prostovoljno odločijo za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov se iz leta v leto povečuje. Za leto 2022 se je povečalo tudi število predloženih davčnih obračunov DohDej. Skupni znesek prihodkov, davčne osnove in davčne obveznosti se je povečal, zmanjšal pa se skupni znesek davčne izgube glede na leto 2021.

Preglednica 23: Predloženi obračuni akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti

	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Število vseh predloženih davčnih obračunov DohDej:	126.533	130.412	139.408	106,9
Od tega zavezanci – normiranci	65.460	71.001	80.536	113,4
Skupni znesek prihodkov, v €	6.885.118.763	7.933.140.818	9.094.828.594	114,6
Od tega zavezanci – normiranci	1.453.283.366	1.842.537.309	2.232.242.227	121,2
Skupni znesek davčne osnove, v €	737.573.641	920.664.951	1.129.408.825	122,7
Od tega zavezanci – normiranci, v €	309.395.920	415.850.235	522.068.542	125,5
Skupni znesek davčne izgube, v €	96.638.695	77.348.930	56.327.990	72,8
Skupni znesek pokrivanja pretekle davčne izgube in koriščenja davčnih olajšav, v €	62.131.681	83.391.634	110.498.075	132,5
Skupni znesek davčne obveznosti, v €	116.462.045	150.675.999	179.074.228	118,8
Od tega zavezanci – normiranci, v €	61.811.557	83.036.497	104.253.800	125,6

Preglednica 24: Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov

	Na dan 31. 12. 2020	Na dan 31. 12. 2021	Na dan 31. 12. 2022	Na dan 31. 12. 2023	Indeks 2023/2022
Število vseh fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost	113.753	121.210	127.205	132.115	103,9
Od tega zavezanci – normiranci	56.416	65.611	70.451	81.111 ⁴	115,1
Delež normirancev v vseh zavezancih, v %	49,6	54,1	55,4	61,4	

Pregled najpomembnejših postavk dohodka iz dejavnosti, po področjih dejavnosti

Preglednica 25: Prikaz prihodkov, ugotovljenih po računovodskih predpisih, po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	237.453.733	260.016.073	294.871.924	113,4
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	997.783.319	1.120.261.066	1.237.163.222	110,4
F	GRADBENIŠTVO	1.076.102.759	1.254.162.709	1.490.080.663	118,8
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	1.261.215.089	1.426.468.018	1.607.054.561	112,7
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	792.199.403	870.515.417	1.000.732.561	115,0
I	GOSTINSTVO	469.648.903	582.133.397	718.589.801	123,4
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	227.191.630	280.227.239	327.856.246	117,0
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	863.706.514	1.012.029.953	1.145.045.152	113,1
N	DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	185.879.944	221.900.063	273.828.522	123,4
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	206.653.986	253.410.046	264.411.560	104,3
R	KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	138.422.690	169.030.290	197.308.338	116,7
S	DRUGE DEJAVNOSTI	198.999.535	215.722.814	231.087.475	107,1
OSTALO		229.861.258	267.263.733	306.798.571	114,8
Skupaj		6.885.118.763	7.933.140.818	9.094.828.594	114,6

Za odmerno leto 2022 so največji znesek v skupnih prihodkih, ugotovljenih po računovodskih predpisih, izkazali zavezanci, ki so opravljali dejavnost G – trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil (1.607.054.561 €), saj je njihov delež v skupnih prihodkih znašal 17,7 %. Prihodki v tej dejavnosti so se glede na preteklo leto povečali za 12,7 %. Sledili so jim zavezanci, ki so opravljali dejavnost F – gradbeništvo. Ti so izkazali skupno 1.490.080.663 € prihodkov, njihov delež v skupnih prihodkih pa je znašal 16,4 %.

⁴ Število zavezancev FOD, ki so ugotavljali davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov in so bili aktivni, na dan 31.12.2023

Preglednica 26: Prikaz davčne osnove, po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	172.133.078	208.831.701	247.802.388	118,7
F	GRADBENIŠTVO	92.912.134	116.262.455	154.412.356	132,8
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	87.844.036	108.071.086	127.014.499	117,5
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	76.666.432	90.231.146	105.832.981	117,3
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	50.044.460	56.501.652	75.631.673	133,9
I	GOSTINSTVO	30.281.920	52.729.115	68.392.358	129,7
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	50.980.763	64.557.547	66.242.079	102,6
OSTALO		176.710.818	223.480.249	284.080.491	127,1
Skupaj		737.573.641	920.664.951	1.129.408.825	122,7

Za leto 2022 so največji delež davčne osnove izkazali zavezanci, ki so opravljali dejavnost M – strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti z 21,9 % deležem v celotni davčni osnovi. Sledijo jim zavezanci, ki so opravljali dejavnost F – gradbeništvo z 13,7 % deležem v celotni davčni osnovi ter zavezanci, ki so opravljali dejavnost C – predelovalne dejavnosti, z 11,3 % deležem.

Preglednica 27: Prikaz zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	15.168.970	17.076.288	24.520.233	143,6
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	12.641.324	17.313.066	21.272.422	122,9
F	GRADBENIŠTVO	11.573.879	15.505.585	20.969.288	135,2
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	5.275.069	6.138.881	9.831.117	160,1
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	5.627.500	7.789.346	9.658.493	124,0
I	GOSTINSTVO	1.967.387	6.390.092	7.922.114	124,0
OSTALO		9.877.552	13.178.376	16.324.407	123,9
Skupaj		62.131.681	83.391.634	110.498.074	132,5

Največji delež, in sicer 22,2 % celotnega zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav so v letu 2022 izkazali zavezanci, ki so opravljali dejavnost H - promet in skladiščenje ter z 19,3 % deležem zavezanci, ki so opravljali dejavnost C – predelovalne dejavnosti.

Preglednica 28: Prikaz davčne obveznosti po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	1.463.858	1.854.739	2.255.071	121,6
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	12.815.785	16.559.531	18.643.446	112,6
F	GRADBENIŠTVO	10.239.193	13.600.811	18.095.841	133,0
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	11.465.997	14.128.149	15.937.254	112,8
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	5.376.458	6.174.802	8.416.295	136,3
I	GOSTINSTVO	4.397.578	7.642.763	10.146.762	132,8
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	8.744.260	12.466.570	14.786.365	118,6
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	33.237.179	41.311.993	47.851.467	115,8
N	DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	4.356.804	5.549.366	7.142.193	128,7
P	IZOBRAŽEVANJE	2.774.058	3.763.287	4.637.076	123,2
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	11.835.246	15.205.821	15.139.703	99,6
R	KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	3.979.803	5.395.517	7.030.225	130,3
S	DRUGE DEJAVNOSTI	2.253.762	2.747.828	3.625.043	131,9
DRUGO		3.522.064	4.274.822	5.367.486	125,6
Skupaj		116.462.045	150.675.999	179.074.228	118,8

Za leto 2022 je bila najvišja davčna obveznost ugotovljena pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost M – strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (26,7 % delež), pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost C – predelovalne dejavnosti (10,4 % delež) ter dejavnost F - gradbeništvo (10,1 % delež).

Preglednica 29: Prikaz efektivne davčne stopnje zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, po področjih dejavnosti

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	Efektivna davčna stopnja za leto 2020	Efektivna davčna stopnja za leto 2021	Efektivna davčna stopnja za leto 2022
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	6,0	7,8	5,8
B	RUDARSTVO	10,4	35,3	10,4
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	13,0	16,8	12,9
D	OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN PARO	7,6	7,1	9,1
E	OSKRBA Z VODO; RAVNANJE Z ODPLAKAMI IN ODPADKI; SANIRANJE OKOLJA	14,9	17,7	11,8
F	GRADBENIŠTVO	9,2	11,9	9,5
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	13,4	16,3	13,2
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	9,6	10,5	9,7
I	GOSTINSTVO	11,4	21,5	11,8
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	10,4	15,2	14,3
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	8,7	8,4	8,8
L	POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	15,6	21,2	20,0
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	17,9	20,7	17,4
N	DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	9,9	11,1	9,3
O	DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE; DEJAVNOST OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	2,6	42,2	3,1
P	IZOBRAŽEVANJE	6,9	8,5	7,0
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	24,3	28,5	24,5
R	KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	8,7	8,8	8,3
S	DRUGE DEJAVNOSTI	5,9	7,2	5,9
T	DEJAVNOST GOSPODINJSTEV Z ZAPOSLENIM HIŠNIM OSEBJEM; PROIZVODNJA ZA LASTNO RABO	12,4	-	8,0
U	DEJAVNOST EKSTERITORIALNIH ORGANIZACIJ IN TELES	-	-	7,9
EFEKTIVNA DAVČNA STOPNJA		12,8	15,9	12,4

Efektivna davčna stopnja je izračunana iz razmerja med akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti (zap. št. 20 obr. DOHDEJ) ter razliko med davčno priznanimi prihodki in odhodki (zap. št. 9 obr. DOHDEJ).

Za leto 2022 je najnižja efektivna davčna stopnja, ki znaša 3,1 %, ugotovljena pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost O – dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti. Najvišja efektivna davčna stopnja je bila ugotovljena pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost Q – zdravstvo in socialno varstvo, in sicer je leta znašala 24,5 %, sledijo zavezanec iz dejavnosti L – poslovanje z nepremičninami (20,0 %) ter zavezanec, ki so opravljali dejavnost M – strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (17,4 %).

Preglednica 30: Pregled posameznih zmanjšanj davčne osnove in davčnih olajšav, v €

Vrsta zmanjšanja davčne osnove in davčne olajšave	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Olajšava za investiranje po 66.a členu Zdoh-2	47.057.186	60.322.598	79.484.001	131,8
Pokrivanje izgube	8.057.334	15.310.537	20.863.353	136,3
Olajšava za zaposlovanje invalidov	2.995.568	3.436.775	3.781.507	110,0
Olajšava za zavezanca invalida	1.736.277	1.957.930	2.294.290	117,2
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno - izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke, religiozne in splošnokoristne namene	658.666	783.024	1.091.563	139,4
Ostalo	1.500.562	1.580.770	2.983.361	188,7
Skupaj	62.131.681	83.391.634	110.498.075	132,5

Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave je za leto 2022 koristilo skupaj 19.561 zavezancev, kar je 33,2 % zavezancev, ki so za leto 2022 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov. Zavezanec so zmanjševali davčno osnovo in uveljavljali oz. koristili davčne olajšave v skupnem znesku 110.498.075 €, kar je za 32,5 % več kakor v letu pred tem.

Nadzor

V okviru postopkov davčnega nadzora davčnih obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti se je v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 povečalo število opravljenih kontrol (za 8,4%), medtem ko se je skupni znesek učinka kontrole povečal za 45,1 % in znašal 5.053.019 €. Poleg neposrednih so se povečali tudi posredni učinki kontrole, kar za 354,5% v primerjavi z letom prej. Razlog za tako povečanje posrednih učinkov je v nekaj večjih primerih, ko je bilo v postopku nadzora davčnega obračuna ugotovljen neupravičen prenos nepokritih delov davčnih izgub oziroma neizkoriščenih delov davčnih olajšav v naslednja davčna obdobja. Število predloženih samoprijav se je v primerjavi z letom 2022 povečalo za 1,7 %, učinek teh samoprijav pa se je povečal za 69,9 %. V letu 2023 je bilo zavezancem poslanih 5.257 pozivov za predložitev obračunov, kar je za 0,5 % manj kakor leto poprej. Zavezanec so po pozivu davčnega organa predložili 2.219 davčnih obračunov, kar je za 39,6 % več kakor v letu 2022, znesek učinka iz tega naslova pa se je povečal za 113 %. Pri tem je potrebno upoštevati, da so kontrolorji, ki pokrivajo DohDej opravljali tudi kontrole s področja interventnih ukrepov (NFS, MTD in povračilo izgubljenega dohodka).

V kontroli se je nadzor oddanih obračunov zavezancev v letu 2023 opravljal tudi na podlagi centralnih izborov zavezancev, pripravljenih na podlagi analize tveganj v okviru delovne skupine za nadzor obdavčitve DDPO in DohDej. Izvedeni so bili nadzori nepredlagateljcev davčnih obračunov DDPO in DohDej.

V inšpekcijskih nadzorih je bilo v letu 2023 na področju dohodnine in davka od dohodkov iz dejavnosti zaključenih 68 nadzorov, v katerih so bile dodatno ugotovljene davčne obveznosti v višini 1.977.007 € ter ugotovljeni posredni finančni učinki v višini 323.609 €.

Preglednica 31: Aktivnosti in rezultati nadzora davčnih obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število predloženih samoprijav	180	171	295	288	293	101,7
Učinek samoprijav, v €	107.926	114.063	208.962	231.975	393.334	169,6
Število pozivov za predložitev obračunov	3.689	3.257	4.095	5.282	5.257	99,5
Število obračunov, oddanih po pozivu davčnega organa	1.348	1.223	1.731	1.589	2.219	139,6
Učinek oddanih obračunov po pozivu, v €	1.125.644	665.006	904.584	1.009.774	2.151.131	213,0
Število opravljenih kontrol	53.149	49.253	48.198	41.165	44.641	108,4
Učinek kontrole, v €	32.181.674 ⁵	2.183.102	1.906.324	2.241.385	2.508.554	111,9
Skupni učinek kontrole, v €	33.415.44	2.962.171	3.019.870	3.483.134	5.053.019	145,1
Posredni učinek kontrole, v €	462.380	436.043	320.679	303.430	1.379.154	454,5
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	127	131	90	88	68	77,3
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, (z odločbo), v €	1.362.246	812.048	507.982	1.035.141	1.809.165	174,8
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	424.795	268.775	174.256	255.966	117.395	45,9
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	162.159	102.509	53.031	114.886	50.447	43,9
Skupni učinek inšpekcije, v €	1.949.199	1.183.332	735.269	1.405.993	1.977.007	140,6
Posredni učinek inšpekcije, v €	353.709	217.185	421.091	193.548	323.609	167,2

6.2 Davek od dohodkov pravnih oseb

Finančna uprava RS je v letu 2023 pobrala 1.392.638.003 € davka od dohodkov pravnih oseb, kar je za 10,4 % manj kakor leta 2022 ter 5,2 % več kot v letu 2021. V letu 2023 prihodki davka od dohodka pravnih oseb v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavljajo 6,2 % delež. Davek od dohodkov pravnih oseb je prihodek državnega proračuna.

Število predloženih davčnih obračunov DDPO se je povečalo, prav tako se je povečal skupni znesek prihodkov, davčne osnove, davčne obveznosti in tudi skupni znesek davčne izgube.

⁵ Učinek je med drugim posledica nadzora nad ravnanjem enega zavezanca, v zvezi s katerim je bil evidentiran učinek v višini 28.764.431 €.

Preglednica 32: Predloženi obračuni davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO) in zneski pomembnejših postavk

	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Število vseh predloženih davčnih obračunov DDPO	106.369	107.545	108.643	101,0
Skupni znesek prihodkov, v €	122.675.864.379	147.523.901.579	176.830.018.553	119,9
Skupni znesek davčne osnove, v €	6.037.889.749	8.385.802.651	8.916.344.367	106,3
Skupni znesek davčne izgube, v €	1.697.626.232	1.306.781.202	1.737.119.228	132,9
Skupni znesek pokrivanja pretekle davčne izgube in koriščenja davčnih olajšav, v €	1.344.686.211	1.825.644.006	2.015.140.711	110,4
Skupni znesek davčne obveznosti, v €	886.993.073	1.240.017.027	1.304.251.349	105,2

Primerjava najpomembnejših postavk davka od dohodkov pravnih oseb, po področjih dejavnosti

Preglednica 33: Prikaz prihodkov, ugotovljenih po računovodskih predpisih po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	33.260.612.834	39.381.358.192	49.233.213.628	125,0
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	30.368.616.182	36.310.696.794	42.760.744.715	117,8
O	DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE; DEJAVNOST OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	9.611.076.871	10.342.602.005	11.172.838.490	108,0
D	OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN PARO	7.081.979.313	10.841.543.682	15.509.470.552	143,1
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	7.899.768.708	10.156.473.788	11.833.458.592	116,5
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	5.745.412.495	6.819.736.895	8.030.556.723	117,8
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	5.359.881.059	6.296.044.197	7.189.254.337	114,2
OSTALO		23.348.516.917	27.375.446.026	31.100.481.516	113,6
Skupaj		122.675.864.379	147.523.901.579	176.830.018.553	119,9

Prihodke, ugotovljene po računovodskih predpisih, je za leto 2022 izkazalo 94.541 zavezancev, kar je 1,7 % več kakor leta 2021. Prihodki za leto 2022 znašajo 176.830.018.553 in so v primerjavi z letom poprej višji za 19,9 % oz. za 29.306.116.974 €. Največji delež prihodkov, ugotovljenih po računovodskih predpisih, so za leto 2022 izkazali zavezanci, ki so opravljali dejavnosti G - trgovina; vzdrževanja in popravila motornih vozil (27,8 %) ter zavezanci, ki so opravljali dejavnost C - predelovalne dejavnosti (24,2 %).

Preglednica 34: Prikaz davčne osnove po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	1.955.096.066	2.562.839.018	3.052.366.446	119,1
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	1.170.075.729	1.738.571.686	1.652.590.400	95,1
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	707.873.064	1.009.986.715	962.566.827	95,3
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	326.820.976	475.445.339	643.525.714	135,4
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	446.723.223	567.279.558	590.574.639	104,1
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	297.346.111	508.283.815	425.111.330	83,6
F	GRADBENIŠTVO	295.129.268	336.748.947	401.536.840	119,2
OSTALO		838.825.312	1.186.647.573	1.188.072.171	100,1
Skupaj		6.037.889.749	8.385.802.651	8.916.344.367	106,3

Davčno osnovo je za leto 2022 izkazalo 58.723 zavezancev (54,1 % zavezancev, ki so predložili obračun DDPO in 4,1 % več kakor za leto 2021). Davčna osnova je za leto 2022 skupaj znašala 8.916.344.367€ in je v primerjavi z letom 2021 višja za 530.541.716 € oz. 6,3 %. Davčna osnova se je nominalno najbolj povečala pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost C – predelovalne dejavnosti, in sicer za 489.527.428 € ter pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost H – promet in skladiščenje, in sicer za 168.080.375 €.

Preglednica 35: Prikaz zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav, po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	588.734.197	820.382.276	930.005.927	113,4
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	149.238.643	193.685.244	186.780.462	96,4
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	134.694.732	157.104.250	199.020.137	126,7
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	97.174.505	116.697.638	158.792.528	136,1
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	63.597.958	115.790.014	98.937.507	85,4
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	62.301.946	79.154.767	96.941.097	122,5
F	GRADBENIŠTVO	55.438.283	72.821.139	83.167.725	114,2
OSTALO		193.523.947	270.008.678	261.495.328	96,8
Skupaj		1.344.686.211	1.825.644.006	2.015.140.711	110,4

Za leto 2022 je davčno osnovo zmanjševalo 41.170 zavezancev (oz. 37,9 % vseh davčnih zavezancev, ki so predložili obračune DDPO in so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov), kar je za 3,8 % več

Finančna uprava Republike Slovenije

kakor leto poprej. Skupni znesek zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav za leto 2022 znaša 2.015.140.711 € in je v primerjavi z letom 2021 višji za 10,4 %.

Preglednica 36: Prikaz davčne obveznosti po področjih dejavnosti, v €

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	4.725.583	7.258.090	7.762.645	107,0
B	RUDARSTVO	2.283.044	2.404.748	3.327.012	138,4
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	259.182.108	330.373.744	402.709.323	121,9
D	OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN PARO	38.454.962	50.519.218	33.998.048	67,3
E	OSKRBA Z VODO; RAVNANJE Z ODPLAKAMI IN ODPADKI; SANIRANJE OKOLJA	7.158.508	11.453.978	9.319.693	81,4
F	GRADBENIŠTVO	44.972.327	49.976.871	60.103.777	120,3
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	193.534.559	293.026.254	277.702.382	94,8
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	43.526.053	67.954.417	91.874.348	135,2
I	GOSTINSTVO	5.290.260	13.936.489	18.759.615	134,6
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	43.738.019	74.076.019	61.172.838	82,6
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	107.719.583	159.929.286	143.239.069	89,6
L	POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	24.962.794	34.117.550	46.225.756	135,5
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	71.797.680	90.726.012	91.694.149	101,1
N	DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	13.209.705	19.200.663	20.091.291	104,6
O	DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE; DEJAVNOST OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	542.371	637.450	838.111	131,5
P	IZOBRAŽEVANJE	4.509.063	5.883.016	5.243.230	89,1
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	13.199.982	20.542.995	18.253.554	88,9
R	KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	4.299.353	5.004.963	8.266.779	165,2
S	DRUGE DEJAVNOSTI	3.887.083	2.995.264	3.669.729	122,5
DRUGO		37			
Skupaj		886.993.073	1.240.017.027	1.304.251.349	105,2

Davčno obveznost je za leto 2022 ugotovilo 58.677 zavezancev (54,0 % vseh zavezancev, ki so predložili obračun DDPO za leto 2022 in 4,1 % več v primerjavi z letom 2021). Davčna obveznost za leto 2022 je v skupnem znesku znašala 1.304.251.349 € in se je v primerjavi z letom 2021 povečala za 5,2 % oz. 64.234.322 €.

Preglednica 37: Efektivna davčna stopnja, po področjih dejavnosti

Oznaka dejavnosti	Področje dejavnosti	Efektivna davčna stopnja za leto 2020	Efektivna davčna stopnja za leto 2021	Efektivna davčna stopnja za leto 2022
A	KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	14,3	15,7	15,0
B	RUDARSTVO	15,5	12,8	13,2
C	PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	13,3	13,0	13,4
D	OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN PARO	14,5	15,1	16,7
E	OSKRBA Z VODO; RAVNANJE Z ODPLAKAMI IN ODPADKI; SANIRANJE OKOLJA	12,8	13,4	13,4
F	GRADBENIŠTVO	15,5	15,0	15,2
G	TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	16,7	17,3	17,0
H	PROMET IN SKLADIŠČENJE	13,5	14,5	14,5
I	GOSTINSTVO	15,1	13,0	13,2
J	INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	15,2	14,9	14,8
K	FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	15,8	16,2	16,3
L	POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	16,0	16,4	16,6
M	STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	16,4	16,6	16,3
N	DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	13,0	12,8	13,4
O	DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE; DEJAVNOST OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	12,8	13,3	13,6
P	IZOBRAŽEVANJE	15,0	15,3	14,7
Q	ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	14,4	15,4	15,1
R	KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	15,3	13,0	13,1
S	DRUGE DEJAVNOSTI	13,4	14,2	14,2
T	DEJAVNOST GOSPODINJSTEV Z ZAPOSLENIM HIŠNIM OSEBJEM; PROIZVODNJA ZA LASTNO RABO	9,5		
U	DEJAVNOST EKSTERITORIALNIH ORGANIZACIJ IN TELES			
EFEKTIVNA DAVČNA STOPNJA		14,9	15,0	15,0

Efektivna davčna stopnja je izračunana kot razmerje med dejansko obračunanim davkom od dohodkov pravnih oseb (zap. št. 17 obr. DDPO) ter razliko med davčno priznanimi prihodki in odhodki (zap. št. 9 obr. DDPO).

Najvišja efektivna davčna stopnja je za leto 2022 izračunana za dejavnost G – trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil (16,9 %), sledijo zavezanci iz dejavnosti D – oskrba z električno energijo, plinom in paro (16,7 %) ter zavezanci iz dejavnosti L – poslovanje z nepremičninami (16,6 %) in zavezanci iz dejavnosti M – strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (16,3 %). Najnižja efektivna davčna stopnja je izračunana pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost R – kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti (13,1 %) ter dejavnost I – gostinstvo (13,2 %).

Finančna uprava Republike Slovenije

Preglednica 38: Pregled posameznih zmanjšanj davčne osnove in davčnih olajšav, v €

Vrsta zmanjšanja davčne osnove in davčne olajšave	Odmerno leto 2020	Odmerno leto 2021	Odmerno leto 2022	Indeks 2022/2021
Olajšava za investiranje po 55.a členu	594.343.548	827.342.016	925.207.572	111,8
Pokrivanje izgube	328.642.847	445.888.848	471.049.897	105,6
Olajšava za vlaganja v R&R po prvem stavku prvega odstavka 55.člena	203.086.566	291.320.993	292.264.756	100,3
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	99.652.816	122.695.751	121.234.850	98,8
Olajšava za zaposlovanje invalidov	85.065.108	106.835.903	103.920.108	97,3
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialnovarstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke, religiozne in splošno koristne namene	23.498.594	25.442.866	37.682.935	148,1
Olajšava za vlaganja v digitalni in zeleni prehod po 55.c členu	-	-	20.888.518	-
Olajšava za donacije - izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnim društvom, ustanovljenih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	3.277.832	2.632.761	10.689.126	406,0
Ostalo	3.232.407	3.402.239	32.202.949	946,5
Skupaj	1.344.686.211	1.825.644.006	2.015.140.711	110,4

Zavezanci so za leto 2022 skupaj koristili za 2.015.140.711 € zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav, kar je za 10,4 % več kakor za predhodno leto. V skupnem znesku zmanjšanj davčne osnove in davčnih olajšav za leto 2022 pripada največji (45,9 %) delež olajšavi za investiranje po 55.a členu. S 23,4 % deležem sledita pokrivanje izgub, ter z 14,5 % deležem olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj.

Nadzor

V okviru postopkov nadzora davčnih obračunov davka od dohodkov pravnih oseb in obračunov davčnih odtegljajev se je v letu 2023 v primerjavi z letom poprej število predloženih samoprijav povečalo za 17,7 %, pri čemer se je znesek učinka iz tega naslova zmanjšal za 79,3 %. V letu 2023 je bilo zavezancem poslanih 7.270 pozivov za predložitve obračunov, kar je za 0,1 % manj kakor leto poprej. Število obračunov, oddanih po pozivu davčnega organa, se je v letu 2023 zmanjšalo za 18,3 %, znesek učinka na podlagi prejetih obračunov po pozivu pa se je zmanjšal 9,8 %. Davčni organ je v letu 2023 opravil za 5,1 % več kontrol, pri čemer je potrebno upoštevati, da so kontrolorji, ki pokrivajo DDPO opravljali tudi kontrole s področja interventnih ukrepov. Znesek učinka se je glede na predhodno leto zmanjšal za 9,2 %, tako da se je povprečni učinek na posamezno opravljeno kontrolo znižal iz 364 € v letu 2022 na 315 € v letu 2023. V letu 2023 je prišlo kar do 226,8 % povečanja posrednih učinkov kontrole.

V inšpekcijskih nadzorih je bilo v letu 2023 na področju davka od dohodkov pravnih oseb izvedenih 175 nadzorov, v katerih so bile ugotovljene dodatne davčne obveznosti v višini 28.345.056 € ter ugotovljeni posredni finančni učinki v višini 6.557.192 €.

Preglednica 39: Aktivnosti in rezultati nadzora davka od dohodkov pravnih oseb

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število predloženih samoprijav	247	250	329	328	386	117,7
Učinek samoprijav, v €	1.850.330	10.050.285	2.742.356	7.105.926	1.469.290	20,7
Število pozivov za predložitev obračunov	8.269	7.069	7.759	7.278	7.270	99,9
Število obračunov, oddanih po pozivu davčnega organa	2.115	1.886	1.794	1.997	1.632	81,7
Učinek oddanih obračunov po pozivu, v €	1.939.241	2.298.378	2.850.903	4.493.139	4.052.643	90,2
Število opravljenih kontrol	35.054	29.679	27.764	21.670	22.785	105,1
Učinek kontrole, v €	14.502.279*	4.827.534	7.505.744	7.897.109	7.170.732	90,8
Skupni učinek kontrole, v €	18.291.850	17.176.197	13.099.003	19.496.174	12.692.664	65,1
Posredni učinek kontrole, v €	6.167.216	8.882.963	26.217.027	2.448.367	8.001.015	326,8
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	293	271	206	221	175	79,2
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, (z odločbo), v €	25.574.258	15.782.738	10.203.748	11.571.253	9.605.061	83,0
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	767.196	2.409.878	1.670.733	677.295	3.641.886	537,7
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	3.557.794	2.426.618	1.192.540	2.090.559	15.098.109	722,2
Skupni učinek inšpekcije, v €	29.899.247	20.619.234	13.067.021	14.339.107	28.345.056	197,7
Posredni učinek inšpekcije ⁶ , v €	106.622.704	102.904.706	35.233.140	34.201.223	6.557.192	19,2

6.3 Prispevki za socialno varnost

Prispevki za socialno varnost obsegajo obvezne prispevke za vse vrste socialnega zavarovanja. V letu 2023 v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavljajo 43,9 % delež. Pobrani prispevkov za socialno varnost in transfernih prihodkov iz naslova prispevkov je bilo skupaj za 9.873.203.653 €, to je za 8,7 % več kakor leta 2022. Prispevka za zaposlovanje in za starševsko varstvo sta prihodek državnega proračuna. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje se steka v blagajno ZPIZ, prispevek za zdravstveno varstvo pa je prihodek ZZSZ. Del prispevkov za socialno varnost v višini 627.942.985 € je v skladu z ekonomsko klasifikacijo prikazan med transfernimi prihodki. Gre za prejeta sredstva iz drugih javnofinančnih institucij za zdravstveno zavarovanje, za zaposlovanje, za starševsko varstvo ter za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

⁶ Posredni učinki inšpekcije so v celoti predstavljeni kot posredni učinki na DDPO.

Preglednica 40: Prihodki prispevkov za socialno varnost po vrsti prejemnika, v €

Prejemniki	REALIZACIJA 2021	Struk- tura v %	REALIZACIJA 2022	Struk- tura v %	REALIZACIJA 2023	Struk- tura v %	Indeks 2023/2022	Indeks 2023/2021
Država	87.237.688	0,5	93.024.663	0,4	100.926.158	0,4	108,5	115,7
Zavod za pokojsninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije	5.086.402.473	26,5	5.451.504.705	25,9	5.931.234.998	26,4	108,8	116,6
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije	3.296.979.264	17,2	3.536.050.219	16,8	3.841.042.498	17,1	108,6	116,5
Skupaj Prispevki za socialno varnost	8.470.619.425	44,1	9.080.579.587	43,2	9.873.203.653	43,9	108,7	116,6
Skupaj JFP	19.205.493.984		21.038.828.085		22.505.173.328			

Preglednica 41: Prispevki za socialno varnost po vrsti prihodka, v €

Zap.št. sheme JFP	VRSTA PRIHODKA	REALIZACIJA 2021	Struk- tura v %	REALIZACIJA 2022	Struk- tura v %	REALIZACIJA 2023	Struk- tura v %	Indeks 2023/2022	Indeks 2023/2021
2.	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	7.918.745.585	41,2	8.491.611.670	40,4	9.245.114.995	41,1	108,9	116,7
C	TRANSFERNI PRIHODKI (12)	554.717.562	2,9	591.598.441	2,8	627.942.985	2,8	106,1	113,2
del D ⁷	Nerazporejeni prihodki (ZPIZ in ZZZS, brez DP)	-2.843.723	0,0	-2.630.523	0,0	145.674	0,0	-5,5	-5,1
	Skupaj Prispevki za socialno varnost	8.470.619.425	44,1	9.080.579.587	43,2	9.873.203.653	43,9	108,7	116,6
	Skupaj JFP	19.205.493.984		21.038.828.085		22.505.173.328			

Prispevke za socialno varnost (v nadaljevanju: prispevki) izplačevalci dohodkov, ki so plačniki davka po Zakonu o davčnem postopku, obračunajo v obračunih davčnega odtegljaja (v nadaljevanju: REK obrazci). Na REK obrazcu plačniki davka obračunajo poleg prispevkov tudi akontacijo dohodnine. Obvezna priloga k posameznemu REK obrazcu so individualni podatki po posameznem prejemniku dohodka, na katerem so poleg osnovnih in posebnih

⁷ V vrstici D nerazporejeni prihodki za prejemnika državni proračun niso vključeni. Znesek je zanemarljiv.

podatkov o zavezancu – prejemniku dohodka, prikazani podatki o dohodku in izveden obračun prispevkov ter akontacije dohodnine. V primeru REK obrazcev, ki se nanašajo na izplačila dohodkov iz delovnega razmerja so na REK obrazcu prikazani tudi podatki potrebni za oblikovanje pokojninske osnove in dodatni podatki o plači.

Zavezanci, ki so hkrati zavezanci in zavarovanci po predpisih, ki urejajo področje prispevkov za obvezno zavarovanje, pa prispevke obračunajo v obračunih prispevkov za socialno varnost (v nadaljevanju: OPSV). Od leta 2017 davčni organ sestavlja predizpolnjene obračune prispevkov za socialno varnost za samozaposlene in družbenike, od leta 2018 pa tudi za kmete, osebe, ki so prostovoljno vstopile v socialno zavarovanje, in osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic.

Iz naslednje preglednice je razvidno število posameznih vrst obračunov, število zavezancev, ki so predložili obračune, in število zavezancev, za katere so obračunani davčni odtegljaji oziroma prispevki za socialno varnost:

Preglednica 42: Število REK obrazcev in OPSV ter število zavezancev

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število REK obrazcev	2.035.101	1.830.012	1.854.114	1.821.831	98,3
Število izplačevalcev pravne osebe	63.539	63.884	65.043	65.778	101,1
Število izplačevalcev fizične osebe z dejavnostjo	33.192	32.180	32.952	32.869	99,7
Število prejemnikov dohodka	1.878.319	1.846.550	1.899.013	1.890.702	99,6
Število obračunov OPSVZ - samozaposlene osebe	913.814	936.358	969.923	1.008.168	103,9
Število zavezancev	84.203	85.646	90.024	93.556	103,9
Število obračunov OPSVL - lastniki zasebnih podjetij, ki nimajo plače	16.739	15.366	12.533	11.403	91,0
Število zavezancev	1.837	1.718	1.429	1.295	90,6
Število obračunov OPSVK – kmetje	129.435	127.805	127.139	122.490	96,3
Število zavezancev	11.456	11.260	11.238	10.866	96,7
Število obračunov OPSVP - prostovoljno vključeni v socialna zavarovanja	18.815	18.045	17.934	16.244	90,6
Število zavezancev	2.027	1.919	1.912	1.851	96,8
Število obračunov OPSVD - osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic	408.050	433.210	432.722	510.091	117,9
Število zavezancev	44.491	46.469	46.427	55.010	118,5
Število obračunov OPSVT - osebe zaposlene pri tujem delodajalcu	6.077	7.450	7.362	10.271	139,5
Število zavezancev	578	781	776	985	126,9

Število prejetih obračunov davčnih odtegljajev (REK obrazcev) se je v letu 2023 v primerjavi z letom poprej zmanjšalo za 1,7 %. Največje število REK obrazcev je bilo predloženih v letu 2020, ko so delodajalci v skladu z ukrepi interventne zakonodaje pri uveljavljanju oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost predlagali dodatne obračune davčnih odtegljajev. Število izplačevalcev - pravnih oseb se je v letu 2023 v primerjavi z letom poprej povečalo za 1,1 %, število izplačevalcev – fizičnih oseb z dejavnostjo pa se je zmanjšalo za 0,3 %. Za 0,4 % se je v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 zmanjšalo tudi število prejemnikov dohodka.

Število obračunov prispevkov za socialno varnost (OPSV) je v letu 2023 v primerjavi z letom poprej večje pri tistih skupinah zavezancev, kjer se je povečalo število zavezancev: število obračunov, ki jih predlagajo zasebniki (OPSVZ), se je povečalo za 3,9 %; število obračunov, ki jih predlagajo osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic

(OPSVD), se je povečalo za 17,9 %; kar za 39,5 % pa se je povečalo število obračunov oseb, zaposlenih pri tujem delodajalcu (OPSVT). V zadnjih letih je opazen trend zmanjševanja števila obračunov za družbenike, ustanovitelje zavodov in zadrug (OPSVL), v letu 2023 se je število teh obračunov zmanjšalo za 0,9 %. V letu 2023 v primerjavi z letom poprej je manjše tudi število obračunov za kmete (OPSVK) in obračunov oseb, ki so prostovoljno vključeni v socialna zavarovanja (OPSVP).

Podatki iz obračunov davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja (REK-1 oz. REK-O⁸ obrazci)

Plača in nadomestilo plače

Po podatkih iz obračunov davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja (REK-O obrazcev, vrsta dohodka 1001) je v letu 2023 skupno 79.556 delodajalcev (1 % več kakor v letu 2022) izplačalo plačo in nadomestila plače 922.375 delojemalcem (1 % več kot v letu 2022).

Bruto dohodek iz naslova plač in nadomestil plač je bil v letu 2023 za 11,4 % višji kakor v letu 2022. Podobno povečanje je bilo tudi pri dajatvah od plač in nadomestil plač, in sicer so se prispevki za socialno varnost, ki gredo v breme delojemalcev, povečali za 11,2 %; prispevki za socialno varnost, ki gredo v breme delodajalcev, so se povečali za 10,3 %; davčni odtegljaj oziroma akontacija dohodnine pa se je povečala za 10,8 %.

Preglednica 43: Podatki iz REK obrazcev o plačah in nadomestilih plač, v €

Leto izplačila	Bruto dohodek	Prispevki zavarovanca	Prispevki delodajalca,	Davčni odtegljaj
Plača in nadomestilo plače (v.d. 1001 in 1091), brez kriznega dodatka in tistega dela plače, od katerega delodajalci niso plačali prispevkov v skladu z interventno zakonodajo				
2020	14.999.918.453	3.294.134.546	2.431.017.862	1.922.429.759
2021	18.633.108.035	4.090.071.438	3.013.418.118	2.480.258.613
2022	19.493.705.254	4.277.200.111	3.163.628.703	2.492.308.844
2023	21.709.977.839	4.757.539.212	3.490.790.876	2.760.498.670
Interventna ukrepa oprostitve plačila prispevkov za zaposlene na čakanju na delo in za zaposlene, ki so v času epidemije delali (v.d. 1002,1004)				
2020	2.112.696.628	463.882.190	344.086.146	253.131.221
Interventni ukrep pomoči v obliki kriznega dodatka (v.d.1190)				
2020	171.952.209			
2021	57.473.626			
2022	2.049			

⁸ Za dohodke izplačane do vključno 31. 12. 2022 je veljal Pravilnik o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu (Ur. list RS, št. 37/08 s sprem.). Za dohodke izplačane od vključno 1. 1. 2023 dalje pa velja Pravilnik o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev (Ur. list RS, št. 60/22 s sprem.). Z novim pravilnikom REK-O obrazec nadomešča obrazce, veljavne do 31. 12. 2022: REK-1, REK-1a, REK-2, REK-1f in PNIPD obrazce.

Skupaj plača in nadomestilo plače, vključno s kriznim dodatkom in tistim delom plače, od katerega delodajalci niso plačali prispevkov, so pa jih obračunali (v.d. 1001, 1091, 1002, 1004, 1190)				
2020	17.284.567.289	3.758.016.736	2.775.104.009	2.175.560.980
2021	18.690.652.368	4.090.087.067	3.013.430.093	2.480.266.043
2022	19.493.707.303	4.277.200.111	3.163.628.703	2.492.308.844
2023	21.709.977.839	4.757.539.212	3.490.790.876	2.760.498.670
Indeks 2023/2022	111,4	111,2	110,3	110,8

Regres za letni dopust

Pravica do regresa za letni dopust je določena v Zakonu o delovnih razmerjih (ZDR-1). Delodajalec mora regres izplačati do 1. julija tekočega koledarskega leta, razen v določenih izjemah. V letu 2019 je bila uvedena bolj ugodna davčna obravnava regresa na način, da se v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja ne vštevja regres za letni dopust, določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Od enake osnove se obračunajo in plačajo tudi prispevki za socialno varnost.

Na podlagi podatkov iz obračunov davčnih odtegljajev (REKobrazcev) so v naslednji preglednici prikazani podatki o regresu za letni dopust:

Preglednica 44: Podatki iz REK obrazcev o izplačanem regresu za letni dopust

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število izplačevalcev	62.027	65.952	68.795	69.785	101,4
Število prejemnikov	826.145	851.580	869.844	880.793	101,3
Bruto dohodek - regres, v €	891.998.322	1.053.308.537	1.154.398.684	1.349.308.588	116,9
Akontacija dohodnine, v €	685.121	530.779	901.706	671.037	74,4
Prispevki za socialno varnost, v breme delojemalca, v €	726.206	564.803	1.083.398	757.163	69,9
Prispevki za socialno varnost, v breme delodajalca, v €	529.259	411.669	789.950	551.860	69,9

Kot pri plačah je tudi pri regresu viden trend povečevanja tako števila delodajalcev, ki so izplačali regres, kot število delojemalcev – prejemnikov regresa. Iz obračunov davčnih odtegljajev (REK obrazcev) je razvidno, da se je celotni znesek regresa v letu 2023 povečal kar za 16,9 %. Za razliko od leta 2022, ko je bilo precejšnje povečanje dajatev, pa lahko za leto 2023 ugotovimo zmanjšanje dajatev od regresa za letni dopust, in sicer so se tako prispevki delojemalcev kot prispevki delodajalcev zmanjšali za 30,1 %, akontacija dohodnine pa se zmanjšala za 25,6 %. Delež regresa, ki se vštevja v davčno osnovo oziroma v osnovo za prispevke je bil namreč v letu 2023 manjši (znašal je 0,25 % celotnega obračunanega regresa) kot v letu 2022 (znašal je 0,42 % celotnega obračunanega regresa). Vzrok temu je tudi povečevanje zneska povprečne mesečne plače zaposlenih v RS, do katerega se regres za letni dopust ne vštevja v davčno osnovo oziroma v osnovo za prispevke.

Plačilo za poslovno uspešnost

Po Zakonu o delovnih razmerjih (ZDR-1) je plačilo za poslovno uspešnost opredeljeno kot sestavni del plače, če je tako dogovorjeno s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi. Davčno ugodnejša obravnava plačila za poslovno uspešnost je določena v 12. točki prvega odstavka 44. člena Zakona o dohodnini (ZDoh-2). Izplačilo je vezano na

kriterij poslovne uspešnosti izplačevalca. Davčna obravnava tovrstnih dohodkov se je v zadnjih letih večkrat spremenjala:

- Za izplačila od leta 2017 do 2021 je zakon določal izvzem dela plače za poslovno uspešnost iz davčne osnove dohodka iz delovnega razmerja do višine 100 % zadnje znane povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji (v letu 2017 do višine 70 %).
- Z novelo Zakona o dohodnini - ZDoh-2Z se plačilo za poslovno uspešnost v letu 2022 ni vštelo v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji ali (kar je veljalo le v letu 2022) do višine 100 % povprečne mesečne plače delavca, vključno z nadomestili plače, izplačanih za zadnjih 12 mesecev pri delodajalcu, če je to za delojemalca ugodneje.
- Višina neobdavčenega dela, ki velja za izplačila od 1. 1. 2023 dalje pa je določena z novelo Zakona o dohodnini - ZDoh-2AA, in sicer se v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja ne všteta plačilo za poslovno uspešnost do zneska 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Za izplačila od 1. 1. 2023 dalje velja pogoj, da se plačilo za poslovno uspešnost, ki bo deležno ugodnejše davčne obravnave, lahko izplača največ dvakrat v koledarskem letu. Tako kot je to veljalo že v letu 2022, se plačilo za poslovno uspešnost davčno ugodneje obravnava, če je izplačano v denarju ali gre za ugodnost v naravi.

Če kriteriji za bolj ugodno davčno obravnavo izplačila niso izpolnjeni, se izplačilo davčno obravnava kot drug dohodek iz delovnega razmerja. Prispevki za socialno varnost se obračunavajo od celotnega plačila za poslovno uspešnost.

V naslednji preglednici so prikazani podatki o delu plače oziroma o plačilu iz naslova poslovne uspešnosti iz obračunov davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja (REK obrazci), ki so jih delodajalci predložili Finančni upravi RS (vrsta dohodka 1151). Ob tem pripominjamo, da lahko delodajalci izplačujejo delavcem tudi druge ali dodatne nagrade za uspešno poslovanje, vendar ti dohodki v obračunih niso ločeno prikazani, če ne izpolnjujejo pogojev za ugodnejšo davčno obravnavo (prikazani so v okviru plač in nadomestil plač ali drugih dohodkov iz delovnega razmerja).

Preglednica 45: Podatki iz REK obrazcev o delu plače oziroma o plačilu za poslovno uspešnost

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število izplačevalcev	10.634	13.129	15.171	16.652	109,8
Število prejemnikov	279.258	306.631	342.675	362.517	105,8
Bruto dohodek (osnova za prispevke), v €	274.575.171	314.550.792	436.575.050	490.089.649	112,3
Akontacija dohodnine, v €	11.602.127	9.586.412	13.757.870	21.610.383	157,1
Prispevki za socialno varnost, v breme delojemalca, v €	60.681.309	69.515.839	96.483.267	104.889.710	108,7
Prispevki za socialno varnost, v breme delodajalca, v €	44.246.931	50.688.556	70.347.792	76.475.829	108,7

REK obrazce za plačilo za poslovno uspešnost v letu 2023 je predložilo 16.652 delodajalcev (9,8 % več kakor v letu 2022) za 362.517 delojemalcev (5,8 % več kakor v letu 2022). Skupna plačila za poslovno uspešnost so bila v letu 2023 za 12,3 % višja kot leto poprej. Prispevki za socialno varnost delojemalcev od plačila za poslovno uspešnost so se v letu 2023 povečali za 8,7 %. Z enako stopnjo so se povečali prispevki za socialno varnost, ki gredo v breme delodajalcev. Davčni odtegljaj oziroma akontacija dohodnine od tovrstnih dohodkov je bila višja kar za 57,1 %. Razlog večjega povečanja akontacije dohodnine je tudi v spremembi davčne zakonodaje, saj se je pri zmanjšanju davčne osnove v letu 2023 lahko upošteva le povprečna mesečna plača v RS (in ne več, kot v letu 2022, tudi povprečna mesečna plača delavca, če je bilo to zanj ugodneje).

Nadzor

V letu 2023 so se nadaljevali poostreni nadzori na področju obračunavanja prispevkov za socialno varnost, predvsem na področju delovnega razmerja, saj ti predstavljajo zelo visok delež javnofinančnih prihodkov, poleg tega obračun in plačilo prispevkov vpliva na obseg pravic zavarovancev iz obveznih socialnih zavarovanj. Ker gre v primeru neobračuna prispevkov od dohodkov iz delovnega razmerja za občutljivo področje kršenja temeljnih pravic delavcev, je stalni nadzor na tem področju izrednega pomena. Nadzorne aktivnosti v zvezi z obračunom prispevkov je Finančna uprava RS izvajala v kontroli in inšpekciji, pomoč pri ugotavljanju dejanskega stanja na terenu so zagotavljali tudi mobilni oddelki. Številčno se je največ postopkov izvedlo v kontroli, kjer se preverja pravilnost obračunanih obveznostih na predloženih REK obrazcih, pravilnost oddanih popravkov REK obrazcev in pravočasnost oddaje REK obrazcev.

V kontroli je stalna naloga nadzor nad zavezanci, ki zaposlujejo delavce in v primeru, da REK obrazca za izplačilo plače ne predložijo, so mesečno pozvani, da v primeru izplačila plače predložijo REK obrazce oziroma, da v primeru, če plače dejansko niso izplačali, podajo pisno izjavo o neizplačilu plač, saj po veljavnih predpisih ni določena obveznost mesečnega obračuna prispevkov, če plače dejansko niso izplačane. Hkrati se v nadzoru predloženih REK obrazcev za izplačilo plač tudi preverja, ali so bile plače izplačane in obračunani prispevki za vse zaposlene delavce pri posameznem delodajalcu. V primeru, da REK obrazca za izplačilo plače delodajalec ne predloži za vse zaposlene delavce, Finančna uprava RS delodajalca - zavezanca pozove k predložitvi manjkajočih REK obrazcev oziroma k obrazložitvi glede neizplačila plač. Ker je po veljavnih predpisih določena obveznost obračuna prispevkov in predložitve REK obrazca na dan izplačila dohodka (plače in naodmestila plače) se z namenom, izpolnjevanja obveznosti obračuna prispevkov in predložitve REK obrazca v primeru neodziva zavezanca na poslan poziv (s predložitvijo REK ali izjave o neizplačilu plač) predlaga zavezance v sankcioniranje.

V kontroli se tudi stalno izvaja nadzor prejetih izjav delavcev po 134.a členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2, ki določa, da Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje enkrat mesečno pošlje obvestilo delodajalcu in delavcu v primeru nepredložitve REK obrazca za izplačilo plače. Obvestilo delavca vsebuje seznanitev z obdobjem, na katero se nanaša obvestilo s posledicami, če delodajalec zanj ne odda REK obrazca za izplačano plačo in ne plača prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, o možnostih, ki jih ima za zavarovanje svojih pravic, ter poziv, da se izreče o prejemu plače (vključno z njeno višino). Izjave glede ne/izplačila plač morajo delavci poslati na Finančno upravo RS. Če iz izjave in dokazil izhaja, da delavec plače ni prejel, kontrolor predlaga zavezanca - delodajalca v sankcioniranje. Če iz izjave delavca in ostalih dokazil izhaja, da je delavec plačo prejel, pa se izvede nadaljnji nadzor in se pripadajoče davčne obveznosti (akontacija dohodnine in prispevki) naložijo zavezancu - delodajalcu z odmero odločbo v plačilo.

Na podlagi stalnega in poostrenega nadzora na področju prispevkov za socialno varnost se zmanjšuje število delodajalcev, ki za svoje zaposlene ne predložijo REK obrazca za izplačilo plač in ne obračunajo prispevkov. Tako se je od leta 2019 do konca 2023 njihovo število zmanjšalo za 40 %.

Preglednica 46: Aktivnosti in rezultati nadzora obračunavanja prispevkov za socialno varnost

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število predloženih obrazcev na podlagi samoprijave	944	1.350	1.110	449	574	127,8
- REK obrazcev	930	1.327	1.084	439	560	127,6
- obračunov zasebnikov in drugih fizičnih oseb, ki ne izplačujejo plač	14	23	26	10	14	140,0
Učinek samoprijav, v €	1.952.765	8.853.333	1.571.916	1.371.104	5.841.880	426,1
Število pozivov za predložitev obračunov	41.114	35.935	29.628	31.194	30.730	98,5
- REK obrazcev	39.897	35.145	28.565	30.138	29.786	98,8
- obračunov zasebnikov in drugih fizičnih oseb, ki ne izplačujejo plač	1.217	790	1.063	1.056	944	89,4
Število obračunov, oddanih po pozivu davčnega organa	25.835	23.164	17.363	21.297	20.739	97,4
- REK obrazcev	24.769	22.178	16.320	19.897	19.335	97,2
- obračunov zasebnikov in drugih fizičnih oseb, ki ne izplačujejo plač	1.066	986	1.043	1.400	1.404	100,3
Učinek oddanih obračunov po pozivu, v €	61.413.770	34.683.104	29.335.523	58.117.075	58.365.328	100,4
Število opravljenih kontrol	11.546	7.070	8.243	10.141	6.568	64,8
- REK obrazcev	4.472	4.421	5.153	5.220	2.851	54,6
- obračunov zasebnikov in drugih fizičnih oseb, ki ne izplačujejo plač	7.074	2.649	3.090	4.921	3.717	75,5
Učinek kontrole, v €	11.348.365	5.559.020	10.146.495	11.029.544	11.404.526	103,4
Skupni učinek kontrole	74.714.900	49.095.456	41.053.934	70.643.885	75.611.734	107,0
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	1.636	1.275	1.424	1.729	1.941	112,3
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, (z odločbo), v €	4.787.180	4.334.975	4.995.588	2.653.212	11.788.313	444,3
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	1.388.145	3.033.451	2.061.032	868.761	2.086.042	240,1
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	368.947	322.133	120.934	1.372.295	688.522	50,2
Skupni učinek inšpekcije	6.544.272	7.690.559	7.177.554	4.894.268	14.562.877	297,5

V letu 2023 je Finančna uprava RS poslala zavezancem 30.730 pozivov za predložitev obračunov prispevkov, večina se jih je nanašala na obračune davčnih odtegljajev - REK obrazce (29.786). Število pozivov za predložitev obračunov se je v letu 2023 zmanjšalo za 1,5 %. Po pozivu davčnega organa je bilo oddanih 20.739 obračunov, od tega 19.335 REK obrazcev. Učinek oddanih obračunov po pozivu je bil v letu 2023 na ravni leta poprej (znašal je 58,4 mio € in je bil za 0,4 % večji kot leta 2022).

V letu 2023 je bilo opravljenih 6.568 kontrol obračunov davčnih odtegljajev in obračunov prispevkov za socialno varnost, kar je za 35,2 % manj kot leta 2022. Kljub manjšemu številu kontrol obračunov pa je bil finančni učinek za 3,4 % večji kot leto poprej. Finančni učinek izvedenih kontrol je v letu 2023 znašal 11,4 mio €. Nadzor je bil tudi v

Finančna uprava Republike Slovenije

letu 2023 v večji meri usmerjen na delodajalce, hkrati pa so se v kontroli v manjši meri izvajali nadzori nad upravičenji po interventni zakonodaji.

V letu 2023 je bilo 574 obračunov predloženih na podlagi samoprijav (125 obračunov več kot v letu 2022 in za dobro polovico manj kot v letih 2020 in 2021). Še posebej velik je bil v letu 2023 učinek na podlagi samoprijav (znašal je 5,8 mio €, kar pomeni štiri kratnik zneska leta poprej).

V letu 2023 so se inšpekcijski nadzori na področju obračunavanja prispevkov za socialno varnost izvajali pri zavezancih, ki napotujejo svoje delavce na delo v tujino, pri zavezancih, ki ne izplačujejo plač in/ali ne oddajajo REK obrazcev ter pri zavezancih, pri katerih so bile zaznane druge nepravilnosti v zvezi z obračunavanjem in plačevanjem prispevkov za socialno varnost.

Posebna pozornost je bila namenjena nadzorom pri zavezancih, ki napotujejo delavce na delo v tujino in pri katerih je bilo zaznano nepravilno obračunavanje in posledično plačevanje prispevkov za socialno varnost za delavce, zavarovane po zavarovalni podlagi 001 (potrdilo A1 pridobljeno po 13. členu Uredbe ES 883/2004). Pri teh zavezancih je bilo ugotovljeno, da so pri obračunu prispevkov upoštevali drugi odstavek 144. člena ZPIZ-2 in prispevke obračunali od plače, ki bi jo delavec prejel za enaka dela v Sloveniji (kar velja samo za delavce vključene v zavarovanje po podlagi 002) in ne od dejansko izplačanega dohodka. V letu 2023 je bilo opravljenih 280 tovrstnih nadzorov (209 v kontroli in 71 v inšpekciji), njihovi učinki pa so zajeti v skupnem znesku učinkov kontrole in inšpekcije in niso ločeno poročani.

Skupaj je bilo v letu 2023 opravljenih 1.941 inšpekcijskih nadzorov, kar je za 12,3 % več kakor v letu 2022. Dodatno ugotovljene obveznosti v letu 2023 znašajo 14.562.877 EUR in so za 197,5 % višje v primerjavi z letom 2022.

Uslužbenci mobilnih oddelkov Finančne uprave RS so v letu 2023, na podlagi zahtevkov drugih notranjih organizacijskih enot, na terenu pridobivali podatke o izplačanih plačah in opravljali ogledе poslovnih prostorov, kjer naj bi zaposleni pri posameznem zavezancu opravljali delo. Opravljenih je bilo 47 nadzorov pri 28 zavezancih, ki se niso odzivali na pozive o posredovanju podatkov o izplačanih plačah.

Finančna uprava RS je v letu 2023 zaradi kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev po 196. členu Kazenskega zakonika podala 30 kazenskih ovadb.

6.4 Davek na dodano vrednost

V prihodke iz naslova davka na dodano vrednost (DDV) so vključeni prihodki od davka na dodano vrednost po obračunu in prihodki od davka na dodano vrednost od uvoženega blaga, ki skupaj v pobranih javnofinančnih prihodkih v letu 2023 predstavljajo 22,9 % delež. V letu 2023 je bilo skupaj pobranega za 5.146.943.158 € davka na dodano vrednost, kar je za 8,4 % več kakor v letu 2022 in za 21,6 % več kakor v letu 2021.

Prihodki iz naslova davka na dodano vrednost po obračunu so bili v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 višji za 10,3 %, prihodki iz naslova uvoznega DDV pa so bili nižji za 30,7 %. DDV je prihodek državnega proračuna.

Prihodki iz naslova davka na dodano vrednost vključujejo tudi 89.426.741 € prihodkov na podlagi posebne ureditve DDV (M1SS in OSS), ki se stekajo v proračun naše države. Pobranih je bilo za 7.014 € prihodkov iz naslova posebne ureditve DDV za telekomunikacijske storitve, storitve radijskega in televizijskega oddajanja ter elektronske storitve (M1SS) in za 89.419.727 € prihodkov iz naslova e-trgovanja (OSS) na podlagi nove ureditve, ki je bila uveljavljena 1. 7. 2021.

Na dan 31. decembra 2023 je bilo za namene DDV identificiranih 129.647 davčnih zavezancev (3,9 % več kakor v preteklem letu), od tega 71.612 mesečnih, 52.576 trimesečnih in 5.458 letnih davčnih zavezancev. V letu 2023 je

13.121 davčnih zavezancev pridobilo identifikacijsko številko za namene DDV, kar je 7,6 % več kakor v preteklem letu. Največji porast je na področju identifikacije za uporabo posebne ureditev za opravljanje storitev mednarodnega občasnega cestnega prevoza potnikov, kar je verjetno posledica porasta turističnih prevozov potnikov po ozemlju Slovenije.

Preglednica 47: Podatki o identifikaciji zavezancev

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Obvezna identifikacija	5.303	5.189	6.320	6.498	102,8
Prostovoljna identifikacija	1.217	1.421	1.544	1.627	105,4
Obvezna identifikacija kmetov	29	82	20		0,0
Identifikacija zaradi prometa v EU	2.789	2.936	3.371	3.841	113,9
Identifikacija tujcev	416	480	401	387	96,5
Identifikacija za posebno ureditev za opravljanje storitev mednarodnega občasnega cestnega prevoza potnikov	181	191	540	768	142,2
Skupaj	9.935	10.299	12.196	13.121	107,6

Na področju e-trgovanja, ki poenostavlja obveznosti davčnih zavezancev, ki delujejo v državah članicah, kjer nimajo sedeža, je v veljavi posebna ureditev, tako imenovani sistem vse na enem mestu (VEM, ang. OSS). Navedena posebna ureditev pokriva unijsko, neunijsko in uvozno ureditev.

Konec leta 2023 je bilo v posebno ureditev vključenih že 969 davčnih zavezancev, in sicer 958 v unijsko, 2 v neunijsko in 9 davčnih zavezancev v uvozno ureditev. V primerjavi med letoma 2023 in 2022 se je število vključenih v posebno ureditev povečalo za 18 %. Podrobnejši pregled vključenih po posamezni ureditvi je prikazan v naslednji preglednici:

Preglednica 48: Število davčnih zavezancev vključenih v posamezno ureditev VEM

Leto	Skupno število vključenih v VEM	Unijska ureditev	Neunijska ureditev	Uvozna ureditev
2021	604	599	1	4
2022	820	813	2	5
2023	969	958	2	9

Iz predloženih obračunov DDV v letu 2023 v primerjavi s predloženimi obračuni DDV v letu 2022 je razviden porast vrednosti na večini postavk obračuna DDV. V razdelku »I. Dobave blaga in storitev« je upad za 23,5 % na področju prodaj blaga na daljavo, in sicer že od l. 2021 dalje, ker se davčni zavezanci, ki opravljajo prodaje blaga na daljavo, vključujejo v unijsko ureditev VEM, ki jim omogoča, da od opravljenih dobav blaga na daljavo obračunajo DDV države potrošnje prek posebnega obračuna DDV in se jim v drugih državah članicah zaradi teh dobav ni treba identificirati za namene DDV.

Iz postavk o obračunanem DDV je razvidno, da je znesek obračunanega DDV po splošni stopnji na lanskoletni ravni nižji za 1,5 %, medtem ko je obračunan DDV po nižji stopnji povečal za 25,6 % ter DDV posebni nižji stopnji za 14,3 %. Porast je tudi na vseh postavkah obračunanega DDV od prejetih storitev iz drugih držav članic, in sicer po vseh stopnjah DDV (splošni, nižji in posebni nižji stopnji DDV). Na področju obračunanega DDV od pridobitev blaga iz drugih držav članic je obračunani DDV tudi na ravni lansekga, oziroma za nekaj % višji, razen pri obračunanem DDV od pridobitev blaga po posebni nižji stopnji DDV je obračunan DDV nižji za 19,5 %. Obračunan DDV na podlagi samoobdavčitve v primeru, kjer storitve opravi tuj davčni zavezanec oziroma so bile opravljene storitve iz 76.a člena

Finančna uprava Republike Slovenije

DDV (prejemnik obračuna DDV) je obračunani DDV pri splošni stopnji nižji za 33 % in pri posebni nižji stopnji za 46 %, medtem ko se je obračunani DDV po nižji stopnji povečal za 43 %. Obračunani DDV na podlagi samoobdavčitve od uvoza se je glede na preteklo leto znižal za 14,8 %.

Iz postavk o nabavah blaga in storitev je razvidno, da so se nabave blaga in storitev v primerjavi s predhodnim letom znižale za 6,3 %. Vrednost nabav blaga in prejetih storitev iz 76.a člena ZDDV-1 se je povečala za 12,2 %, pridobitve blaga iz drugih držav članic so nižje za 1,8 %, medtem ko se je vrednost prejetih storitev iz drugih držav članic povišala za 6,7 %.

Nižji je odbitek DDV po splošni, 22 % stopnji (za 10,1 %), medtem ko je odbitek DDV po nižji, 9,5 % stopnji ter odbitek DDV po posebni nižji, 5 % stopnji DDV, večji kakor je bil v preteklem letu.

Davčni zavezanci so v predloženih obračunih DDV v letu 2023 izkazali skupno obveznost v višini 7.927.943.534 €, kar je za 4,7 % več kakor v predhodnem letu. Skupni presežek iz predloženih obračunov DDV v letu 2023 je znašal 2.961.103.595 € in je za 2,8 % nižji kakor v letu 2022.

Preglednica 49: Predloženi obračuni DDV-O v letu 2023 ter primerjava z letom poprej, v €

Postavke obračuna DDV-O	Predloženi obračuni v letu 2022 (od 1.1.- 31.1.2022)	Predloženi obračuni v letu 2023 (od 1.1.- 31.1.2023)	Razlika, v € 2023-2022	Indeks 2023/ 2022
11 Dobave blaga in storitev	98.164.185.435	100.677.003.690	2.512.818.255	102,6
11a Dobave od katerih obračuna DDV prejemnik	7.404.270.520	8.284.280.155	880.009.635	111,9
12 Dobave blaga v druge države članic EU	46.931.881.342	45.526.449.394	-1.405.431.948	97,0
13 Prodaja blaga na daljavo	185.030.801	141.573.870	-43.456.931	76,5
14 Montaža in instaliranje blaga v drugi državi članici	145.457.149	179.950.696	34.493.547	123,7
15 Oproščene dobave brez pravice do odbitka DDV	12.779.520.752	14.408.923.106	1.629.402.354	112,8
21 Obračunani DDV po splošni stopnji (SS)	14.148.850.612	13.930.782.971	-218.067.641	98,5
22 Obračunani DDV po nižji stopnji (NS)	1.939.822.501	2.436.603.992	496.781.491	125,6
22a Obračunan DDV po posebni nižji stopnji (PNZ)	13.904.521	15.890.451	1.985.930	114,3
23 od pridobitev blaga iz drugih držav članic EU- SS	5.826.210.444	5.577.959.660	-248.250.784	95,7
23a od prejetih storitev iz drugih držav članic EU- SS	1.629.798.115	1.733.808.214	104.010.099	106,4
24 od pridobitev blaga iz drugih držav članic EU- NS	422.918.149	478.722.444	55.804.295	113,2
24a od prejetih storitev iz drugih držav članic EU- NS	8.952.594	11.106.450	2.153.856	124,1
24b od pridobitev blaga iz drugih držav članic EU- (PNZ)	883.549	711.124	-172.425	80,5
24c od prejetih storitev iz drugih držav članic EU-(PNS)	121.777	203.651	81.874	167,2
25 na podlagi samoobdavčitve kot prejemnik – SS	4.305.131.054	2.884.087.248	-1.421.043.806	67,0
25a na podlagi samoobdavčitve kot prejemnik- NS	388.820.302	555.905.602	167.085.300	143,0
25b na podlagi samoobdavčitve kot prejemnik- (PNZ)	282.894	152.689	-130.205	54,0
26 na podlagi samoobdavčitve od uvoza	2.361.616.353	2.012.142.637	-349.473.716	85,2
31 Nabave blaga in storitev	90.539.679.210	84.869.487.417	-5.670.191.793	93,7
31a Nabave v SI., od katerih obračuna DDV prejemnik	7.321.975.926	8.213.833.292	891.857.366	112,2

Postavke obračuna DDV-O	Predloženi obračuni v letu 2022 (od 1.1.-31.1.2022)	Predloženi obračuni v letu 2023 (od 1.1.-31.1.2023)	Razlika, v € 2023-2022	Indeks 2023/2022
32 Pridobitve blaga iz drugih držav članic EU	30.954.247.543	30.411.791.833	-542.455.710	98,2
32a Prejete storitve iz drugih držav članic EU	7.501.040.564	8.003.529.836	502.489.272	106,7
33 Oproščene nabave ter oproščene pridobitve blaga	14.057.512.801	13.793.626.357	-263.886.444	98,1
34 Nabavna vrednost nepremičnin	1.912.573.649	1.816.233.158	-96.340.491	95,0
35 Nabavna vrednost drugih osnovnih sredstev	4.555.191.863	4.943.696.883	388.505.020	108,5
41 Odbitek DDV po splošni stopnji	24.685.379.438	22.184.665.766	-2.500.713.672	89,9
42 Odbitek DDV po nižji stopnji	1.803.525.835	2.457.128.264	653.602.429	136,2
42a Odbitek DDV po posebni nižji stopnji (PNZ)	7.877.382	8.746.630	869.248	111,0
43 Odbitek DDV od pavšalnega nadomestila	23.023.753	20.696.534	-2.327.219	89,9
51 Obveznost DDV	7.573.992.917	7.927.943.534	353.950.617	104,7
52 Presežek DDV	3.046.486.460	2.961.103.595	-85.382.865	97,2

Nadzor

Na podlagi različnih poslovnih pravil Finančna uprava RS tekoče nadzoruje predložene obračune DDV in druge dokumente v zvezi z DDV. V okviru nadzornih postopkov se preverja pravilnost obračunanih obveznosti na predloženih obračunih, pravilnost oddanih popravkov in pravočasnost oddanih obračunov in obrazcev. Iz preglednice 49 je razvidno, da se število samoprijav iz leta v leto povečuje. V letu 2023 je bilo predloženih za 8,4 % več samoprijav kot v preteklem letu. Kljub povečanemu številu samoprijav je znesek učinka na podlagi predloženih samoprijav nižji kot je bil v preteklem letu, in sicer za 20,6 %. Znižalo se je tudi število obračunov, ki so bili predloženi po pozivu, in sicer za 14,2 %. Kljub zmanjšanemu številu nepravilnosti, ugotovljenih v izvedenih nadzorih (14,3 % manj glede na preteklo leto), se je učinek ugotovljenih nepravilnosti pri teh nadzorih zvišal za 20,3 %. Tudi skupni učinek kontrole (učinek po samoprijavi, po predloženih pozivih in po nadzorih v kontroli) se je v letu 2023 povečal za 9,1 %.

Na področju DDV se obširnejši nadzori v kontroli izvajajo kot oblika naknadnih nadzorov, ki se izvajajo na podlagi različnih strategij DDV. Na tem področju je bilo v letu 2023 dodeljenih 1.991 naknadnih nadzorov po različnih strategijah, učinek opravljenih nadzorov v letu 2023 je znašal 3.902.451 €.

V letu 2023 je bilo na področju DDV opravljenih 457 inšpekcijskih nadzorov in ugotovljenih 41.841.363 € dodatnih davčnih obveznosti. Nadzori so se izvajali na področju nepravilnosti, ki so bile zaznane v postopkih sprotne nadzora obračunov in je bil zanje predlagan širši naknadni nadzor, na področju nepredlagateljev obračunov DDV, na področju upravičenosti odbitka DDV pri nabavah nepremičnin ter na postopkih odvzema identifikacijske številke za namene DDV pri družbah, pri katerih ni bilo zaznati ekonomske dejavnosti.

Inšpekcijski nadzori na področju DDV so bili v veliki meri usmerjeni na nadzore t.i. sistemskih utaj DDV, kje so bila zaznana večja tveganja, in sicer na področje zlorabe oprostitve plačila DDV pri dobavah blaga znotraj EU in na prepoznavanje družb, ustanovljenih z namenom izvajanja davčnih goljufij, kot so npr. t. i. »kanalska« podjetja in »neplačujoči gospodarski subjekti«. Nadzor sistemskih utaj DDV se začne že v okviru preventivnih nadzorov pri izdaji identifikacije za DDV. Tako so se na terenu z vključevanjem uslužbencev mobilnih oddelkov, aktivno izvajali ogledi v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za registracijo za DDV kot tudi ogledi, povezani z odvzemom identifikacijske številke za DDV. Velik poudarek je na davčnih zavezancih, pri katerih iz obračunov izhaja tveganje, da ne opravljajo več ekonomske dejavnosti. Ti davčni zavezanec so lahko potencialni kandidati za prenos lastništva na nove lastnike, ki družbe kupijo z namenom utaje DDV, kjer je končna posledica največkrat davčni dolg, ki ga ni mogoče izterjati. Navedene aktivnosti so del t.i. preventivnega nadzora, s katerimi Finančna uprava RS poskuša preprečiti nastanek tovrstnih goljufij oz. utaj DDV. Pri sistemskih utajah DDV se je inšpekcijski nadzor izvajal večinoma na podlagi centralne analize tveganja, pri čemer je bil poudarek na t.i. tveganem blagu, t.j. blagu, ki je pogosto uporabljeno v transakcijah za namene davčnih utaj tipa »vrtljak«, tveganih dejavnostih in pa na transakcijah z zavezanci iz drugih držav, ki so v sistemih za izmenjavo informacij označeni kot rizični.

Najpogostejše so bile v nadzoru ugotovljene nepravilnosti neupravičenega uveljavljanja odbitka DDV zaradi neizpolnjevanja pogojev ali na podlagi navideznih računov »neplačujočih gospodarskih subjektov« in posledično neupravičenega zahtevka za vračilo DDV, doseganja neupravičene davčne ugodnosti iz naslova sodelovanja povezanih oseb v shemah (trgovanje med povezanimi osebami), zlorabe sistema oprostitve plačila DDV pri dobavah blaga znotraj EU (navidezne dobave blaga v druge države članice oziroma dobave »neplačujočim gospodarskim subjektom« in posledično sodelovanje v utajah DDV) in neevidentiranja prometa (tudi zaradi neoddaje obračunov).

Pomembno področje inšpekcijskega nadzora, kjer Finančna uprava RS ugotavlja sistematično zlorabo predpisov in izogibanje plačilu DDV, je nadzor prometa s prevoznimi sredstvi. Na tem področju je bilo opravljenih 89 nadzorov, v katerih je bilo skupaj ugotovljenih 1.877.050 € dodatnih obveznosti (od tega iz naslova DDV v višini 1.441.323 €). V nadzoru se ugotavljajo davčne utaje na področju pridobitve motornih vozil iz drugih držav članic EU, kjer zavezanec pri nadaljnji prodaji vozil na domačem trgu neupravičeno obračunavajo DDV od dosežene razlike v ceni (zloraba posebne sheme obdavčitve z DDV na podlagi ponarejenih računov, ki glasijo na fizične osebe, ki so ali navidezni kupci ali pa samo posojajo svoje ime za namene zlorabe). V postopkih nadzora se prav tako ugotavljajo nepravilnosti pri izkazovanju fiktivnih dobav vozil v EU.

Naknadne kontrole in inšpekcijski nadzori DDV so se izvajali tudi pri preverjanju uvoznih carinskih deklaracij.

Nepravilnosti na področju DDV se v naknadnih kontrolah in inšpekcijskem nadzoru ugotavljajo pri preverjanju uvoznih carinskih deklaracij (napačna carinska vrednost, nepravilna uvrstitev blaga v kombinirano nomenklaturu). Znesek dodatno ugotovljene davčne obveznosti uvoznega DDV je bil 590.505 €.

Uslužbenci mobilnih oddelkov so opravili skupno 806 nadzorov na področju DDV. Z namenom preverjanja poslovanja zavezancev so uradne osebe izvajale ogleda na terenu v postopkih:

- pred identifikacijo in prenehanjem veljavnosti identifikacije za DDV po uradni dolžnosti,
- preventivnih nadzorov nad zavezanci, ki se na novo identificirajo za DDV,
- zahtevkov za vračilo DDV po obračunih DDV,
- zahtevkov za vračilo DDV tujcem.

Uslužbenci mobilnih oddelkov so opravili skupno 1.201 nadzorov tujih prevoznikov glede identifikacije, obračunavanja DDV in najav prevozov pri opravljanju mednarodnih prevozov potnikov v cestnem prometu. Odkritih je bilo 348 kršitev.

Preglednica 50: Aktivnosti in rezultati nadzora obračunov davka na dodano vrednost

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število predloženih samoprijav	1.870	2.814	1.820	8.759	9.497	108,4
Učinek samoprijav, v €	3.022.208	3.817.800	4.417.882	16.993.257	13.489.318	79,4
Število davčnih obračunov, predloženih po pozivu	12.762	23.603	24.164	21.471	18.422	85,8
Učinek po davčnih obračunih, predloženih po pozivu, v €	45.312.279	30.063.583	33.870.924	38.616.819	40.204.537	104,1
Število nepravilnosti naknadnega nadzora	141.462	153.462	111.936	162.252	139.079	85,7
Učinek nepravilnosti nadzora	47.664.665	57.480.013	57.243.740	62.726.568	75.468.286	120,3
Skupni učinek kontrole	95.999.153	91.361.396	95.532.546	118.336.644	129.162.321	109,1
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	875	805	688	538	457	84,9
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih (z odločbo), v €	64.906.154	62.398.447	52.701.442	29.204.563	38.158.005	130,7
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	3.827.395	2.934.149	11.315.818	3.464.796	1.968.697	56,8
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	767.561	661.449	709.339	786.565	1.714.661	218,0
Skupni učinek inšpekcije	69.501.110	65.994.045	64.726.599	33.455.924	41.841.363	125,1

6.5 Trošarine

Trošarine so prihodek državnega proračuna. V letu 2023 je v strukturi javnofinančnih prihodkov njihov delež znašal 7,4 %. V letu 2023 je Finančna uprava RS pobrala neto 1.659.089.973 € trošarin, kar je za 14,7 % več kakor v letu 2022 in za 12,8 % več kakor v letu 2021.

Preglednica 51: Znesek pobranih trošarin, v €

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Trošarina od energentov in električne energije	798.533.987	927.889.544	849.331.766	1.056.382.879	124,4
Trošarina od alkohola in alkoholnih pijač	110.368.111	120.738.877	126.307.253	121.686.824	96,3
Trošarina od tobačnih izdelkov	405.529.643	421.810.093	470.647.269	481.020.270	102,2
Skupaj	1.314.431.742	1.470.438.514	1.446.286.288	1.659.089.973	114,7

V letu 2023 je bilo 14.026 prejetih obračunov za trošarine, kar je 1 % manj kakor v letu 2022. Po elektronski poti je bilo v letu 2023 v informacijski sistem e-TROD predloženih povprečno 98 % obračunov za trošarine.

V letu 2023 je bilo 3.312 prejetih dokumentov prijav/spremembe/prenehanja opravljanja dejavnosti in izbrisa trošarinskih zavezancev in certificiranih pošiljateljcev in 1.974 dokumentov napovedi prejema trošarinskih izdelkov iz druge države članice in napovedi odpreme pošiljke v drugo državo članico. V letu 2023 je bilo prejetih 1.514 vlog za začasno pooblaščenega prejemnika, 20 zahtevkov za odobritev lokacije neposredne dobave ter 197 predloženih poročil o nabavi in porabi trošarinskih izdelkov brez plačila trošarine.

Preglednica 52: Število prejetih dokumentov v trošarinskih postopkih, vključenih v IS E-TROD

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Obračuni	10.876	11.849	14.222	14.026	99,6
Prijave/spremembe/prenehanja/izbrisi trošarinskih zavezancev	1.322	1.840	1.785	3.312	185,6
Mali proizvajalci žganja – odločbe		-	-	-	-
Napovedi prejema in napovedi odpreme pošiljk trošarinskih izdelkov s plačano trošarino iz/v druge države članice	3.353	4.322	4.425	1.974	44,6
Zahtevki za odobritev oz. spremembo količin trošarinskih izdelkov brez plačila trošarine	187	170	158	151	95,6
Vloge za začasno pooblaščenega prejemnika	1.130	1.426	1.245	1.514	121,6
Vloge za lokacije neposredne dobave	20	19	17	20	117,6
Poročila o nabavi in porabi trošarinskih izdelkov brez plačila trošarine	202	197	174	197	113,2

Vračila trošarine na podlagi vloženih zahtevkov

Zakon o trošarinah pod določenimi pogoji omogoča vračilo trošarine na podlagi vloženega zahtevka. V letu 2023 je bilo vloženih 46.969 zahtevkov za vračilo trošarine, s skupnim zneskom vračil 53.007.652 €. Po elektronski poti je bilo v letu 2023 informacijski sistem e-TROD predloženih povprečno 91 % zahtevkov za vračilo trošarine (v izračun so všteti tudi zahtevki za vračilo trošarine za kmetijsko gozdarsko mehanizacijo, katere so v letu 2023 že po večini vlagali v elektronski obliki). Največji delež predstavlja vračilo trošarine za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo za fizične osebe in trošarine za komercialni prevoz.

V primerjavi z letom 2022 so se vračila na letni ravni zvišala za 8.354.949 € oziroma za 18,7 %. V obdobju od februarja do konca leta 2022 je bil določen znesek trošarine za plinsko olje za pogonski namen enak najnižjemu dovoljenemu znesku za obdavčitev energenta, ki ga določa 7. člen Direktive Sveta o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (2003/96/ES), to je 330 € za 1.000 litrov.

Upoštevač način izračuna višine zneska za vračilo trošarine v skladu z ZTro-1 je višina zneska za vračilo trošarine za komercialni prevoz za mesece od februarja do vključno decembra 2022 znašala 0,00 €. O tem je Finančna uprava RS ustrezno obvestila tudi javnost, zaradi česar je bilo v letu 2022 v primerjavi z letom 2023 vloženo manj zahtevkov za vračilo trošarine ter posledično manj vrnjene trošarine.

S spremembo 94. člena Zakona o trošarinah se od 1. januarja 2023 za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije (vključno s traktorji) in vozil, prirejenih za prevoz čebeljih panjev določa trošarina za gorivo za kmetijstvo v višini trošarine za plinsko olje, kot gorivo za ogrevanje s pravico do nakupa označenega plinskega olja s takojšnjim znižanjem trošarine. S tem ukrepom se nadomešča uveljavljanje pravice do vračila plačane trošarine za gorivo za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije s predložitvijo zahtevka za vračilo trošarine.

Preglednica 53: Število rešenih zahtevkov in znesek vrnjene trošarine

Vračilo	2021		2022		2023	
	Število zahtevkov	Znesek v €	Število zahtevkov	Znesek v €	Število zahtevkov	Znesek v €
Trošarina za komercialni prevoz	24.832	31.403.128	7.822	11.363.908	12.040	26.671.800
Trošarina za industrijsko-komercialni namen	4.730	7.755.227	4.647	7.563.529	3.966	7.771.102
Trošarina za kmetijsko - gozdarsko mehanizacijo za pravne osebe	533	933.987	510	883.334	0	0
Trošarina za kmetijsko - gozdarsko mehanizacijo za fizične osebe (letni zahtevki za 2018, 2019 in 2020) ⁹	31.830	18.811.351	31.764	18.834.255	30.276	16.089.557
Zahtevek za vračilo trošarine - ostali zahtevki	1.317	5.714.142	1.323	6.007.677	687	2.475.192
Skupaj	63.242	64.617.836	46.066	44.652.703	46.969	53.007.652

Upravno sodelovanje na področju trošarin na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 389/2012 o upravnem sodelovanju na področju trošarin in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2073/2004

Finančna uprava RS tudi na področju trošarin sodeluje s pristojnimi upravami držav članic EU. V sistemu preverjanja prejema pošiljke v namembni državi lahko centralni urad za zvezo države članice zahteva informacije od centralnega urada druge države članice med gibanjem trošarinskih izdelkov ali po njem. Posamezna država članica lahko pošlje drugi državi članici zahtevek za dodatno preverjanje dovoljenj oseb, ki lahko poslujejo v režimu odloga, ko potrebuje dodatne informacije oziroma potrditev podatkov. Države članice si med seboj izmenjujejo zahtevke za informacije, potrebne za pravilno uporabo zakonodaje s področja trošarin vključno z vsemi informacijami, ki se nanašajo na konkretni primer ali primere v zvezi z gibanjem trošarinskega blaga v Uniji. Vse informacije se izmenjujejo elektronsko, v letu 2023 je bilo 127 prejetih in 213 poslanih zahtev.

Na podlagi prejetih informacij in zahtev s strani drugih držav članic so bila opravljena preverjanja in v določenih primerih ugotovljeno, da prejemniki/pošiljatelji blaga v Sloveniji niso izvedli zakonsko predpisanih postopkov ob prejemu/odpremi trošarinskih izdelkov. Ti zavezanci so bili pozvani k odpravi nepravilnosti v smislu predložitve obračuna, popravka vrste in količine prejetega blaga, nekateri primeri pa so bili posredovani pristojni notranji organizacijski enoti Finančne uprave RS, ki je v skladu s pooblastili izvedla nadaljnji postopek preiskave oziroma inšpekcijskega nadzora. Enako velja za informacije, ki so bile posredovane drugim državam članicam. Na podlagi informacij oziroma zahtev Finančne uprave RS so v primeru odkritih nepravilnosti v drugi državi članici izvedli postopke odmere trošarine oziroma izvedli nadaljnji postopek nadzora.

Nadzor nad gibanjem trošarinskih izdelkov v sistemu EMCS

Trošarinski izdelki se lahko znotraj Evropske Unije gibajo, med gospodarskimi subjekti na način v režimu odloga plačila trošarine ali na način s plačano trošarino, kadar se gibajo iz države članice, kjer so bili sproščeni v porabo, v drugo državo članico za namen opravljanja dejavnosti. Gospodarski subjekti morajo glede na vrsto gibanja predhodno pridobiti ustrezen trošarinski status, za katerega se dodeli trošarinska številka, ki se uporablja pri gibanju.

⁹ Letni zahtevki se vlagajo za preteklo leto.

Informacijski sistem SIEMCS se od leta 2011 obvezno uporablja za spremljanje in nadzor gibanj v režimu odloga plačila trošarine med državami članicami Unije, od 13. 2. 2023 se obvezno uporablja tudi za gibanja s plačano trošarino med državami članicami Unije. Znotraj Slovenije se sistem od 13. 2. 2023 obvezno uporablja za namene spremljanja in nadzora gibanj v režimu odloga plačila trošarine, v obdobju od 1. 9. 2019 do 12. 2. 2023 pa je bila njegova uporaba neobvezna.

V letu 2023 je bilo v sistemu SIEMCS zabeleženih 149.916 pošiljk trošarinskih izdelkov v režimu odloga plačila trošarine in s plačano trošarino, od tega se 132.909 pošiljk nanaša na gibanje v režimu odloga plačila trošarine med Slovenijo in drugimi državami članicami, 5.732 pošiljk na gibanje v režimu odloga plačila trošarine za trošarinsko blago, ki je poslano v izvoz preko ozemlja druge države članice, 2.088 pošiljk se nanaša na gibanje s plačano trošarino med Slovenijo in drugimi državami članicami ter 9.187 pošiljk na gibanja v režimu odloga plačila trošarine znotraj Slovenije.

Preglednica 54: Gibanja trošarinskih izdelkov v SIEMCS

SIEMCS	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Odpreme režim odloga iz Slovenije	76.765	71.007	86.308	97.963	113,5
Prejemi režim odloga v Slovenijo	34.185	38.872	32.720	34.946	106,8
Skupaj režim odloga med državami članicami	110.950	109.879	119.028	132.909	111,7
Odpreme plačana trošarina iz Slovenije	—	—	—	826	—
Prejemi plačana trošarina v Slovenijo	—	—	—	1.262	—
Skupaj plačana trošarina med državami članicami¹⁰	—	—	—	2.088	—
Gibanja znotraj Slovenije ¹¹	—	—	—	9.187	124,7
Odpreme v izvoz	6.947	7.653	6.475	5.732	88,5
Skupaj	122.569	122.928	132.872	149.916	112,8

V aplikaciji SIEMCS je bilo v letu 2023 zabeleženih 97.963 odprem iz trošarinskega skladišča v Sloveniji v druge države članice. Iz drugih držav članic je bilo poslanih v režimu odloga plačila trošarine v Slovenijo 34.946 pošiljk. V primerjavi z letom 2022 se je v letu 2023 število pošiljk trošarinskih izdelkov v SIEMCS zvišalo za 12,8 %.

V letu 2023 je Finančna uprava RS zabeležila 151 pošiljk trošarinskih izdelkov, ki so se znotraj Slovenije gibale v režimu odloga plačila trošarine z uporabo papirnega trošarinskega dokumenta.

Nadzor

V letu 2023 je Finančna uprava RS na področju nadzora trošarin izvajala sprotne in naknadne kontrole, inšpekcijski nadzor ter nadzor s strani mobilnih oddelkov.

¹⁰ Gibanja s plačano trošarino med državami članicami so bila v EMCS vključena 13. 2. 2023.

¹¹ Gibanja znotraj Slovenije so bila v SIEMCS vključena 1. 9. 2019, obvezna uporaba od 13. 2. 2023.

Sprotne kontrole na področju trošarin so bile usmerjene v nadzorne aktivnosti registracije in poslovanja trošarinskih zavezancev, izdaje dovoljenj, obravnave obračunov in zahtevkov za vračilo trošarine, spremljanje gibanja trošarinskih izdelkov ter preverjanje izpolnjevanja drugih pogojev in meril, ki jih nalagajo predpisi s področja trošarin, na podlagi katerih se priznavajo določene pravice, statusi ter druge ugodnosti.

V letu 2023 je bilo na področju trošarin izvedenih 246.000 sprotnih kontrol, finančni učinek izvedenih kontrol je znašal 13.588.810 €. Največ opravljenih sprotnih kontrol je bilo izvedenih na področju nadzora gibanja trošarinskih izdelkov (71,4 %) ter na področju vračil trošarine (20,7 %). Največ nadzorov vračila trošarine je bilo izvedenih pri vračilih za kmetijsko in gozdrasko mehanizacijo (60,5 %), večji delež pa so predstavljala še vračila trošarine za komercialni namen (25,7 %) in vračila trošarine za industrijsko-komercialni namen (9,8 %). Finančni učinki so bili večinoma doseženi na področju vračil (64,9 %), od tega največ na zahtevkih za vračilo trošarine za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo za fizične osebe (55,2 %), sledijo zahtevkih za vračilo trošarine za komercialni namen (25,7 %). Znatno povečanje finančnih učinkov v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 je bilo doseženo v nadzoru obračunov trošarine za tobakne izdelke, večje povečanje finančnih učinkov je bilo tudi pri obračunih za pivo in energente.

V letu 2023 je bilo na področju trošarin izvedenih 146 nadzorov, od tega 89 naknadnih kontrol, s finančnim učinkom 16.253 €, in 57 inšpekcijskih nadzorov, s finančnim učinkom 665.484 €.

V naknadnih kontrolah na področju trošarin je bil pretežni del nadzorov izveden nad izpolnjevanjem pogojev iz trošarinskih dovoljenj. Posledično je bilo tudi največ nepravilnosti ugotovljenih na področju neskladnosti poslovanja dovoljenj, in sicer pri imetnikih dovoljenj za oproščeno uporabo in pri pooblaščenih prejemnikih. Več nepravilnosti je bilo ugotovljenih tudi na področju obračunavanja trošarine za pivo.

Inšpekcijski nadzori na področju trošarin so bili usmerjeni v preverjanje tveganja premalo plačane trošarine po obračunih, predvsem za energente, električno energijo, alkohol, alkoholne pijače in pivo. Nadzori so se opravljali tudi na področju vračila trošarin.

Na področju trošarin so uslužbenci mobilnih oddelkov opravili skupno 6.064 nadzorov. Nadzori so bili usmerjeni na področje odkrivanja nezakonitih pošilk energentov in mazalnih olj, nezakonitega ravnanja in kršitev obveznosti s trošarinskim blagom (tobak, tobakni izdelki in alkohol) in preverjanju namenske uporabe energentov. Odkritih je bilo 88 kršitev Zakona o trošarinah.

Preglednica 55: Aktivnosti in rezultati nadzora trošarin

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število opravljenih sprotnih kontrol	233.389	211.718	214.184	228.967	246.000	107,4
Znesek ugotovljenih obveznosti v sprotnih kontrolah, v €	12.048.046	37.245.993	35.654.223	38.510.934	13.588.810	35,3
Število opravljenih naknadnih kontrol	49	52	73	89	89	100,0
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v naknadnih kontrolah, v €	23.291,92	25.010	32.616	14.264	16.253	113,9
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	139	88	65	78	57	73,1
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, (z odločbo) v €	231.570	282.472	349.354	3.708	334.465	9.020,1
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	99.799	32.339	78.579	20.781	195.794	942,2
Znesek samoprijav na osnovni inšpekcijskih pregledov, v €	4.934	20.670	-	2.806	135.226	4.819,2
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, v €	336.304	335.481	427.933	27.295	665.484	2.438,1

6.6 Carine

V letu 2023 je Finančna uprava RS pobrala za 223.099.683 € prihodkov iz naslova carin in drugih davkov na mednarodno trgovino, kar je za 22,9 % manj kakor v letu 2022. V strukturi javnofinančnih prihodkov znaša delež carin in drugih davkov na mednarodno trgovino 1,0 %. Carine in drugi davki na mednarodno trgovino (izravnalne in protidampinške dajatve) so izvirni prihodek Evropske unije in se štejejo za tradicionalna lastna sredstva Evropske unije. Od teh davkov država članica zadrži 25 % za stroške pobiranja, 75 % pa se vplača v proračun Evropske unije. Znesek tradicionalnih lastnih sredstev, ki jih je Slovenija vplačala v proračun Evropske unije, je v letu 2023 znašal 166.021.358 €.

Blagovno carinjenje

V letu 2023 je bilo sprejetih 1.020.328 carinskih deklaracij oziroma 2.387.952 blagovnih postavk v teh deklaracijah. Število deklaracij je v primerjavi z letom 2022 nižje za 0,7 %, število postavk pa za 3,6 %.

Preglednica 56: Podatki o carinskih deklaracijah in blagovnih postavkah

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število carinskih deklaracij	790.995	1.020.135	1.027.145	1.020.328	99,3
Število blagovnih postavk	1.958.842	2.473.151	2.477.534	2.387.952	96,4

Sistem nadzora uvoza blaga

Od leta 2011 dalje velja obveznost, da gospodarski subjekti v sistem ICS predložijo elektronske vstopne skupne deklaracije (VSD). Z nameneom izboljšanja kvalitete podatkov ter pohitritev procesov na vstopu je EU KOM izdelala sistem ICS2, ki je od 15. 3. 2021 v uporabi za poštno in kurirske pošiljke pred nalaganjem na letalo.

Sistem je bil v letu 2023 (1. 3. 2023) nadgrajen za deklariranje vseh pošilk v letalskem prometu pred nalaganjem ter pred prispetjem na namembno letališče v EU.

Nacionalni sistem NES (National Entry System – nacionalni vstopni sistem) je tako v letu 2023 prejel od ICS2 sistema 560.040 zahtev za varnostno analizo pred nalaganjem na letalo ter 280.863 zahtev za analizo pred prispetjem blaga. Hkrati se je zmanjšalo število VSD v starem sistemu ICS, ki še vedno služi za vlaganje VSD v pomorskem, železniškem in cestnem prometu in sicer je bilo vloženih 617.324 VSD.

Uvoz

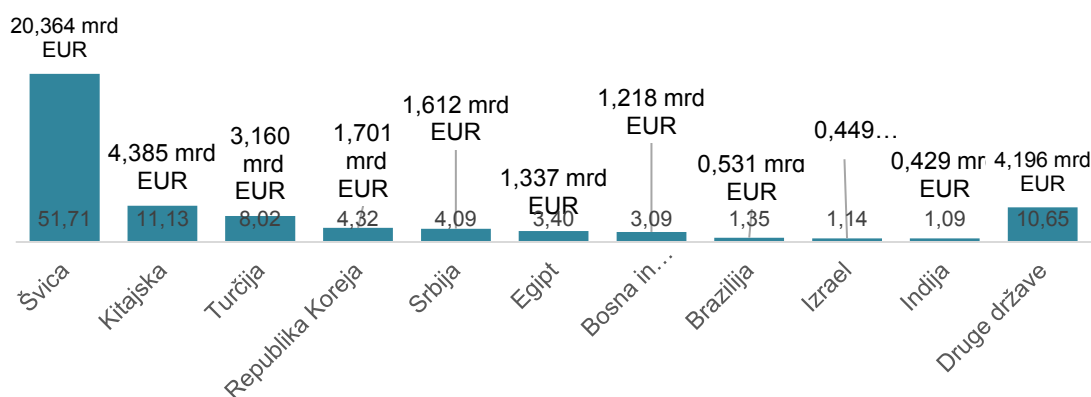
V letu 2023 je bilo ob uvozu¹² sprejetih 530.628 deklaracij, kar predstavlja 52 % vseh sprejetih (uvoznih in izvoznih) deklaracij v tem obdobju, ki so vsebovale 992.514 blagovnih postavk oziroma 41,6 % vseh blagovnih postavk.

Preglednica 57: Podatki o uvozu

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število vloženih deklaracij	387.076	514.448	523.695	530.628	101,3
Število blagovnih postavk	729.180	980.016	987.404	992.514	100,5
Statistična vrednost blaga, v €	15.056.603.568	21.966.841.663	33.731.920.742	39.383.855.504	116,8
Skupna neto masa blaga v tonah	9.592.703	10.212.278	11.068.971	10.808.521	97,7

Največ blaga je bilo uvoženega iz Švice, Kitajske, Turčije, Koreje in Srbije. Vrednost uvoza iz teh držav predstavlja 79,3 % celotnega uvoza.

Slika 7: Statistična vrednost (v milijardah €) in delež uvoženega blaga glede na državo odpreme blaga

¹² Upoštevani so vsi uvozni postopki.

Finančna uprava Republike Slovenije

Največ se je uvozilo heterocikličnih spojin (30,2 %), sledi uvoz zdravil (15,9 %), osebnih avtomobilov in drugih motornih vozil (7,4 %), olj (5,5 %) in sulfonamidov (3 %). Ob uvozu blaga je največ obračunanega DDV od uvoza (90,7 %), sledijo carina, druge dajatve (davek na motorna vozila), trošarine in okoljske dajatve.

Slika 8: Obračunane dajatve in delež ob uvozu blaga po vrsti dajatev

Poenostavljen način plačevanja DDV od uvoza

DDV od uvoza se lahko obračuna in plača s carinsko deklaracijo, kot bi bil uvozna dajatev, lahko pa uvozniki uporabijo poenostavljen način plačevanja, tako da plačilo DDV opravijo preko obračuna DDV. Delež deklaracij, pri katerih je bil v letu 2023 DDV od uvoza

izkazan v obračunu DDV, znaša 74,8 % uvoza blaga po postopku 40 in 41 ter predstavlja 83,8 % statistične vrednosti uvoženega blaga po postopku 40 in 41. Delež uvoznikov, ki so v letu 2023 uporabljali navedeni način plačevanja DDV, znaša 68,1 %, delež obračunanega uvoznega DDV, izkazanega preko obračuna DDV, pa predstavlja 92,5 % v primerjavi z uvozom po postopku 40 in 41.

Preglednica 58: Podatki o uvozu blaga in o uvozu blaga, ki se izkaže v obračunu DDV (postopek 40 G)

	Postopek 40, 41	Postopek 40 (G)	Delež postopka 40 (G) , v %
Statistična vrednost, v €	10.854.900.442	9.094.938.769	83,8
Število deklaracij	290.426	217.100	74,8
Število postavk	604.496	452.525	74,9
Neto masa (kg)	5.724.922.735	5.029.193.986	87,9
Obračunane dajatve, v €	2.207.244.507	1.896.878.351	85,9
Obračunana carina (Axx), v €	154.569.794	143.298.625	92,7
Obračunan DDV (B00), v €	2.049.718.546	1.896.878.351	92,5
Število uvoznikov	12.520	8.530	68,1

Postopek 42

Pri uvozu se pogosto uporabljata tudi t.i. postopka 42 in 63. Ta postopka omogočata, da se blago sprost v prosti promet v Sloveniji, medtem, ko je blago oproščeno plačila DDV, ker uvoznik opravi plačila oproščeno dobavo blaga prejemniku v drugo državo članico EU. V letu 2023 je bil delež uvoznikov, ki so carinili blago po postopku 42 in 63 14,2 %, pri čemer sta postopka predstavljala 27,5 % vse obračunane carine in 17,9 % statistične vrednosti blaga.

Preglednica 59: Podatki o uvozu blaga in postopku 42 in 63

	Skupaj uvoz	Postopek 42, 63	Postopek 42, 63 (delež glede na skupni uvoz), v %
Statistična vrednost, v €	39.383.855.504	7.058.107.811	17,9
Število deklaracij	530.628	90.890	17,1
Število postavk	992.514	190.235	19,2
Neto masa (kg)	10.808.513.035	4.006.057.118	37,1
Obračunane dajatve, v €	2.355.977.856	59.125.390	2,5
Obračunana carina (Axx), v €	214.803.451	59.124.448	27,5
Število uvoznikov	17.570	2.497	14,2

Preglednica 60: Podatki o postopku 42 in 63 po letih

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Statistična vrednost, v €	4.521.821.454	5.655.731.768	7.177.469.882	7.058.107.811	98,3
Število deklaracij	76.191	90.413	90.717	90.890	100,2
Število postavk	168.031	189.287	189.133	190.235	100,6
Neto masa (kg)	2.715.631	3.041.030	3.467.683	4.006.057	115,5
Obračunane dajatve, v €	38.907.549	62.675.535	74.532.533	59.125.458	79,3
Obračunana carina (Axx), v €	38.907.549	62.675.535	74.532.533	59.125.390	79,3
Število uvoznikov	2.487	2.383	2.455	2.497	101,7

Izvoz

V letu 2023 je bilo ob izvozu¹³ sprejetih 489.700 deklaracij, kar predstavlja 48 % vseh sprejetih (uvoznih in izvoznih) deklaracij v tem obdobju, te pa so vsebovale 1.395.438 blagovnih postavk oziroma 58,4 % vseh blagovnih postavk.

Preglednica 61: Podatki o izvozu

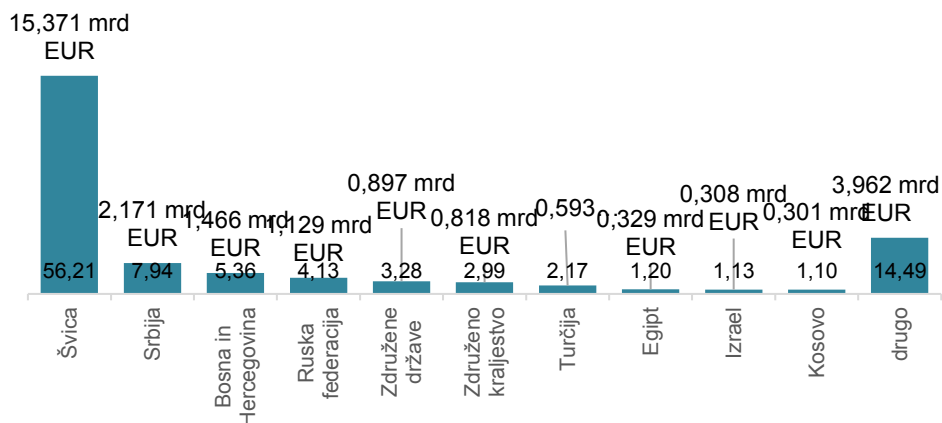
	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število vloženih deklaracij	403.919	505.687	503.450	489.700	97,3
Število blagovnih postavk	1.229.662	1.493.135	1.490.130	1.395.438	93,7
Statistična vrednost blaga, v €	12.371.564.301	15.658.863.801	24.864.109.943	27.343.949.995	110,0
Skupna neto masa blaga v tonah	4.176.316	4.024.714	4.064.868	4.082.294	100,4

¹³ Upoštevani so vsi izvozni postopki.

Finančna uprava Republike Slovenije

Slika 9: Statistična vrednost (v milijardah €) in delež izvoženega blaga glede na namembno državo izvoženega blaga

Podobno kot pri uvozu se je izvozilo največ zdravil (39,1 %), sledi izvoz človeške in živalske krvi, pripravljene za uporabo v terapevtske, diagnostične namene (2,7 %), avtomobilov in drugih motornih vozil (2,2 %), električne energije (1,6 %) in heterocikličnih spojin (1,2 %). V letu 2023 so slovenski izstopni uradi potrdili izstop 555.914 izvoznim pošiljkam.

Preglednica 62: Število potrjenih izstopov izvoznih pošiljk v Sloveniji

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Potrditve izstopa izvoznih pošiljk	453.120	484.232	536.740	555.914	103,6

Tranzit

V letu 2023 je bilo v Sloveniji začeti 242.055 tranzitnih postopkov, vloženih tranzitnih deklaracij po poenostavljenem postopku je bilo 185.062 oz. 76,4 % vseh začeti tranzitnih postopkov. Končanih tranzitnih postopkov je bilo 197.694, od tega tranzitnih deklaracij s poenostavljenimi postopki 163.186 oz. 82,5 % vseh končanih tranzitnih postopkov.

Preglednica 63: Začeti in končani tranzitni postopki v Sloveniji

	Število tranzitnih deklaracij				Indeks 2023/2022
	2020	2021	2022	2023	
Začeti NCTS	192.475	229.483	254.751	242.049	95,0
- od tega redni postopek	60.287	67.824	68.245	56.987	83,5
- od tega poenostavljeni postopek	129.674	159.068	186.506	185.062	99,2
- od tega TIR/NCTS	2.514	2.591	1.083	1.197	110,5
Začeti OTS (pomožni postopek)	20	7	77	6	7,8
Skupaj začeti NCTS	192.495	229.490	254.828	242.055	95,0
Končani NCTS	175.547	208.688	214.932	197.563	91,9
- od tega redni postopek	20.427	25.432	26.668	34.377	128,9
- od tega poenostavljeni postopek	154.904	183.100	188.264	163.186	86,7
- od tega TIR/NCTS	216	156	189	114	60,3
Končani OTS (pomožni postopek)	480	94	45	131	291,1
Skupaj končani NCTS	175.621	208.782	214.977	197.694	92,0

Carinjenje pošilk v okviru e-trgovanja

V okviru podatkov e-trgovanja so zajete poštno in hitre pošiljke v vrednosti do 150 €. Navedene pošiljke se lahko carinijo na dva načina: preko posebne uvozne ureditve UVEM, kjer se DDV obračuna in plača preko obračuna DDV v sistemu UVEM ali preko posebne ureditve pri uvozu, kjer se DDV obračuna in plača preko carinske deklaracije v sistemu SICIS. V letu 2023 je bilo v okviru e-trgovanja vloženih 284.684 carinskih deklaracij, od tega v okviru posebne uvozne ureditve UVEM 103.502, v okviru posebne ureditve pri uvozu pa 181.182, kjer je bil obračunan DDV v vrednosti 2.138.904 €.

Poenostavljeni carinski postopki

Carinski zakonik Unije omogoča poenostavitve pri izvajanju formalnosti v carinskih postopkih. Te poenostavitve predstavljajo posebno ugodnost za gospodarske subjekte oz. imetnike dovoljenj za poenostavljene postopke, ker omogočajo hitrejšo izvedbo carinskega postopka in hitrejši prevzem blaga v podjetjih. Pri uvozu je bilo na podlagi poenostavitev izvedenih kar 76 % uvoznih postopkov, pri izvozu pa 92 % izvoznih postopkov. Značilnost le-teh postopkov je tudi ta, da so popolnoma avtomatizirani in se lahko izvedejo kadarkoli (24/7/365), v njih pa se izvaja avtomatska analiza tveganja. Konec leta 2023 je bilo veljavnih 425 dovoljenj za poenostavljene postopke.

Preglednica 64: Število in vrsta izdanih in veljavnih dovoljenj za poenostavljene postopke

Vrsta dovoljenja	Veljavni v 2022	Izdani v 2022	Veljavni v 2023	Izdani v 2023	Skupaj veljavni v 2023
Dovoljenje za status pooblaščenega pošiljatelja	63	6	65	2	65
Dovoljenje za vpis v evidence deklaranta pri uvozu in izvozu	32	0	33	1	33
Dovoljenje za odobren kraj predložitve blaga carini	169	3	169	6	169
Dovoljenje za status pooblaščenega prejemnika	157	4	158	6	158
Dovoljenje za poenostavljeno deklaracijo pri uvozu	1	0	1	0	1
Dovoljenje za poenostavljeno deklaracijo pri izvozu	0	0	0	0	0
Skupaj	422	13	425	15	425

Pooblaščen gospodarski subjekt (AEO)

Status pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO) prinaša gospodarskim subjektom, ki izpolnjujejo pogoje in merila, ugodnosti v obliki olajšanja carinskih kontrol glede varstva in varnosti in/ali poenostavitev v skladu s carinskimi predpisi. V letu 2023 je bilo izdano 5 novih dovoljenj za pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO), in sicer so vsa dovoljenja za carinske poenostavitve in varnost in varstvo (AEOF). Na dan 31. 12. 2023 je bilo v Sloveniji skupaj 138 imetnikov dovoljenja AEO.

Dovoljenja za centralizirano carinjenje (CC)

V okviru postopka centraliziranega carinjenja lahko carinski organi gospodarskemu subjektu dovolijo, da na carinskem uradu, pristojnem v kraju, kjer ima ta oseba sedež, vloži carinsko deklaracijo za blago, ki se predloži carini v drugem carinskem uradu. Navedeno pomeni, da se carinska deklaracija vloži eni državi članici EU, blago pa predloži v drugi državi članici. Na dan 31. 12. 2023 je bilo veljavnih 17 dovoljenj za centralizirano carinjenje (v desetih primerih je država izdajateljica Slovenija, v ostala pa je vključena kot sodelujoča država).

Dovoljenje za uporabo splošnega zavarovanja

Splošno zavarovanje je zavarovanje za kritje zneska uvoznih in drugih dajatev, ki se pobirajo pri uvozu, v zvezi z dvema ali več operacijami, deklaracijami ali carinskimi postopki.

Pooblaščenemu gospodarskemu subjektu za carinske poenostavitve (AEOC) se znesek splošnega zavarovanja zmanjša na 30 % referenčnega zneska za nastali dolg. Vsem gospodarskim subjektom, ki izpolnjujejo predpisane pogoje, se lahko znesek zavarovanja zmanjša na 50 % ali 30 % referenčnega zneska za morebitni dolg ali celo odobri opustitev zavarovanja.

V letu 2023 je bilo izdanih 11 dovoljenj za uporabo splošnega zavarovanja. Skupaj je bilo na dan 31. 12. 2023 veljavno 401 dovoljenje za uporabo splošnega zavarovanja.

Dovoljenja za odlog plačila zneska dajatev carinskega dolga

Carinski organ na podlagi zahtevka zadevne osebe odobri odlog plačila dajatev, pod pogojem, da je predloženo zavarovanje. Dovoljenje za odlog plačila zneska dajatev carinskega dolga omogoča odlog plačila z 10 na 30 dni. Konec leta 2023 je bilo veljavnih 362 dovoljenj za odlog plačila. V letu 2023 so bila izdana 4 dovoljenja.

Dovoljenja za carinsko skladiščenje in začasno hrambo blaga

Ob koncu leta 2023 je v Sloveniji veljavnih 77 dovoljenj za carinsko skladiščenje in 5 dovoljenj za upravljanje prostorov za začasno hrambo neunijskega blaga.

Intrastat – blagovna menjava med državami članicami

Zunanjetrgovinska statistika je eden pomembnih virov države za ugotavljanje njene gospodarske uspešnosti, nepogrešljiv vir podatkov pri načrtovanju gospodarske in denarne politike ter izhodišče pri zunanjetrgovinskih analizah, načrtovanjih in pogajanjih. Intrastat je sistem zajemanja statističnih podatkov o blagovni menjavi med državami članicami EU. Pri nas je bil intrastat uveden 1. maja 2004, ko je Slovenija postala članica EU. Nadomestil je zajemanje podatkov iz carinskih deklaracij.

Poročevalske enote lahko oddajo svoja Intrastat poročila, s pomočjo spletne aplikacije ali pa z računalniško izmenjavo podatkov. Poročanje s pomočjo spletne aplikacije je v porastu, zmanjšuje pa se računalniška izmenjava podatkov, kar je posledica enostavne in brezplačne uporabe spletne aplikacije. V Intrastat poročajo podjetja, registrirana za namene DDV v Sloveniji, ko presežejo določen vrednostni prag poslovanja z drugimi državami članicami EU. Na dan 31. 12. 2023 je bilo takih podjetij 8.960.

Preglednica 65: Število prejetih in kontroliranih postavk

	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število Poročevalskih enot na dan 31.12.	8.728	8.944	9.737	8.960	92,0
Število vseh prejetih postavk	5.367.620	5.993.552	7.545.704	7.842.693	103,9
Število postavk za preverjanje	757.266	876.711	1.084.163	999.739	92,2

Carinski laboratorij

V carinskem laboratoriju je bilo v letu 2023 opravljenih 7.352 preskusov različnih vzorcev blaga, katerih 10 % predstavljajo analize kontrolnih vzorcev, vzorcev medlaboratorijskih primerjav in analize vzorcev v postopku validacije metode. Najvišji delež opravljenih preskusov predstavljajo laboratorijske analize trošarinskega blaga in

sicer 75 %, od tega analize alkohola in alkoholnih pijač 64 %, ter 11 % analize energentov (mineralna olja, biodizel, odpadna mineralna olja). Analize prehrabnih proizvodov predstavljajo 15 % skupnega deleža. Carinski laboratorij sledi zahtevam standarda SIST EN ISO/IEC 17025 »Splošne zahteve za usposobljenost preskuševalnih in kalibracijskih laboratorijev«, ki vključujejo tudi zahteve za zagotavljanje kakovosti rezultatov preskusov.

Zaradi preverjanja pravilne uvrstitve blaga v carinsko nomenklaturu je Finančna uprava RS v letu 2023 izdala 518 mnenj o uvrščanju blaga. Za potrebe izvajanja kontrole nad trošarinskimi izdelki je bilo izdanih 534 mnenj, ter 132 mnenj za ugotavljanje namenske uporabe mineralnih olj.

Preglednica 66: Izdana mnenja po namenu

Izdana mnenja	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Mnenje o uvrščanju blaga v KN	576	456	523	518	99,0
Mnenje o trošarinskih izdelkih	509	558	570	534	93,7
Mnenje o vzorcih, vezanih na preiskave	233	39	16	132	825,0

Od 534 mnenj, vezanih na vzorce trošarinskega blaga, predstavljajo 71 % delež vzorci alkohola, denaturiranega alkohola in alkoholnih pijač, 12 % delež vzorci biodizla in mešanice dizel goriva z biodizlom, drugih naftnih derivatov, vključno z odpadnimi mineralnimi olji in mazalnimi sredstvi, 9 % delež vzorci odvzeti zaradi kontrole doziranja markirnega indikatorja Solvent Yellow 124 k plinskem olju, ter 8 % delež vzorci tobaka in drugih tobačnih proizvodov. V okviru trošarinske kontrole nad naftnimi derivati je bilo izvedenih tudi 132 analiz vzorcev mineralnih olj zaradi preverjanja namenske uporabe mineralnih olj.

V letu 2023 se je v primerjavi z letom 2022 največ zmanjšalo število mnenj za tehnično blago iz 84, 85 in 90 poglavja. Za blago, ki se uvršča od 41 – 67 poglavja (tekstil, obutev), ter za blago, ki se uvršča od 68 – 81 poglavja (keramika, steklo, navadne kovine in njihovi izdelki) se je število izdanih mnenj povečalo, medtem ko je število mnenj za blago, ki se uvršča od 1 – 40 poglavja (hrana, kemikalije, zdravila) ostalo približno enako.

Preglednica 67: Izdana mnenja po poglavjih kombinirane nomenklature

Izdana mnenja	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
01 do 24	178	109	160	161	100,6
25 do 40	156	125	163	155	95,1
41 do 67	114	65	56	68	121,4
68 do 81	49	77	75	95	126,7
82 do 97	79	80	69	39	56,5
Skupaj	576	456	523	518	98,1

Vzorci psihoaktivnih substanc, prepovedanih snovi v športu in drugih farmakološko aktivnih snovi

V letu 2023 je carinski laboratorij za potrebe Policije izvajal analize vzorcev prepovedanih snovi v športu. Od skupno 55 vzorcev je bila v 36 vzorcih ugotovljena vsebnost anaboličnih steroidov, v preostalih vzorcih pa deklarirana vsebnost substanc ni bila dokazana. Pri pregledu različnih vzorcev, odvzetih pri kontroli poštnih pošiljk, ki so bili deklarirani kot eterična olja, je bilo v večini primerov ugotovljena prisotnost psihoaktivnih substanc ter prepovedanih snovi v športu.

Vzorci tekstilnih izdelkov

V letu 2023 je carinski laboratorij za potrebe Tržnega inšpektorata izvedel štiri analize vzorcev tekstilnih izdelkov ter preveril skladnost surovinske sestave v skladu z Uredbo (EU) št. 1007/2011 Evropskega parlamenta in Sveta, z dne 27. 9. 2011 o imenih tekstilnih vlaken in s tem povezanim etiketiranjem in označevanjem surovinske sestave tekstilnih

Finančna uprava Republike Slovenije

izdelkov ter razveljavitvi Direktive Sveta 73/44/EGS in direktiv 96/73/ES in 2008/121/ES Evropskega parlamenta in Sveta. V treh primerih je surovinska sestava izdelka ustrezala navedbam na deklaraciji, v enem primeru pa navedena sestava ni bila skladna z deklaracijo.

Mednarodna dejavnost – medlaboratorijske preiskave

Carinski laboratorij se je v letu 2023 z namenom preverjanja usposobljenosti in zagotavljanja kakovosti rezultatov preskusov uspešno udeležil petih medlaboratorijskih primerjav:

- medlaboratorijske primerjave za pivo v organizaciji Doemens Academy GmbH iz Nemčije,
- medlaboratorijske primerjave za določanje vsebnosti novega markirnega indikatorja ACCUTRACE™ PLUS v plinskem olju v organizaciji Mreže evropskih carinskih laboratorijev (CLEN),
- slovenske medlaboratorijske primerjave za krmo SIMP v organizaciji Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica,
- medlaboratorijske primerjave za žganje v organizaciji državnega laboratorija SCHEMA iz Grčije.

Zaključna poročila medlaboratorijskih primerjav so pokazala, da je carinski laboratorij usposobljen za izvajanje teh analiz.

Vzdrževanje akreditacije analiznih metod carinskega laboratorija

Carinski laboratorij je od avgusta 2021 akreditiran pri Slovenski akreditaciji (SA) s številko akreditacije LP-118. Obseg akreditacije na področju preskušanja (SIST EN ISO/IEC 17025) je razviden v prilogi k akreditacijski listini in zajema šest analitskih metod, ki se uporabljajo pri izvajanju nadzora nad trošarinskim blagom, tj. predvsem alkohola, alkoholnih pripravkov in alkoholnih pijač. Za vzdrževanje pridobljene akreditacije mora laboratorij kontinuirano in v celoti izpolnjevati zahteve za akreditacijo, zato je bilo v letu 2023 s strani SA izvedeno redno nadzorno ocenjevanje, kjer je bilo preverjeno izpolnjevanje zahtev za vzdrževanje akreditacije. Z izdajo nove priloge k akreditacijski listini je carinski laboratorij v mesecu avgustu s strani SA prejel uradno priznanje usposobljenosti laboratorija za opravljanje njegove dejavnosti.

Akreditacija carinskega laboratorija pomeni povečanje zaupanja v njegovo delovanje, zagotavljanje sledljivih, primerljivih ter splošno priznanih rezultatov in nenehno izboljševanje kakovosti storitev in učinkovitosti vodenja.

Za namene preverjanja ustreznosti postopka označevanja plinskega olja in kerozina z novim markirnim sredstvom ACCUTRACE™ PLUS, ki se začne uporabljati konec meseca januarja 2024, je carinski laboratorij v letu 2023 pridobil nov instrument - plinski kromatograf z vgrajenim sistemom za dvodimenzionalno kromatografijo, povezan z masno selektivnim in plamensko ionizacijskim detektorjem (GC-MSD-FID). Na ta način se bodo ugotavljali tudi morebitni prekrški in zlorabe pri obračunu trošarinskih dajatev.

TARIC

TARIC ali integrirana tarifa Evropskih skupnosti (Tarif Intégré de la Communauté) je podatkovna zbirka, v katero so vključeni vsi ukrepi, ki se nanašajo na skupno carinsko tarifo, kakor tudi na trgovinsko in kmetijsko zakonodajo. Z integracijo in kodiranjem teh ukrepov TARIC zagotavlja enotno uporabo v vseh državah članicah EU. Hkrati daje vsem gospodarskim in drugim subjektom jasen pregled vseh ukrepov, ki jih je treba upoštevati ob uvozu v EU ali ob izvozu iz EU. Poleg ukrepov, ki so integrirani v TARIC, je v TARIC integrirana tudi nomenklatura TARIC, ki ima za osnovo kombinirano nomenklaturu in predstavlja nadaljnjo delitev blaga. Uporaba desetmestne številčne oznake TARIC in po potrebi dodatne oznake TARIC je obvezna v carinskih deklaracijah pri uvozu iz tretjih držav. TARIC ima svojo zakonsko osnovo v uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87.

V letu 2023 je bilo skupno postavljenih 4.789 vprašanj strank (4.686 v letu 2022), ki se večinoma vežejo na uvrščanje blaga, sledila so vprašanja o EORI registraciji in identifikaciji oseb, uvoznih dajatvah in njihovem izračunu, protidampinških ukrepih, carinskih postopkih, tarifnih kvotah, ukrepih v TARIC-u, poreklu, izpolnjevanju carinske deklaracije ter prepovedih in omejitvah.

V podatkovno zbirko TARIC je bilo vneseno 5.694 zapisov (2.511 v letu 2022), ki so temeljili na nacionalnih predpisih in preverjenih 8.317 zapisov, ki so vsebovali EU ukrepe (11.581 v letu 2022). Pri kontroli napak in zamud ob avtomatski integraciji novosti v podatkovno bazo TARIC, je bilo zaznanih 52 odstopanj, ki so bila sporočena v Bruselj in naknadno popravljena. Integrirani ukrepi so temeljili na 165 evropskih in 15 nacionalnih predpisih. Nacionalni zapisi so bili največkrat povezani z okoljskimi dajatvami za onesnaževanje zraka z emisijami CO₂, s trošarinami za tobačne izdelke, energente in električno energijo ter znižano stopnjo DDV za gasilsko opremo.

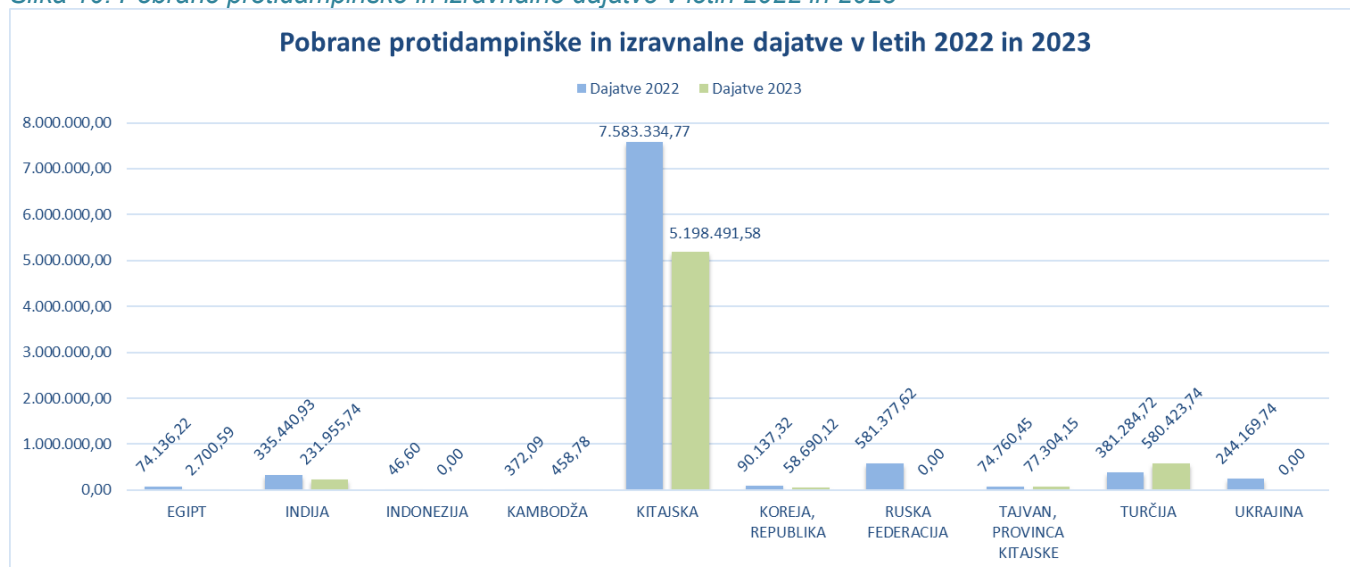
Protidamping

Protidampinška in protisubvencijska dajatev sta instrumenta zunanjetrgovinske zaščite, ki se uvedeta zaradi odpravljanja posledic dampa in subvencioniranja, ki sta najpogostejši obliki nelojalne konkurence. V letu 2023 je bilo v Uradnem listu EU objavljenih 132 uredb vezanih na izvajanje protidampinških in protisubvencijskih ukrepov (119 v letu 2022). Glede na dogovor o izmenjavi podatkov med organi javne uprave je bilo na podlagi zaprosil Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, v letu 2023 posredovanih 12 mnenj (63 uredb) na osnutke novih protidampinških in protisubvencijskih uredb (15 mnenj/43 uredb v letu 2022).

V letu 2023 je zapadlo pod antidampinške in izravnalne ukrepe blago v vrednosti 36.692.805 € obračunanih pa je bilo za 6.150.024 € dajatev (v letu 2022 vrednost blaga 58.056.024 €, obračunanih dajatev 9.365.060 €).

V letu 2023 se je nadaljevalo tudi mesečno zajemanje in poročanje podatkov o uvozu blaga, ki je bilo predmet protidampinških in protisubvencijskih ukrepov. Evropski komisiji je bilo posredovanih 27.631 zapisov (v letu 2022 je bilo posredovanih 19.441).

Slika 10: Pobrane protidampinške in izravnalne dajatve v letih 2022 in 2023

Nadzorstvo

Pošiljanje podatkov Evropski komisiji o uvozno-izvozno ocarinjenem blagu preko sistema Nadzorstvo, ki se jih uporablja za kreiranje različnih ekonomskih politik, je imelo poseben pomen tudi v letu 2023. V tem obdobju je bilo posredovanih 2.332.841 nadzorstvenih zapisov (v letu 2022 je bilo posredovanih 2.343.395 nadzorstvenih zapisov).

Tarifne kvote

Tarifna kvota je uvedena za določeno količino ali vrednost blaga, ki se lahko uvozi v določenem obdobju po znižani carinski stopnji. Ko je ta količina presežena, se blago še vedno lahko uvaža, vendar zapade plačilu običajne carinske stopnje. V letu 2023 je bilo v Bruselj poslanih 6.935 zahtevkov za črpanje tarifnih kvot (v letu 2022 je bilo poslanih 7.966 zahtevkov). Pri 6.664 zahtevkih je bila tarifna kvota dodeljena 100 %, pri 230 zahtevkih je šlo za delno dodelitev in pri 38 zahtevkih tarifna kvota ni bila dodeljena, ker se je razpoložljiva količina med carinjenjem že izčrpala. Trije zahtevki so bili preklicani pred dodelitvijo. V 21 primerih je bila naknadno vrnjena delna ali vsa količina dodeljene tarifne kvote. Pri črpanju tarifnih kvot je šlo v 69,4 % primerih za uvoz blaga na slovenski trg, 30,6 % pa za uvoz v drugo državo članico EU.

Preglednica 68: Zahtevki za kvote

Poreklo	Opis	Zahtevana količina v kg	Dodeljena količina v kg	Vrednost v €	Zahtevki
KR	Južna Koreja	454.887.175	454.002.582	520.775.945	1.859
RU	Rusija	106.360.036	106.360.036	37.536.920	64
XS	Srbija	57.856.561	57.850.414	44.795.536	1.136
TR	Turčija	32.554.485	32.118.017	42.235.593	588
CN	Kitajska	23.982.242	23.153.625	33.381.543	489
MK	Severna Makedonija	10.666.945	10.666.945	9.347.660	1.330
IL	Izrael	8.079.234	7.963.134	13.998.078	340
IN	Indija	7.128.940	6.583.107	16.831.197	292
EG	Egipt	4.652.951	4.208.040	4.940.595	142
EG	Egipt	4.652.951	4.208.040	4.940.595	142
BA	Bosna in Hercegovina	3.741.861	3.725.246	2.669.873	209
GB	Velika Britanija	1.957.538	1.957.538	3.560.835	97
XK	Kosovo	1.784.150	1.784.150	1.369.627	183
ZA	Južna Afrika	588.552	588.552	1.586.890	31
PK	Pakistan	469.026	469.026	362.776	2
VN	Vietnam	346.322	346.322	735.166	8
TW	Tajvan	332.228	332.038	869.979	15
CH	Švica	320.303	320.303	690.799	63
AL	Albanija	138.397	138.397	186.521	7
MY	Malezija	75.788	23.788	172.913	3
KZ	Kazahstan	69.000	55.757	123.282	3
TH	Tajska	69.000	55.757	138.460	3

Poreklo	Opis	Zahtevana količina v kg	Dodeljena količina v kg	Vrednost v €	Zahtevki
AZ	Azerbajdžan	47.856	0	71.091	1
JP	Japonska	46.180	46.180	171.970	7
US	ZDA	38.970	38.970	1.257.411	13
MD	Moldavija	38.000	38.000	122.360	2
CO	Kolumbija	27.000	27.000	26.071	1
ME	Črna gora	24.094	24.094	103.215	41
NZ	Nova Zelandija	6.755	6.755	123.984	3
AU	Avstralija	2.142	2.142	7.181	3

EORI

Za sistem registracije in identifikacije gospodarskih subjektov, vključenih v carinsko poslovanje na področju EU, se od 1. 7. 2009 uporablja sistem EORI. V letu 2023 je bilo vloženih 80 zahtevkov pravnih oseb iz tretjih držav za dodelitev številke EORI (31 v letu 2022). Od tega je bilo 72 zahtevkov pozitivno rešenih, en je bil zavrnjen, ker stranka v roku ni odpravila pomanjkljivosti, v 7 primerih pa so stranke že imele svojo EORI številko. Pravnim in fizičnim osebam iz Slovenije je bilo aktiviranih 386 EORI števil (378 v letu 2022). Vlogo za spremembo podatkov je vložilo 53 pravnih oseb.

Mnenje o uvrstitvi motornih vozil v carinsko nomenklaturu in DMV

V letu 2023 je bilo podanih 122 mnenj (v letu 2022 147 mnenj) o uvrstitvi večnamenskih motornih vozil v kombinirano nomenklaturu, katera so bila potrebna za pravilno odmero DMV.

Poreklo blaga

Finančna uprava RS je v obdobju od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 prejela v naknadno preverjanje 1.392 dokazil o poreklu blaga, izdanih v Sloveniji (vključno potrdila o gibanju blaga A.TR o statusu blaga, ki je v prostem prometu, dokazil o nepreferencialnem poreklu blaga in izjav dobaviteljev - INF 4). Tujim carinskim upravam je posredovala odgovore za 1.349 dokazil o poreklu (za zahtevke, prejete v letih 2023, 2022 in 2021); od teh je bilo 142 dokazil izdanih upravičeno, 1207 dokazil pa neupravičeno ali delno neupravičeno.

Finančna uprava Republike Slovenije

Preglednica 69: Naknadno preverjanje dokazil o poreklu, izdanih v Sloveniji, prejetih v naknadno preverjanje, po državah

Država uvoza	Število dokazil v 2020	Število dokazil v 2021	Število dokazil v 2022	Število dokazil v 2023
Albanija	2	2	2	1
Bosna in Hercegovina	42	110	107	61
Kanada	-	4	3	
Švica	1	1	-	4
Egipt	2	4	1	
Gruzija	-	1		
Hrvaška (EU)***	-	-	2	1
Izrael	118	115	4	13
Italija (EU)*	-	-	1	
Maroko	1	-	25	4
Japonska	1	-	-	
Moldavija	-	2	4	
Črna Gora	15	2	-	40
Severna Makedonija	7	7	3	2
Srbija	729	257	440	1094
Srbija (izvoznik iz Francije/EU)	-	-	-	119
Slovaška (EU)	-	2	-	
Tunizija	-	-	-	
Turčija	-	3	5	7
Turčija **				16
Ukrajina	106	10	18	9
Kosovo	1	5	7	15
Združeno kraljestvo			2	
Skupaj	1.025	525	624	1.386

* *potrdila A. TR*

** *Certificate of origin*

*** *izjava dobavitelja*

Finančna uprava RS je v obdobju od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 s strani finančnih uradov prejela predloge za naknadno preverjanje 60 dokazil o poreklu blaga, izdanih v tujini (vključno potrdila o gibanju blaga A.TR o statusu blaga, ki je v prostem prometu); od teh je v naknadno preverjanje tujim carinskim organom poslala 59 dokazil o poreklu. Razlogi za preverjanje so bili razni utemeljeni razlogi, verodostojnost dokazil in naključno preverjanje. Finančna uprava RS je prejela rezultate preverjanj za 88 v tujini izdanih dokazil (za zahteve, poslane v letih 2023 in 2022); od teh je bilo neupravičeno ali delno neupravičeno izdanih 5 dokazil, za katera je bil finančnim uradom podan predlog za naknadni obračun dajatev.

Finančna uprava Republike Slovenije

Preglednica 70: Naknadno preverjanje dokazil o poreklu blaga, izdanih v s strani tujih carinskih organov, v letu 2023, po državah

Država izvoza	Število dokazil
Bosna in Hercegovina	4
Bangladeš	3
Švica	7
Kolumbija	1
Gruzija	4
Gana	1
Izrael	1
Kambodža	2
Južna Koreja	5
Severna Makedonija	3
Myanmar	2
Mehika	2
Pakistan	1
Srbija	4
Turčija*	8
Turčija**	1
Vietnam	10
Skupaj	59

* potrdila A.TR

** Certificate of origin

Pooblašчени izvozniki (poreklo)

V letu 2023 je Finančna uprava RS izdala 8 novih dovoljenj pooblaščenim izvoznikom. Razveljavljenih je bilo 7 dovoljenj. Na dan 31. 12. 2023 je bilo v Sloveniji 292 pooblaščenih izvoznikov. Status pooblaščenega izvoznika – poreklo omogoča podjetju poenostavitev pri potrjevanju porekla blaga, status pooblaščenega izvoznika – A.TR. pa omogoča podjetju poenostavitev pri potrjevanju statusa unijskega blaga ob izvozu v Turčijo.

Sistem registriranih izvoznikov (sistem REX)

Sistem REX je sistem samopotrjevanja porekla blaga, kar pomeni, da izvozniki sami (in ne carinski organ) sestavljajo dokazila o poreklu. Če vrednost izdelkov v pošiljki ne presega 6.000 €, lahko dokazilo o poreklu sestavi izvoznik, ne glede na to, ali je registriran ali ne. Če pa vrednost izdelkov v pošiljki presega 6.000 €, lahko dokazilo o poreklu sestavi samo registrirani izvoznik. V letu 2023 je bilo registriranih 70 izvoznikov, 12 registracij je bilo razveljavljenih. Na dan 31. 12. 2023 je bilo v Sloveniji 724 registriranih izvoznikov.

Nadzor

V Finančni upravi RS je bila v letu 2023 opravljena ročna analiza tveganja za 307.083 vstopnih kontejnerskih pošiljk, kar je za 2 % več kakor v letu 2022. Prav tako je bila na podlagi sistemske analize tveganja izvedena še dodatna ročna analiza tveganja nad 11.259 vstopnimi skupnimi deklaracijami, kjer je bil Koper deklariran kot urad prvega

vstopa pošiljke v EU. Na podlagi ročne in sistemske analize tveganja je bilo v Luki Koper s skenerjem pregledanih 5.576 kontejnerjev. V letu 2023 se je tako uspešno preprečil vnos ponarejenih izdelkov in sicer 232.395 kosov ponarejenih izdelkov, katerih tržno vrednost se ocenjuje na 3.825.320 €; preprečen je bil vnos neprijavljenega trošarinskega blaga to je 802 stekleničk tekočine za elektronske cigarete ter 393.698 kosov različnega komercialnega blaga kot npr. električna kolesa, alu platišča, igrače, električni skiroji, električni skuterji, tekstilni izdelki in obutev,... v skupni teži 93.053 kg.

Na področju carin je bilo v letu 2023 izvedenih 105 inšpekcijskih nadzorov, pri čemer je bilo naknadno obračunanih 773.213 € carinskih dajatev. Inšpekcijski nadzor je bil osredotočen na področje prepovedi in omejitev zaradi preverjanja kršitev omejevalnih ukrepov zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (Uredba Sveta (EU) št. 833/2014), preverjanje pravilnosti uvrščanja blaga v kombinirano nomenklaturu carinske tarife, preverjanje izogibanja plačila protidampinskih dajatev, ustreznost carinske vrednosti pri uvozu blaga, upravičenosti izdanih dokazil o poreklu blaga ter skladnosti uvoznih postopkov z EU zakonodajo. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih v zvezi z napačnim uvrščanjem blaga v kombinirano nomenklaturu carinske tarife, prijavo nižje vrednosti blaga od dejanske ter nepravilno prijavo porekla blaga, z namenom izogibanja plačila carinskih oziroma protidampinskih dajatev.

Naknadne kontrole na področju carin so se v največji meri izvajale v zvezi s preverjanjem izpolnjevanja pogojev iz carinskih dovoljenj, upravičenostjo izdanih dokazil o poreklu blaga, uvrščanjem blaga v kombinirano nomenklaturu carinske tarife in ustreznostjo carinske vrednosti pri uvozu blaga. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih v zvezi z napačnim uvrščanjem blaga v kombinirano nomenklaturu carinske tarife, neupravičeno izdanimi dokazili o poreklu blaga ter neizpolnjevanjem pogojev iz carinskih dovoljenj. Izvedenih je bilo 487 naknadnih kontrol, pri čemer je bilo naknadno obračunanih 493.695 € carinskih dajatev.

Uslužbenci mobilnih oddelkov so opravili 3.534 nadzorov po Zakonu o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije, pri čemer je bil nadzor usmerjen v preprečevanje in odkrivanje tihotapljenja blaga, ugotavljanje skladnosti spremljajoče dokumentacije z dejanskim statusom blaga, preverjanje verodostojnosti carinskih oznak in ugotavljanje drugih kršitev carinske zakonodaje. Odkritih je bilo 77 kršitev. Največ odkritih kršitev se je nanašalo na nezakonit vnos blaga, namenjenega trgu EU, ki se zaradi razlik v obdavčitvi vnaša iz držav zahodnega Balkana, ter omogočanje možnosti dostopa do blaga v prevoznih sredstvih, brez poškodovanja carinskih oznak.

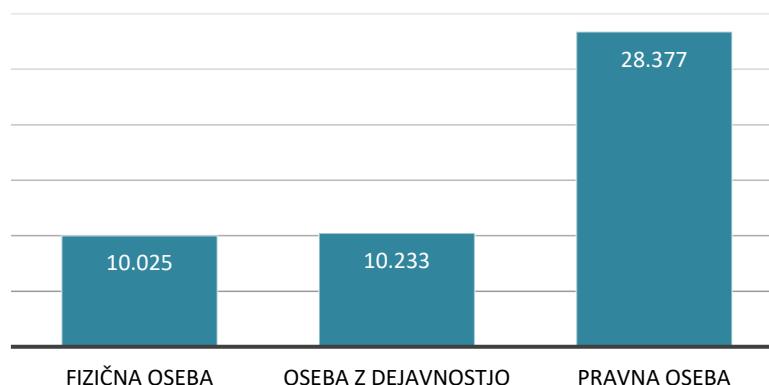
Preglednica 71: Aktivnosti in rezultati nadzora carin

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	113	85	154	115	105	91,3
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih (z odločbo), v €	231.636	1.329.474	233.844	82.237	773.213	938,8
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP-2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	41.368	-	93	123	0	0
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, v €	273.004	1.329.474	233.937	82.360	773.213	938,8
Število opravljenih naknadnih kontrol	412	592	691	507	487	96,1
Znesek ugotovljenih obveznosti v naknadnih kontrolah, v €	498.415	4.386.897	1.425.981	297.629	493.695	165,9

6.7 Davek na motorna vozila

Davek na motorna vozila (v nadaljevanju: DMV) v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 0,1 % delež. V letu 2023 je bilo pobranega za 21.420.820 €, to je za 16,5 % več kakor leta 2022. DMV je prihodek državnega proračuna.

Slika 11: Število vloženih napovedi DMV

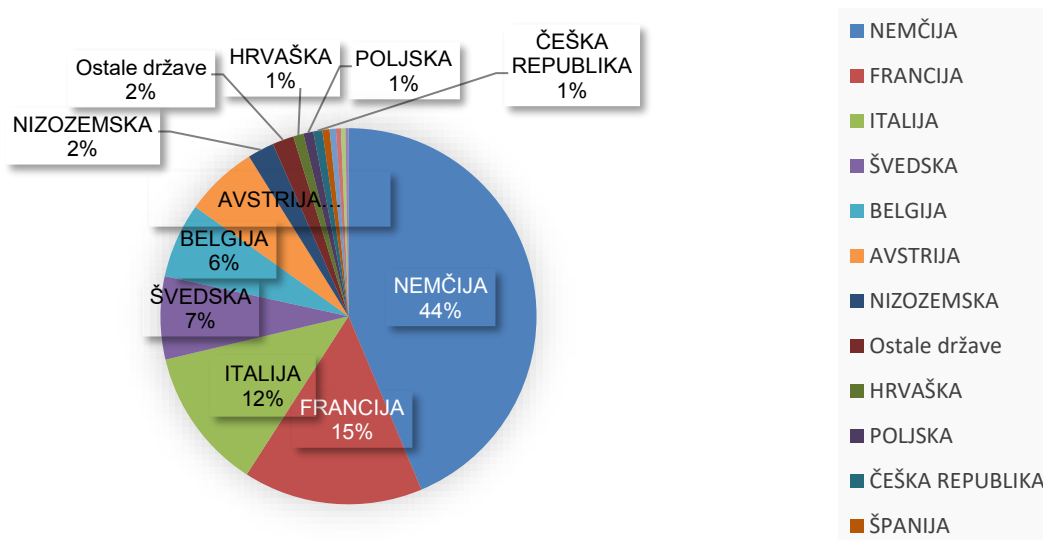

V letu 2023 je bilo prejetih 48.635 napovedi DMV (v letu 2022 43.078), število opravljenih odmer pa 48.175 (v letu 2022 41.812). V letu 2023 je bilo prejetih 2.691 zahtevkov za vračilo DMV (v letu 2022 2.518) in oddanih 1.522 obračunov DMV (v letu 2022 1.291).

Finančna uprava Republike Slovenije

Slika 12: Pridobitve vozil po posameznih državah EU

Kar 44 % rabljenih vozil je bilo v Slovenijo pridobljenih iz Nemčije, sledita Francija (15 %) in Italija (12 %). Bolj podrobni podatki so razvidni iz zgornje slike.

Nadzor

Finančna uprava RS je v letu 2023 v postopkih odmer DMV nadaljevala s strožimi nadzori nad morebitnimi utajami DDV iz naslova pridobitve rabljenih motornih vozil. Preprodajalci motornih vozil, ki pridobivajo vozila iz drugih držav članic EU, se ob nadaljnji prodaji vozila fizični osebi, z uporabo različnih shem, pogosto tudi s pomočjo ponarejene dokumentacije in slamnatih prodajalcev skušajo izogniti plačilu DDV v Sloveniji. S takšnim poslovanjem na račun neplačanega DDV lahko dosežejo nižje prodajne vrednosti rabljenih vozil, s tem pa pridobijo nepošteno konkurenčno prednost v primerjavi z davčnimi zavezanci, ki poslujejo zakonito. Postopki učinkovitega nadzora so lahko v teh primerih daljši, saj pogosto pravilnosti obdavčitve izvedenih transakcij ni mogoče preveriti brez mednarodne izmenjave podatkov, kar potem posledično vpliva tudi na daljše postopke odmere DMV. Brez plačila DMV pa vozila, pridobljenega iz tujine, ni mogoče registrirati. Da bi omogočili odmero DMV in hkrati omogočili učinkovit nadzor nad morebitnimi utajami DDV, Finančna uprava RS v primerih, ko se na podlagi različnih indecev predložene dokumentacije pojavi sum glede pravilne izpolnitve DDV obveznosti, pred odmero DMV zahteva zavarovanje izpolnitve DDV obveznosti iz naslova pridobitve rabljenega vozila. Ob predložitvi zavarovanja (gotovinski polog), je DMV odmerjen, s tem pa je omogočena registracija vozila, kljub temu da vzporedno tečejo še postopki preverjanja morebitne utaje. Kadar ni suma na nepravilnosti glede izpolnitve DDV obveznosti, se odmera DMV izvede hitro in brez zahteve za zavarovanje izpolnitve DDV obveznosti.

Iz spodnje preglednice je razvidno, da je število opravljenih kontrol v letu 2023 višje kot leto poprej za 13 %. Davčni organ mora za vse predložene napovedi in zahtevkov za vračilo DMV opraviti formalno in vsebinsko kontrolo (pravilna napoved, upravičenost do vračila). Na podlagi opravljenih kontrol je bilo ugotovljenih za 176.279 € učinka, kar predstavlja zvišanje za 61,7 % glede na leto 2022.

Skupaj je bilo v letu 2023 na področju DMV opravljenih 15 inšpekcijskih nadzorov, v katerih so bile ugotovljene dodatne davčne obveznosti iz naslova DMV v višini 464.033 €.

Finančna uprava Republike Slovenije

Uslužbenci mobilnih oddelkov so opravili 197 nadzorov pri pravnih in fizičnih osebah, ki so podale napoved za odmero DMV, v okviru katerih so predvsem opravljali ogled stanja vozil in usklajenosti dokumentacije z napovedjo, istočasno pa so ugotavljali morebitno opravljanje dela na črno, vezano na preprodajo vozil.

Preglednica 72: Podatki na področju nadzora DMV

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število predloženih samoprijav	89	124	58	58	10	17,2
Učinek samoprijav, v €	75.439	27.800	69.500	20.476	3.244	15,8
Število opravljenih kontrol	47.222	39.385	45.501	43.964	50.006	113,17
Učinek opravljenih kontrol, v €	1.622.280	779.788	1.496.273	109.001	176.279	161,7
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	11	26	14	9	15	166,7
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih (z odločbo), v €	250.968	1.748.678	188.383	1.163.180	442.437	38,0
Znesek samoprijav na osnovni inšpekcijskih pregledov, v €	-	202.435	80.254	1.674	0	0
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	137.086	982.402	-	2.561	22.328	871,8
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, v €	388.054	2.933.515	268.637	1.167.415	464.765	39,8

6.8 Davek na promet nepremičnin

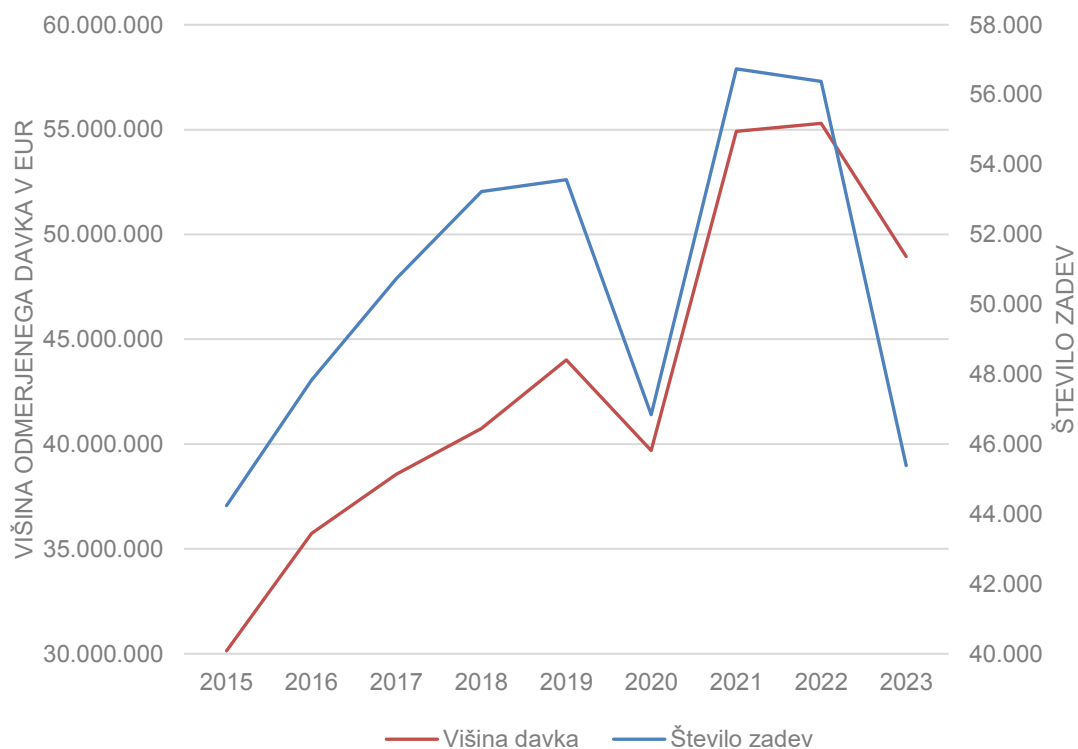
Davek na promet nepremičnin v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 0,2 % delež. V letu 2023 je bilo pobranega 47.002.729 €, to je za 15,2 % manj kot leta 2022. Davek na promet nepremičnin je prihodek občinskega proračuna.

Spodnja slika prikazuje višino odmerjenega davka na promet nepremičnin in število zadev za obdobje od leta 2015 do 2023. V letu 2023 je Finančna uprava RS obravnavala 45.382 zadev, kar v primerjavi z letom 2022 (56.375) predstavlja zmanjšanje za 19,5 %. V letu 2023 je bilo odmerjenega za 11,6 % manj davka (48,9 mio €) kakor v letu 2022 (55,3 mio €).

Finančna uprava Republike Slovenije

Slika 13: Odmera davka na promet nepremičnin

6.9 Okoljske dajatve

Okoljske dajatve so prihodek državnega proračuna, razen okoljske dajatve zaradi odvajanja odpadnih voda in odlaganja odpadkov na odlagališčih, ki so javna infrastruktura. Omenjeni okoljski dajatvi sta prihodka občin, kjer se odpadna voda odvaja oziroma odpadki odlagajo.

Preglednica 73: Podatki o številu zavezancev in obračunov in znesek pobrane okoljske dajatve

VRSTA OKOLJSKE DAJATVE	2021			2022			2023			Indeks 2023/2022
	Št. zav.	Št. obr.	Znesek v €	Št. zav.	Št. obr.	Znesek v €	Št. zav.	Št. obr.	Znesek v €	
			135.606.664			107.848.552			87.925.699	81,5
za emisije ogljikovega dioksida	136	1.854	131.367.480	127	1.609	102.998.514	136	1.564	83.416.196	81,0
za uporabo mazalnih olj in tekočin	474	5.551	2.746.884	466	5.560	3.164.693	464	5.427	2.768.354	87,5
za izrabljene gume	361	1.373	145.678	353	1.393	165.694	364	1.360	151.758	91,6
za odpadno EE-opremo	1.626	3.258	509.430	1.643	3.294	503.125	1.667	3.370	562.020	111,7
za odpadno embalažo	1.388	5.601	635.767	1.432	5.852	734.014	1.456	5.888	768.707	104,7
za hlapne organske spojine	138	275	80.407	134	262	76.244	131	265	70.557	92,5
za odlaganje odpadkov na ind. odlagališčih	6	73	121.018	6	74	206.268	6	74	188.107	91,2
			24.298.273			24.126.398			23.791.022	98,6
za komunalno odpadno vodo	110 (212 občin)	2.607	22.651.919	110 (212 občin)	2.607	22.543.683	110 (212 občin)	2.633	22.235.524	98,6
za industrijsko odpadno vodo	603 (805 naprav)	3.268		606 (805 naprav)	3.329		604 (805 naprav)	3.361		
za odlaganje odpadkov na kom. odlagališčih	12	153	1.646.354	12	162	1.582.715	12	161	1.555.498	98,3
Skupaj	4.713	23.817	159.904.937	4.854	24.153	131.974.950	4.950	24.103	111.716.721	84,6

Okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida je prihodek državnega proračuna. V strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 0,4 % delež. V letu 2023 so prihodki iz naslova te okoljske dajatve znašali 83.416.196 € in so bili za 19,0 % nižji kakor leta 2022. Na podlagi sprememb Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida se okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida in najnižja raven obdavčitve v Evropski Skupnosti ni obračunavala od 21. 6. 2022 do 1. 8. 2022 in od 13. 9. 2022 do 8. 5. 2023 za motorni bencin, plinsko olje, kurilno olje in naravni (zemeljski) plin.

Nadzor

Naknadne kontrole na področju okoljskih dajatev so bile pretežno usmerjene na preverjanje pravilnosti obračunov okoljskih dajatev in ustreznosti registracije zavezancev za plačilo okoljskih dajatev za obremenjevanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže, uporabe mazalnih olj in tekočin, nastajanja odpadne električne in elektronske opreme,

nastajanja izrabljenih gum in onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida. V izvedenih 37 naknadnih kontrolah okoljskih dajatev so bile dodatno ugotovljene obveznosti v višini 3.290 €.

Inšpekcijski nadzor na področju okoljskih dajatev je bil pretežno usmerjen na preverjanje pravilnosti obračunov okoljskih dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja komunalnih odpadnih voda in onesnaževanja zraka z emisijo ogljikovega dioksida ter ostalih okoljskih dajatev (nastajanje odpadne električne in elektronske opreme, nastajanje odpadne embalaže, obremenjevanje okolja uporabe mazalnih olj in tekočin, uporabe hlapnih organskih spojin, nastajanje izrabljenih gum). Izvedenih je bilo 64 inšpekcijskih nadzorov okoljskih dajatev, v katerih so bile dodatno ugotovljene obveznosti v skupni višini 307.810 €.

Preglednica 74: Aktivnosti in rezultati nadzora okoljskih dajatev

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število opravljenih naknadnih kontrol	32	41	66	39	37	94,9
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v naknadnih kontrolah, v €	21.842	56.606	760	25.795	3.290	12,8
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)	43	50	42	41	64	156,1
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih (z odločbo), v €	48.448	4.238	7.101	-	170.659	-
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	13.175	6.089	48.039	-	746	-
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	345.991	1.772.104	115.332	132.765	136.405	102,7
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih pregledih, v €	407.615	1.782.431	170.472	132.765	307.810	231,8

6.10 Pribitek k cestnini in taksa na pretovor

Pribitek k cestnini in taksa na pretovor v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavljata 0,1 % delež. Spadata v skupino drugi davki na uporabo blaga in storitev. V letu 2023 je bilo iz tega naslova pobranih za 20.453.631 €, to je za 1,6 % manj kakor leta 2022. Pribitek k cestnini in taksa na pretovor sta prihodek državnega proračuna.

Finančna uprava RS je na podlagi Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper pristojna za pobiranje pribitka k cestnini in takse na pretovor.

Preglednica 75: Podatki o obračunani taksi na pretovor in pribitku k cestnini

Vrsta dajatve	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Taksa na pretovor (od mar. 2019)	5.923.659	6.507.734	7.766.250	7.146.177	92,0
Pribitek k cestnini, v €	11.737.398	12.999.587	13.133.923	13.156.151	100,2

Na podlagi Sklepa o uvedbi pribitka k cestnini na določenih odsekih cestninskih cest se je pribitek k cestnini začel obračunavati 1. januarja 2019. V letu 2023 je znašal znesek obračunanega pribitka k cestnini 13.156.151 €.

Sprememba sklepa o uvedbi pribitka, ki je začela veljati 1. 1. 2023 ni bistveno vplivala na znesek obračunanega pribitka k cestnini. Konec leta 2023 je bila sprejeta nova sprememba sklepa, ki je pričela veljati 1. 1. 2024.

V skladu z obvestilom o začetku izvajanja pripravljanih del projekta drugi tir železniške proge Divača–Koper se je taksa na pretovor v koprskem tovornem pristanišču začela obračunavati 1. marca 2019. V letu 2023 je znesek obračunane takse na pretovor znašal 7.146.177 €, kar je 8 % manj kakor leta 2022.

6.11 Davek od prometa zavarovalnih poslov

Davek od prometa zavarovalnih poslov v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 0,6 % deleža, uvršča se v skupino davki na posebne storitve. V letu 2023 je bilo na podlagi oddanih obračunov davka od prometa zavarovalnih poslov pobranega 135.143.855 € davka, kar je za 16,3 % več kakor leta 2022. Davek od prometa zavarovalnih poslov je prihodek državnega proračuna.

6.12 Davek na finančne storitve

Davek na finančne storitve v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 0,3 % delež. Spada v skupino davki na posebne storitve. V letu 2023 je bilo pobranega za 73.768.285 €, to je za 5,3 % manj kakor leta 2022. Davek na finančne storitve je prihodek državnega proračuna.

Preglednica 76: Davek na finančne storitve

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število predloženih samoprijav	3927	4.496	1.255	1.185	1.740	146,8
Učinek samoprijav, v €	825.045	629.753	511.261	483.945	780.731	161,3
Število davčnih obračunov, predloženih po pozivu	0	0	0	0	0	0
Učinek po davčnih obračunih, predloženih po pozivu, v €	0	0	0	0	0	0
Število nepravilnosti naknadnega nadzora	5.194	5.401	1.780	1.627	0	0,0
Skupni učinek kontrole, v €	288.050	8.924	3.099	497.502	780.731	156,9
Število opravljenih inšpekcijskih pregledov	6	2	2	3	1	33,3
Znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijski pregledih, v €	24,88	-	677	138.899	0	0
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	2.225.139	454,03	8.736	3.030	2.031	67,0
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP-2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €	10.505	2.713	-	5.817	0	0
Skupni učinek inšpekcije, v €	2.235.669	3.167	9.413	147.746	2.031	1,4

Finančna uprava Republike Slovenije

6.13 Davek na dediščine in darila

Davek na dediščine in darila v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 0,1 % delež. V letu 2023 je bilo pobranega za 16.657.591 €, to je za 2,8 % manj kakor leta 2022. Davek na dediščine in darila je prihodek občinskega proračuna.

V letu 2023 je bilo 82,9 % davčnih zavezancev oproščenih plačila davka na dediščine in darila, kot dediči prvega dednega reda oziroma kot obdarjenci, ki so izenačeni z dediči prvega dednega reda.

V letu 2023 je Finančna uprava RS prejela 44.135 napovedi za odmero davka od prejetih daril in sklepov o dedovanju. Izdanih je bilo 56.022 izhodnih dokumentov, v primerjavi z letom 2022 (58.549) jih je bilo izdanih za 4,3 % manj.

6.14 Davek na vodna plovila in dodatni davek od plovil

Davek na vodna plovila in dodatni davek od plovil se uvrščata v skupino davki na premoženje in se po obsegu vplačil uvrščata med manjše prihodke. V letu 2023 je bilo iz naslova teh dveh davkov pobranih za 779.397 € prihodkov, kar je za 6,1 % več kakor leta 2022. Davek na vodna plovila je prihodek občinskega proračuna, dodatni davek od plovil pa je prihodek državnega proračuna.

V letu 2023 je bil davek na vodna plovila in dodatni davek od plovil odmerjen v 67,6 % za plovila z dolžino od 5 m do 8 m, v 25 % za plovila od 8 m do 12 m ter v 7,4 % za plovila nad 12 m. V letu 2023 je bilo izdanih 8.095 odmernih odločb, v primerjavi z letom 2022 (8.008) je bilo izdanih za 1,1 % več odločb.

6.15 Davki od premoženja

Davki od premoženja (od stavb, od prostorov za počitek in rekreacijo) spadajo v skupino davki na nepremičnine. V letu 2023 je bilo pobranih za 9.587.346 € teh davkov, kar je za 1,1 % več kakor v letu 2022.

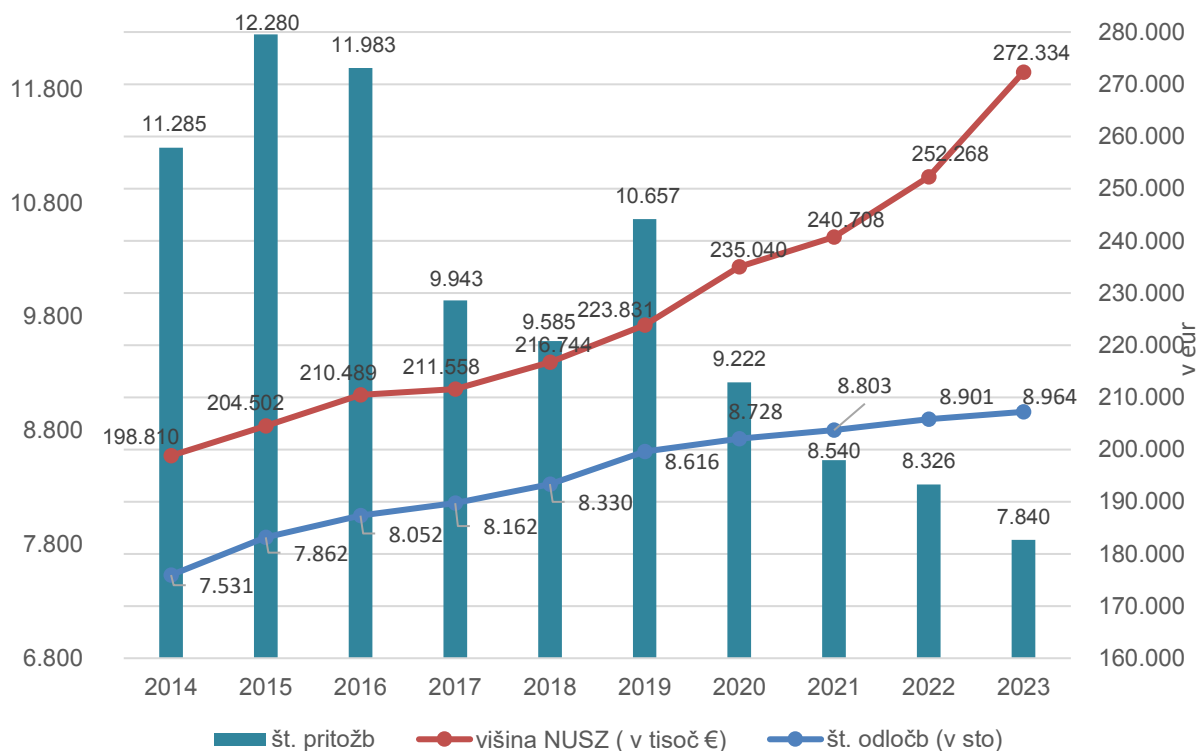
V letu 2023 je bilo izdanih 147.633 odločb o odmeri davka. V primerjavi z letom 2022 (139.591) je bilo izdanih za 5,8 % več odločb.

6.16 Nadomestilo od uporabe stavbnega zemljišča

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (v nadaljevanju: NUSZ) spada v skupino davki na nepremičnine, ki v strukturi javnofinančnih prihodkov predstavlja 1,2 % delež. V letu 2023 so prihodki iz naslova NUSZ znašali 272.240.321 €, to je za 7,6 % več kakor leta 2022. V letu 2023 je Finančna uprava RS izdala davčnim zavezancem fizičnim osebam 858.839 ter pravnim osebam 37.628 odločb o odmeri NUSZ.

Pozitivni učinki sistemskih priporočil za izboljšanje sistema za odmero NUSZ za občine, ki jih je pripravilo Ministrstvo za notranje zadeve in prostor ter priporočila oziroma pojasnila glede postopkov priprave podatkov za odmero NUSZ in vodenja pritožbenih postopkov, ki jih je pripravila Finančna uprava RS, se odražajo tako v kvalitetnejših občinskih bazah, kvalitetnejšem in hitrejšem procesu izvedbe odmere NUSZ kot v nadaljevanju trenda zniževanja števila pritožb, ki so v letu 2023 dosegle do zdaj najnižji odstotek, in sicer 0,9 %. Na spodnji sliki je prikazana višina odmerjenega NUSZ, število izdanih odločb o odmeri NUSZ in število vloženih pritožb za obdobje od leta 2014 do 2023.

Slika 14: Odmerjen NUSZ, izdane odločbe o odmeri NUSZ in vložene pritožbe po letih

6.17 Prirejanje iger na srečo

Igre na srečo se v Sloveniji prirejajo na podlagi koncesije Vlade RS oziroma dovoljenja pristojnega organa. Na dan 31.12. 2023 sta imela oba prireditelja klasičnih iger na srečo skupaj 19 koncesij za trajno prirejanje klasičnih iger na srečo, pri čemer sta oba prireditelja skupaj prirejala 15 klasičnih iger na srečo, 3 koncesionarji so prirejali posebne igre na srečo v 10 igralnicah, 24 koncesionarjev pa je prirejalo posebne igre na srečo v 25 igralnih salonih.

Preglednica 77: Bruto prihodek od iger na srečo, zneski, v mio €

Leto	Loterije	Igralnice	Igralni saloni	Skupaj
2017	53,5	160,1	93,5	307,0
2018	62,7	152,2	93,7	308,6
2019	67,2	158,8	95,3	321,3
2020	61,4	75,5	51,3	188,2
2021	63,2	78,6	53,4	203,4
2022	75,7	152,9	104,9	333,5
2023	76,9	167,1	111,0	355,0

Skupni bruto prihodek od iger na srečo (v nadaljevanju: BPI) se je leta 2023 primerjalno na leto 2022 povečal za 21,5 mio €.

Na podlagi 9. člena Zakona o igrah na srečo Finančna uprava RS zaradi preprečevanja zasvojenosti z igrami na srečo vodi zbirko podatkov o igralcih, ki so dali izjavo o samoprepovedi. Leta 2023 je izjavo o samoprepovedi dalo 3.151 igralcev. Na dan 31. 12. 2023 je bilo v evidenci z veljavno samoprepovedjo (na podlagi dane izjave jim je prepovedan vstop v igralnico ali igralni salon) vpisanih 4.433 igralcev.

6.18 Davek od iger na srečo, koncesijska dajatev, davek na srečke in davek na dobitke od iger na srečo

V letu 2023 je bilo iz naslova vseh štirih dajatev oziroma davkov, ki se obračunavajo in plačujejo iz naslova prirejanja iger na srečo, pobrano skupaj 122.943.790 € oziroma za 5,2 % več kakor leta 2022. V strukturi javnofinančnih prihodkov predstavljajo skupaj 0,5 % delež.

Davek od iger na srečo - DIS se uvršča v skupino davki na posebne storitve, in zajema davek od posebnih iger na srečo, davek od klasičnih iger in davek na srečke. Navedeni davki so prihodki državnega proračuna. Koncesijske dajatve od posebnih iger na srečo - KDIS se uvrščajo v skupino Udeležba na dobičku in dohodku od premoženja ter so prihodek Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (v nadaljevanju: FIHO) v višini 2,2 %, Fundacije za financiranje športnih organizacij (v nadaljevanju: FŠO) v višini 2,2 %, preostali 95,6 % pa je prihodek občinskega proračuna (50 %) in državnega proračuna (50 %). V strukturi javnofinančnih prihodkov predstavljajo skupaj 0,5 % delež, kar je v letu 2023 pomenilo 120.277.981 € pobranih dajatev. To je za 8,5 % več od leta poprej.

Koncesionarji za prirejanje posebnih iger na srečo in prireditelji klasičnih iger na srečo morajo, poleg koncesijske dajatve za prirejanje iger na srečo, obračunavati in plačevati tudi davek od iger na srečo, prireditelja klasičnih iger na srečo pa tudi davek od srečk in davek na dobitke pri klasičnih igrah na srečo. V letu 2023 je bilo iz naslova vseh štirih dajatev oziroma davkov, ki se obračunavajo in plačujejo iz naslova prirejanja iger na srečo, obračunanih skupaj 155,5 mio €¹⁴ oziroma za 3,7 % več kakor leto poprej.

Preglednica 78: Podatki o dajatvah po vrsti dajatve, zneski v mio €

Leto	DIS	KDIS	DavS	DavDobitki
2018	47,7	63,9	18,3	3,1
2019	49,1	66,8	19,7	3,2
2020	25,9	43,5	17,6	2,4
2021	27,1	45,3	19,5	3,3
2022	50,1	72,2	21,7	6,0
2023	53,9	75,1	23,8	2,7

Koncesijske dajatve od posebnih iger na srečo - KDIS se uvrščajo v skupino Udeležba na dobičku in dohodku od premoženja. Dajatve iz naslova plačila koncesijske dajatve od posebnih iger na srečo so v višini po 2,2 % prihodek FIHO in FŠO, od preostalih 95,6 % dajatve pa je polovica prihodek občinskih proračunov občin in polovica prihodek

¹⁴ Koncesijske dajatve od klasičnih iger na srečo ter del koncesijskih dajatev od posebnih iger na srečo, ki pripadajo FIHO in FŠO, se ne knjižijo v davčno knjigovodstvo, zato prihaja do razlik med obračunanimi ter pobranimi zneski na tem področju.

državnega proračuna. Koncesijska dajatev od posebnih iger na srečo je bila v letu 2023 obračunana v višini 45.794.824 € in je bila za 7,7 % višja kakor v letu 2022.

Koncesijska dajatev od trajnega prirejanja klasičnih iger na srečo je v celoti prihodek FIHO in FŠO. Koncesijska dajatev za trajno prirejanje tistih iger na srečo, ki so opredeljene kot številčne loterije, loterije s trenutno znanim dobitkom in loto, je v višini 80 % prihodek FIHO in v višini 20 % prihodek FŠO. V primeru trajnega prirejanja klasičnih iger na srečo, ki so opredeljene kot športne napovedi, druge športne stave in kviz loterije, pa je 20 % koncesijske dajatve prihodek FIHO in 80 % prihodek FŠO. Koncesijska dajatev od klasičnih iger na srečo je bila v letu 2023 obračunana v višini 29.312.044 € in je bila za 1,3 % nižja kakor v letu 2022.

DIS, ki se obračunava tako od klasičnih kot od posebnih iger na srečo, se uvršča v skupino davki na posebne storitve, enako kot davek od srečk (v nadaljevanju: DavS), in je prihodek državnega proračuna. V letu 2023 je bilo obračunanega za 7,8 % več davka od iger na srečo kakor v letu 2022, kar je posledica višjega BPI v letu 2023 glede na leto 2022 v igralnicah in igralnih salonih. Tako je bilo obračunanega DIS od klasičnih iger na srečo v letu 2023 za 219.580 € več kakor leta 2022 oziroma za 6,0 %, od posebnih iger na srečo pa za 3.867.233 € več kakor leta 2022 oziroma za 8,4 %.

V letu 2023 je bilo iz naslova DavS, ki ga obračunavata in plačujeta oba trajna prireditelja klasičnih iger na srečo, obračunanega 23.782.912 € davka od srečk, kar je za 9,5 % več kakor leta 2022. Davek se obračuna od prodajne cene srečk, ki ne vključuje tega davka, in je prihodek proračuna države.

Iz naslova davka na dobitke pri klasičnih igrah na srečo - DavDobitki, ki spada v skupino davki na posebne storitve, je bilo v letu 2023 pobranega 2.665.809 € davka, kar pomeni za 55,5 % manj kakor leto poprej. DavDobitki se obračuna ob izplačilu dobitkov pri klasičnih igrah na srečo, katerih vrednost je enaka ali večja od 300 €. Navedeni davek je prihodek proračuna občine, v kateri ima prejemnik dobitka stalno prebivališče.

Nadzor

Finančna uprava RS je izvajala neposredni in posredni nadzor iger na srečo. Neposredni nadzor se je izvajal z inšpekcijskim pregledom pri zavezancih, ki jim je Vlada RS podelila koncesijo, in pri vseh ostalih zavezancih, ki nedovoljeno prirejajo igre na srečo. Posredni nadzor pa se izvaja preko nadzornega informacijskega sistema, v katerega so on-line povezani informacijski sistemi vseh koncesionarjev in prirediteljev. Navedeni način nadzora zagotavlja pravilnost in pravočasnost obračunavanja dajatev, ki so vezane na dejavnost prirejanja iger na srečo.

V letu 2023 je bilo opravljenih 446 postopkov nadzora nad prirejanjem iger na srečo, pri čemer je bilo ugotovljenih 113 primerov nepravilnosti (82 pri koncesionarjih, 31 glede nedovoljenega prirejanja iger na srečo preko spleta in eno nepravilnost glede nedovoljenega prirejanja iger na srečo v gostinskem lokalu in ena nepravilnost prodajanja srečk brez dovoljenja Ministrstva za finance), na podlagi katerih je bilo izdanih 13 odločb o odpravi nepravilnosti in 34 odločb o prepovedi prirejanja iger na srečo.

Finančna uprava RS je v skladu z določili Zakona o igrah na srečo in Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1) v letu 2023 izvedla 86 nadzorov.

Na področju izvajanja prepovedi nedovoljenega prirejanja iger na srečo preko interneta in drugih medijev je bilo opravljenih 115 nadzorov. V 50 primerih je bilo ugotovljeno, da spletna stran upravičeno ne omogoča igranja rezidentom RS. Zoper kršitelje, ki niso upoštevali izrečenih opozoril je bilo izdanih 34 odločb o prepovedi prirejanja iger na srečo, pri čemer 28 prirediteljev ni prenehalo z nedovoljenim prirejanjem iger na srečo, zato je finančna uprava zanje Upravnemu sodišču predlagala odreditev omejitve dostopa do spletnih strani, prek katerih se prirejajo spletne igre na srečo brez koncesije vlade.

Finančna uprava Republike Slovenije

V 924 upravnih postopkih je bilo izdanih 1.287 upravnih aktov (dovoljenj oziroma soglasij), 13 ureditvenih in 34 prepovednih odločb. Na podlagi določil Zakona o igrah na srečo je Finančna uprava RS opravljala tudi strokovna, administrativna in tehnična opravila, povezana z delom komisije za izdajo licenc za delo v dejavnosti prirejanja posebnih iger na srečo. Na tej podlagi je bilo izdanih 445 odločb. Nadalje je Finančna uprava za ministrstvo za finance pripravila poročila o poslovanju koncesionarja, strokovna mnenja v zvezi s postopki za podaljšanje koncesije, strokovna mnenja v zvezi s postopki za spremembo lastniške strukture, strokovni mnenji v zvezi s postopkom za podelitev nove koncesije za prirejanje posebnih iger na srečo v igralnem salonu, strokovno mnenje v zvezi s postopkom za podelitev koncesije za prirejanje posebnih iger na srečo v igralnici in strokovno mnenje v zvezi z uvrstitvijo posebne igre na srečo v vrsto posebnih iger na srečo iz 53. člena ZIS.

Finančna uprava RS je v sodelovanju z inšpektorji Urada RS za preprečevanje pranja denarja izvedla tudi 10 skupnih nadzorov.

7 ZAŠČITA IN VAROVANJE ŽIVLJENJA, ZDRAVJA IN PREMOŽENJA

Ena od strateških nalog Finančne uprave RS je tudi zagotavljanje varnosti ljudi, zdravja, gospodarstva in okolja. Finančna uprava RS k varnosti prispeva z nadzorom blaga, zavezanega prepovedim in omejitvam: orožja, eksplozivov, radioaktivnih snovi, nevarnih kemikalij, blaga z dvojno rabo, jedrskih snovi idr. Prav tako preprečuje trgovino s prepovedanimi drogami in predhodnimi sestavinami, ki predstavljajo veliko tveganje za zdravje državljanov. Gospodarstvo in družbo varuje z zaščito pravic intelektualne lastnine, z odkrivanjem kaznivih ravnanj na področju trošarin, odkrivanjem nedovoljenega trgovanja in tesnim sodelovanjem z gospodarskimi subjekti. Zaščita okolja zahteva pozornost na področju mednarodne trgovine z odpadki, škodljivimi snovmi ter trgovanja z ogroženimi rastlinskimi in živalskimi vrstami.

PREPOVEDI IN OMEJITVE TER TIHOTAPSKO BLAGO

Zaščita javnega reda in varnosti

Finančna uprava RS opravlja nadzor orožja, streliva, eksplozivov in pirotehničnih izdelkov pri uvozu, izvozu, tranzitu in prenosu znotraj EU. V letu 2023 je bilo odkritih poskusov uvoza 7 kosov orožja (sprožilec in vzmeti) in predano Policiji v nadaljnjo obravnavo.

Finančna uprava RS je v letu 2023 v okviru mednarodnih aktivnosti v sklopu Europolovih projektov »EMPACT Firearms« in »EMPACT South Eastern Europe«, sodelovala v okviru skupne operacije »ARMSTRONG X« in skupnih akcijskih dni »South Eastern Europe Joint Action Days«. Operativne aktivnosti so bile namenjene odkrivanju in preprečevanju ilegalnega prometa s strelnim orožjem, eksplozivnimi snovmi in nezakonitih aktivnosti v mednarodnem poštnem prometu in prometu hitrih poštnih pošilk, s ciljem odkrivanja in preprečevanja nezakonitega prometa z strelnim orožjem, deli strelnega orožja in strelivom.

Zaščita človekovega zdravja

Republika Slovenija leži na južni veji Balkanske tihotapske poti, po kateri, glede na ugotovitve domačih in tujih organizacij, ki se ukvarjajo z odkrivanjem tihotapljenja prepovedanih drog, redno poteka promet prepovedanih drog v države zahodne Evrope. Količine, odkrite v zadnjem letu nakazujejo, da so bile odkrite tihotapljene prepovedane droge namenjene predvsem za nadaljnjo prodajo.

Uslužbenci mobilnih oddelkov v okviru nadzorov redno izvajajo tudi kontrole oseb in prometa z namenom odkrivanja prepovedanih drog.

V letu 2023 je bilo odkritih tudi 25 pošiljk z drogami, v katerih je bilo 857 kosov oziroma izdelkov (največkrat konoplja).

Finančna uprava RS je v letu 2023 sodelovala v mednarodnih skupnih operacijah JAD SEE 2022 in JAD OA 3.3, katerih cilj oziroma eden izmed ciljev je bilo odkrivanje in preprečevanje ilegalne trgovine s prepovedanimi drogami.

Preglednica 79: Zasežene prepovedane droge in prepovedane snovi v športu v obdobju 2020–2023

	2020	2021	2022	2023
Heroin	-	216,30 kg	-	-
Kokain	1.974,5 g	161,00 kg	833,96 kg	-
Marihuana	7,19 kg	-	-	15
Prepovedane snovi v športu	244 tablet in 140 ampul	-	-	41.071 kosov

Naročanje zdravil preko spleta lahko pomeni nevarnost tako glede narave oziroma neustreznosti zdravil, kot tudi zaradi nepravilnega jemanja zdravil. Zaradi navedenega lahko v Slovenij zdravila uvažajo le tisti, ki jim je Javna agencija za zdravila in medicinske pripomočke izdala dovoljenje. Izjema so omejene količine zdravil, ki jih posameznik uvažja v svoji osebni prtljagi, ko se vrača iz tretjih držav.

Preglednica 80: Število zadržanih pošiljk zdravil

	2019	2020	2021	2022	2023
Število pošiljk	173	267	556	1.242	1.051
Število kosov	20.611	1.013.985	49.154	183.009	413.067

V letu 2023 so carinski organi v okviru nadzora nad uvozom zdravil odkrili 1.051 pošiljk zdravil, v katerih je bilo 413.067 kosov zdravil (tablet, kapsul, ampul, tub). V veliki večini je šlo za poštne pošiljke in pošiljke hitre pošte, ki so namenjene fizičnim osebam in so rezultat internetne trgovine. Še vedno se uvažja največ zdravil za zdravljenje erektilnih motenj, homeopatskih in ajurvedskih zdravil. Veliko je pošiljk izdelkov, ki se v skladu z zakonodajo opredeljujejo kot zdravila, čeprav prejemniki menijo, da naročajo prehranska dopolnila. Poleg navedenega so uslužbenci mobilnih oddelkov v postopkih finančnega nadzora v letu 2023 obravnavali 35 primerov nedovoljenega vnosa in prodaje zdravil, v katerih se je skupaj nahajalo 129 škatlic in 192 tablet »Kamagra« izdelkov, 12 tablet Viagre in 120 tablet Belbien (Zolpidem).

Vnos živil živalskega izvora iz tretjih držav v EU predstavlja tveganje za prenos nevarnih živalskih bolezni, zato morajo biti ti proizvodi ob vnosu v EU veterinarsko pregledani. Za majhne količine nekaterih živil živalskega izvora za osebno porabo, ki predstavljajo minimalno tveganje za prenos bolezni, pa je vnos v EU dovoljen tudi brez veterinarskega pregleda. V letu 2023 so carinski organi v okviru nadzora nad vnosom živil živalskega izvora v potniškem in poštnem prometu odkrili 63 nezakonitih pošiljk, v skupni teži 173,2 kg, od tega največ mesa in mesnih proizvodov. Najpogostejša država izvora nezakonitih pošiljk je Turčija. Vse nezakonite pošiljke so bile odkrite v osebni prtljagi potnikov v letalskem prometu.

Z namenom preprečevanja vnosa novih nevarnih bolezni in škodljivcev rastlin je vnos določenih vrst rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov v Evropsko unijo (EU) nadzorovan. Vse rastline in živi deli rastlin (sadje

¹⁵ V letu 2023 je bilo odkritih tudi 25 pošiljk z drogami, v katerih je bilo 857 kosov različnih pakiranj in oblik prepovedane droge marihuana.

in zelenjava) morajo imeti pri vnosu iz tretjih držav (razen iz Švice, Lihtenštajna in Severne Irske) na ozemlje Unije fitosanitarno spričevalo., Izjem za majhne količine v osebi prtljagi potnikov ni. Izjema velja samo za ananas, kokos, durian, banane in dateljne. V letu 2023 so carinski organi v osebni prtljagi potnikov v letalskem prometu odkrili 18 nezakonitih pošiljk sadja in zelenjave v skupni teži 98,39 kg.

Carinski organi pri izvajanju nadzora nad varnostjo neživilskih proizvodov preverjajo, ali je proizvod oziroma serija proizvodov skladna s standardi, ki veljajo v Evropski Uniji. V primeru suma, da lastnosti proizvoda niso primerne, ali obstaja celo sum o obstoju resne nevarnosti za zdravje in varnost potrošnikov, Finančna uprava RS blago zadrži in obvesti pristojni organ za nadzor trga. V letu 2023 je bilo pregledanih 2.592 pošiljk, od tega je bilo začasno zadržanih 57 pošiljk, ki jih je preveril pristojni inšpektorat za nadzor trga (Tržni inšpektorat RS – TIRS ali Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke – JAZMP). V 41 primerih je bila s strani pristojnega inšpekcijskega organa odrejena prepoved uvoza zaradi neustreznosti oziroma nevarnosti proizvodov.

Preglednica 81: Število prepovedanih uvozov neustreznih/nevarnih proizvodov

	2019	2020	2021	2022	2023
Število pregledanih pošiljk	1.307	1.697	3.259	2.360	2.592
Število začasno zadržanih pošiljk	76	206	185	61	57
Število prepovedanih uvozov neustreznih/nevarnih proizvodov	61	134	95	47	41

Zaščita okolja

Finančna uprava RS izvaja nadzor nad čezmejnimi pošiljkami odpadkov ob vstopu in izstopu s carinskega območja EU ter na samem območju Republike Slovenije. Pri izvajanju nadzora preverja predpisane spremljajoče dokumente in usklajenost odpadkov s podatki, navedenimi v teh dokumentih, ter pravilno označenost prevoznih sredstev.

V letu 2023 je bilo opravljenih 1.033 pregledov glede ustreznosti pošiljk odpadkov, pri tem je bilo začasno zadržanih 18 pošiljk, ki jih je zaradi suma o nezakonitosti pošiljke preveril še pristojni inšpektorat za okolje. Slednji je pri 8. pošiljkah potrdil sum o njihovi nelegalnosti.

Preglednica 82: Število nelegalnih pošiljk odpadkov

	2019	2020	2021	2022	2023
Število pregledanih pošiljk	1.171	1.626	1.884	1.170	1.033
Število začasno zadržanih pošiljk	19	35	77	39	18
Število nelegalnih pošiljk odpadkov	15	23	57	23	8

Finančna uprava RS je v letu 2023 skupaj s Policijo in Inšpektoratom RS za okolje in prostor sodelovala v 69. skupnih akcijah nadzora, poleg tega pa je sodelovala tudi v mednarodni operaciji DEMETER IX, ki jo je organizirala Svetovna carinska organizacija. Pri izvajanju nadzora je Finančna uprava RS odkrila 208 kršitev zakonodaje s področja čezmejnega pošiljanja odpadkov, pri čemur je skupni znesek izrečenih glob znašal 106.000 €.

Zaščita živalskega in rastlinskega sveta

Nezakonit, neprijavljen in nereguliran (IUU) ribolov pomeni veliko grožnjo trajnemu gospodarjenju z morskimi viri, saj izčrpa staleže rib, uničuje morske habitate, izkrivlja konkurenco, postavlja poštene ribiče v slabši položaj in zlasti v državah v razvoju ogroža prebivalstvo ob obali. Finančna uprava RS ob uvozu ribiških proizvodov v EU preverja, ali je predloženo ustrezno potrdilo o ulovu. V letu 2023 je bilo predloženih 153 potrdil o ulovu (165 v letu 2022) in 99

izjav predelovalnih obratov (35 v letu 2022). Na preverjanje so bila posredovana 4 potrdila o ulovu, ki so pri uvozu spremljala pošiljko ribiških proizvodov. V enem primeru je bila ugotovljena kršitev, ki je dokazovala, da gre za nezakonit ribolov, zato je bila pošiljka ribiških proizvodov zavrnjena.

Nezakonita trgovina s prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami je v zadnjem času tako na svetovni ravni kot tudi na ravni EU postala deležna resne obravnave, saj je bila prepoznana kot oblika organiziranega kriminala, ki poleg biotske raznovrstnosti in okolja vse bolj ogroža tudi svetovno varnost, pravno državo, človekove pravice in trajnostni razvoj. V boju proti njej imajo pomembno vlogo tudi carinski organi, ki opravljajo nadzor nad vnosom in iznosom osebkov živalskih in rastlinskih vrst, zavarovanih s Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (konvencija CITES) oziroma Uredbo Sveta (ES) št. 338/97. V letu 2023 je bilo pri nadzoru vnosa in iznosa blaga v in iz EU v 15 primerih skupaj zaseženih 24 CITES osebkov. Prvič je bil obravnavan tudi primer domnevno ponarejenega kaviarja.

Preglednica 83: Število zaseženih osebkov zavarovanih vrst

	2019	2020	2021	2022	2023
Število zasegov	7	5	3	2	15
Število zaseženih osebkov CITES	21	37	2	6	24
Število zaseženih osebkov drugih zavarovanih vrst	250	-	18	-	-

Finančna uprava RS je v letu 2023 sodelovala v izvedbi skupne operacije »THUNDER 2023«. Skupna operacija pod vodstvom Svetovne carinske organizacije je bila usmerjena v odkrivanje in preprečevanje nezakonite trgovine s prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami ter lesom.

Zaščita gospodarstva

Finančna uprava RS opravlja nadzor nad blagom, ki prihaja iz tretjih držav. V primeru suma, da se v pošiljki nahaja blago, ki utegne kršiti pravice intelektualne lastnine (kot npr. blagovno znamko, model, patent, geografsko označbo porekla, avtorsko in njej sorodno pravico, zaščiteno rastlinsko vrsto), lahko carinski organi blago začasno zadržijo.

V letu 2023 je bilo v 709 primerih odkritih in zadržanih 359.780 kosov blaga, v ocenjeni vrednosti 6.675.229 €. V navedenem obdobju je bilo zadržanih največ oblačil in obutve, modnih dodatkov, avdio/video naprav, delov za mobilne telefone in igrač. Ponarejeni v Slovenijo prispejo v zabojnikih z ladjami ter preko pošte iz Kitajske, Hongkonga in Turčije. Blago, ki prispe v koprsko pristanišče, je v veliki večini namenjeno prejemnikom v drugih državah članicah EU (Češka, Madžarska, Slovaška), zadržane pošne pošiljke pa so praviloma namenjene prejemnikom v Sloveniji in so rezultat internetnih nakupov. Večina zadržanega blaga se uniči pod carinski nadzorom.

Preglednica 84: Podatki o zadržanem blagu

	2019	2020	2021	2022	2023
Ponarejeni izdelki (v kosih)	324.401	433.517	583.830	148.481	359.780
Število zadržanj	469	520	515	327	709
Ocenjena vrednost, v mio €	6,1	5,5	7,0	3,2	6,7

V letu 2023 je Finančna uprava RS na področju ponaredkov sodelovala v mednarodnih carinski STOP III (ponarejeni in zdravila), v kateri je bilo odkritih 80 izdelkov v ocenjeni vrednosti 30.600 €. Akcija se je nanašala na internetne nakupe, opravljene pred novoletnih obdobjem. Finančna uprava RS je v letu 2023 odkrila skupno 35 primerov tihotapljenja in drugih nedovoljenih ravnanj s tobakom in tobaknimi izdelki in pri tem pa zasegla skupno 4.300.022 kosov cigaret in 16.919 kg tobaka, primernega za kajenje in izdelavo cigaret. Zaseženo je bilo tudi 1.188 kg tobaka za vodne pipe in 869 kosov elektronskih cigaret.

V zaseženih količinah tobačnih izdelkov prevladujejo cigareti znanih blagovnih znamk, hkrati pa zaseženi tudi ponaredki slabše kvalitete z nižjo ceno in cenene cigarete, t. i. »poceni bele cigarete« („Cheap Whites“). „Cheap Whites“ cigarete so opredeljene kot cigarete, ki so zakonito proizvedene v tretjih državah, nimajo pa licence za prodajo v EU, zato so namenjene tihotapljenju v druge ciljne države. Medtem, ko je njihov izvoz lahko zakonit in so dajatve v državah proizvajalkah običajno plačane, pa je njihov uvoz v ciljne države in prodaja v njih vedno nezakonita in poteka brez plačila dajatev. Sodobni trendi tudi v Republiki Sloveniji kažejo na povečano prisotnost nedovoljenih belih cigaret ter znatno povečanje nedovoljene ponudbe surovega in drobno rezanega tobaka, ki je postal nadomestek za cigarete. V primerjavi s prejšnjimi leti zaznavamo porast uporabe in nezakonite prodaje elektronskih cigaret, tako na spletu kot pri preprodaji s strani fizičnih oseb.

V Slovenijo in države zahodne Evrope se največ cigaret in tobaka tihotapi iz držav zahodnega Balkana in držav vzhodne Evrope, predvsem v vozilih v cestnem prometu, med blagom, prtljago in skrito v različnih konstrukcijskih delih vozil ter posebej prirejenih prostorih za skrivanje blaga.

Preglednica 85: Zasežene cigarete in tobak

	2019	2020	2021	2022	2023
Cigarete (kosi)	1.318.550	396.400	1.091.899	9.621.040	4.300.022
Tobak (kg)	530	512,5	17.856,05	10.270	16.919,0
Surov tobak - tobačni listi (kg)	/	28.780	10.972	27.864	/

V letu 2023 so uslužbenci mobilnih oddelkov odkrili 4 primere tihotapljenja alkoholnih pijač in pri tem zasegli 1.837 litrov piva in 260 litrov žganih pijač. Alkohol in alkoholne pijače se za potrebe črnega trga v Sloveniji nezakonito vnaša predvsem iz držav Zahodnega Balkana in drugih držav članic EU, brez ustreznih trošarinskih dokumentov in izvedbe predpisanih postopkov v skladu z Zakonom o trošarinah.

Uslužbenci mobilnih oddelkov in oddelkov za trošarine so v letu 2023 opravili 2.427 nadzorov namenske uporabe energentov v prevoznih sredstvih in delovnih strojih ter pri tem odkrili 47 kršitev, največ v osebnih vozilih. Na področju preprečevanja zlorab energentov in odkrivanja goljufij z mazalnimi olji je Finančna uprava RS zasegla 30.373 kg plinskega olja za pogon D-2 in sodelovala v mednarodni operaciji »Chain Bridge«, ki jo je v okviru projekta EMPACT trošarine organiziral EUROPOL.

8 VARNOST V PROMETU IN DRUGE AKTIVNOSTI NA PODROČJU PROMETNE VARNOSTI

Finančna uprava RS izvaja tudi nadzore nad prevozi v cestnem prometu po Zakonu o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev, ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi, Zakonu o prevozu nevarnega blaga in Zakonu o prevozi v cestnem prometu.

Nadzor po Zakonu o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (ZDCOPMD)

Neposredni nadzor na cesti opravljajo uslužbenci mobilnih oddelkov. V letu 2023 je bilo na cesti izvedeno 3.619 nadzorov prevoznikov, oziroma so uslužbenci mobilnih oddelkov preverili spoštovanje delovnih časov, odmorov in obveznih počitkov voznikov avtobusov oziroma tovornjakov za 104.840 delovnih dni.

Ob ugotovljenih kršitvah, ko je to predpisano v ZDCOPMD, so uslužbenci mobilnih oddelkov izvedli tudi upravne ukrepe, kot so odreditev izrednega pregleda zapisovalne naprave (tahografa),časni odvzem vozniškega dovoljenja in registrskih oznak vozila, zaseg voznikove kartice ter izrek prepovedi vožnje do izpolnitve dnevnega

oziroma tedenskega počitka. V primerih prekoračitve dovoljenih časov vožnje oziroma nezadostnih počitkov je bil voznikom avtobusa ali tovornjaka odrejen obvezen počitek ter začasno odvzeto vozniško dovoljenje. Zaradi ugotovljenih kršitev je bil voznikom v letu 2023 odrejen obvezen počitek v 113 primerih, zaradi zlorabe je bilo zaseženih 59 voznikovih kartic, v 117 primerih pa so uslužbenci mobilnih oddelkov začasno zasegli tudi prometno dovoljenje in registrske tablice vozil do odprave nepravilnosti.

Pri opravljanju nadzorov se je ugotavljala povečana uporaba nedovoljenih sofisticiranih elektronskih naprav, ki omogočajo nepravilno delovanje zapisovalnih naprav (manipulacije s tahografi). S pomočjo teh vgrajenih manipulacijskih naprav se med tem, ko se vozilo premika (vožnja), aktivnost vozila v zapisovalno napravo beleži kot počitek namesto vožnja, kar posledično vodi k prekoračitvi dovoljenih dnevnih časov vožnje. Ob odkritju, oziroma sumu na vgrajeno napravo za manipuliranje, se odredi izredni pregled zapisovalne opreme v pooblaščenih tahografskih delavnicah, najdeno napravo pa se izgradi iz vozila, vozilo se do odprave nepravilnosti izloči iz prometa ter se začasno odvzamejo registrske tablice, vozniku pa se odredi obvezni počitek ter začasno odvzame vozniško dovoljenje. V 3.619 izvedenih nadzorih v letu 2023 je bilo odkritih 265 primerov goljufij, kjer je šlo za zatajitev, uničenje ali prikrivanje podatkov oziroma manipulacije s tahografom, kar se šteje kot najhujše kršitve. Zaradi suma, da tahograf, oziroma zapisovalna naprava v vozilu ne deluje pravilno, oziroma suma, da je tahograf zmanipuliran, je bilo v letu 2023 odrejenih 121 izrednih pregledov zapisovalnih naprav – tahografov v pooblaščenih delavnicah za tahografe. Uslužbenci mobilnih oddelkov so odkrili in zasegli 18 manipulacijskih naprav, ki so bile nelegalno nameščene oziroma vgrajene v vozilih. Skupno je bilo ugotovljenih 5.224 kršitev, za katere je bilo izrečenih 4.100 glob v skupnem znesku 5.003.890 €.

Analiza izvedenih nadzorov v obravnavanem obdobju kaže, da je bilo le 23 % kontroliranih prevozov brez ugotovljenih nepravilnosti. Podatki in analize odkritih primerov manipulacij tahografov kažejo, da se pojavljajo nove oblike sofisticiranih manipulacijskih naprav, katerih odkrivanje pa je zelo kompleksno in zahteva specifično znanje in poglobljen pristop. Spoštovanje pravil s področja socialne zakonodaje ima neposreden vpliv na varnost cestnega prometa, usklajene pogoje konkurence ter na izboljšanje pogojev dela voznikov.

Nadzor po Zakonu o čezmejnem izvajanju storitev (ZČmIS-1) – Napoteni vozniki

Od 18. aprila 2023 je Finančna uprava RS pristojna za nadzor na cesti, in sicer nad skladnostjo čezmejnega izvajanja storitev tujih delodajalcev oziroma tujih samozaposlenih oseb na področju mednarodnega prevoza z določbami tretjega, četrtega, sedmega in devetega odstavka 16. člena ZČmIS-1, ter tretjega, četrtega in šestega odstavka 17. člena tega zakona.

Nadzor na cesti izvajajo uslužbenci mobilnih oddelkov in oddelki za carinjenje. V letu 2023 je bilo izvedenih 90 nadzorov.

Nadzor po Zakonu o prevozu nevarnega blaga (ZPNB)

Finančna uprava RS izvaja nadzore nad prevozi nevarnega blaga pri vnosu nevarnega blaga na carinsko območje EU ali iznosu z njega, pri postopkih za odobritev carinsko dovoljene rabe ali uporabe nevarnega blaga ter v okviru finančnega nadzora na cesti.

V letu 2023 je Finančna uprava RS izvedla 1.118 nadzorov nad prevozi nevarnega blaga, pri katerih je bilo ugotovljeno skupno 381 kršitev. Pri 290 vozilih je bilo ugotovljeno, da ne ustrezajo določbam sporazuma o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga (ADR). V 109 primerih je šlo za kršitve kategorije tveganja I, v 151 primerih je šlo za kršitve kategorije tveganja II in v 30 primerih za kršitve kategorije tveganja III. Pri kršitvah kategorije tveganja I so bile izvedene imobilizacije vozil (izločitev vozil iz prometa). Za ugotovljene kršitve je bilo izrečenih 421 glob, od tega pravnim osebam 129 glob, odgovornim osebam pravne osebe 128 glob ter 164 glob voznikom, v skupnem znesku 599.800,00 €. Izrečena so bila tudi tri opozorila.

Nadzor po Zakonu o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2)

Finančna uprava RS opravlja nadzor nad spoštovanjem določb o dostopu na trg EU s področja prevozov v cestnem prometu po določbah ZPCP-2. Finančna uprava RS na celotnem ozemlju Slovenije preverja, ali imajo domači prevozniki, prevozniki EU in tuji prevozniki pri opravljanju prevozov v cestnem prometu dovolilnice, dovoljenja, druge dokumente in listine, predpisane v ZPCP-2, predpisih EU in mednarodnih sporazumih. Finančna uprava RS opravlja nadzorstvo nad izvajanjem določenih pravil tega zakona tudi na sedežu in v drugih poslovnih prostorih poslovnih subjektov.

V letu 2023 je bilo na področju ZPCP-2 in ZPCP-DDV (splošna in posebna ureditev) skupno izvedeno 5.056 nadzorov.

S področja ZPCP-2 je bilo izvedeno 3.855 nadzorov na cesti in 156 nadzorov v okviru naknadnih kontrol. Ugotovljeno je bilo 1.440 kršitev. Za ugotovljene kršitve je bilo izrečeno 2.412 glob v skupnem znesku 1.337.260 €. Najpogostejše kršitve v letu 2023 so bili prevozi brez izvoda licence v vozilu, neposredovanje vozniške kvalifikacije (koda 95), zloraba licence prevoznika, prevoz tujega prevoznika brez dovolilnice in nepravilna uporaba dovolilnice.

S področja ZPCP-DDV (splošna in posebna ureditev) je bilo izvedenih 1.201 nadzorov. Ugotovljeno je bilo 348 kršitev. Za ugotovljene kršitve je bilo izrečeno 512 glob v skupnem znesku 448.800 €.

9 NADZOR

Naloge nadzora predstavljajo izvajanje splošnih in posameznih ukrepov finančne uprave zaradi nadzora nad zakonitostjo, pravilnostjo in pravočasnostjo izvajanja predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna Finančna uprava RS. V Finančni upravi RS se opravlja več oblik nadzorov, glede na postopek nadzora in organizacijsko enoto, ki nadzor opravi.

Davčni nadzori obsegajo davčni nadzor davčnih obračunov, davčni nadzor posameznega področja poslovanja in davčni inšpekcijski nadzor. Davčni nadzor davčnih obračunov obsega nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti predlaganja obračunov davka in nadzor predloženih obračunov davka. Davčni nadzor posameznega področja poslovanja je usmerjen v manjši obseg zaznanih nepravilnosti pri poslovanju davčnega zavezanca in izpolnjevanju njegovih davčnih obveznosti. Davčni inšpekcijski nadzor pa je širši in obsega dve ali več področij poslovanja oziroma nadzor enega ali več davkov za eno ali več obdobj.

Izvajanje inšpekcijskih nadzorov je namenjeno sistemskemu nadzoru zavezancev, ki se zagotavlja z letnim načrtom. Ta se pripravi z analizo tveganja in objektivnimi kriteriji, s katerimi se upošteva načelo enakomernega izvajanja inšpekcijskega nadzora vseh zavezancev za davek in načelo pomembnosti davka, ki ga zavezanec za davek prispeva v javnofinančnih prihodkih. Objektivni kriteriji so pripravljeni zlasti na podlagi statističnih metod in predhodnih ugotovitev v postopkih nadzora.

Določen del letnega načrta se pripravi tudi na osnovi prejetih informacij drugih državnih organov, prijav, mednarodnih zaprosil in drugih pobud, prav tako pa priprava letnega načrta temelji tudi na metodi naključnega izbora, ki je eden izmed ključnih dejavnikov za izračun t.i. davčne vrzeli in potrditve ustreznosti analize tveganja. Poleg kriterija pomembnosti posamezne dajatve v nacionalnih javnofinančnih prihodkih in proračuna EU, pa so se v letnem načrtu upoštevali tudi kriteriji zaščite državljanov, varnosti in varstva okolja.

Finančne preiskave zagotavljajo enoten in organiziran pristop k preprečevanju, preiskovanju in odkrivanju zahtevnejših oblik delovanja, ki ogroža finančni interes, varstvo in varnost države. Osredotočajo se predvsem na primere, v katerih je zaznano usklajeno delovanje več povezanih subjektov, ki je načrtno usmerjeno v izogibanje

oziroma utajevanje plačevanja javnih dajatev. Hkrati predstavljajo del koordiniranega institucionalnega odzivanja na zahtevne oblike finančnega in gospodarskega kriminala znotraj države kot tudi na mednarodni ravni.

Carinski nadzor pomeni splošne ukrepe carinskih organov za zagotovitev spoštovanja carinske zakonodaje. Blago, vneseno na carinsko območje Unije, je od trenutka vstopa pod carinskim nadzorom in je lahko predmet carinskih kontrol. Carinske kontrole lahko vključujejo zlasti pregledovanje blaga, jemanje vzorcev, preverjanje pravilnosti in popolnosti informacij, navedenih v deklaraciji, preverjanje obstoja, pristnosti, pravilnosti in veljavnosti dokumentov, pregledovanje računov gospodarskih subjektov in drugih evidenc, pregledovanje prevoznih sredstev, pregledovanje prtljage ter drugega blaga, ki ga potniki nosijo s seboj, ter opravljanje uradnih poizvedb. Carinske kontrole, ki niso naključni pregledi, temeljijo predvsem na analizi tveganja z uporabo tehnik elektronske obdelave podatkov, z namenom prepoznavanja in ocenjevanja tveganja ter oblikovanja potrebnih protiukrepov na podlagi meril, oblikovanih na nacionalni ravni in ravni Unije in na mednarodni ravni. Carinske kontrole se izvajajo znotraj skupnega okvira za obvladovanje tveganja, ki temelji na izmenjavi informacij o tveganju in rezultatov analize tveganja med carinskimi upravami ter določa skupna merila in standarde tveganja, kontrolne ukrepe in prednostna kontrolna področja.

Trošarinski nadzor pomeni nadzor nad pravilnim izvajanjem trošarinskih predpisov, ki se izvaja v skladu z Zakonom o trošarinah in zakonom, ki ureja davčni postopek. Ta nadzor obsega posamezne in splošne nadzorne ukrepe za zagotavljanje pravilnega izvajanja trošarinskih predpisov. Trošarinski nadzor zajema preverjanje pravilnosti prijav trošarinskih zavezancev, trošarinskih obračunov, preverjanje zahtevkov za vračila trošarine, odpuste in oprostitev plačila trošarine, preverjanje izpolnjevanja pogojev za pridobitev dovoljenj, obveznosti iz dovoljenj, porabe trošarinskih izdelkov za namene, za katere se ne plačuje trošarina, preverjanje popisov trošarinskih izdelkov, vodenja evidenc in dostavljanja podatkov o trošarinskih izdelkih ter gibanja trošarinskih izdelkov v režimu odloga plačila trošarine ter s plačano trošarino.

Drugi nadzori so nadzori po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, Zakonu o igrah na srečo, prometni zakonodaji¹⁶, Zakonu o gozdovih, Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma in drugi zakonodaje, za nadzor katere je pristojna Finančna uprava RS. Nadzorne aktivnosti mobilnih oddelkov so usmerjene predvsem v odkrivanje in sankcioniranje kršitev na terenu, zaznavanje dejanskega stanja, zbiranju in preverjanju informacij in opravljanju posameznih procesnih dejanj (npr. izvedba ogleda, pridobitev izjave, listin ipd.). Mobilni oddelki se vključujejo tako v odmerne postopke, sodelujejo pa tudi pri izvajanju poglobljenih naknadnih kontrol in inšpekcijskih nadzorov.

V letu 2023 so se v kontroli, inšpekciji, preiskavah in mobilnih oddelkih izvajali ciljno usmerjeni nadzori na področjih obdavčitve davka od dohodkov pravnih oseb in davka od dohodkov iz dejavnosti, na področju pravilnosti in pravočasnosti obračunavanja DDV, sistemskih utaj DDV in DDV v mednarodnem cestnem prevozu potnikov, nadzori na področju davkov in prispevkov od dohodkov fizičnih oseb, elektronskega poslovanja, na področju carin, trošarin, okoljskih dajatev, poslovanja z davčnimi oazami, davka od nenapovedanih dohodkov, dohodkov iz kapitala ter transfernih cen. Finančna uprava RS je tudi v letu 2023 namenila posebno pozornost boju zoper sivo ekonomijo, katere nadzor je bil v veliki meri usmerjen na nadzor dela in zaposlovanja na črno ter nadzor davčnih blagajn. V okviru davčnih nadzorov so se izvajali tudi nadzori nad uveljavljanjem prejetih pomoči in oprostitev, ki so jih bili subjekti deležni v okviru ukrepov za zaježitev ali odpravo posledic epidemije COVID-19, nadzor omejitve plačevanja z gotovino ter obveznosti ugotavljanja in vpisa dejanskih lastnikov v register dejanskih lastnikov po Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma in nadzor nad poročanjem finančnih institucij CRS in FATCA in nad obveznostjo prijave denarne obveznosti v sistem za obvezni večstranski pobot. V skladu z načrtovanim so se izvajali tudi nadzori na področju dela in zaposlovanja na črno in nadzor po Zakonu o gozdovih.

¹⁶ Prometna zakonodaja: Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev, Zakon o prevozih v cestnem prometu, Zakon o prevozu nevarnega blaga ter Zakonu o cestninjenju.

Preglednica 86: Število postopkov nadzora ter učinki nadzora

KONTROLE	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Carine, trošarine, okoljske dajatve						
Število kontrol (pregledov) – uvozne carinske deklaracije	46.111	47.381	54.713	46.931	44.004	93,8
Učinkovitost (v %)	20,8	20,3	19,9	21,4	22,62	105,7
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	2.015.571	862.731	1.358.371	2.648.440	2.184.528	82,5
Število kontrol (pregledov) – izvozne carinske deklaracije	17.087	15.489	16.765	17.801	17.693	99,4
Učinkovitost (v %)	7,6	10,4	9,3	11,1	12,13	+1,03 odst. točke
Število sprotnih kontrol – trošarine	233.389	211.718	214.184	228.967	246.000	107,4
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	12.048.046	37.245.993	35.654.223	38.510.934	13.588.810	35,3
Število sprotnih kontrol – okoljske dajatve	14.060	6.888	6.127	5.586	5.181	92,7
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	702.804	721.287	851.670	1.839.279	26.859.522	1.460,3
Število naknadnih kontrol – carine, trošarine, okoljske dajatve	511	664	785	643	561	94,6
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	625.699	4.503.544	2.531.788	426.357	547.223	154,1
Število predloženih samoprijav	21	27	55	21	61	122,0
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	31.823	110.243	54.402	77.722	58.183	74,9
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti, v naknadnih kontrolah – carine, trošarine, okoljske dajatve, v €	657.522	4.613.787	2.586.190	504.079	605.406	139,9
DAVKI						
Število pozivov za predložitev davčnih obračunov ali napovedi	106.112	92.855	87.448	88.630	86.383	97,5
Število davčnih obračunov ali napovedi oddanih po pozivu fin. organa (brez samoprijav)	46.394	51.780	48.390	50.877	46.378	91,2
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	111.290.038	69.077.454	69.651.137	104.593.269	106.086.154	101,4
Število opravljenih kontrol – davčni obračuni in napovedi	717.987	714.170	712.900	743.846	681.010	91,6
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	132.030.142	98.269.654	125.940.890	119.485.407	119.880.178	100,3
Število opravljenih kontrol v okviru projektov, s samoprijavami	7.998	8.284	6014	11.270	11.843	105,1
Znesek ugotovljenih obveznosti v okviru projektov s samoprijavami, v €	15.215.353	11.944.381	15.047.516	21.805.108	34.055.816	156,2
Znesek posrednih obveznosti na osnovi kontrol, v €	6.629.524	9.319.006	26.537.706	2.751.797	9.380.169	340,9
Število predloženih samoprijav	14.670	14.700	10.872	16.621	18.090	108,8
Znesek ugotovljenih obveznosti, v €	15.722.797	29.386.328	14.947.129	34.960.620	28.168.404	80,6

INŠPEKCIJSKI NADZOR		2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/ 2022
Carine, trošarine, okoljske dajatve							
Število inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)		264	187	232	205	180	87,8
Znesek ugotovljenih obveznosti (z odločbo), v €		1.214.707	1.831.041	602.008	91.133	2.055.339	2.255,3
Število predloženih samoprijav		15	11	5	2	6	300,0
Znesek samoprijav na osnovi inšp. pregledov, v €		20.134	27.252	49.647	2.925	136.701	4.673,5
Število nadzorov z odpravo nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2		36	38	35	42	52	123,8
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €		488.933	1.874.676	224.301	180.197	553.695	307,3
Skupno število inšpekcijskih pregledov – carine, trošarine, okoljske dajatve		315	236	272	249	238	95,6
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih nadzorih – carine, trošarine, okoljske dajatve, v €		1.723.774	3.732.969	875.956	274.255	2.745.734	1.001,2
Nepravilno izplačana sredstva Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada, v €		151.272	7.350	10.304	0	18.528	-
Davki							
Število inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)		4240	3.587	13.515	10.356	3.072	29,7
Znesek ugotovljenih obveznosti, (z odločbo), v €		109.832.075	90.938.508	91.280.485	53.647.922	64.088.232	119,5
Število predloženih samoprijav		512	418	372	291	183	62,9
Znesek samoprijav na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €		11.098.432	11.744.435	13.076.008	4.605.658	7.036.253	152,8
Število nadzorov z odpravo nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2		144	111	99	140	139	99,3
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi inšpekcijskih pregledov, v €		5.826.810	6.165.371	4.472.592	3.992.654	17.598.487	440,8
Skupno število inšpekcijskih pregledov – davki		4.896	4.116	13.986	10.787	3.394	31,5
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti v inšpekcijskih nadzorih - davki, v €		126.757.317	108.848.314	108.829.085	62.246.234	88.722.972	142,5
Znesek posrednih obveznosti na osnovi inšpekcije, v €		122.788.610	117.930.598	39.028.043	45.225.648	12.734.901	28,2
PREISKAVE							
Število inšpekcijskih pregledov (odločba, sklep)		77	74	123	51	47	92,2
Znesek ugotovljenih obveznosti, (z odločbo), v €		35.982.992	23.158.410	17.546.495	8.502.545	9.867.233	116,1
Število predloženih samoprijav		27	22	10	12	16	133,3
Znesek samoprijav na osnovi preiskav, v €		3.058.092	1.020.888	4.365.369	1.585.031	3.973.247	250,7
Število nadzorov z odpravo nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2		2	1	-	5	4	80,0
Znesek odprave nepravilnosti po 140.a členu ZDavP2 na osnovi preiskav, v €		600.171	10.594	-	1.920.012	252.445	13,1
Skupno število inšpekcijskih pregledov		106	97	133	68	67	98,5
Skupni znesek ugotovljenih obveznosti na osnovi preiskav, v €		39.641.255	24.189.891	21.911.864	12.007.588	14.092.925	117,4
Znesek posrednih obveznosti na osnovi preiskav, v €		17.491.305	9.744.091	294.368	889.977	527.672	59,3

Nadzor nad igrami na srečo						
Število postopkov nadzora	373	382	603	460	473	102,8
NADZOR MOBILNIH ODDELKOV						
Število postopkov nadzora	49.423	39.540	42.706	40.241	35.394	88,0

Kontrole

Pri izvajanju nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti predlaganja obračunov in napovedi davka je bilo v letu 2023 zavezancem poslanih 86.383 pozivov. Število poslanih pozivov k predložitvi davčnega obračuna ali napovedi, se v primerjavi s preteklimi leti zmanjšuje, kar kaže na sistematičen pristop Finančne uprave RS pri obravnavi nepredložnikov, učinkovito sankcioniranje, kot tudi na večjo disciplino davčnih zavezancev.

Zavezanci so na podlagi pozivov k predložitvi davčnega obračuna ali napovedi v 46.378 oziroma v 53,7 % primerov predložili davčni obračun ali napoved. Na podlagi prejetih obračunov in napovedi, oddanih po pozivu finančnih uradov, je bilo obračunanega 106.086.154 € davka, kar znaša 1,4 % več kakor preteklo leto.

Finančni uradi so v letu 2023 opravili 681.010 kontrol davčnih obračunov in napovedi in evidentirali 30.027 kontrol z ugotovljenimi nepravilnostmi, dodatno odmerjen davek pa znaša 119.880.178 €. Nepravilnosti so bile ugotovljene v 4,4 % opravljenih kontrol.

V letu 2023 so davčni zavezanci v 18.090 primerih oziroma v 8,8 % primerih več kot v predhodnem letu davčni obračun ali napoved predložili kot samoprijavo. Na podlagi tako predloženih napovedi in obračunov je bilo obračunanega 28.168.404 € oziroma za 19,4 % manj davka kot v predhodnem letu.

Na področju carin se v okviru sprotne kontrole v fazi carinjenja blaga, preverjanja točnosti podatkov v carinskih deklaracijah in priloženih spremnih listin ter izvaja pregled blaga. V 2023 se je v primerjavi z letom 2022 za 6,2 % zmanjšalo število kontrol nad uvoznimi carinskimi deklaracijami, ob tem se je učinkovitost izvedenih kontrol povečala za 5,7 %. Na izvozni strani se je število kontrol v primerjavi z lanskim letom zmanjšalo za 0,6 % in učinkovitost se je povečala za 9,3 %.

V letu 2023 je bilo na področju trošarin opravljenih 246.000 sprotne kontrole. Finančni učinek sprotne kontrole je bil 13.588.810 €. Na področju okoljskih dajatev je bilo opravljenih 5.181 sprotne kontrole, finančni učinek le-teh je bil 26.859.522 €.

Uradne osebe, ki izvajajo naknadne kontrole s področja carin, trošarin in okoljskih dajatev, so v letu 2023 izvajale tudi nadzor nad obračunavanjem in plačevanjem DDV od prevoznih storitev v mednarodnem potniškem prometu ter nadzor v skladu z Zakonom o prevozu v cestnem prometu.

Inšpekcijski nadzor

Pri izvedbi nadzorov je bila upoštevana pomembnost posameznega davka v javno finančnih prihodkih ter dejavniki tveganja.

Delež nadzorov inšpekcije z ugotovljenimi nepravilnostmi v letu 2023 znaša 68,2%, ob upoštevanju nadzorov s tveganji na področju davkov, carin, trošarin in okoljskih dajatev, ki sodijo v okvir temeljnih nalog Finančne uprave RS. Nepravilnosti so bile ugotovljene v 2.477 nadzorih, od skupno 3.632 izvedenih nadzorov.

Na učinkovitost in višino ugotovljenih davčnih obveznosti je vplival velik delež nadzorov na področju sive ekonomije, ki so tudi preventivno usmerjeni, t.j. predvsem nadzora davčnih blagajn dela in zaposlovanja na črno in temelji delno na analizi tveganja, pretežno pa na obravnavi prijav in tudi na nadzoru naključno izbranih zavezancev. Delež teh nadzorov predstavlja 65% od vseh opravljenih nadzorov inšpekcije na področju davkov, carin in trošarin. Delež nadzorov inšpekcije z ugotovljenimi nepravilnostmi na področju davkov, carin, trošarin in okoljskih dajatev brez nadzorov sive ekonomije v letu 2023 znaša 73% (načrtovano 70%).

Na učinkovitost in višino dodatno ugotovljenih davčnih obveznosti so negativno vplivali tudi ponovni postopki na področju odkupa lastnih deležev v povezavi s sodbo Vrhovnega sodišča RS X Ips 61/2021 z dne 15. 12. 2021.

V letu 2023 so bile ugotovljene neposredne davčne obveznosti na področju davkov v višini 88.722.972 €, kar je 142,5 % v primerjavi z letom 2022, ter posredne davčne obveznosti v višini 12.734.901 €, kar je 28,2% v primerjavi z letom 2023.

Na področju carin, trošarin in okoljskih dajatev je bilo v letu 2023 izvedenih 238 inšpekcijskih nadzorov, kar je v primerjavi z letom 2022 manj za 4,4 %. Skupni znesek dodatno ugotovljenih obveznosti je v letu 2023 znašal 2.745.734 € in je v primerjavi z letom 2022 višji za 1.001,2 %.

Finančna uprava RS je v letu 2023 pri izvajanju inšpekcijskih nadzorov prodaje sadja in zelenjave na stojnicah, na področju zaposlovanja dejavnosti mednarodnega prevoza potnikov in nadzora nad napotitvami delavcev iz drugih držav članic in tretjih držav, ter na področju sive ekonomije, zaposlovanja, požarne varnosti, opravljanja taksi dejavnosti ter nadzora v dejavnosti prirejanja iger na srečo, sodelovala z drugimi nadzornimi organi.

Finančna uprava RS je v letu 2023 sodelovala v skupni evropski akciji trgovine z ljudmi - JAD THB 2022 *Joint Action Days Trafficking in Human Beings*), katere nosilec je bil Inšpektorat RS za delo. Sodelovanje je potekalo tudi s Policijo. Namen akcije je bila prepoznava morebitnih žrtev trgovine z ljudmi, izkoriščanih v zvezi s prisilnim delom in v drugih oblikah izkoriščanja pri delodajalcih v dejavnosti gradbeništva in prevoza v cestnem prometu. Na pobudo Policije se Finančna uprava RS udeležuje delovnih posvetov Skupine za obravnavo tujcev, na katerem se obravnava problematika tujcev in naloge vezane na nadzor nad zakonitim in nezakonitim prebivanjem tujcev v državi, odkrivanjem kaznivih dejanj na področju trgovine z ljudmi, zlorab dovoljenj za prebivanje, dela na črno, fiktivnih prijav prebivališča in ostala problematika tujcev.

Preiskave

Finančne preiskave so usmerjene v preprečevanje, preiskovanje in odkrivanje najtežjih kršitev predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava. Z ravnanjem davčnih zavezancev in drugih oseb ali institucij je lahko resno ogrožen finančni interes oziroma interes varstva in varnosti Republike Slovenije oziroma EU.

Predmet finančnih preiskav so najbolj tvegana področja, kot so sistemske utaje DDV, odkrivanje mednarodnih tihotapskih mrež (tobak, alkohol, naftni derivati), davčne oaze in nadzori DDPO, prijava premoženja, spletne trgovine. Na področju DDV so se v letu 2023 kot tvegane izkazovale sistemske utaje DDV, kjer se finančne preiskave osredotočajo na obravnavo najbolj zapletenih shem dobavnih verig, ki z zaporednimi prodajami in nakupi blaga ali/in storitev in vključitvijo t.i. »neplačujočega gospodarskega subjekta« utajijo DDV. Pri preiskovanju tovrstnih utaj sta bistvena izmenjava informacij in sodelovanje s pristojnimi organi in institucijami na nacionalni in mednarodni ravni. Na podlagi informacij so bili sproženi mednarodni postopki na upravnem in kazenskem področju, kjer so bile ugotovljene večmilijonske utaje DDV. Ker pri tovrstnih utajah ne gre za običajne utaje, ampak za utaje, ki jih organizirajo kriminalne združbe, finančni inšpektorji pri preiskovanju tovrstnih utaj sodelujejo tudi v Specializiranih preiskovalnih skupinah (160.a člen Zakona o kazenskem postopku). V letu 2023 je na področju utaj DDV potekalo tudi intenzivno sodelovanje z Evropskim javnim tožilstvom.

Na področju spletnih trgovin je bilo v okviru finančnih preiskav ugotovljeno večje število družb, ki opravljajo prodajo blaga na daljavo v Slovenijo, ob tem pa niso identificirane za namene DDV v Sloveniji in tudi niso vključene v posebne sheme (OSS ali IOSS) ter ne obračunavajo in ne plačujejo slovenskega DDV. Ugotavlja se tudi veriženje teh družb in povečan obseg prikritih poslov, kjer se dejanski prodajalec skriva za slamnatimi družbami, formalno pa običajno nastopa kot njihov podizvajalec. Tudi pri preiskovanju tega področja je bistvena izmenjava informacij med pristojnimi organi na mednarodni ravni.

V okviru finančnih preiskav, ki so temeljile na mednarodnem sodelovanju (EUROFISC, EUROPOL, EMPACT...), so bile goljufije odkrite na področju trgovanja z naftnimi derivati (predvsem mazalnimi olji in sredstvi za protikorozijsko zaščito), mobiteli in drugo zabavno elektroniko, alkoholom, tobakom in tobaki izdelki, itn. Odkrite so bile tudi nezakonite proizvodnje tobaknih izdelkov (izdelava ponaredkov znanih znamk cigaret).

Finančne preiskave so se izvajale na področju:

- nenapovedanih dohodkov fizičnih oseb,
- sumljivih transakcij pravnih oseb ali fizičnih oseb z ugodnejšimi jurisdikcijami,
- sumljivih transakcij več davčnih zavezancev pravnih oseb in/ali fizičnih oseb in/ali povezanimi s tujimi pravnimi subjekti (predlog - sumljivih transakcij davčnih zavezancev (pravnih ali fizičnih oseb) s povezanimi domačimi ali tujimi pravnimi subjekti,
- nenapovedanih dohodkov, ki jih fizične osebe prejema na finančne račune, ki so odprti v tujini (IFI, kripto sredstva) in
- zlorabe rezidentskega statusa.

V letu 2023 je bilo uvedenih 136 postopkov, od tega 56 finančnih preiskav in analiz ter 80 inšpekcijskih nadzorov. Zaključenih je bilo 147 postopkov, od tega 80 finančnih preiskav in analiz, ter 67 inšpekcijskih nadzorov. V finančnih preiskavah, ki so se zaključile v letu 2023, je bilo obravnavanih 250 preiskovancev. V zaključenih inšpekcijskih nadzorih so bile ugotovljene nepravilnosti v skupnem znesku 14.092.925 €. Izkazanih je bilo tudi za 527.672 € posrednih učinkov. V postopkih finančnih preiskav je bilo zaseženo 22.278 kg tobaknih izdelkov (cigaret in drobno rezanega tobaka) in 30.000 litrov dizajnerskega goriva, s čimer je bilo preprečeno za 3 milijonov EUR utaj dajatev (trošarine in DDV). Zaseženo je bilo tudi 81 nepovratnih vsebnikov (jeklenk) s toplogrednimi plini, katerih uvoz v EU je prepovedan.

Mobilni oddelki

Finančni nadzor, ki ga izvajajo uslužbenci mobilnih oddelkov je bil v letu 2023 namenjen preverjanju izpolnjevanja davčnih, carinskih, trošarinskih, okoljskih predpisov, predpisov s področja prevozov v cestnem prometu in drugih predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna Finančna uprava RS (nadzori po Zakonu o gozdovih, nadzori vinjet po Zakonu o cestninjenju). Nadzor se je izvajal tudi zaradi preprečevanja in odkrivanja goljufij, kaznivih ravnanj in drugih nepravilnosti ter zaščite državljanov, varnosti in varstva okolja. Pomemben del aktivnosti mobilnih oddelkov je bil namenjen tudi preventivnemu delovanju, usmerjenemu k povečevanju prostovoljnega plačevanja obveznih dajatev in izpolnjevanja drugih obveznosti. Mobilni oddelki so bili posebej aktivni na področjih boja zoper delo in zaposlovanje na črno, nadzora gotovinskega poslovanja, prevozov v cestnem prometu (predvsem na področju nadzora nad spoštovanjem delovnih časov, odmorov in obveznih počitkov voznikov tovornih vozil in avtobusov in uporabe tahografov) in nadzorov nad čezmejnimi pošiljanjem odpadkov v cestnem prometu.

Preglednica 87: Izvedene nadzorne aktivnosti mobilnih oddelkov

Področje nadzora	Število nadzorov v letu 2022	Število nadzorov v letu 2023	Indeks 2023/2022	Število ugotovljenih nepravilnosti 2022	Število ugotovljenih nepravilnosti 2023	Indeks 2023/2022
Carinsko in trošarinsko področje, prepovedi in omejitve (PiO)	12.913	13.277	102,8	483	359	74,3
ZICZEU	3.804	3.534	92,9	167	85	50,9
ZTro-1	5.882	6.064	103,1	131	90	68,7
PiO	2.556	2.877	112,6	21	34	161,9
UPO	671	685	102,1	164	150	91,5
ZPPDFT-2 Kontrola gotovine		117			0	
Ostalo	3		0,0			
Davčno področje:	15.112	12.210	80,8	12.805	2.869	22,4
ZPDZC-1	7.288	5.719	78,5	1.506	1.757	116,7
ZDavPR	6.877	5.340	77,7	1.297	1.110	85,6
Ostalo (DDV, DMV, PSV)	947	1.151	121,5	2	2	100,0
Druga področja (prevozi v cestnem prometu, ZG, ZCestn)	12.216	9.907	81,1	4.741	4.856	102,4
ZPCP-2	3.999	3.894	97,4	1.360	1.455	107,0
ZDCOPMD	3.650	3.594	98,5	2.856	2.760	96,6
ZPNB	798	798	100,0	247	290	117,4
ZPCP-ZDDV	1.221	1.203	98,5	265	348	131,3
ZG	403	388	96,3	4	2	50,0
Ostalo	18	30	166,7	5	1	20,0
Novoustanovljeni subjekti	2.120		0,0			
Skupaj	40.241	35.394	88,0	18.029	8.084	44,8

Specifična področja nadzora

Sistemske utaje DDV

Finančna uprava RS je tudi v letu 2023 posvetila posebno pozornost sistemskim utajam DDV. Pri obravnavi tovrstnih utaj DDV gre za dolgotrajne in zahtevne nadzore, same utaje DDV in drugih davkov pa se odvijajo v zelo kratkem časovnem obdobju in v proračunu povzročijo večjo škodo, ki je v veliki večini ni mogoče povrniti. Zaradi navedenega je veliko aktivnosti usmerjenih k preventivnemu delovanju (hitro odvzemanje ID št. za DDV, preventivni ukrepi pri dodeljevanju ID št. za DDV, uporaba analitskih orodij za hitro zaznavo sistemskih utaj, izobraževanje inšpektorjev v

okviru Finančne uprave RS in v okviru zunanjih (nacionalnih in mednarodnih) seminarjev). Uspešnost nadzora pri tovrstnih utajah je odvisna od hitre in učinkovite izmenjave informacij na nacionalni in mednarodni ravni, zato Finančna uprava RS pri nadzoru tovrstnih utaj sodeluje z drugimi inšpekcijskimi službami in drugimi organi in institucijami na nacionalni in mednarodni ravni. Ker navedene utaje organizirajo kriminalne združbe, Finančna uprava RS pri opravljanju nadzorov intenzivno sodeluje tudi z organi pregona.

V letu 2023 je bilo na področju tovrstnih utaj zaključenih 95 nadzorov, v katerih je bilo dodatno odmerjenih za 27.409.474 € več davkov. Večje nepravilnosti na področju sistemskih utaj DDV so bile zaznane pri trgovanju z naftnimi derivati, mobiteli, računalniško opremo in drugo zabavno elektroniko, avtomobili, tekstilnimi izdelki, kovinami, odpadnimi surovinami, raznimi storitvami. Prav tako so bile nepravilnosti zaznane pri carinskih postopkih (CP40 in CP42), in sicer pri uvozu brezalkoholnih pijač, lesnih peletov, rabljenih računalnikov in tonerjev za tiskalnike,...

Nadzor transfernih cen in sklepanje vnaprejšnjih cenovnih sporazumov

Na področju transfernih cen so bile aktivnosti usmerjene v izvajanje davčnih inšpekcijskih nadzorov, v ugotavljanje dejstev in okoliščin v zvezi z upravičenostjo do odprave dvojne obdavčitve ter v postopke v zvezi s sklepanjem vnaprejšnjih cenovnih sporazumov. V letu 2023 je bilo skupno opravljenih 31 takšnih postopkov (vključno s preventivnimi nadzori). Najpomembnejše ugotovitve v davčnih inšpekcijskih nadzorih so se nanašale na neustrezno uporabo metod za določanje transfernih cen, nepravilnosti v zvezi s plačevanjem nadomestil za uporabo neopredmetenih sredstev, nepravilnosti pri obračunavanju obresti od posojil, nepravilnosti pri zaračunavanju storitev in proizvodov povezanim osebam, kar se kaže v obliki prenizkih prodajnih cen ali previsokih nabavnih cen. V okviru davčnih inšpekcijskih nadzorov je bilo v letu 2023 dodatno obračunanih 15.956.669 € davčnih obveznosti ter ugotovljenih za 3.751.053 € povečanja posrednih finančnih obveznosti. Povečanje posrednih finančnih obveznosti je posledica ugotovljenih nepravilnosti v nadzorih pri družbah, ki izkazujejo davčne izgube.

Postopki ugotavljanja dejstev in okoliščin v zvezi z upravičenostjo do odprave dvojne obdavčitve se vodijo za namene ugotavljanja dejanskega stanja v povezavi z izvajanjem pooblastila pristojnega organa v postopkih skupnega dogovarjanja. V letu 2023 je bilo tako odprtih 9 postopkov ugotavljanja dejstev in okoliščin, od katerih je bil eden zaključen, za ostale pa se bo pridobivanje podatkov in priprava strokovnih stališč za vodenje postopkov skupnega dogovarjanja nadaljevalo v letu 2024.

Postopki ugotavljanja dejstev in okoliščin se vodijo tudi pri novoregistriranih zavezancih, kjer se s preventivnimi nadzori skuša zagotoviti visoko začetno stopnjo prostovoljnega plačevanja davčnih obveznosti, prav tako tudi pri zavezancih, ki izkazujejo določeno stopnjo tveganja v povezavi s transfernimi cenami. V letu 2023 je bilo opravljenih 18 tovrstnih nadzorov.

Sklepanje vnaprejšnjih cenovnih sporazumov obsega predpripravo, preverjanje vloge, določanje primerne metodologije za transferne cene, podpis sporazuma in spremljanje izvajanja vnaprejšnjega cenovnega sporazuma. Namen sklepanja APA je zagotavljanje davčne gotovosti, zmanjševanje tveganj na področju transfernih cen ter spodbujanje prostovoljnega izpolnjevanja davčnih obveznosti. Skupno je bilo v letu 2023 odprtih 12 postopkov v zvezi s sklepanjem vnaprejšnjih cenovnih sporazumov, od tega je bilo 5 postopkov v letu 2023 zaključenih. Postopki so se vodili v povezavi s 6 zavezanci za davek. V letu 2023 je bila sprejeta ena vloga za APA sporazum in ena pisna pobuda. Na podlagi prejetih pisnih pobud oziroma vlog za sklenitev bilateralnih vnaprejšnjih cenovnih sporazumov pa so odprti tudi 3 postopki skupnega dogovarjanja s pristojnim organom druge države.

Nadzor nad upravičenostjo dodeljenih sredstev Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada

Inšpektorji Finančne uprave RS v skladu s svojimi pooblastili izvajajo nadzor nad upravičenostjo sredstev Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) v skladu z Uredbo EU št. 1306/2013, ki jih izplačuje Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. V letu 2023 je bilo izvedenih 5 nadzorov, od tega so bile v treh primerih ugotovljene

Finančna uprava Republike Slovenije

nepravilnosti, in sicer je bilo ugotovljeno, da upravičenci niso v celoti izpolnjevali pogojev predvidenih v predhodno podpisanih sporazumih (nazadostna udeležba na organiziranih seminarjih, neuporaba predpisanega slogana) oziroma, da so prijavili previsoke stroške dejansko opravljenega dela. Ugotovljene nepravilnosti v zvezi z neupravičeno izplačanimi sredstvi EKJS so znašale 18.528 €.

Nadzor sistema potrebne skrbnosti pri dajanju lesa in lesnih proizvodov na trg EU

V skladu s pooblastili iz Zakona o gozdovih, Finančna uprava RS izvaja inšpekcijski nadzor nad določili Uredbe EU št. 995/2010 glede obveznosti gospodarskih subjektov za vzpostavitev sistema potrebne skrbnosti pri dajanju lesa in lesnih proizvodov na trg EU. V letu 2023 je bilo izvedenih 12 nadzorov, od tega so bile v treh primerih ugotovljene nepravilnosti glede vzpostavitve sistema potrebne skrbnosti za les in lesne proizvode, uvožene iz tretjih držav, in sicer gospodarski subjekti niso uspeli zagotoviti vse potrebne dokumentacije o izvoru lesa in s tem dokazati zakonitost posekanega lesa. Pri enem zavezancu pa je bilo dodatno ugotovljeno tudi, da ne izpolnjuje obveznosti sledljivosti dobavne verige kot trgovec.

Siva ekonomija

V letu 2023 je bil v okviru boja zoper sivo ekonomijo poseben poudarek namenjen področjem, ki so bila zaznana kot tvegana, in sicer delu in zaposlovanju na črno, davčnim blagajnam in e-poslovanju. Aktivnosti so izvajali finančni inšpektorji in uslužbenci mobilnih oddelkov, ki opravijo pretežni del nadzorov na tem področju, saj njihova 24-urna prisotnost na terenu zagotavlja večjo učinkovitost v tovrstnih nadzorih.

Na področju sive ekonomije so bile izvedene tudi preventivne aktivnosti, usmerjene k povečevanju prostovoljnega izpolnjevanja zakonskih obveznosti in plačevanja dajatev. Finančna uprava RS je sodelovala v koordiniranih akcijah z drugimi inšpekcijskimi službami, predvsem na področju nadzora nad gotovinskim poslovanjem, s poudarkom na izpolnjevanju določil po ZDavPR, kot tudi na področju odkrivanja dela in zaposlovanja na črno. Koordinirane akcije so bile izvedene na področju prevozov v cestnem prometu, trgovini na drobno na stojnicah in na gradbiščih.

Nadzori dela in zaposlovanja na črno

Eno izmed pomembnih področij sive ekonomije je preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, ki mu Finančna uprava RS, kot nadzorni organ po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1), namenja velik del aktivnosti.

Preglednica 88: Podatki o nadzorih dela in zaposlovanja na črno

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število nadzorov po ZPDZC-1-skupaj	11.982	9.248	11.995	12.268	7.510	61,2
Nadzori dela na črno in nedovoljeno oglaševanje	1.540	1.422	1.487	1.393	1.071	76,9
Nadzori zaposlovanja na črno	10.442	7.826	10.508	10.875	6.439	59,2
Število ugotovljenih kršitev v nadzorih	2.962	2.563	3.003	2.389	2.346	98,9
Število prepovednih odločb po ZPDZC-1	746	752	666	643	531	82,6
Število prekrškovnih ukrepov po ZPDZC-1 ^[1]	2.826	3.313	2.548	2.414	2.396	99,3
Znesek glob, v €	5.836.400	3.095.180	4.894.720	5.090.310	5.123.780	100,7
Prejete prijave po ZPDZC-1 ^[2]	3.504	3.443	2.677	2.607	2.663	102,1

Nadzore so izvajali mobilni oddelki in finančni inšpektorji na podlagi letnega plana in ob izvajanju drugih nalog nadzora. Izbor zavezancev za nadzor je bil izveden po različnih kriterijih, saj gre za področje, za katero običajno ne obstajajo podatki v uradnih evidencah. Pomemben vir za prepoznavo dela in zaposlovanja na črno so prejete prijave ter oglasi v različnih medijih in druge informacije, ki so dostopne javnosti.

V letu 2023 je bilo opravljenih 7.510 nadzorov po ZPDZC-1, od tega je bilo opravljenih 6.439 nadzorov na področju zaposlovanja na črno in 1.071 nadzorov na področju dela na črno. Delež nadzorov s kršitvami znaša 30 %. Ker se na tem področju nadzori izvajajo v večjem delu po obravnavi prijav, je delež ugotovljenih kršitev v opravljenih nadzorih precej odvisen od tega kako natančni so podatki v prijavah. V postopkih nadzora je bilo izdanih 531 prepovednih odločb za delo in zaposlovanja na črno, pri čemer je potrebno pojasniti, da prepovedne odločbe ni potrebno izdati v primeru, ko zavezanec odpravi nepravilnosti pred izdajo odločbe v upravnem postopku. Najpogosteje nadzirane dejavnosti so bile gradbeništvo, gostinstvo, promet in trgovina.

V letu 2023 je bilo zaradi kršitev ZPDZC-1 obravnavanih 2.396 prekrškov, za katere je bila storilec izrečena globa v skupnem znesku 5.123.780 EUR in izrečenih 455 opominov. Največji delež ugotovljenih nepravilnosti in posledično tudi največji delež izrečenih glob (92 %) se nanaša na kršitve iz naslova zaposlovanja na črno. V prekrškovnih postopkih je bilo vloženih 8 obdolžilnih predlogov. Zaradi suma storitve kaznivega dejanja zaposlovanja na črno po 199. členu Kazenskega zakonika (KZ-1) so bile podane tri (3) kazenske ovadbe.

Davčne blagajne - izvajanje Zakona o davčnem potrjevanju računov

Davčne blagajne je v letu 2023 uporabljalo 55.077 davčnih zavezancev, ki so skupaj izdali 930.084.607 računov kar je 0,17 % več kakort leta 2022. Skupni znesek davčno potrjenih računov v letu 2023 je znašal 35.947.313.116 €, kar je 11,3 % več kot v letu 2022. V letu 2023 je bilo v zvezi z davčnimi blagajnami opravljenih 6.313 nadzorov, kar je za 22 % več kakor v letu 2022. Davčni organ je v nadzorih preverjal, če zavezanci za opravljene dobave izdajajo in potrjujejo račune, nadziral je pravilnost in pravočasnost obračunavanja davkov, pravočasnost identifikacije za

^[1] število prekrškovnih ukrepov po ZPDZC-1 (po določbah; ne glede na to, da en akt lahko vsebuje več kršitev)

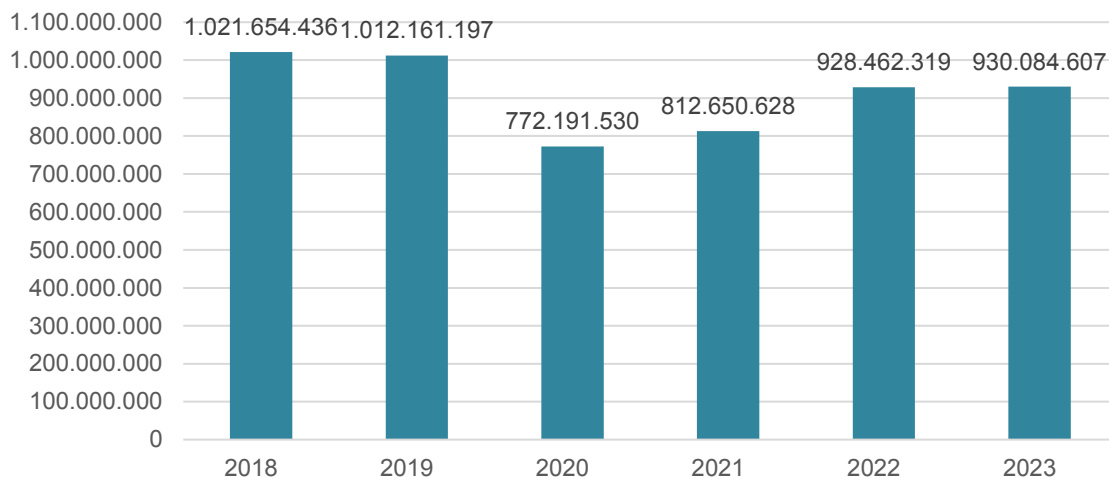
^[2] štete prijave po zavezancih (kombinacija zavezancev in predmetov prijave)

Finančna uprava Republike Slovenije

namene DDV, ugotavljal nepravočasno potrjevanje in druga odstopanja v posredovanih podatkih ter odkrival morebitne kršitve na področju delovno pravne zakonodaje.

Slika 15: Število potrjenih davčnih računov

Največ opravljenih nadzorov je bilo v dejavnosti gostinstva, trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, gradbeništva, drugih dejavnosti (npr. frizerske dejavnosti in osebne storitve, slaščičarne, kavarne, pekarnice in cvetličarne, predelovalnih dejavnosti ter dejavnosti pekarstva). V dejavnosti gostinstva, prodaje hrane in pijače, je bila v okviru ciljno usmerjenih nadzorov posebna pozornost namenjena tudi gostinski dejavnosti na priljubljenih izletniških točkah in prodaji hrane in pijače mladim v okolici šol, predvsem v času malic in kosila. Ciljno usmerjeni nadzori so se izvajali tudi v sezonskih dejavnostih cvetličarjev, vulkanizerjev in prodaje sadje in zelenjave na stojnicah. Ob izvajanju nadzora davčnih blagajn se je izvajal tudi nadzor dela in zaposlovanja na črno.

V okviru preventivnih aktivnosti je bilo 994 zavezancem, pri katerih so bila zaznana večja odstopanja števila davčno potrjenih računov, poslano obvestilo. Z obvestilom so bili zavezanci seznanjeni z individualnimi rezultati analize in odstopanji glede števila izdanih računov v obdobju 1. 1. 2022 do 31. 10. 2022 in 1. 1. 2023 do 31. 10. 2023. Finančna uprava RS je na Obrtno podjetniško zbornico Slovenije, ki je tesno povezana s terenom, z obrtniki in podjetniki, naslovila pobudo, da z možnostmi, ki jih ima kot reprezentativna zbornica, apelira na svoje člane na obveznost izdajanja in davčnega potrjevanja računov. Ob nadzorih so bile mladim kupcem izročene zloženke, s katerimi so se lahko poučili o pomenu obveznosti izdaje in izročitve računa.

V prekrškovnih postopkih so bili najpogosteje obravnavani prekrški zaradi neizdaje računa, prekrški, ker zavezanci v sistem davčnih blagajn niso posredovali prave davčne številke operaterja, ki je izdal račun, in prekrški, ker zavezanci v sistem davčnih blagajn niso posredovali podatkov o računih, izdanih z uporabo vezane knjige računov, v predpisanem roku. Storilcem prekrškov je bilo storilcem izdanih 851 prekrškovnih aktov (380 odločb in 471 plačilnih nalogov). Skupaj jim je bila izrečena globa v znesku 1.744.100 €, izrečenih pa je bilo tudi 140 opominov. V 5 primerih je bila storilec zaradi obstoja obteževalnih okoliščin, izrečena globa v višjem znesku od najnižje predpisane po tem zakonu. V 6 primerih so bili izvedeni ukrepi prepovedi opravljanja dejavnosti in pečatenja poslovnih prostorov.

Nadzor ePoslovanja

Tudi v letu 2023 so se izvajali nadzori e-poslovanja. Poudarek je bil na prepoznavi davčnih tveganj oziroma na pravilnosti in pravočasnosti obračunavanja davčnih obveznosti domačih in tujih podjetij na področjih dejavnosti

spletne prodaje blaga in elektronskih storitev domačih in tujih zavezancev. Opravljenih je bilo 18 inšpekcijskih nadzorov.

Nadzor dohodkov iz kapitala

Finančna uprava RS že vrsto let zaznava povečan interes zavezancev za davek, da si na davčno ugodnejši način izplačajo ustvarjene poslovne dobičke. Načini izplačila običajno sledijo pravilom obligacijskega ali gospodarskega prava, vendar izven njihovega prvotnega namena, z bistvenim ciljem izogiba pravilom davčnega prava. Tako si zavezanci pridobijo neutemeljeno davčno ugodnost s preprostimi ali zapletenimi umetnimi shemami, običajno dostopnimi na trgu. Primer takšne zlorabe je odkup lastnega deleža pri družbi z omejeno odgovornostjo, kjer družba od družbenika odkupi njegov poslovni delež. V praksi se ugotovi, da zavezanec za davek ustvarjenih poslovnih dobičkov ni izplačal že več zaporednih let, nato pa le ti predstavljajo kupnino za poslovni delež in posledično odmero davka od dobička po nižji stopnji (glede na leta lastništva kapitala lahko tudi po stopnji 0 %). Skladno z davčno zakonodajo pa se izplačani poslovni dobički pravilno štejejo za dividende in obdavčijo po stopnji 25 %. Takšne zlorabe je Finančna uprava RS obravnavala v inšpekcijskih nadzorih, zamejil pa jih je tudi zakonodajalec, in sicer najprej z novelo Zakona o dohodnini – ZDoh-2V (Uradni list RS, št. 66/2019), ki je bila z novelo ZDoh-2Z (Uradni list RS, št. 39/2022) marca 2022 v tem delu odpravljena tako da se uporablja za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2022. Finančna uprava RS je v tem obdobju pa do 1.1.2023, ko je začela veljati novela ZDoh-2AA (Uradni list RS, št. 158/2022), zaznala povečano število takšnih primerov, in sicer je bilo v letu 2022 izvedenih skupaj 721 odkupov pri 631 zavezancih za davek, kar je bistveno več kot v prejšnjih letih (v letu 2021 je bilo skupaj zaznanih 81 primerov). Skupen znesek izplačane kupnine v teh 721 odkupih je bil 525.220.806 €, od tega je bilo 28 primerov s kupnino višjo kot 3.000.000 €. Tveganje se obravnava v okviru nadzorov na področju davka od dohodka pravnih oseb, s poudarkom na preverjanju, da ob upoštevanju računovodskega, davčnega in gospodarskega (ekonomskega) vidika ni šlo za sklepanje poslov na način, pri katerih se je sledilo cilju pridobitve davčne ugodnosti, ki je brez tako organiziranih poslov ne bi bilo mogoče doseči. Nadzori so se izvajali ob upoštevanju sodbe Vrhovnega sodišča X Ips 61/2021. V letu 2023 je bil davek od dohodka iz kapitala inšpiciran v 100 nadzorih (od tega 28 ponovnih postopkih). Davčna obveznost iz naslova davka od dohodka iz kapitala je bila povečana v 69 inšpekcijskih nadzorih (od tega 7 ponovnih postopkih) v skupnem znesku 7.247.721 €.

Nadzor nad plačevanjem z gotovino nad zneski višjimi od 5.000 € na podlagi Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma (ZPPDFT-1)

Finančna uprava RS izvaja nadzor nad plačevanjem z gotovino nad zneski višjimi od 5.000 € praviloma v inšpekcijskih nadzorih dajatev v dejavnostih, pri katerih se pričakuje večje tveganje kršitve pravil omejitve plačil z gotovino. Izvedenih je bilo 11 nadzorov. V enem primeru je bila ugotovljena kršitev 74. člena ZPPDFT-2.

Uslužbenci mobilnih oddelkov so na področju ZPPDFT – 1 v 2023 opravili 117 nadzorov. Nepravilnosti niso bile ugotovljene.

Nadzor ustreznosti izvajanja postopkov dolžne skrbnosti in poročanja informacij o finančnih računih (CRS DAC2) in mednarodne pogodbe o izboljšanju spoštovanja davčnih predpisov na mednarodni ravni in izvajanju FATCE

Finančna uprava je pristojna za nadzor ustreznosti izvajanja postopkov dolžne skrbnosti in poročanja informacij o finančnih računih in nadzor izvajanja mednarodne pogodbe o izboljšanju spoštovanja davčnih predpisov na mednarodni ravni in izvajanju FATCE. Vsebinski pregled delovanja vzpostavljenih notranjih kontrol poročanja CRS je bil v letu 2023 izveden pri šestih finančnih institucijah.

Nadzor izvajanja obveznosti vpisa v Register dejanskih lastnikov na podlagi Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma (ZPPDFT-1)

V inšpekcijskih nadzorih finančna uprava opravlja tudi nadzor izpolnjevanja obveznosti vpisa v Register dejanskih lastnikov na podlagi ZPPDFT-1. Opravljeni so bili 103 nadzori obveznosti vpisa v Register dejanskih lastnikov, v 12 primerih so bile ugotovljene nepravilnosti.

Ukrep začasne prepovedi opravljanja dejavnosti in zapečatenja na podlagi 37. člena ZFU

V letu 2023 je bilo na podlagi 37. člena Zakona o finančni upravi izdanih 17 odločb z ukrepom prepovedi opravljanja dejavnosti, v 9 primerih pa je bil izrečen ukrep zapečatenja. Gre za ukrepa, ki sta med strožjimi ukrepi Finančne uprave RS, in se ju uporabi le, ko je to nujno potrebno zaradi preprečitve nadaljnjih kršitev ali odpravo nepravilnosti. Uporabi se ju praviloma pri zavezancih, ki kontinuirano kršijo zakone in druge predpise, katere izvajanje nadzoruje finančna uprava, če nobeni ukrepi niso več učinkoviti in če je to nujno potrebno zaradi preprečitve nadaljnjih kršitev.

Omejevalni ukrepi Evropske unije proti Rusiji v zvezi z Ukrajino

Omejevalni ukrepi so eno prioritetenih področij na nivoju Evropske unije. Po začetku ruske agresije na Ukrajino je bilo na nivoju Evropske unije sprejetih že devet paketov ukrepov, tako proti Rusiji, kot tudi proti Belorusiji in posameznim separatističnim regijam v Ukrajini. Med temi ukrepi je Evropska unija uvedla tudi številne uvozne in izvozne omejitve. Finančna uprava je na podlagi analize tveganja prioritetenno izvajala poostrene naknadne nadzore omejevalnih ukrepov Evropske unije proti Rusiji in Belorusiji v zvezi z Ukrajino (uredbi EU 833/2014 in 765/2006), zlasti nadzore izogibanja sankcijam preko posrednih izvozov blaga v Rusijo preko tretjih držav. V letu 2023 je bilo zaključenih 22 nadzorov zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini, predpisanih z uredbo (EU) 833/20149.

Obravnava prijav

Obravnava prijav je ena izmed pomembnejših nalog Finančne uprave RS, saj so prejete prijave pomemben vir, na podlagi katerega se načrtuje finančni nadzor. Zato Finančna uprava RS tej nalogi namenja veliko pozornosti in stalno dopolnjuje postopke obravnave prijav z namenom zagotovitve celovite, nepristranske in pravočasne obravnave prijav ter njihove ustrezne obravnave v nadzoru.

V letu 2023 se je nadaljeval projekt nove informacijske podpore za evidentiranje prejetih prijav, ki se je začel leta 2022, vendar zaradi interventnih ukrepov zaradi poplav ni bil zaključen v letu 2023, kakor je bilo načrtovano. Finančna uprava RS je v letu 2023 prejela 5.377 prijav zoper 6.067 zavezancev, največ prijav še vedno s področja dela in zaposlovanja na črno ter blagajniškega poslovanja.

Preglednica 89: Obravnavanje prijav

	Število prijav po predmetih 2019	Število prijav po predmetih 2020	Število prijav po predmetih 2021	Število prijav po predmetih 2022	Število prijav po predmetih 2023	Indeks 2023/2022
Delo na črno	1.578	1.506	1.308	1.222	1.227	100,4
Zaposlovanje na črno	1.159	1.094	774	823	838	101,8
ZDavPR – Zakon o davčnem potrjevanju računov in nadzor blagajniškega poslovanja	1.311	1.125	834	564	680	120,6
Davki in prispevki od dohodkov fizičnih oseb iz zaposlitve	452	482	342	338	564	166,9
Davek od dohodkov pravnih oseb	419	510	459	316	363	114,9
DDV	164	175	246	256	271	105,9
Drugo	1364	1.283	2.099	1.537	1.434	93,2
Skupaj	6.447	6.175	6.062	5.056	5.377	106,3

Med predmeti »drugo« lahko po številu prijav izpostavimo prijave s področja najemnin, nedovoljenega oglaševanja, carin in trošarin, prijave premoženja in poslovanja brez TRR.

V okviru prijav se obravnavajo tudi informacije oziroma ugotovitve drugih organov, ki so povezane s sumi davčne zatajitve oziroma kršitvijo predpisov, za katere je pristojna Finančna uprava RS.

Dne 23. 5. 2023 je prišel veljati Zakon o zaščiti prijaviteljev (Uradni list RS, št. 16/23; v nadaljevanju ZZPri), ki je določil Finančno upravo RS za enega izmed organov za obravnavo zunanje prijave po tem zakonu. Zunanja prijava po ZZPri je prijava kršitev predpisov, za katere je prijavitelj izvedel znotraj svojega delovnega okolja in za nadzor katerih je pristojna Finančna uprava RS (davčna, carinska in delovna zakonodaja, ostalo). Posebnost zunanje prijave je, da je prijavitelj zaradi tveganja povračilnih ukrepov upravičen do zaščite po ZZPri. Finančna uprava RS je v letu 2023 v skladu z zakonskimi zahtevami vzpostavila zunanjo pot prijave, določili uradne osebe za zunanjo prijavo, na spletni strani objavili kontaktne podatke za prejem prijav in postopek sprejema in obravnave zunanje prijave ter sprejela ukrepe za preprečitev dostopa nepooblaščenih oseb do informacij o prijavitelju in vsebine evidence prijav.

Preglednica 90: Pregled prijav in števila vpisov zavezancev po podskupinah državnih organov

Leto prejema	2020		2021		2022		2023	
Podskupina	Št. prijav	Št. vpisov zavez.	Št. prijav	Št. vpisov zavez.	Št. prijav	Št. vpisov zavez.	Št. prijav	Št. vpisov zavez.
Policija	491	946	450	760	401	738	372	777
Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja	343	1.342	721	1.731	293	798	202	495
Tržni inšpektorat Republike Slovenije	112	126	63	83	76	91	61	75
Inšpektorat Republike Slovenije za delo	133	155	90	102	86	104	63	95
Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije	17	21	22	24	2	2	5	7
Drugi državni organi	82	137	101	210	177	245	184	229
Skupaj	1.178	2.727	1.446	2.907	1.035	1.978	887	1.678

10 KAZNIVA RAVNANJA

Vodenje prekrškovnih postopkov

Finančna uprava RS je v letu 2023 izdala in vročila 12.890 plačilnih nalogov, s katerimi je sankcionirala 19.490 storilcev prekrškov in 2.112 odločb o prekršku, s katerimi je sankcionirala 3.226 storilcev. Skupno je bilo v letu 2023 vročenih 15.002 prekrškovnih aktov, v katerih je bilo obravnavanih 22.716 storilcev za 23.044 storjenih prekrškov¹⁷.

Storilec prekrškov je bilo v letu 2023 izrečenih za 33.709.189 € glob (kar je za 546.122 € oz. 1,6 % manj kakor v letu 2022) in 861 opominov (kar je za 222 oz. 20,5 % manj kakor v letu 2022).

¹⁷ V posameznem prekrškovnem aktu je lahko obravnavanih več storilcev prekrškov. Število obravnavanih prekrškov je večje kot število sankcioniranih storilcev, saj je v prekrškovnem postopku storilec lahko obravnavan za več prekrškov.

Finančna uprava Republike Slovenije

Pooblaščenice uradne osebe Finančne uprave RS so tudi v letu 2023 v primerih neposredne zaznave prekrškov in izvedbe mandatnega sankcioniranja v hitrem prekrškovnem postopku uporabljale aplikacijo Fplus, ki predstavlja poenostavitev v postopkih Finančne uprave RS, s čimer je omogočena bolj ažurna obravnava storilcev prekrškov, hitra prekrškovna obravnava pa izraziteje vpliva na nadaljnje spoštovanje predpisov s strani zavezancev.

Skupaj je bilo v letu 2023 z izrekom globe izdanih in vročenih 5.616 elektronskih plačilnih nalogov na terenu, s katerimi je bilo sankcioniranih 8.777 storilcev ter vročenih 371 predtiskanih plačilnih nalogov, s katerimi je bilo sankcioniranih 518 storilcev. Elektronski plačilni nalog je bil vročen v 94 % zadev, kar je 2 % več kot v letu 2022.

Preglednica 91: Najpogostejše kršitve zakonodaje¹⁸

Zakon	Št. plačilnih nalogov v letu 2022	Št. odločb v letu 2022	Skupaj 2022	Št. plačilnih nalogov v letu 2023	Št. odločb v letu 2023	Skupaj 2023	Indeks 2023/2022
Prometna zakonodaja ¹⁹	6.595	71	6.666	6.796	87	6.883	103,3
Zakon o davčnem postopku	4.557	408	4.965	4.840	348	5.188	104,5
Zakon o davku na dodano vrednost	4.539	268	4.807	3.968	186	4.154	86,4
Zakon o finančni upravi	2.265	137	2.402	2.886	85	2.971	123,7
Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno	338	1.704	2.042	379	1.640	2.019	98,9
Zakon o davčnem potrjevanju računov	255	417	672	471	380	851	126,6
Zakon o izvajanju carinske zakonodaje Evropske Unije	178	359	537	75	322	397	73,9
Okoljske dajatve ²⁰	0	336	336	208	9	217	74,8
Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju	231	59	290	0	148	148	44,0
Zakon o trošarinah	111	65	176	60	73	133	75,6
Zakon o igrah na srečo	20	14	34	2	40	42	123,5
Ostalo ²¹	30	29	59	3	38	41	69,5
Skupaj	19.119	3.867	22.986	19.688	3.356	23.044	100,3

¹⁸ Število obravnavanih prekrškov je večje kot število sankcioniranih storilcev ali število izdanih prekrškovnih aktov, saj je v prekrškovnem postopku lahko obravnavanih več storilcev za več prekrškov.

¹⁹ Prometna zakonodaja: prekrški po Zakonu o cestninjenju, Zakonu o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev, Zakonu o prevozih v cestnem prometu ter Zakonu o prevozu nevarnega blaga.

²⁰ Okoljske dajatve: Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne električne energije in elektronske opreme, Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda, Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o pošiljkah odpadkov, Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi uporabe hlapnih organskih spojin in Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida.

²¹ Ostalo: Zakon o omejevalnih ukrepih, ki jih Republika Slovenija uvede ali izvaja skladno s pravnimi akti in odločitvami, sprejetimi v okviru mednarodnih organizacij, Zakon o nadzoru izvoza blaga z dvojno rabo, Zakon o posebnem davku na določene prejemke, Zakon o davku na motorna vozila, Zakon o davku na finančne storitve, Zakon o gozdovih, Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov in Zakon o čezmejnem izvajanju storitev, Zakon o nalezljivih boleznih, Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o orožju, Zakon o davku na dediščine in darila in Zakon o inšpekcijskem nadzoru.

V letu 2023 je bilo (vključno z nerešenimi iz konca I. 2022) rešenih 2.163 zahtev za sodno varstvo (kar je 2,3 % več kakor v letu 2022), od tega 718 v lastni pristojnosti (kar je 11,4 % manj kakor v letu 2022).

Preglednica 92: Rešeni postopki z zahtevo za sodno varstvo

Odločitev prekrškovnega organa o zahtevi za sodno varstvo	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Ustavitev	70	161	114	95	83,3
Izdana odločba z opominom	193	784	417	365	87,5
Nov plačilni nalog ali odločba	9	13	25	13	52,0
Zavrženje	162	344	262	245	93,5
Odstop sodišču	1.034	1.897	1.297	1.445	111,4
Skupaj	1.468	3.199	2.115	2.163	102,3

V letu 2023 je Finančna uprava RS s strani sodišč prejela 1.459 sodnih odločitev o zahtevah za sodno varstvo. Število posameznih vrst odločitev sodišč in primerjava podatkov s preteklimi leti je prikazana v preglednici v nadaljevanju.

Preglednica 93: Prejete odločitve sodišč o zahtevi za sodno varstvo

Odločitve sodišča	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Zavržene	879	356	371	342	92,2
Zavržene	24	27	14	21	150,0
Ustavitev postopka	208	266	225	217	96,4
Odprava akta	18	1	3	2	66,7
Sprememba odločitve	1.177	830	942	765	81,2
Odločitev o stroških postopka	129	78	76	86	113,2
Druga odločitev	52	35	31	26	83,9
Skupaj	2.487	1.593	1.662	1.459	87,8

Obravnava kaznivih dejanj

Finančna uprava RS je v letu 2023 zaradi suma storitve kaznivega dejanja vložila 68 kazenskih ovadb na pristojna okrožna državna tožilstva (kar je za 8 oziroma 11,8 % več kakor v letu 2022) in 41 naznanil kaznivega dejanja na Policijo (kar je za 3 oziroma 7,3 % manj kakor v letu 2022). Skupaj je bilo ovadenih 223 storilcev. Podatki po posameznih kršitvah zakonodaje za leto 2023 in v primerjavi z letom 2022 so prikazani v preglednici.

Zaradi problematike neplačevanja prispevkov za socialno varnost delavcev in v zvezi s tem podane kršitve temeljnih pravic delavcev, Finančna uprava RS že od leta 2018 izvaja sistematično obravnavo največjih dolžnikov prispevkov za socialno varnost delavcev (prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, v nadaljevanju prispevkov PIZ), pri katerih so bili izpolnjeni znaki kaznivega dejanja Kršitve temeljnih pravic delavcev po določbah 196. člena KZ-1. V okviru projekta je bilo v 2023 vloženih 13 kazenskih ovadb za 1,3 milijona € neporavnanih prispevkov za socialno varnost.

Preglednica 94: Obravnava kaznivih dejanj v primerjavi s preteklim letom

KAZNIVO DEJANJE	Kazenska ovadba		Naznanilo kaznivega dejanja		Skupaj		Indeks 2023/2022
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	
249. člen - Davčna zatajitev	37	18	23	30	60	48	80
235. člen - Ponaređitev ali uničenje poslovnih listin	1	8	9	6	10	14	140
196. člen - Kršitev temeljnih pravic delavcev	15	30	2	0	17	30	176,5
240. člen – Zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti	0	1	1	1	1	2	200
199. člen - Zaposlovanje na črno	5	3	2	0	7	3	42,9
230. člen - Preslepitev pri pridobitvi in uporabi posojila ali ugodnosti	0	1	0	1	0	2	-
251. člen - Ponaređanje listin	0	0	1	0	1	0	-
226. člen - Povzročitev stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem	0	0	0	1	0	1	-
227. člen - Oškodovanje upnikov	1	0	0	0	1	0	-
229. člen - Goljufija na škodo Evropske unije	0	0	2	0	2	0	-
223. člen - Oškodovanje tujih pravic	1	4	0	0	1	4	400
211. člen - Goljufija	0	0	1	0	1	0	-
245. člen – Pranje denarja	0	0	1	0	1	0	-
246. člen – Zloraba negotovinskega plač. sredstva	0	0	1	0	1	0	-
205. člen – Velika tatvina	0	0	1	0	1	0	-
257. člen – Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic	0	1	0	0	0	1	-
303. člen - Odstranitev ali poškodovanje uradnega pečata ali znamenja	0	0	0	2	0	2	-
258. člen - Nevestno delo v službi	0	2	0	0	0	2	-
Skupaj	60	68	44	41	104	109	104,8

11 DAVČNI DOLG

Davčni dolg je stanje dolga davčnih zavezancev do Finančne uprave RS na presečni dan, ki vključuje vse zapadle neporavnane terjatve, ki jih odmerja, nadzira in izterjuje Finančna uprava RS v skladu z zakonskimi predpisi.

Skupni davčni dolg (aktivni in pogojno izterljivi) je na dan 31. 12. 2023 znašal 841.808.794 € in se je glede na stanje 31. 12. 2022 znižal za 54.541.196 € oz. za 6,1 %. Vse od ustanovitve Finančne uprave RS je opazen trend zniževanja davčnega dolga.

Preglednica 95: Stanje skupnega dolga po blagajnah, v €

Skupaj dolg po blagajnah	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	Struktura dolga 31. 12. 2023	Indeks 31. 12. 2023/31. 12. 2022
Država	831.740.076	839.845.588	688.629.256	625.288.117	617.213.473	581.452.049	69,1	94,2
ZPIZ	224.943.802	204.964.993	186.218.627	177.188.205	168.737.767	155.953.067	18,5	92,4
ZZZS	110.349.180	101.082.660	92.733.845	88.007.772	84.515.624	79.930.699	9,5	94,6
Občine	37.683.954	34.467.268	30.507.462	27.697.800	23.568.007	21.674.715	2,6	92,0
Drugi prejemniki	165	225	204	326.080	2.315.118	2.798.263	0,3	120,9
Skupaj	1.204.717.178	1.180.360.733	998.089.393	918.507.974	896.349.990	841.808.794	100	93,9

Po stanju konec leta 2023 glede na preteklo leto Finančna uprava RS beleži znižanje skupnega davčnega dolga pri vseh blagajnah javnega financiranja, razen pri drugih prejemnikih, kjer je izkazan višji znesek dolga iz naslova terjatev, ki jih Finančna uprava RS pobira za druge države prejemnice (DDV na področju e-trgovanja).

Največji delež skupnega davčnega dolga pripada blagajni države, in sicer 69,1 %, sledi blagajna ZPIZ z 18,5 %, blagajna ZZZS z 9,5 % in blagajna občin z 2,6 % dolga.

Preglednica 96: Struktura davčnega dolga konec leta po zapadlosti²², v €

	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	IND 2023/2018	IND 2023/2019	IND 2023/2020	IND 2023/2021	IND 2023/2022
Davčni dolg skupaj	1.204.717.178	1.180.360.733	998.089.393	918.507.974	896.349.990	841.808.794	69,9	71,3	84,3	91,6	93,9
Zapadlost dolga v letu 2023	-	-	-	-	-	228.705.062	-	-	-	-	-
Zapadlost dolga v letu 2022	-	-	-	-	207.217.958	79.997.715	-	-	-	-	38,6
Zapadlost dolga v letu 2021	-	-	-	188.642.339	82.144.627	60.853.444	-	-	-	32,3	74,1
Zapadlost dolga v letu 2020	-	-	188.164.277	96.510.469	74.099.183	54.108.040	-	-	28,8	56,1	73,0
Zapadlost dolga v letu 2019	-	251.994.516	123.887.908	82.745.371	62.885.823	50.157.893	-	19,9	40,5	60,6	79,8
Zapadlost dolga v letu 2018	261.345.479	143.270.730	77.208.845	59.824.021	50.734.385	44.974.129	17,2	31,4	58,2	75,2	88,6
Zapadlost dolga v letu 2017	162.110.451	132.873.052	92.621.392	70.279.732	63.664.957	59.500.746	36,7	44,8	64,2	84,7	93,5
Zapadlost dolga v letu 2016	123.907.576	105.685.072	63.772.549	47.558.634	39.293.561	36.354.999	29,3	34,4	57,0	76,4	92,5
Zapadlost dolga v letu 2015	84.176.671	74.710.542	58.049.634	50.947.171	47.744.547	45.218.465	53,7	60,5	77,9	88,8	94,7
Zapadlost dolga v letu 2014	90.224.104	76.739.405	61.221.745	54.832.085	50.176.847	41.787.798	46,3	54,5	68,3	76,2	83,3
Zapadlost dolga v letu 2013	93.829.484	82.204.693	73.700.188	66.836.159	61.709.223	33.971.679	36,2	41,3	46,1	50,8	55,1
Zapadlost dolga v letu 2012	87.495.431	75.891.566	68.746.112	63.677.097	42.761.345	33.233.307	38,0	43,8	48,3	52,2	77,7
Zapadlost dolga v letu 2011	84.200.913	74.800.176	65.176.632	43.144.618	31.699.404	23.753.849	28,2	31,8	36,4	55,1	74,9
Zapadlost dolga v letu 2010	101.796.949	95.752.099	73.679.227	51.253.408	44.759.849	22.451.279	22,1	23,4	30,5	43,8	50,2
Zapadlost dolga v letu 2009	59.164.024	33.222.954	26.213.280	20.928.152	18.185.007	11.662.299	19,7	35,1	44,5	55,7	64,1
Zapadlost dolga v letu 2008	39.648.904	21.757.275	18.224.442	16.720.302	15.533.952	12.593.947	31,8	57,9	69,1	75,3	81,1
Zapadlost dolga v letu 2007	7.972.456	5.089.168	3.065.074	1.813.518	1.652.802	1.515.762	19,0	29,8	49,5	83,6	91,7
Zapadlost dolga v letu 2006	3.118.997	1.866.744	1.652.125	783.863	797.480	561.292	18,0	30,1	34,0	71,6	70,4
Zapadlost dolga v letu 2005	2.061.155	1.395.978	1.085.230	1.018.898	476.101	196.228	9,5	14,1	18,1	19,3	41,2
Zapadlost dolga v letu 2004	572.511	467.024	304.847	257.850	67.308	79.939	14,0	17,1	26,2	31,0	118,8
Zapadlost dolga do vključno leta 2003	3.092.074	2.639.740	1.315.887	734.289	745.629	130.922	4,2	5,0	9,9	17,8	17,6

²² Absolutno zastaranje davčnega dolga je 10 let. Zaradi nekaterih zakonskih razlogov se rok zastaranja zadrži, zato je del dolga tudi starejšega od 10 let. Zadržanje zastaranja terjatev teče npr. za obdobje trajanja insolventnega postopka, odobrenih plačilnih olajšav itd.

Glede na to, da davčni dolg predstavlja kumuliran dolg star tudi 10 let in več, je v preglednici prikazana dinamika sprememb glede pripada novega davčnega dolga in zmanjšanja dolga ob koncu vsakega leta v obdobju od 2018 do 2023.

Pri oceni učinkovitosti pobiranja dajatev je poleg znižanja absolutnega zneska davčnega dolga v primerjavi s predhodnim obdobjem potrebno upoštevati tudi relativno gibanje zneska dolga glede na pobrane javnofinančne prihodke in prejeme Finančne uprave RS. Delež dolga v letno pobranih javnofinančnih prihodkih in prejemkih je v letu 2023 zdrsnil na 3,7 %.

Preglednica 97: Delež davčnega dolga v vseh pobranih javnofinančnih prihodkih in prejemkih, v €

	2019	2020	2021	2022	2023
Skupaj JFP in prejemki FURS	17.572.564.063	16.281.755.053	19.215.497.864	21.049.211.315	22.514.980.147
Davčni dolg na dan 31. 12.	1.180.360.733	998.089.393	918.507.974	896.349.990	841.808.794
Delež dolga v pobranih JFP, v %	6,7	6,1	4,8	4,3	3,7

Na zniževanje davčnega dolga je v letu 2023 vplivalo več dejavnikov. Ključni dejavniki so izvedeni ukrepi izterjave in plačila dolga tudi kot posledica izvedenih ukrepov spodbujanja prostovoljnega plačila davčnih obveznosti še pred zapadlostjo. Vpliv imajo tudi odobrene plačilne ugodnosti, postopki zaradi insolventnosti in izvajanje odpisov zaradi zaključka insolvenčnih postopkov idr.

Na dan 31. 12. 2023 je stanje aktivnega davčnega dolga znašalo 431.764.130 €, stanje pogojno izterljivega dolga pa 410.044.664 €. Glede na stanje na dan 31. 12. 2022 je evidentirano znižanje aktivnega dolga, in sicer za 7.861.233 € oz. za 1,8 %, in znižanje pogojno izterljivega dolga za 46.679.963 € oz. za 10,2 %.

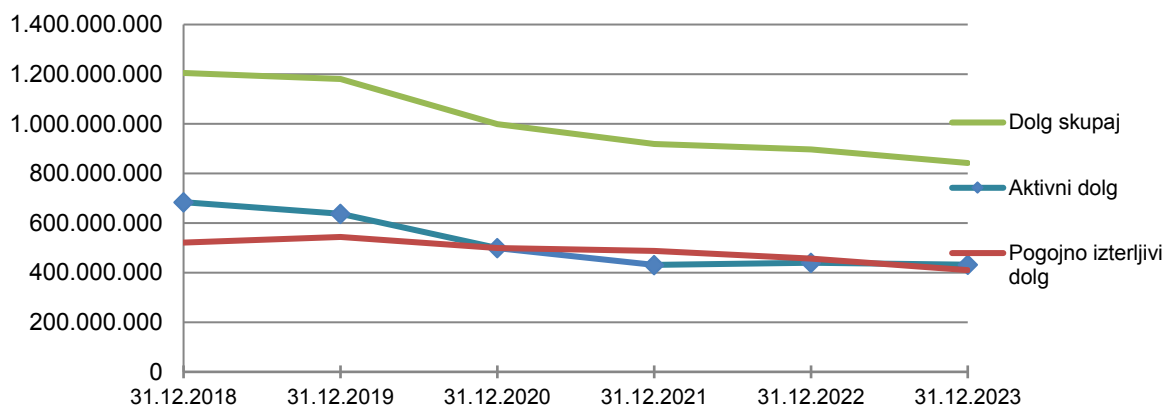
Preglednica 98: Stanje aktivnega, pogojno izterljivega in skupnega dolga, v €

Davčni dolg	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	Indeks 31. 12. 2023/31. 12. 2022
Aktivni dolg	684.023.147	636.586.740	498.681.544	431.158.169	439.625.363	431.764.130	98,2
Pogojno izterljivi dolg	520.694.031	543.773.993	499.407.850	487.349.805	456.724.627	410.044.664	89,8
Skupaj	1.204.717.178	1.180.360.733	998.089.394	918.507.974	896.349.990	841.808.794	93,9

Finančna uprava Republike Slovenije

Slika 16: Gibanje vrednosti dolga, v €

V strukturi davčnega dolga ima aktivni dolg 51 % delež. Postopki za izterjavo tega dela dolga so v teku. Pogojno izterljivi dolg predstavlja 49 % dolga.

Zakon, ki ureja davčni postopek, v 109. členu določa, kdaj se davek šteje za pogojno izterljivega. Najpogostejši zakonski razlog za označitev pogojno izterljivega dolga je začetek insolvenčnega postopka zoper dolžnika, saj predstavljajo terjatve, ki so prijavljene v insolvenčne postopke (stečaj, prisilna poravnava) kar 58,5 % pogojno izterljivega dolga. Drugi najpogostejši razlog za označitev pogojno izterljivega dolga je, če dolga ni mogoče poplačati v postopkih davčne izvršbe, pravica do izterjave pa še ni zastarala (37,3 %), sledijo drugi manj pogosti razlogi, kot npr. če dolžnika zaradi odselitve ni mogoče najti ali če je umrl.

Preglednica 99: Struktura pogojno izterljivega dolga po vrstah dvomljivosti, v €

Razlog dvomljivosti	Pogojno izterljivi dolg FURS na dan 31.12.2023	Delež dolga z razlogom dvomljivosti / skupaj pogojno izterljivi dolg na dan 31. 12. 2023
Stečaj	239.473.779	58,4
Dolga ni mogoče poplačati v postopku davčne izvršbe	153.139.166	37,3
Fizična oseba odseljena neznano kam	11.918.273	2,9
Dolžnik umrl	4.809.904	1,2
Prisilna poravnava	424.217	0,1
Ostalo	279.325	0,1

Postopki zaradi insolventnosti

Z dnem začetka postopka zaradi insolventnosti se zoper davčnega zavezanca ne sme več voditi postopka davčne izvršbe, terjatve se lahko poplačajo le v skladu z insolvenčno zakonodajo, kjer je davčni organ izenačen z drugimi (civilnimi) upniki. Za prijavo terjatev v postopke zaradi insolventnosti je bilo v letu 2023 izdanih 4.413 seznamov izvršilnih naslovov. Večino postopkov zaradi insolventnosti, v katerih se uveljavlja davčni dolg, predstavljajo stečajni postopki, kjer znaša delež poplačila davčnih obveznosti običajno le nekaj odstotkov. Poleg tega gre za dolgotrajne

postopke, saj mora stečajni upravitelj prodati vse premoženje stečajnega dolžnika in iz tega naslova po načelu proporcionalnosti poplačati upnike.

Terjatve, ki v stečajnem postopku niso bile poplačane, se odpišejo, razen v postopku osebnega stečaja, če ne pride do odpusta obveznosti, oziroma če odpust na obveznosti ne učinkuje. Davčni dolžnik namreč v postopku osebnega stečaja ne more več doseči odpusta in tako posledično odpisa davčnih terjatev iz naslova prispevkov, ki so nastale pred začetkom postopka zaradi insolventnosti.²³

Število postopkov osebnih stečajev se od leta 2015 znižuje. Narašča pa število stečajnih postopkov nad pravnimi osebami, ki se začnejo na predlog upnika ali druge osebe. Zaradi spremembe insolvenčne zakonodaje (ZFPPIPP) v letu 2016, do katere je prišlo na pobudo MF in Finančne uprave RS, se je v zadnjih letih bistveno zmanjšalo tudi število začetih postopkov poenostavljenih prisilnih poravnav.

Pri stečajnih postopkih nad pravnimi osebami je bilo od leta 2015 do leta 2018 zaznati trend naraščanja števila začetih postopkov (v letu 2015 so bili na novo začetni 1.004 postopki, v letu 2016: 1.062, v letu 2017: 1.195, v letu 2018 pa 1.267 postopkov), medtem ko je bilo število novo začetih stečajnih postopkov nad pravnimi osebami v letu 2019: 1.177, v letu 2020: 1.030, v letu 2021: 943, v letu 2022: 882, v letu 2023 pa je število dodatno upadlo na 807. Manjše število začetih stečajnih postopkov nad pravnimi osebami po letu 2020 je povezano tudi z interventnimi ukrepi za gospodarstvo.

Število postopkov osebnih stečajev se od leta 2015 dalje znižuje (v letu 2015 je bilo na novo začetih 4.107 postopkov, v letu 2016: 3.444, v letu 2017: 2.349, v letu 2018: 2.110, v letu 2019: 1.883, v letu 2020: 1.402, v letu 2021: 1.151, v letu 2022: 1.037, v letu 2023 pa je bilo 872 na novo začetih postopkov osebnih stečajev).

V zvezi s stečajnimi postopki gre pojasniti, da se je bistveno povečalo število postopkov, ki se začnejo na predlog upnika ali druge osebe. Pri stečajnih postopkih nad pravno osebo se je število postopkov, ki se začnejo na predlog upnika ali druge osebe izjemno povišalo (v letu 2015 je bilo podanih 268 predlogov upnikov, v letu 2016: 323, v letu 2017: 442, v letu 2018: 479, v letu 2019: 513, v letu 2020: 459, v letu 2021: 454, v letu 2022: 434, v letu 2023 pa 385). Na predlog upnikov ali druge osebe pa se začnejo tudi postopki osebnih stečajev (v letu 2015 je bilo podanih 107 predlogov upnikov, v letu 2016: 191, v letu 2017: 161, v letu 2018: 178, v letu 2019: 165, v letu 2020: 150, v letu 2021: 134, v letu 2022: 119, v letu 2023 pa 85).²⁴

Poudariti gre, da so predlogi za začetek stečajnega postopka, ki se začnejo na predlog upnika, v veliki meri podani ravno s strani upnika Finančne uprave RS. Finančna uprava RS je namreč v letu 2015 podala skupaj 178 predlogov za stečaj, v letu 2016: 405, v letu 2017: 496, v letu 2018: 606, v letu 2019: 571, v letu 2020: 491, v letu 2021: 501, v letu 2022: 505, v letu 2023 pa je bilo s strani Finančne uprave RS podanih 427 predlogov za stečaj.

S strani upnika Finančne uprave RS je bilo torej v letu 2018 vloženih kar 92 % vseh predlogov za začetek stečajnih postopkov, ki so bili predlagani s strani upnikov, v letu 2019: 84 %, v letu 2020: 80 %, v letu 2021: še 85 %, v letu 2022: 91 %, ter v letu 2023: 90 % vseh predlogov za začetek stečajnih postopkov, ki so bili predlagani s strani upnikov.

²³ Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 27/16) je bila spremenjena opredelitev prednostnih terjatev, na katere odpust ne učinkuje, na način, da se za prednostne terjatve štejejo vse terjatve iz naslova prispevkov, ki so nastale pred začetkom postopka zaradi insolventnosti in ne več samo terjatve iz naslova prispevkov, ki so nastale v zadnjem letu pred začetkom postopka zaradi insolventnosti.

²⁴ Podatki izhajajo iz statističnih poročil glede insolvenčnih postopkov, ki jih pripravlja Ministrstvo za pravosodje.

Zaradi spremembe insolvenčne zakonodaje (ZFPPIPP) v letu 2016, na podlagi katere pravnomočno potrjena poenostavljena prisilna poravnana ne učinkuje več na davke in prispevke, se je v zadnjih letih sicer bistveno zmanjšalo število začetih postopkov poenostavljenih prisilnih poravnav nad dolžniki (v letu 2015 je bilo na novo začetih 123 teh postopkov, v letu 2016: 98, v letu 2017: 40, v letu 2018: 37, v letu 2019: 34, v letu 2020: 30, v letu 2021: 31, v letu 2022: 15 in v letu 2023 še 22).

Dne 1.11.2023 pa je stopil v veljavo Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljevanju: novela ZFPPIPP-H), ki postopek poenostavljene prisilne poravnave ukinja oziroma ga nadomešča s posebnimi pravili postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo. Novela ZFPPIPP-H opredeljuje tudi nov postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, ki stopi v veljavo s 1.1.2025, pri katerem gre za preventivni postopek, ko dolžnik še niti ni insolventen oziroma, ko dolžniku insolventnost šele grozi. Finančna uprava RS je v letu 2023 začela s prilagoditvami novostim, ki jih prinaša novela ZFPPIPP-H, predvsem v smeri razvijanja in uporabe individualiziranih ter vsebinsko poglobljenih metod in ukrepov za povečanje učinkovitosti, vse z namenom zaščite položaja Finančne uprave RS kot upnika.

Umrli davčni zavezanci z dolgom nad 80 €

V primeru smrti davčnega zavezanca se odpišejo denarne kazni, globe in stroški postopka o prekršku ter davčni dolg, v kolikor na dan smrti ne presega 80 €. Če davčni dolg presega znesek 80 €, Finančna uprava RS terjatve prijavi v zapuščinski postopek z namenom seznanitve dedičev z zapustnikovimi dolgi. Za prijavo terjatev v zapuščinski postopek je bilo v letu 2023 izdanih 1.168 seznamov izvršilnih naslovov. Dediči odgovarjajo za vse zapustnikove dolge do višine vrednosti podedovanega premoženja. Če dediči davčnega dolga ne plačajo, se ob upoštevanju vsebine sklepa o dedovanju in določb Zakona o dedovanju, davčni dolg zapustnika prenese na dediče in po izdaji opomina izterja v postopku davčne izvršbe. V letu 2023 je bilo izvedenih 303 prenosov davčnega dolga na dediče.

V primerjavi z letom 2022 beležimo upad števila izdanih seznamov izvršilnih naslovov za 20,3 % (v letu 2022 je bilo izdanih seznamov izvršilnih naslovov: 1.465, v letu 2023: 1.168). Obenem zaznavamo upad izvršenih prenosov na dediče za 9,8 % (v letu 2022 je bilo izvedenih prenosov: 336, v letu 2023: 303).

Odpisi

Finančna uprava RS po nastopu pogojev iz 101. ali 105. do 107. člena Zakona o davčnem postopku - ZDavP-2, obveznosti zavezancev odpiše. V letu 2023 je bilo odpisanih za 178.707.795 € davčnih obveznosti, od tega za 29.122.400 € obresti. Največ obveznosti, in sicer za 127.903.558 € oziroma 71,6 %, je bilo odpisanih zaradi končanih postopkov zaradi insolventnosti, saj obveznosti ni bilo mogoče izterjati v postopku stečaja oziroma prisilne poravnave.

Preglednica 100: Odpisi davčnega dolga, v €

LETO	Odpisan znesek - insolventnost	Odpisan znesek - zastaranje	Odpisan znesek - ostalo	Odpisan znesek dajatev - SKUPAJ
2017	129.466.573	20.080.108	25.218.437	174.765.118
2018	125.448.259	21.275.352	24.652.827	171.376.438
2019	137.919.176	36.195.219	14.800.879	188.915.274
2020	161.003.981	26.476.791	22.214.061	209.694.833
2021	119.650.637	39.045.370	21.938.411	180.634.418
2022	105.621.864	28.826.573	10.195.104	144.643.540
2023	127.903.558	37.372.456	13.431.781	178.707.795

Davčne knjigovodske evidence

Finančna uprava RS v povezavi z opravljanjem računovodskih in finančnih nalog pri pobiranju obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti vodi knjigovodsko evidenco v skladu s 63. členom Zakona o finančni upravi. Sistem davčnega knjigovodstva temelji na predpostavki pravilnega časovnega zaporedja dogodkov, in sicer, da se najprej zgodi poslovni dogodek nastanka terjatve, ki mu sledi poslovni dogodek plačila te terjatve.

Pri zapiranju terjatev s plačili je poleg izbire podračuna, referenca prejemnika, tisti ključni podatek, na podlagi katerega se določi vrstni red plačila davka in pripadajočih dajatev v knjigovodskih evidencah Finančne uprave RS. Pravilnik o plačevanju in razporejanju obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov²⁵ ureja način plačevanja davčnih obveznosti tako, da plačnik davka pri plačilu v referenci prejemnika določi, ali plačuje posamezno vrsto davka (t.i. direktni sklic) ali pa vse davčne obveznosti (t.i. splošni sklic), ki se pobirajo za posamezno blagajno javnega financiranja. Bistvena značilnost je, da Finančna uprava RS ne zapira²⁶ terjatev po konkretnem izvršilnem naslovu, ampak po vrstnem redu starosti terjatev za eno vrsto davka, ker s tem zmanjšuje tveganje zastaranja terjatev. Prav tako se pri plačilu v postopku zapiranja najprej obračunajo in zapirajo zamudne obresti in potem glavnica. Oboje lahko privede do odstopanj med namenom, ki ga je imel plačnik davka, in ravnanjem davčnega organa v postopku zapiranja²⁷. V primerih, ko zavezanec sam odda obračun, pa občasno nastane še anomalija nepravilnega vrstnega reda poslovnih dogodkov, ki zahteva pojasnila zavezancem zaradi odstopanj od pričakovanih postopkov knjiženja z njihove strani.

V davčnem knjigovodstvu je bilo tako obravnavanih 109.381 zahtevkov prejetih od zavezancev (ali posredno od finančnih uradov, če je bil zahtevek predhodno obravnavan v postopku odmere) za uskladitev knjigovodskega stanja, vračila preplačil ali iz drugih razlogov. Pri tem usklajevanja, ki se izvedejo zaradi pošiljanja opominov ali obravnave preplačil po uradni dolžnosti, niso upoštevana.

Preglednica 101: Število obravnavanih zahtevkov za ureditev knjigovodskega stanja

	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Obravnavani zahtevki za ureditev knjigovodskega stanja	120.357	121.109	109.381	90,3

V letu 2023 je bilo knjiženih 19.655.232 terjatev in obveznosti v skupnem znesku 22.801.495.843 €. V primerjavi z letom 2022 se je število knjiženih terjatev in obveznosti znižalo za 0,8 %, znesek pa povečal za 6,8 %. Skupno je bilo prejetih 15.424.765 plačil v znesku 26.238.924.313 €, kar je za 6,4 % več kot v preteklem letu. V primerjavi z letom 2022 se je število izvedenih vračil povečalo za 18,8 %, znesek vračil pa za 2,9 %.

Na dan 31. 12. 2023 je bilo nerazporejenih plačil 405.147 v skupnem znesku 36.475.736 €, kar je za 40,4 % več kakor na dan 31. 12. 2022.

²⁵ Uradni list RS, št. 21/18, 56/18, 18/21, 29/23 in 82/23.

²⁶ Izjema pri zapiranju so plačila po sklepih za izvršbo in plačila davkov v skladu z načrtom obročnega plačevanja določenega v odločbi.

²⁷ Npr. plačnik davka je »želel« poravnati obračun za mesec maj 2023 in znesek plačila je dejansko ustrezal višini te terjatve. Ker pa ni poravnal obračuna za isto vrsto davka za mesec april 2023 in so v zvezi s tem ob plačilu obračunale zamudne obresti, je davčni organ zapiral te zamudne obresti in delno glavnico obračuna za april 2023, obračun za maj 2023 pa je ostal odprt.

Preglednica 102: Knjižene terjatve in obveznosti, prejeta plačila, izvedena vračila in nerazporejena plačila, v €

FURS	2021	2022	2023	Indeks2023/2022
Število knjiženih terjatev in obveznosti	16.024.569	19.811.176	19.655.232	99,2
Znesek knjiženih terjatev in obveznosti	19.392.843.927	21.353.517.617	22.801.495.843	106,8
Število prejetih plačil	14.482.663	15.393.087	15.424.765	100,2
Znesek prejetih plačil	22.151.598.240	24.672.111.767	26.238.924.313	106,4
Število izvedenih vračil	1.225.387	1.119.839	1.330.681	118,8
Znesek izvedenih vračil	2.918.721.461	3.617.128.557	3.720.087.729	102,9
Število nerazporejenih plačil 31.12.	415.121	399.361	405.147	101,5
Znesek nerazporejenih plačil 31.12.	32.191.786	25.982.225	36.475.736	140,4

V letu 2023 so bile obvezne dajatve pravočasno poravnane v 67,9 % primerih²⁸. Delež vrednosti pravočasno poravnanih obveznih dajatev znaša 84,9 %. Ob upoštevanju tolerance 8 dni, so bile obvezne dajatve pravočasno poravnane v 78,1 % primerih. Delež vrednosti teh znaša 90,8 %. V primerjavi z letom 2022 je iz preglednice razvidno, da je delež števila in vrednosti pravočasno poravnanih obveznih dajatev v letu 2023 primerljiv.

Preglednica 103: Delež prostovoljno in pravočasno plačanih dajatev, v %

Kazalnik	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Delež prostovoljno plačanih dajatev ²⁹	97,16	97,10	97,26	100,2
Delež pravočasnih plačil - število - zamik 0 dni	70,04	68,02	67,94	99,9
Delež pravočasnih plačil - znesek - zamik 0 dni	84,87	85,22	84,90	99,6
Delež pravočasnih plačil - število - zamik 8 dni	80,09	78,22	78,11	99,9
Delež pravočasnih plačil - znesek - zamik 8 dni	90,11	91,01	90,82	99,8

12 ZAVAROVANJE PLAČILA DAJATEV

Zakon o davčnem postopku, predvideva zavarovanje izpolnitve in plačila davčnih obveznosti v postopku odmere, v postopku davčne izvršbe in v postopku odločanja o odlogu oziroma obročnem odplačevanju. Prav tako carinska zakonodaja in predpisi, ki urejajo področje trošarin, določajo, da mora biti v določenih carinskih in trošarinskih postopkih predloženo zavarovanje.

²⁸ Kazalnik števila in vrednosti pravočasnih plačil je izračunan po metodologiji TADAT (Tax Administration Diagnostic Assessment Tool - orodje za diagnostično ocenjevanje davčne uprave) za ocenjevanje pravočasnosti plačevanja davkov (<https://www.tadat.org/home>). V izračun kazalnika so zajeti podatki o številu in vrednosti posameznih poslovnih dogodkov (dokumentov) v okviru posamezne vrste dajatev iz knjigovodske evidence eDIS CDK.

²⁹ Kazalnik delež prostovoljno plačanih dajatev je podrobneje opisan v poglavju o realizaciji programa dela FURS 2023.

Davčni organ zahteva zavarovanje izpolnitve davčne obveznosti pred izdajo odločbe ali potekom roka za predložitev obračuna davka, oziroma zavarovanje plačila v primeru odloga ali obročnega plačila davčne obveznosti, če je tako določeno z zakonom o obdavčenju ali če na podlagi podatkov iz uradnih evidenc oziroma drugih podatkov, ki jih davčni organ pridobi o zavezancu za davek, utemeljeno pričakuje, da bo izpolnitev oziroma plačilo davčne obveznosti onemogočeno ali precej oteženo. Davčni organ zavaruje izpolnitev davčne obveznosti pred izdajo odločbe ali po poteku roka za predložitev obračuna davka, če obračun davka ni bil predložen, kadar pričakovana obveznost presega 50.000 €. Davčni organ zahteva zavarovanje s sklepom. V letu 2023 je bilo v postopkih inšpekcijskega nadzora in naknadnih kontrol s področja carin, trošarin, okoljskih dajatev izdanih 187 sklepov za zavarovanje izpolnitve davčne obveznosti, kar je za 46,1 odstotkov več kot v preteklem letu.

Preglednica 104: Izdani sklepi za zavarovanje izpolnitve davčne obveznosti v postopkih inšpekcijskega nadzora in naknadnih kontrol s področja carin, trošarin, okoljskih dajatev

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število izdanih sklepov za zavarovanje bodoče davčne obveznosti (inšpekcija, naknadne kontrole s področja carin, trošarin, okoljskih dajatev)	320	279	203	128	187	146,1

Zavarovanja, izvedena z vknjižbo zastavne pravice v postopkih davčne izvršbe, so prikazana v poglavju Izterjava (Predlogi sodišču za izvršbo na dolžnikove nepremičnine na podlagi vknjižbe zastavne pravice).

Če se zavarovanje predloži v obliki bančne garancije (garant je banka), garantnega pisma (garant je zavarovalnica) ali denarnega depozita se vodi v evidenci predloženih instrumentov zavarovanj, predpisani s 60. in 71. členom Zakona o finančni upravi - ZFU.

Preglednica 105: Stanje in spremembe zavarovanj v evidenci predloženih instrumentov zavarovanja

Vsebina postopka	2021		2022		2023		Indeks 2023/2022	
	Število	Znesek v €	Število	Znesek v €	Število	Znesek v €	Število	Znesek
Zavarovanje plačila trošarinskih in carinskih obveznosti – stanje 31.12.	1.105	134.672.404	1044	148.659.475	1072	159.023.567	102,7	107,0
Novo predloženi instrumenti za zavarovanje plačila trošarinskih in carinskih obveznosti	117	21.367.940	80	14.783.573	150	23.988.372	187,5	162,3
Zavarovanje izpolnitve in plačila davčnih obveznosti – stanje 31.12.	111	5.880.131	87	8.836.711	97	3.118.080	111,5	35,3
Novo predloženi instrumenti za zavarovanje izpolnitve in plačila davčnih obveznosti	95	11.434.043	77	10.799.574	107	8.739.150	139	80,9

V postopkih unovčitve zavarovanja plačila Finančna uprava RS pošlje garantu poziv za unovčenje predloženega zavarovanja ali unovči predložen gotovinski plog z depozitnega podračuna. V letu 2023 je bilo zavarovanje unovčeno v znesku 7.311.135 €, kar je za 42,5 % več kakor leto prej.

13 IZTERJAVA

Finančna uprava RS je v prvi vrsti pristojna za izterjavo davkov, prispevkov in drugih obveznih dajatev, ki jih sama odmerja, na podlagi zakonskega pooblastila pa izterjuje tudi nekatere nedavčne terjatve drugih predlagateljev.

V obdobju, ko je nad zavezancem v teku kateri izmed postopkov zaradi insolventnosti³⁰, se za izterjavo dolga, na katerega učinkuje ta postopek, ne sme voditi postopka davčne izvršbe, temveč se lahko terjatve poplačajo le v skladu z insolvenčno zakonodajo, po kateri je davčni organ izenačen z drugimi (civilnimi) upniki. Postopki zaradi insolventnosti lahko trajajo več let. Po stanju 31. 12. 2023 je bilo pogojno izterljivega dolga, prijavljenega v insolvenčne postopke, ki ga davčni organ ne sme terjati v izvršbi, 239,9 milijonov €, kar predstavlja skoraj 28,5 % davčnega dolga oziroma 58,5 % pogojno izterljivega davčnega dolga.

Postopek davčne izvršbe se začne z izdajo sklepa o davčni izvršbi. Z izvršbo, ki jo Finančna uprava RS sama izvede po upravni poti, se lahko poseže na dolžnikove denarne prejeme, denarna sredstva, ki jih ima dolжник pri bankah ali hranilnicah, denarne terjatve do tretjih, vrednostne papirje in premičnine.

Kljub temu, da zakonodaja ne predpisuje obveznega opominjanja, Finančna uprava RS v izogib izvršbi in z njo povezanimi negativnimi posledicami za zavezanca, le-te posebej obvešča o neporavnanih obveznostih. Uporabnikom mobilne aplikacije eDavki pred zapadlostjo njihovih obveznosti omogoča obveščanje o izteku roka za plačilo davka, če so na to storitev naročeni.

Po zapadlosti terjatev in pred začetkom davčne izvršbe Finančna uprava RS dolžnike pozove k prostovoljni poravnavi obveznosti z opominom, ki poleg poziva k plačilu, opozori tudi na posledice neplačila dolga in stroške, ki bi ga bremenili v primeru začetka izvršbe.

Finančna uprava RS poziva dolžnike k plačilu tudi z izdajo pozivov za plačilo in predložitve seznama premoženja. V skladu z načelom ekonomičnosti in sorazmernosti izvršilnih sredstev, postopkov davčne izvršbe ni mogoče oziroma smiselno začeti v primeru dolžnikov z nizkimi dolgovanimi obveznostmi, ki ne dosegajo niti stroškov vodenja postopka ali za nove obveznosti dolžnikov, ki po podatkih uradnih evidenc in/ali ob upoštevanju ugotovitev v predhodnih že izvedenih postopkih v Sloveniji nimajo rubljivega premoženja in/ali bivališča oziroma so na uradno registriranem naslovu neznani ali na prestajanju zaporne kazni. Navedenim dolžnikom se izda poziv, ki predstavlja uradno dejanje davčnega organa z namenom davčne izvršbe.

V letu 2023 je bilo na podlagi izdanih opominov, pozivov in sklepov o davčni izvršbi izterjanega za 658.538.932 € dolga (od tega 625.448.727 € iz naslova obveznih dajatev in 33.090.205 € iz naslova nedavčnih obveznosti). Največji delež plačil predstavljajo plačila na podlagi opominov in pozivov, in sicer 70,1 % vseh plačil. Plačila prejeta po sklepih predstavljajo 29,9 % delež vseh plačil.

³⁰ Npr. prisilna poravnava, poenostavljena prisilna poravnava, stečaj, osebni stečaj, stečaj zapuščine

Primerjava podatkov s preteklim letom kaže, da je bilo v letu 2023 terjanega za 131.992.983 € (9,8 %) več dolga ter posledično izterjano za 43.860.079 € (7,1 %) več dolga kot v letu 2022. Po izdanih opominih in pozivih je bilo poplačanega za 34.012.544 € (8 %) več kot leta 2022, po izdanih sklepih o davčni izvršbi pa 9.847.535 € (5,3 %).

Na področju izterjave davčnih obveznosti je bilo v letu 2023 zaznati zmanjšanje števila izdanih opominov, kar je posledica spremembe roka za plačilo predhodne akontacije dohodnine, ki je bila uveljavljena s spremembo 298. člena Zakona o davčnem postopku (ZDavP-2N)³¹ in je začela veljati konec leta 2022. Obroki predhodne akontacije dohodnine dospejo v plačilo zadnji dan obdobja, na katerega se nanašajo, in morajo biti plačani v dvajsetih dneh po dospelosti kar pa sovpade z rokom za plačilo prispevkov za socialno varnost, ki so obračunani z obračunom prispevkov za socialno varnost. Navedeno pomeni, da je bilo zaradi sovpadanja datuma zapadlosti za plačilo davčnih obveznosti v letu 2023, izdano manjše število opominov z višjimi zneski zapadlih davčnih obveznosti. K večjemu poplačilu opominov v letu 2023 prispevajo tudi plačila po opominih, ki se vročajo davčnim zavezancem v tujino.

Preglednica 106: Ukrepi in aktivnosti izvršbe davčnih in nedavčnih obveznosti

Ukrepi izterjave	2022		2023		Indeks 2023/2022	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe						
Poslani opomini	985.229	666.975.195	932.532	759.527.255	94,7	113,9
Plačila na podlagi opominov	645.052	425.282.341	594.289	458.103.379	92,1	107,7
Pozivi za plačilo in predložitev seznama premoženja						
Izdani pozivi za plačilo in predložitev seznama premoženja	30.920	90.162.837	34.547	83.742.975	111,7	92,9
Plačila na podlagi pozivov	107.597	2.333.753	17.095	3.525.259	15,9	151,1
Sklep o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	305.944	589.561.652	309.475	635.422.437	101,2	107,8
Plačila na podlagi sklepov	347.809	187.062.759	344.908	196.910.294	99,2	105,3
Terjani dolg po opominih in sklepih SKUPAJ	1.322.093	1.346.699.684	1.276.554	1.478.692.667	96,6	109,8
Realizacija po opominih in sklepih SKUPAJ	1.100.458	614.678.853	956.292	658.538.932	86,9	107,1

Pri davčnih zavezancih, ki imajo v knjigovodski evidenci izkazane neporavnane obveznosti, hkrati pa so upravičeni do vračila davka po obračunu ali odločbi, Finančna uprava RS izvaja pobot obveznosti. V letu 2023 je bilo izvedenih za 272.231.672 € pobotov.

V primeru zavarovanja davčnega dolga Finančna uprava RS izvede unovčitev predloženih instrumentov zavarovanja. V letu 2023 je bilo unovčenih zavarovanj za dolg v višini 7.311.135 €.

³¹ Uradni list RS, št. 163/2022

Finančna uprava Republike Slovenije

Preglednica 107: Izvedeni poboti in unovčitve zavarovanj ter plačila po izdanih pozivih, v €

Ukrepi izterjave	2022	2023	Indeks 2023/2022
Poboti	269.639.213	272.231.672	101,0
Unovčitve zavarovanj	5.132.035	7.311.135	142,5
Skupaj	274.771.248	279.542.807	101,7

Izterjava davčnih in drugih obveznih dajatev

Opominjanje in upravna izvršba

V letu 2023 je Finančna uprava RS z izdanimi opomini, pozivi in sklepi o davčni izvršbi terjala za 1.261.768.429 € dolga iz naslova davčnih dajatev. Na podlagi izvedenih ukrepov je bilo izterjanih 625.448.727 €. Večji delež plačil predstavljajo sredstva, izterjana na podlagi opominov in pozivov, in sicer 71,4 % vseh plačil, preostanek plačil s 28,6 % deležem pa odpade na izvršene sklepe o davčni izvršbi.

V zvezi z izdanimi opomini v letu 2023 za področje davkov je Finančna uprava RS posredovala 18.469 ustnih informacij zavezancem, ki so se telefonsko odzvali na opomin preko klicnega centra za opomine in pripravila 3.070 pisnih odgovorov zavezancem. Informacije in pojasnila, ki jih zavezanci prejmejo na ta način, so zlasti pomembne z vidika preprečitve neupravičeno začete davčne izvršbe in uskladitve knjigovodskega stanja zavezancev.

Po opominih je bilo v povprečju poplačanega 64,5 % dolga, po sklepih o izvršbi pa 35,2 % terjanega dolga.

Preglednica 108: Ukrepi izterjave davčnih dajatev

Ukrepi izterjave	2022		2023		Indeks 2023/2022	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe						
Poslani opomini	817.288	622.913.847	764.447	688.246.105	93,5	110,5
Plačila na podlagi opominov	563.780	401.767.306	522.992	443.907.122	92,8	110,5
Pozivi za plačilo in predložitev seznama premoženja						
Izdani pozivi za plačilo in predložitev seznama premoženja	8.462,00	57.666.907,00	12.615	65.558.179	149,1	113,7
Plačila na podlagi pozivov	102.701,00	1.743.084,00	11.652	2.838.094	11,3	162,8
Sklep o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	166.197	524.927.276	177.849	507.964.145	107,0	96,8
Plačila na podlagi sklepov	226.071	166.611.402	229.794	178.703.511	101,6	107,3
Terjani dolg po opominih in sklepih SKUPAJ	991.947	1.205.508.030	954.911	1.261.768.429	96,3	104,7
Realizacija po opominih in sklepih SKUPAJ	892.552	570.121.792	764.438	625.448.727	85,6	109,7

V letu 2023 je bilo izdanih 177.849 sklepov o davčni izvršbi, s katerimi je bil terjat dolg v znesku 507.964.145 €. Na podlagi izdanih sklepov je bilo izterjano 178.703.511 €.

Največ sklepov o izvršbi je bilo izdano na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah, in sicer 99.012 (55,7 % vseh). Sledijo sklepi o izvršbi na denarne prejemke, ki jih je bilo izdanih 68.323 (38,4 %). Izvršba na dolžnikove premoženje je bila začeta v 8.640 primerih (4,9 %). Manj sklepov pa je bilo izdanih na denarno terjatev dolžnika (1.869 oz. 1 % vseh) oziroma na vrednostne papirje (5).

Najučinkovitejše sredstvo izvršbe z vidika plačil je bila izvršba na denarna sredstva dolžnika pri bankah ali hranilnicah z 74,3 % deležem plačil, sledi izvršba na premoženje s 15,3 %, 7,5 % predstavlja izvršba na dolžnikove denarne prejemke in 2,9 % izvršba na dolžnikove denarne terjatve.

Preglednica 109: Sklepi o izvršbi glede na predmet izvršbe

Način izvršbe glede na predmet	2022			2023		
	Število	Znesek terjanega dolga po izdanih sklepih v evrih	Plačila po izdanih sklepih v evrih	Število	Znesek terjanega dolga po izdanih sklepih v evrih	Plačila po izdanih sklepih v evrih
Izvršba na denarna sredstva pri bankah oz. hranilnicah	95.517	203.390.132	118.420.293	99.012	212.285.708	132.711.594
Izvršba na denarne prejemke	59.235	69.632.796	12.842.775	68.323	61.883.349	13.474.435
Izvršba na premoženje	9.965	227.287.138	28.846.109	8.640	193.615.096	27.356.978
Izvršba na denarne terjatve	1.473	24.534.960	6.487.881	1.869	39.742.122	5.140.964
Izvršba na vrednostne papirje	7	82.250	14.344	5	437.870	19.540
Skupaj	166.197	524.927.276	166.611.402	177.849	507.964.145	178.703.511

Glavnino davčnega dolga, ki je bil v letu 2023 terjat s sklepi o izvršbi, predstavljajo obveznosti iz naslova prispevkov za socialno varnost (32,9 %) in davkov na dohodek in dobiček (32 %). Sledijo domači davki na blago in storitve (27,4 %), davki na premoženje (1,8 %) ter obveznosti iz naslova ostalih davkov (5,9 %).

Preglednica 110: Učinkovitost izvršbe po vrstah dajatev v letu 2023, v €

Vrsta obveznosti	Znesek terjanega dolga po izdanih sklepih	% v znesku dolga po izdanih sklepih	Plačila po izdanih sklepih	% plačil po sklepih
Prispevki za socialno varnost	166.876.411	32,9	73.588.605	41,2
Domači davki na blago in storitve	139.428.713	27,4	48.845.596	27,3
Davki na dohodek in dobiček	162.596.386	32,0	40.671.597	22,8
Davki na premoženje	9.208.087	1,8	5.109.010	2,9
Ostali davki	29.854.548	5,9	10.488.703	5,8
Skupaj	507.964.145		178.703.511	

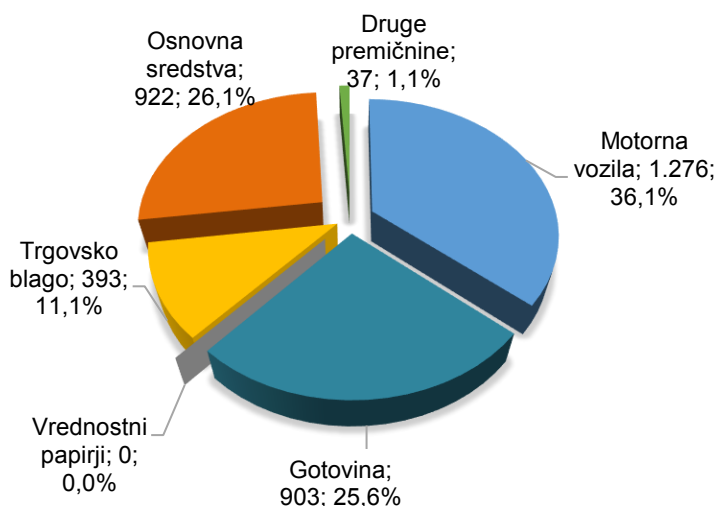
Največji delež izterjanih sredstev po sklepih o izvršbi predstavljajo plačila iz naslova prispevkov za socialno varnost (41,2 %), sledijo domači davki na blago in storitve (27,3 %), davki na dohodek in dobiček (22,8 %), davki na premoženje (2,9 %) in plačila iz naslova ostalih davkov (5,8 %).

Izvršba na dolžnikove premočnine

V letu 2023 je bilo v postopkih davčne izvršbe zarubljenih 3.531 premočnin, ocenjenih na 13.276.161 €. Največ je bilo rubežev motornih vozil, in sicer 1.276 (36,1 %) ter rubežev osnovnih sredstev, 922 (26,1 %). Gotovina je bila zarubljena v 903 (25,6 %) primerih, 393 (11,1 %) je bilo rubežev trgovskega blaga in 37 (1,1 %) rubežev drugih premočnin. Vrednostni papirji v letu 2023 niso bili zarubljeni.

Pri izvedbi rubežev gotovine se davčni organ poslužuje tudi podatkov o izdanih računih iz davčnih blagajn.

Slika 17: Število zarubljenih premočnin po vrstah zarubljenih predmetov v letu 2023

Po začetku postopka davčne izvršbe na premočnine je v izogib prisilne prodaje zarubljenih premočnin 18.314 dolžnikov poravnalo svoj dolg v znesku 27.281.045 €.

Zarubljeni predmeti, ocenjeni na 3.168.639 €, so bili v letu 2023 predmet prodaje na javnih dražbah, z zbiranjem ponudb in s sklenitvijo neposrednih pogodb ter na način, da je bilo dolžnikom dano pooblastilo, da zarubljene premočnine prodajo sami. Skupni izkupiček vseh izvedenih prodaj zarubljenih premočnin je znašal 877.851 €.

Za prodajo zarubljenega premoženja je bilo v letu 2023 izvedenih 207 javnih dražb. Od tega je bila večina, 199, spletnih javnih dražb (96 %) ter 8 »klasičnih« javnih dražb. Preko portala eDražbe Finančne uprave RS so se na spletnih javnih dražbah prodajale premočnine, katerih izklicna cena je znašala 957.466 €, uspešnih je bilo 93 dražb, izkupiček od prodaje pa je znašal 317.998 €. Na 8 »klasičnih« javnih dražbah so bile prodajane premočnine, katerih izklicna cena je znašala 309.543 €, od tega sta bili uspešni 2 dražbi, na katerih so bile premočnine prodane za kupnino 4.195 €.

V letu 2023 so bile za zarubljene predmete, ocenjene na 26.275 €, izvedeni tudi 3 postopki prodaje z zbiranjem ponudb, ki pa niso bili uspešni.

Zarubljene premočnine se lahko prodajo tudi z neposredno pogodbo. Sklenitev takšne pogodbe je dovoljena v primerih prodaje živali, hitro pokvarljivega blaga, premočnin, katerih hramba je povezana z velikimi stroški ter premočnin, za katere ni večjega povpraševanja. V letu 2023 so bile sklenjene 4 neposredne pogodbe, s katerimi so se prodajale premočnine, ocenjene na 66.847 €. Izkupiček navedenih prodaj je znašal 24.960 €.

V največ primerih (211) je zarubljene premočnine po pooblastilu prodajal dolžnik sam. To premoženje je bilo ocenjeno na 1.767.505 €. V 99 primerih je bila prodaja uspešna in iz tega naslova dosežena kupnina v višini 530.698 €.

Predlogi sodišču za izvršbo na dolžnikove nepremičnine na podlagi vknjižbe zastavne pravice

Če dolga ni mogoče izterjati z ukrepi davčne izvršbe po upravni poti (iz dolžnikovih denarnih prejemkov, denarnih sredstev, vrednostnih papirjev ali premočnin) se z izvršbo lahko poseže na dolžnikove nepremičnine ali na poslovni delež dolžnika v družbi. Ta postopek na predlog Finančne uprave RS oziroma Državnega odvjetništva RS vodi sodišče. Finančna uprava RS je preko državnega odvjetništva predlagala sodiščem vknjižbo zastavne pravice na dolžnikove nepremičnine, prav tako je podala tudi več predlogov za izvršbo na dolžnikove nepremičnine.

V 354 primerih je bil podan predlog za izvršbo na dolžnikovo nepremično premoženje, za dolg v znesku 14.972.577 €. S prodajo nepremičnin v okviru postopka sodne izvršbe je bilo poplačanega za 5.850.015 € dolga. Ob koncu leta 2023 je bil v izvršbi pri sodiščih dolg v višini 36.382.144 €.

Preglednica 111: Izvedene vknjižbe zastavne pravice, predlogi sodišču za izvršbo na dolžnikove nepremičnine in prejeta plačila od sodišč za prodaje nepremičnin dolžnikov

Vsebina postopka	2022		2023		Indeks 2023/2022	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Vknjižbe zastavne pravice na nepremičnine	1.656	26.920.565	1.388	22.820.948	83,8	84,8
Predlogi sodišču za izvršbo na nepremičnine	457	11.668.223	354	14.972.577	77,5	128,3
Plačila na podlagi prodaje nepremičnine	942	3.406.414	936	5.850.015	99,4	171,7

Predlaganje izbrisov poslovnih subjektov

Finančna uprava RS se poslužuje tudi zakonskih možnosti za izbris neaktivnih poslovnih subjektov, v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah za samostojne podjetnike posameznike in Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju za subjekte vpisa v sodni register.

V letu 2023 je bilo podanih 326 obvestil o obstoju razlogov za izbris. Od tega 69 za samostojne podjetnike in 257 za pravne osebe. Prav tako je Finančna uprava RS podala zoper pravne osebe 6 predlogov za prisilno likvidacijo v skladu z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju.

Preglednica 112: Predlogi za izbris in prisilno likvidacijo

Vsebina postopka	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število podanih obvestil o obstoju razlogov za izbris	320	326	101,9
Število podanih predlogov za prisilno likvidacijo	20	6	30,0

Predlogi za začetek stečajnih postopkov

V letu 2023 je Finančna uprava RS predlagala začetek stečajnih postopkov zoper 427 dolžnikov, ki so skupaj dolgovali 61.540.084 €.

Finančna uprava Republike Slovenije

Preglednica 113: Predlogi davčnega organa za uvedbo stečajnega postopka

Vsebina postopka	2022		2023		Indeks 2023/2022	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Predlogi za začetek stečajnega postopka	505	51.973.862	427	61.540.084	84,6	118,4

Medsebojna upravna pravna pomoč med državami članicami EU na področju davščin in mednarodna izterjava prispevkov

Ob upoštevanju pravil o medsebojni upravni pomoči med državami članicami EU je Finančna uprava RS v letu 2023 v tujino posredovala 1.003 zaprosil za izterjavo davčnih obveznosti v skupnem znesku 35.109.340 € in iz tega naslova prejela 1.370.158 € plačil.

Za zavarovanje plačila davčnih obveznosti je bilo posredovanih 7 zaprosil v skupni višini 4.947.541 €. Posredovanih je bilo tudi 288 zaprosil za podatke.

Preglednica 114: Posredovana zaprosila za izterjavo davčnih obveznosti na podlagi medsebojne upravne pomoči med članicami EU

Vsebina postopka*	2022		2023		Indeks 2023/2022	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Posredovana zaprosila za izterjavo davčnih obveznosti v EU	1.050	36.736.483	1.003	35.109.340	95,5	95,6
Prejeta plačila		2.870.605		1.370.158		47,7
Prejeta zaprosila za izterjavo davčnih obveznosti v EU	238	43.358.693	357	22.157.558	150,0	51,1
Prejeta plačila		774.062		1.769.608		228,6

*Med podatki so zajeta tudi zaprosila, ki se izterjujejo na podlagi sporazuma Slovenija – Norveška iz naslova davka od dohodka.

V letu 2023 je Finančna uprava RS prejela 357 zaprosil za izterjavo neporavnanih davčnih obveznosti, ki so nastale v drugih državah članicah EU, v višini 22.157.558 €. Z namenom izterjave je bilo izdano 211 opominov za dolg v višini 11.621.702.141 € ter 56 sklepov o izvršbi za dolg v višini 4.606.501 €. Na podlagi izvedenih ukrepov je bilo izterjanega 1.769.608 € dolga. Prejetih je bilo tudi 156 zaprosil za podatke in 4 zaprosila za vročitev akta, ki se nanaša na davščino oziroma njeno izterjavo. Za zavarovanje plačila davčnih obveznosti ni bilo prejetega zaprosila.

V povezavi z učinkovitostjo mednarodne izterjave velja pojasniti, da je po pravilih mednarodne upravne pomoči pred posredovanjem zaprosila za izterjavo v drugo državo članico EU potrebno izvesti vse postopke izterjave v državi prosilke. Zaprosila za izterjavo se tako lahko v zaprošeno državo posredujejo s časovnim zamikom, kar zmanjšuje učinkovitost izterjave v tej državi. Učinkovitost izterjave je odvisna tudi in predvsem od premoženjskega stanja dolžnika (ki pogosto nima premoženja, na katerega bi bilo mogoče poseči), nenazadnje pa k slabši učinkovitosti pripomorejo tudi različni pravni predpisi in organizacija izterjave v državah članicah EU. Poleg tega se zaradi zahtevnosti in dolgotrajnosti postopkov zaprosila pogosto izvršujejo več let, s čimer so učinki izterjave razporejeni na večletno obdobje.

Glede na daljše obdobje izvrševanje posameznih zaprosil je Finančna uprava RS v letu 2023 poleg novo prejetih zaprosil obravnavala tudi 5.861 **poizvedb oz. poročil**, vezanih na izvrševanje prejetih in poslanih zaprosil iz preteklih let.

Finančna uprava RS je na podlagi Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti in Izvedbene Uredbe (ES) št. 987/2009 nosilec socialne varnosti v Sloveniji v letu 2023 posredovala 937 predlogov za izterjavo prispevkov za socialno varnost v skupni višini 6.812.632 € ter prejela plačila v višini 422.627 €.

Preglednica 115: Predlogi za izterjavo prispevkov, ki jih je FURS posredoval nosilec socialne varnosti

Nosilec socialne varnosti	Število predlogov/ prejeta plačila	2022		2023		Indeks 2023/2022	
		Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
ZPIZ	Posredovani predlogi	650	6.062.120	509	4.478.638	78,3	73,9
	Prejeta plačila	/	92.933	/	291.681	/	/
ZZZS	Posredovani predlogi	556	3.180.147	428	2.333.994	77,0	73,4
	Prejeta plačila	/	72.511	/	130.946	/	180,6
MDDSZ	Posredovani predlogi	0	0	0	0	/	/
	Prejeta plačila	0	0	0	0	/	/
Skupaj	Skupaj poslanih predlogov	1.206	9.242.267	937	6.812.632	77,7	73,7
	Skupaj prejetih plačil	/	165.444	/	422.627	/	255,5

Na podlagi predlogov davčnega organa (ki so bili posredovani v letu 2023 in preteklih letih) so nosilci socialne varnosti v Sloveniji v letu 2023 v druge države članice EU posredovali 784 predlogov za izterjavo prispevkov v skupni višini 5.128.347 €.

Preglednica 116: Zaposila za izterjavo prispevkov, ki so jih nosilci socialne varnosti posredovali v druge države članice EU

Nosilec socialne varnosti	2022		2023		Indeks 2023/2022	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
ZPIZ	524	3.874.367	386	2.863.527	73,7	73,9
ZZZS	414	2.435.462	398	2.264.820	96,1	93,0
MDDSZ	0	0	0	0	/	/
Skupaj poslanih predlogov	938	6.309.829	784	5.128.347	83,6	81,3

S strani nosilcev socialne varnosti v Sloveniji je Finančna uprava RS prejela 139 zahtevkov za izterjavo prispevkov za druge države članice EU v skupni višini 751.814 €. Na podlagi izvedenih ukrepov je bilo izterjanega za 80.852 € dolga.

Preglednica 117: Prejeta zaprosila za izterjavo prispevkov, ki so jih nosilci socialne varnosti posredovali FURS

Nosilec socialne varnosti	Število predlogov/ prejeta plačila	2022		2023		Indeks 2023/2022	
		Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
ZPIZ	Prejeta zaprosila	3	53.927	4	105.245	133,3	195,2
	Prejeta plačila	/	1.708	/	1.469	/	86,0
ZZZS	Prejeta zaprosila	105	371.404	122	614.883	116,2	165,6
	Prejeta plačila	/	98.461	/	78.328	/	79,6
MDDSZ	Prejeta zaprosila	1	419	13	31.686	1.300,0	7.562,3
	Prejeta plačila	/	291	/	1.055	/	362,5
Skupaj	Skupaj prejetih zaprosil	109	425.750	139	751.814	127,5	176,6
	Skupaj prejetih plačil	/	100.460	/	80.852	/	80,5

Izterjava nedavčnih obveznosti za druge predlagatelje

Finančna uprava RS je pristojna tudi za izvajanje nalog izterjave nedavčnih obveznosti za druge predlagatelje (terjatve iz naslova prekrškov, denarne kazni, terjatve iz naslova upravnih in sodnih taks, različne upravne obveznosti, ki se izterjujejo po pravilih Zakona o splošnem upravnem postopku, ipd).

V letu 2023 so predlagatelji vložili 173.165 novih predlogov za izterjavo nedavčnih obveznosti za skupaj 79.129.844 €. Število vloženih predlogov se je v primerjavi z letom 2022 povečalo za 2.095 predlogov oziroma 1,2 %, znesek terjatev po vloženih predlogih pa za 22.635.006 € oziroma za 40,1 %. Znatno povečanje zneska prejetih terjatev v izterjavo je predvsem posledica prejetega predloga v višini 25 mio €. Rešenih je bilo 182.223 zadev v višini 63.333.508 €.

Največji predlagatelji izvršb so bile občine in medobčinski inšpektorati s 44.746 predlogi, sledi Policija s 43.197 predlogi in direktije z 32.004 vloženimi predlogi za izvršbo.

V letu 2023 so v pristojnost Finančne uprave RS prešle v izterjavo spodaj navedene terjatve:

- periodični denarni zneski po 299. členu Zakona o bančništvu (ZBan-3),
- denarna kazen izrečena po Energetskem zakonu (407. člen EZ-1);
- neobrestovana pristojbina za veterinarski pregled po Uredbi o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št.129/20),
- neobrestovana pristojbina za zdravstveno varstvo rastlin po Uredbi o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št.129/20),
- neobrestovana pristojbina za živila neživalskega izvora po Uredbi o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št.129/20),
- vračilo pomoči izplačane na podlagi Zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize (ZPGOPEK).

Hkrati je bilo v sistem sodelovanja v postopkih davčne izvršbe za izterjavo nedavčnih obveznosti po že obstoječih pravnih podlagah vključeno 10 novih predlagateljev:

- Banka Slovenije
- Občina Grad
- Občina Rogašovci
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo
- Inšpektorat Republike Slovenije za naravne vire in prostor
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in energijo
- Tržni inšpektorat
- Geodetska uprava Republike Slovenije in
- Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje investicij, podjetništva in internacionalizacije (SPIRIT).

Preglednica 118: Predlagatelji izvršbe, število zadev in znesek, prejet v izvršbo, v €

Predlagatelj	2022		2023		Indeks 2023/2022	
	Število zadev	Znesek	Število zadev	Znesek	Število	Znesek
Agencije in zavodi Republike Slovenije	2.639	857.643	2.566	581.084	97,2	67,8
Centri za socialno delo	408	604.813	315	649.061	77,2	107,3
Direkcije	28.831	895.613	32.004	983.122	111,0	109,8
Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d.d.	731	596.730	1.353	780.930	185,1	130,9
Državno odvetništvo	3	578	2	163	66,7	28,2
FURS, vračilo pomoči	2.202	12.266.908	2.181	10.225.451	99,0	83,4
Inšpektorati RS	5.436	5.275.844	4.092	6.547.586	75,3	124,1
Javni skladi Republike Slovenije	899	1.266.016	1.168	1.468.815	129,9	116,0
Ministrstva, uprave, uradi RS	882	617.131	713	546.349	80,8	88,5
Občine in medobčinski inšpektorati	41.025	3.030.528	44.746	3.233.319	109,1	106,7
Obrtna zbornica Slovenije	31	20.242	17	17.880	54,8	88,3
Ostali	98	31.372	118	168.941	120,4	538,5
Policija	44.610	12.756.329	43.197	11.720.614	96,8	91,9
Sodišča	26.097	12.685.560	24.045	35.353.855	92,1	278,7
Upravne enote	2.938	1.053.417	2.955	1.058.150	100,6	100,4
Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje	678	2.006.880	799	3.309.163	117,8	164,9
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije	731	467.639	958	620.984	131,1	132,8
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije	12.831	2.061.596	11.936	1.864.377	93,0	90,4
Skupaj	171.070	56.494.838	173.165	79.129.844	101,2	140,1

S ciljem izterjave nedavčnih obveznosti je bilo v letu 2023 dolžnikom poslanih 168.085 opominov za dolg v skupnem znesku 71.281.150 € ter 21.932 pozivov za dolg v višini 18.184.796 €. Poleg tega je bilo izdano 131.626 sklepov o izvršbi, s katerimi je bila začeta izvršba za dolg v višini 127.458.292 €.

V primerjavi s preteklim letom je bilo terjane za 75.732.584 € več dolga, kar je predvsem posledica prejetega predloga za izterjavo terjatve v višini kar 25 mio €. Z izvedenimi ukrepi je bilo v letu 2023 izterjano za 33.090.205 € nedavčnih obveznosti, kar je za 11.466.856 € (16,2 %) manj kot v letu 2022. Slabšo realizacijo je mogoče pripisati dejstvu, da je bilo v letu 2023 večje število predlogov za izterjavo prejeto šele v drugi polovici leta in je posledično več poplačil oziroma učinke izterjave v teh zadevah mogoče pričakovati v letu 2024.

Po sklepih je bilo v povprečju poplačanega 14,3 % dolga. Največji delež izterjanih sredstev predstavljajo plačila po sklepih o izvršbi, ki imajo 55 % delež vseh plačil. Plačila na podlagi pisnih opominov in pozivov imajo skupaj 45 % delež vseh plačil.

Preglednica 119: Ukrepi izterjave nedavčnih obveznosti za druge predlagatelje

Ukrepi	2022		2023		Indeks 2023/2022	
	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek v evrih	Število	Znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe						
Poslani opomini	167.941	44.061.348	168.085	71.281.150	100,1	161,8
Plačila na podlagi opominov	81.272	23.515.035	71.297	14.196.257	87,7	60,4
Pozivi za plačilo in predložitev seznama premoženja						
Izdani pozivi za plačilo in predložitev seznama premoženja	22.458	32.495.930	21.932	18.184.796	97,7	56,0
Plačila na podlagi pozivov	4.896	590.669	5.443	687.165	111,2	116,3
Sklepi o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	139.747	64.634.376	131.626	127.458.292	94,2	197,2
Plačila na podlagi sklepov	121.738	20.451.357	115.114	18.206.783	94,6	89,0
Terjani dolg po opominih in sklepih SKUPAJ	330.146	141.191.654	321.643	216.924.238	97,4	153,6
Realizacija po opominih in sklepih SKUPAJ	207.906	44.557.061	191.854	33.090.205	92,3	74,3

Med izdanimi sklepi o izvršbi tudi v primeru izterjave nedavčnih obveznosti prevladujejo sklepi o izvršbi na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah. Navedenih sklepov je bilo v letu 2023 izdanih 109.361 (83,1 % vseh). Sledijo sklepi o izvršbi na denarne prejeme 19.141 (14,5 %). Izvršba na dolžnikove premoženje je bila začeta v 2.646 primerih (2 %), izvršba na denarne terjatve dolžnikov pa v 478 (0,4%) primerih.

Najučinkovitejše sredstvo izvršbe z vidika plačil je bila izvršba na denarna sredstva dolžnika pri bankah ali hranilnicah z 79,2 % deležem vseh plačil.

Na področju izterjave nedavčnih terjatve so se konec leta 2023 začele izvajati tudi aktivnosti, povezane z izvrševanjem Zakona o ureditvi nekaterih vprašanj v zvezi z določenimi prekrški, storjenimi v času veljavnosti ukrepov

zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19 (ZUVPNB)³², ki je začel veljati 26. 11. 2023. V skladu z določbami tega zakona je Finančna uprava RS kot pristojni organ za izterjavo po prejemu podatkov pristojnih prekrškovnih organov dolžna ustaviti vse postopke izvrševanja prekrškovnih terjatev, ki so še v teku in se nanašajo na prekrške iz tega zakona, prekrškovnim organom pa posredovati podatke o izterjanih zneskih iz tega naslova. Več o izvajanju zakona je opredeljeno v 19. poglavju »Izvajanje ukrepov povezanih z epidemijo SARS–COVID-19 in odpravljanjem njenih posledic«.

Nadomestni zapor

Nadomestni zapor predstavlja posebno obliko izvršitve globe in se lahko uporabi, če ene ali več neplačanih glob ni bilo mogoče prisilno izterjati in so izpolnjeni pogoji, določeni v Zakonu o prekrških - ZP-1. Ta institut se uporablja le za globe, ki so bile izrečene za prekrške, storjene po 6. 11. 2016.

V letu 2023 je bilo sodiščem poslanih 668 obvestil o izpolnjenosti pogojev za nadomestni zapor za primer neplačila glob. S strani sodišč je Finančna uprava RS prejela 255 obvestil o uvedbi postopka za odreditev nadomestnega zapora. Prejeta obvestila se nanašajo tudi na zadeve iz preteklih let.

Preglednica 120: Poslana obvestila za nadomestni zapor ter prejeta obvestila o določitvi nadomestnega zapora

Vsebina postopka	2022	2023	Indeks 2023/2022
	Število	Število	Število
Poslana obvestila sodiščem za nadomestni zapor	477	668	140,0
Prejeta obvestila o določitvi nadomestnega zapora	191	255	133,5

Ravnanje z blagom v Finančni upravi RS

Poleg premičnin oziroma blaga, ki je bilo zarubljeno v postopkih davčne izvršbe, Finančna uprava RS izvaja tudi naloge ravnanja z blagom iz različnih postopkov, ki jih izvede bodisi Finančna uprava RS (carinski, trošarinski, prekrškovni postopek, finančna preiskava idr.), ali jih izvedejo drugi državni organi (Policija, sodišča), ki nato blago predajo v nadaljnje ravnanje Finančne uprave RS.

Naloge ravnanja z blagom, ki zajemajo hrambo, prodajo, brezplačen odstop namesto prodaje ali uničenje blaga, izvajajo t.i. kompetenčni centri za ravnanje z blagom. V letu 2023 je bilo prevzeto v hrambo skupaj 19.975 premičnin, za katere je bilo izvedenih 327 prodaj ter 277 uničenj. S prodajami je bilo prejeto skupno 451.063 € kupnine, ki je izkupiček državnega proračuna, saj gre za blago, ki je prešlo v last RS.

Blago se večinoma prodaja na spletnih javnih dražbah, izjema so le prodaje najdenega blaga, ki se praviloma prodaja na »klasičnih javnih dražbah. V letu 2023 je bilo izvedenih 317 spletnih javnih dražb, na katerih so se prodajale premičnine, katerih izklicna cena je znašala 489.459 €. Uspešnih je bilo 246 teh dražb ter iz tega naslova prejeto skupaj 321.102 € kupnine.

Z ostalimi načini prodaje je bila prejeta kupnina v višini 129.961 €.

³² Uradni list RS, št. 109/2023

V letu 2023 je Finančna uprava RS uspešno zaključila postopek prodaje premožnega premoženja – plovila, ki se je nahajalo v tujini. Plovilo je bilo odvzeto v korist Republike Slovenije na podlagi Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (ZOPNI)³³ ter v letu 2022 predano v upravljanje Finančni upravi RS. Plovilo se je nahajalo v Republiki Italiji. Ker predhodni lastnik ni poravnal stroškov priveza v marini v Italiji, je bil v teku sodni postopek za izterjavo teh stroškov, v katerem je bilo plovilo zaseženo s strani italijanskega sodišča. Finančna uprava RS je v navedenem sporu dosegla izvensodno poravnavo in v maju 2023 prevzela plovilo v upravljanje ter zagotovila njegovo hrambo (privez v marini) in zavarovanje. V postopku prodaje je bilo plovilo prodano za kupnino 155.000 €. S kupnino so bili poravnani stroški upravljanja Finančne uprave RS, preostanek pa je bil nakazan v proračun Republike Slovenije.

Najzahtevnejši ukrepi uveljavljanja davčnega dolga

Finančna uprava RS dolžnike, od katerih dolga ni bilo mogoče izterjati v postopku davčne izvršbe, obstaja pa indic razpolaganja s premoženjem zaradi izogibanja plačila davčnega dolga, obravnava v posebnih postopkih. Poleg ukrepov, ki so predvideni v davčni zakonodaji (npr. institut poročstva po 148. členu ZDavP-2), v ta okvir sodijo tudi drugi zahtevnejši ukrepi oziroma instituti, predvideni v ZFPPIPP, OZ, ZGD-1 in DZ (npr. uveljavljanje odškodninske odgovornosti posloводства v okviru stečaja nad dolžnikom ali po izbrisu, izpodbijanje dolžnikovih pravnih dejanj, spregled pravne osebnosti, določitev deleža na skupnem premoženju zakoncev, itd). Gre za institute, ki so namenjeni uveljavljanju davčnega dolga v primerih, ko z rednimi ukrepi izterjave ni mogoče pričakovati uspeha in torej predstavljajo nadgradnjo postopka izterjave.

V spodnji tabeli so prikazani bistveni instituti, ki jih Finančna uprava RS uporabi ob zaznavi zlorabe s strani davčnih dolžnikov. Prikazani podatki kažejo, da se je v letu 2023 število vseh začelih postopkov z uporabo posebnih institutov v primerjavi z letom 2022 zmanjšalo za 4 (8,2 %) postopke, znesek izterjanega dolga pa za 142.712 € (12,3 %). Navedeno je predvsem posledica spremenjenih procesnih pravil, ki zahtevajo dodatno varstvo pravic strank v postopkih na podlagi poročstva.

³³ Uradni list RS, št. 91/2011, 25/2014 in 53/2018 – odl. US

Preglednica 121: Uporaba posebnih institutov zoper davčne dolžnike

	Institut	Podlaga	2022				2023			
			1	2	3	4	1	2	3	4
1	Izvršba na podlagi poročstva	148/1 čl. ZDavP-2	24	11	11	1.063.328	23	8	3	290.683
2	Uveljavljanje odškodninske odgovornosti članov posloводства in nadzornega sveta družbe v stečajnem postopku	42. čl. ZFPPIPP	3	2	0	7.035	1	0	1	50.000
3	Uveljavljanje odškodninske odgovornosti članov posloводства ali organa izbrisane pravne osebe	442. čl. v povezavi z 42. čl. ZFPPIPP	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Vložitev izpodbojne tožbe	255. čl. OZ v povezavi z 148/5 ZDavP-2 in 269. čl. ZFPPIPP	6	2	1	44.422	6	3	0	638.557
5	Spreglede pravne osebnosti	8. čl. ZGD-1	1	1	0	0	0	0	0	0
6	Ugotovitev in določitev deleža na skupnem premoženju zakoncev oz. solidarna odgovornost zakonca	56. in 57. čl. ZZZDR oz. 82., 83. in 84. člen DZ	15	2	1	49.770	15	6	3	43.019
Skupaj			49	18	13	1.164.555	45	17	7	1.022.259

Legenda k preglednici:

- podatki so prikazani glede na dogodek v posameznem obdobju – uspeh ali neuspeh posameznega ukrepa se običajno pokaže šele v prihodnjem obdobju;

(1) število izvedenih ukrepov v poročevalskem obdobju (npr. število izdanih sklepov o izvršbi na podlagi poročstva, število vloženih predlogov za vložitev tožbe na državno pravobranilstvo),

(2) število uspešno rešenih zadev v poročevalskem obdobju (rešeno uspešno; t.j. zadev, v katerih se je upravni ali pravdni postopek pravnomočno zaključil v korist Finančne uprave RS),

(3) število neuspešno rešenih zadev v poročevalskem obdobju (rešeno neuspešno; t.j. zadev, v katerih je bil upravni/ pravdni postopek za Finančno upravo RS kot upnika pravnomočno zaključen neuspešno; npr. sklep o izvršbi na podlagi poročstva je bil odpravljen, tožbeni zahtevek zavrnjen,

(4) znesek izterjanega dolga, v €.

Finančna uprava Republike Slovenije

14 PRAVNA SREDSTVA

Finančna uprava RS na letni ravni izda cca. 3.308.159 upravnih aktov^[1], zoper katere imajo stranke pravico vlagati pritožbe. Glede na število prejetih pritožb na letni ravni, ki znaša cca. 15.987 ^[2], je delež prejetih pritožb v rešenih upravnih zadevah cca. 0,5 %.

V letu 2023 je bilo prejetih 15.987 pritožb. V primerjavi z letom 2022, ko je bilo prejetih 18.313 pritožb, se je število prejetih pritožb znižalo za 12,7 %.

Največ pritožb je prejetih s področja davkov na nepremičnine (10.168 oz. 63,6 % vseh prejetih pritožb), od teh je največje število prejetih v zadevah odmere NUSZ. Na drugem mestu so prejete pritožbe v zadevah odmere dohodnine, in sicer je bilo v letu 2023 iz tega naslova prejetih 2.906 pritožb, kar predstavlja 18,2 % vseh pritožb v tem obdobju. Na tretjem mestu pa so pritožbe v zadevah davčne izvršbe, in sicer je bilo prejetih 1.340 pritožb, kar predstavlja 8,4 % vseh pritožb v tem obdobju.

Število prejetih pritožb na teh področjih je predvsem posledica velikega števila izdanih upravnih aktov, zoper katere imajo davčni zavezanci pravico vlagati pritožbe. V okviru davka na nepremičnine večino predstavljajo zadeve NUSZ zaradi problematike netočnih pridobljenih podatkov s strani občine, v manjšem delu pa zadeve davka od premoženja. Velja pa opozoriti, da se je število vloženih pritožb na tem področju znižalo glede na enako obdobje leta 2022.

Na področju dohodnine je število pritožb izrazito zmanjšano glede na enako obdobje v lanskem letu, saj je bilo v enakem obdobju v lanskem letu povečano število pritožb iz naslova odmere obveznosti iz kmetijstva za leto 2021 zaradi ugotovljene napake GURS pri izračunu višine katastrskega dohodka za določena gozdna zemljišča, ki je osnova za odmero dohodnine od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in odmere pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest ter dodatno zaradi spremembe osnove za odmero pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest (za davčno leto 2020 je po interventni zakonodaji PKP7 veljala znižana davčna osnova v višini 50 % katastrskega dohodka gozdnih zemljišč, za davčno leto 2021 pa je bila davčna osnova določena v višini 100 % katastrskega dohodka pripisanega gozdnim zemljiščem). Večina pritožbenih postopkov iz tega naslova je bila zaključena v letu 2022, manjši delež le teh pa se je reševal še v letu 2023. Pri odmeri obveznosti iz kmetijstva za leto 2022 pa ni bilo ugotovljenih tovrstnih sistemskih napak.

Pritožbe so vložene predvsem na področju (letne) odmere dohodnine, pa tudi na področju ugotavljanja rezidentskega statusa in naknadnega uveljavljanja davka, plačanega v tujini.

Tudi na področju davčne izvršbe je bilo v poročevalnem obdobju vloženih manj pritožb kot v enakem obdobju leta 2022 (beležimo 4,3 % zmanjšanje). Delež vloženih pravnih sredstev glede na veliko število izdanih upravnih aktov v postopkih davčne izvršbe tako ostaja konstantno nizek (relativno se je še nekoliko znižal, in sicer na 0,4 %).

^[1] Vir: Poročila o delu pri odločanju v upravnih zadevah na prvi stopnji (obrazec 1A; vrstice 15, 22 in 33) in Poročila o delu organov na prvi stopnji pri uporabi izrednih pravnih sredstev v upravnem postopku (obrazec 3, vrstica 15) za l. 2023 in 2022. Podatek o izdanih upravnih aktih ne vključuje izdanih informativnih izračunov dohodnine, saj zoper le-te pritožba ni dovoljena (vloži se ugovor).

^[2] Poročila o delu v zvezi s pritožbami v upravnih zadevah na prvi stopnji (PR1) za l. 2023 in 2022.

Preglednica 122: Obravnavanje pritožb na prvi stopnji

		2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
1	Število nerešenih ali neodstopljenih pritožb, prenesenih iz preteklega obdobja ³⁴	4.052 ³⁵	3.591	2.789	2.053	1.958	95,4
2	Število prejetih pritožb	20.886	19.190	17.944	18.313	15.987	87,3
	Skupno število pritožb (1+2)	24.938	22.781	20.733	20.366	17.945	88,1
3	Zavržene pritožbe in ustavljeni postopki	2.955	3.070	2.695	2.661	2.155	81,0
4	Odstopljene pritožbe organu druge stopnje	5.027	5.479	4.841	4.406	3.491	79,2
5	Upravni akti nadomeščeni, odpravljeni	13.320	11.318	10.972	11.149	10.013	89,8
6	Število nerešenih ali neodstopljenih pritožb ob koncu poročevalnega obdobja	3.636	2.914	2.225	2.150	2.286	106,3

V letu 2023 je Finančna uprava RS od skupno 17.945 pritožb obravnavala³⁶ 15.659 pritožb (87,3 %), od tega je bilo v lastni pristojnosti drugače rešenih in z novo odločbo nadomeščenih 10.013 izpodbijanih odločb, kar sicer predstavlja velik delež glede na vse obravnavane pritožbe (63,9 %, v enakem obdobju preteklega leta 54,7 %), vendar jih je od tega največ iz naslova NUSZ. Ob koncu leta 2023 je ostalo nerešenih ali neodstopljenih 2.286 pritožb, to je za 136 oziroma za 6,3 % več kakor ob koncu leta 2022.

³⁴ Prenos nerešenih oz. neodstopljenih pritožb se ne ujema z nerešenimi ali neodstopljenimi pritožbami konec leta, kot izhaja iz poročila za preteklo leto.

³⁵ Kot pojasnjeno zgoraj, se prenos nerešenih oz. neodstopljenih pritožb ne ujema z nerešenimi ali neodstopljenimi pritožbami konec leta 2018 iz poročila za leto 2018.

³⁶ Gre za pritožbe, ki so bile bodisi rešene v lastni pristojnosti bodisi odstopljene organu druge stopnje.

Preglednica 123 Prejete zadeve od organa druge stopnje glede na vrsto odločitve

		2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
1	Število vseh prejetih zadev od organa druge stopnje oz. sodišč (2+3+4)	5.595	5.468	4.816	5.164	4.295	83,2
2	Pritožbe zavrnjene, zavržene, postopek ustavljen	4.520	4.197	3.736	3.935	3.275	83,2
3	Upravni akt spremenjen, odpravljen	200	239	192	330	293	88,8
4	Zadeve, vrnjene v ponovni postopek	875	1.032	888	899	727	80,8

S strani organov druge stopnje in sodišč je Finančna uprava RS v letu 2023 prejela 4.295 zadev (v enakem obdobju preteklega leta 5.164). Od tega znaša delež ugodno rešenih pritožb za Finančno upravo RS 76,3 %³⁷ (v enakem obdobju preteklega leta 76,2%), v preostalem delu so bili upravni akti spremenjeni oz. odpravljeni (6,8 % v enakem obdobju preteklega leta 6,4 %) ali so bile zadeve vrnjene v ponovni postopek (16,9 %, v enakem obdobju preteklega leta 17,4 %). Največje število spremenjenih ali odpravljenih upravnih aktov je na področju dohodnine, davka na nepremičnine in davčne izvršbe.

Na področju dohodnine je še vedno razlog na področju odmere obveznosti iz kmetijstva za leto 2021, kjer so se določenim zavezancem izdale napačne odmerne odločbe zaradi uporabe/upoštevanja nepravilnih vhodnih podatkov o višini katastrskega dohodka za določena gozdna zemljišča, posredovanih s strani GURS. Ne glede na to, da so se napačne odločbe sanirale z izdajo novih odmernih odločb v mesecu juniju 2022, so določeni zavezanci kljub temu vložili pritožbe zoper prvotno (napačno) izdane odločbe, ki pa so bile v pretežni meri odstopljene v reševanje II. stopnji in na podlagi katerih je instančni organ prvotne (napačne) odločbe odpravil.

Na področju davka na nepremičnine pa je razlog predvsem neusklajenost podatkov za obračun na strani občin. Odprave izpodbijanih aktov v postopkih davčne izvršbe pa so predvsem posledica neizkazane pravilne vročitve ali celo neobstoja (zaradi odprave) aktov, ki predstavljajo izvršilni naslov, kar velja tako na področju izterjave davčnih kot tudi nedavčnih terjatev.

Preglednica 124: Izredna pravna sredstva

		2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
1	Število nerešenih in prenesenih izrednih pravnih sredstev iz preteklega poročevalnega obdobja	6.532	6.718	7.030	7.295	5.421	74,3
2	Število izrednih pravnih sredstev, začeti v poročevalnem obdobju	9.102	8.250	8.434	6.952	8.021	115,4
3	Število vseh izrednih pravnih sredstev v poročevalnem obdobju (1 + 2)	15.634	14.968	15.464	14.247	13.442	94,4
4	Število odpravljenih, razveljavljenih in spremenjenih upravnih aktov	8.284	6.602	7.570	8.386	6.759	80,6
5	Število upravnih aktov, ki ostanejo v veljavi	529	302	396	399	325	81,5
6	Število rešenih izrednih pravnih sredstev v poročevalnem obdobju (4 + 5)	8.813	6.904	7.778	8.489	7.084	83,5

³⁷ Gre za delež pritožb, ki so bile s strani organa druge stopnje zavrnjene, zavržene ali je bil postopek ustavljen, in sicer glede na skupno število vseh prejetih zadev iz druge stopnje.

Finančna uprava RS je v letu 2023 začela 8.021 postopkov izrednih pravnih sredstev (za 15,4 % več kakor v letu 2022). Od tega se večina vseh začetih postopkov nanaša na obnove postopkov odmere dohodnine.

Rešenih je bilo 7.084 zadev, kar je za 16,6 % manj kakor v letu 2022. Od tega je bilo odpravljenih, razveljavljenih ali spremenjenih 6.759 upravnih aktov (za 19,4 % manj kakor v letu 2021). Pri tem se večina zadev nanaša na odpravo odločb v obnovah postopkov letne odmere dohodnine pri delojemalcih, ki so posledica ugotovljenih nepravilnosti pri izplačevanju dohodkov iz delovnega razmerja v inšpekcijskih postopkih pri delodajalcih ter prejetih podatkov o doseženih dohodkih rezidentov RS v tujini iz mednarodne izmenjave podatkov AEOI DAC1 (Direktive Sveta 2011/16/EU).

Pri številu rešenih oz. nerešenih izrednih pravnih sredstev je treba upoštevati tudi dejstvo, da je v teh primerih ugotovitveni postopek vsebinsko zahteven in dolgotrajen ter da se obnove letne odmere dohodnine izvajajo v večjih paketih, t. i. tranšah.

5 MEDNARODNA IZMENJAVA INFORMACIJ IN MEDNARODNO SODELOVANJE

Potreba držav po medsebojnem upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja v obdobju globalizacije hitro narašča zlasti, ker povečevanje čezmejnih transakcij spodbuja davčne goljufije in davčne utaje. Z usklajeno davčno politiko se povečuje gotovost za davčne zavezanke ter naložbe in konkurenca, zato se povečuje tudi potreba držav po medsebojnem upravnem sodelovanju na področju obdavčenja. Finančna uprava RS informacije s področja obdavčenja s pristojnimi organi drugih držav izmenjuje po različnih pravnih podlagah, ki so se v zadnjih letih večkrat spremenile z namenom, da se poveča uspešnost in učinkovitost mednarodnega upravnega sodelovanja. S spremembami so bile uvedene predvsem obveznosti poročanja s strani različnih poročevalcev, nato pa obveznost poročanja drugih državam, ki se nanaša na finančne račune, vnaprejšnja davčna stališča s čezmejnimi učinkom in vnaprejšnje cenovne sporazume, poročila po posameznih državah ter čezmejne aranžmaje, o katerih se poroča. S temi spremembami se je razširil obseg avtomatične izmenjave podatkov. Davčni organi imajo tako na voljo širši nabor orodij za odkrivanje in odpravo davčnih goljufij, davčnih utaj in izogibanja davkom.

Podobne goljufije in utaje se dogajajo tudi na carinskem področju, še posebej pri zniževanju carinske vrednosti uvoznega blaga ali na področju izogibanja plačevanju protidampinskih dajatev. Uspešen boj proti goljufijam na podlagi carinskega mednarodnega sodelovanja pomeni večjo blaginjo prebivalcev EU, zaščito gospodarstva in delovnih mest.

Tudi v letu 2023 so se izvajale aktivnosti v zvezi z uporabo prejetih podatkov iz tujine, med drugim v postopkih kontrole pravilne in pravočasne napovedi tujih dohodkov in izvedbi medsebojne upravne pomoči med državami članicami EU pri izterjavi davčnih obveznosti.

Na področju posrednih davkov v letu 2023 posebej izpostavljamo aktivnosti usmerjene v izmenjavo podatkov preko orodij za izmenjavo in analizo podatkov, ki jih je EU razvila na podlagi sprememb Uredbe Sveta (EU) 904/2010, in sicer TNA, izmenjavo podatkov o registraciji vozil (Eucaris VAT), predvsem pa je bilo tako na nacionalnem kot na mednarodnem področju veliko aktivnosti usmerjenih v implementacijo osrednjega elektronskega sistema za informacije o plačilih (CESOP) za ponudnike plačilnih storitev, ki se bo pričela uporabljati v 2024.

Na področju neposrednih davkov so bile aktivnosti usmerjene v priprave na novo izmenjavo, ki bo zadevala operaterje digitalnih platform, ki bodo dolžni poročati informacije o poslovni dejavnosti prodajalcev, ki poslujejo preko digitalnih platform.

Mednarodna izmenjava informacij s carinskega in trošarinskega področja

Izmenjava informacij s carinskega področja poteka znotraj držav članic EU na podlagi Uredbe Sveta št. 515/97, z dne 13. 3. 1997, o medsebojni pomoči med upravnimi organi držav članic in o sodelovanju med njimi in Komisijo zaradi zagotavljanja pravilnega izvajanja carinske in kmetijske zakonodaje, Konvencije o medsebojni pomoči in sodelovanju med carinskimi upravami, sestavljene na podlagi člena K. 3 Pogodbe o EU (konvencija Neapelj II) ter Uredbe Sveta (EU) št. 389/2012 z dne 2. maja 2012, o upravnem sodelovanju na področju trošarin. Upravno sodelovanje na carinskem področju s tretjimi državami temelji na dvostranskih sporazumih in protokolih, sklenjenih med EU in tretjo državo ali Slovenijo in tretjo državo.

Preglednica 125: Izmenjava carinskih informacij 2022 - 2023

	Število prejetih zaposil			Število poslanih zaposil			Skupaj		
	2022	2023	Indeks	2022	2023	Indeks	2022	2023	Indeks
Uredba Sveta št. 515/97	25	19	76	2	8	400	27	27	100
Konvencija Neapelj II	21	29	138	7	6	85	28	35	125
Švedska iniciativa	-	1	200	-	-	-	-	1	200
Uredba Sveta št. 389/2012	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tretje države	30	29	97	7	25	357	37	54	146
Skupaj	76	78		16	39		92	117	

V letu 2023 je bilo skupno izmenjanih 117 carinskih zapisov, kar je več kakor 20 % povečanje v primerjavi z letom 2022, pri čemer je število prejetih zapisov skoraj enako, število poslanih zapisov pa se je povečalo za več kakor 100 % glede na predhodno leto. Povečanje zapisov gre večinoma na račun poslanih zapisov v tretje države, zaradi večjega števila nadzorov na področju prepovedi in omejitev.

Carinski sistem EU za obvladovanje tveganj

Izmenjava in shranjevanje informacij, ki se nanašajo na komunikacijo med carinskimi organi držav članic ter carinskimi organi držav članic in Evropsko komisijo glede kakršnih koli informacij o carinskih tveganjih poteka na podlagi Uredbe (EU) št. 952/2013 preko carinskega sistema EU za obvladovanje tveganja (CRMS2). Sistem se uporablja tudi za obveščanje med carinskimi organi držav članic ter carinskimi organi držav članic in Evropsko komisijo pri izvajanju skupnih meril in standardov tveganja, skupnih prednostnih kontrolnih območij, obvladovanju carinskih kriz, izmenjavi informacij o tveganju in rezultatov analize tveganja ter rezultatov carinskih kontrol. Vse informacije se izmenjujejo elektronsko. Sistem omogoča carinsko intervencijo po vsej EU za visoka tveganja tako na zunanji meji EU, kot v notranjosti in je kot tak del okvira za obvladovanje carinskih tveganj. Hitra izmenjava informacij omogoča enotnejšo in selektivnejšo obravnavo blaga znotraj EU, ki je predmet posameznih kontrol, in s tem hitrejši pretok zakonitega blaga v EU.

Preglednica 126: Število izmenjanih tveganih informacij (RIF) preko sistema CRMS/CRMS2 po področjih tveganja

Področje tveganja	Varstvo	Zdravje in varnost	Finančno	Droga in prekurzorji	IPR	Okolje	Drugo	Skupaj
2021	37	796	204	134	264	-	240	1.675
2022	1.912	426	247	179	147	60	146	3.117
2023	3.681	443	321	207	164	89	114	5.019

Skupaj je bilo preko sistema CRMS2 v letu 2023 kreiranih in izmenjanih 5019 (od tega Finančna uprava RS 90) tveganih informacij. Na vse tvegane informacije so bili posredovani odgovori in izvedeni ustrezni ukrepi. Največ informacij se je nanašalo na kršitve zakonodaje s področja varstva 3681, večinoma vezano na kršitev ukrepov povezanih z vojno v Ukrajini, sledijo kršitve s področja zdravja in varnosti 443, finančno področje 321, droga in prekurzorji 207, ter kratenje pravic intelektualne lastnine 164. Navedena področja predstavljajo 96 % delež vseh izmenjanih informacij znotraj EU.

V okviru novih kriznih razmer, vezanih na ukrepe povezane z vojno v Ukrajini je bil v letu 2022 oblikovan skupen pristop obvladovanja tveganja v zvezi z ukrepi povezanimi z vojno v Ukrajini na nivoju EU preko enotnega sistema kriznega upravljanja znotraj CRMS2, vzpostavljenem 24. februarja 2022. Po enotnem sistemu kriznega upravljanja EU je bilo v letu 2023 izmenjanih 125 različnih informacij, pomembnih za učinkovito izvajanje enotnih ukrepov v državah članicah v zvezi z vojno v Ukrajini. Finančna uprava Republike Slovenije je preko enotnega sistema kriznega upravljanja EU posredovala Evropski komisiji 38 poročil o izvedenih ukrepih povezanih z vojno v Ukrajini.

Mednarodni nadzori na področju trošarin

Finančna uprava RS je nacionalni nosilec izvajanja operativnih aktivnosti v boju proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu na področju trošarin, ki se opredelijo v vsakoletnem operativnem planu EMPACT (European multidisciplinary platform against criminal threats). Aktivnosti se nanašajo na izmenjavo podatkov in informacij ter na izvedbo mednarodno usklajenih operativnih aktivnosti. Vse aktivnosti se izvajajo ob podpori in v sodelovanju z EUROPOL – om. V letu 2023 je Finančna uprava RS sodelovala v operativnih aktivnostih EMPACT v zvezi z dizajnerskimi gorivi, tobakom za vodne pipe, nezakonito proizvodnjo tobačnih izdelkov in tihotapstvom tobaka in tobačnih izdelkov.

Mednarodna izmenjava informacij z davčnega področja

Izmenjava informacij na področju DDV

Izmenjava informacij na področju DDV se izvaja na podlagi Uredbe Sveta (EU) št. 904/2010 o upravnem sodelovanju in boju proti goljufijam na področju DDV ter Izvedbene uredbe Komisije 79/2012 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje nekaterih določb Uredbe Sveta (EU) št. 904/2010, s Kraljevino Norveško na podlagi Sporazuma med Evropsko unijo in Kraljevino Norveško o upravnem sodelovanju, boju proti goljufijam in izterjavi terjatev na področju davka na dodano vrednost ter z Združenim Kraljestvom na podlagi Sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim Kraljestvom (Protokol o davčnem sodelovanju).

Preglednica 127: Izmenjava informacij na področju DDV v letih 2021-2023

	Število prejetih informacij			Število poslanih informacij			Skupaj		
	2022	2023	Indeks 2023/2022	2022	2023	Indeks 2023/2022	2022	2023	Indeks 2023/2022
Izmenjava na zahtevo	317	338	107	271	383	141	588	721	123
Spontane informacije	63	65	103	24	8	67	87	73	84
Skupaj	380	403	106,0	295	391	33	675	794	117,6

V letu 2023 je bilo skupno izmenjanih 721 informacij na zahtevo (t. i. SCAC zahtevkov), kar je za 23 % več kakor v letu 2022, predvsem na račun povečanja števila poslanih informacij za 41 % (število prejetih je v porastu za 7 %). Skupno število izmenjanih informacij v letu 2023 je naraslo za 18 % iz 675 na 794 (delež skupnih spontanah informacij se je zmanjšal za 16 %: prejetih se je povečal za 3 % in poslanih zmanjšal za 67 %). Mednarodna izmenjava na zahtevo ponovno narašča.

Eurofisc

Glavni namen Eurofisc mreže za hitro izmenjavo ciljnih informacij na področju DDV je čimprejšnja zaznava goljufivih zavezancev in njihovih povezav v vseh državah članicah EU. S pravočasno zaznavo goljufij zavezancev na trgu, lahko davčne uprave hitro ukrepajo in s tem preprečijo nadaljnje goljufije. Z namenom povečanja učinkovitosti in zmanjšanja administrativnih bremen so bile v letu 2022 na nivoju EU uvedene pomembne spremembe, ki omogočajo obravnavo zavezancev z intrakomunitarnim poslovanjem, kakor tudi zavezancev (uvoznikov in njihovih zastopnikov) za carinski postopek 42 preko aplikacije TNA. Spremembe so vezane tudi na področje zaznave novih shem in trendov goljufij, kjer je uveden bolj sistematični pristop. Večji poudarek je tudi na koordiniranih nadaljnjih ukrepih, ki sledijo zaznavi goljufij v aplikaciji TNA.

V letu 2023 je, na podlagi različnih strategij v aplikaciji TNA Finančna uprava RS na delovnem področju utaj neplačujočih gospodarskih subjektov znotraj EU in carinskega postopka 42 (WF1) sistemsko določila za preveritev 234 slovenskih zavezancev ter podala 212 povratnih informacij in sicer od tega 60 kvalificirano kot nerizični, ostali so bili kvalificirani kot rizični ali jim je bila dodeljena začasna kvalifikacija. Zaključenih je bilo 11 inšpekcijskih nadzorov na podlagi katerih je bil naknadno obračunan DDV v skupni višini 1.256.443 € opravljenih je bilo 5 odvzemov ID številke za DDV in uvedenih 4 prekrškovnih postopkov ter 1 naznanitev kaznivega dejanja. V okviru TNA je bilo generirano 14 poizvedb za tuje zavezance, ki poslujejo s slovenskimi zavezanci ali je slovenski zavezanec njihov zastopnik.

V letu 2020 so, preko carinske aplikacije Surveillance, države članice pričele z mesečno izmenjavo podatkov iz carinskih postopkov 42. Izmenjani podatki so pomembni za preverjanje pravilnosti DDV obračunov slovenskih zavezancev, zato se je v 2021 pristopilo k vzpostavitvi sistemske primerjave teh podatkov z nacionalnimi podatki, ki pa še ni v celoti zaključena. Iz izpisanih podatkov izhaja, da je bilo v 2023 izven Slovenije vloženih 103.733 carinskih deklaracij v skupni vrednosti 137.092.717 €, kjer je bilo 1.884 slovenskih zavezancev deklariranih kot končnih prejemnikov blaga.

V okviru Eurofisc delavnega področja za vozila (WF2) je bilo prejetih v preveritev 133 tveganih transakcij v skupni vrednosti 6.168.595 € in poslanih v preveritev 49 tveganih transakcij v skupni vrednosti 3.716.010 €. Ugotovljenih je bilo 9 neplačujočih gospodarskih subjektov (t.i. missing trader družbe), od tega 8 na podlagi nacionalne analize tveganja, 8 kanalskih podjetij, 7 družb, ki zlorablajo posebno shemo obdavčitve z DDV in 3 družbe, ki utajujejo dajatve na domačem trgu (domestic fraud).

Na podlagi sprememb uredbe (EU) 904/2010 se je Slovenija s 2. 6. 2020, preko Nacionalne kontaktne točke na Ministrstvu za infrastrukturo, vključila v evropsko izmenjavo podatkov iz treh modulov aplikacije EUCARIS-VAT in v juniju 2022 to nadgradila še z vključitvijo četrtega modula. Preko vseh štirih modulov EUCARIS VAT, ki omogočajo izmenjavo identifikacijskih podatkov o vozilih je bilo v letu 2023 na podlagi 961 prejetih poizvedb s strani FU preverjenih 1060 vozil, kar Finančno upravo RS uvršča med večje uporabnike podatkovne baze EUCARIS VAT v državah članicah EU.

Na področju e-poslovanje (WF5) je bilo Bolgariji in Hrvaški poslano opozorilno pismo v povezavi z ugotovitvami iz opravljenega nadzora. Finančna uprava RS se je v 2023 tudi aktivno vključila v obravnavo Eurofisc informacij preko novih oblik izmenjave v skladu z 33. in 36. členom navedene uredbe (Follow up Action, Eurofisc Joint Action).

Posebna ureditev VEM

V okviru izvajanja posebne ureditve VEM ima Slovenija po Uredbi Sveta (EU) št. 904/2010 Slovenija tako obveznosti na strani države članice identifikacije in kot države članice potrošnje. Te naloge se izvajajo preko enotne nacionalne točke - VEM koordinatorja. Na podlagi teh informacij Finančna uprava RS zaznava goljufije, odpravlja ugotovljena neskladja, pravočasno zahteva terjatve tujih insolventnih zavezancev in skupaj z slovenskim Eurofisc uradnikom koordinira nadzore.

V letu 2023 je bilo drugim državam članicam poslanih skupaj 75 obvestil in vprašanj, od tega je bilo 12 obvestil o sumih zlorabe IOSS sistema. Prejetih je bilo 254 različnih obvestil, od tega je 23 obvestil poslala država identifikacije (obvestilo o pričetku nadzra po 47j členu Uredbe Sveta (EU) št. 904/2010).

CESOP

V okviru mednarodne izmenjave na področju DDV je bila v Finančni upravi RS v letu 2023 glavna pozornost namenjena implementaciji informacijskega sistema CESOP (osrednji elektronski sistem za informacije o plačilih), ki ga razvija Evropska komisija. CESOP bo zbrane podatke o plačilih ponudnikov plačilnih storitev po državah članicah EU združil ter jih navzkrižno primerjal z drugimi informacijami, izmenjanimi v skladu z Uredbo Sveta (EU) št. 904/2010. Podatki v sistemu CESOP bodo na voljo strokovnjakom za preprečevanje goljufij na področju DDV v državah EU v maju 2024.

EU platforma za napredno mednarodno upravno sodelovanje (EU AIAC)

V 2022 je Komisija implementirala novo EU platformo za napredno mednarodno upravno sodelovanje (EU AIAC) v katero so vključene obstoječe oblike sočasnih nadzorov (MLC) in prisotnosti uradnikov v upravnih uradih druge administracije (PAOE), v nadaljevanju pa bo vključevala tudi nove oblike takšnega sodelovanja. Nova platforma zagotavlja večjo preglednost in uporabnost ter zmanjšuje administrativno breme. Sodelujoče države članice bodo v okviru platforme posodobile obrazce za izmenjavo podatkov in zagotovile prenos dobre prakse.

Na podlagi posebnega dogovora z organi ene ali več držav prosilk lahko Finančna uprava RS sodeluje v sočasnem davčnem nadzoru zavezancev za davek, ki hkrati poteka v več državah članicah EU. To je pomembna oblika sodelovanja z namenom hitre in učinkovite izmenjave informacij pri večjih sistemskih utajah dajatev. Inšpektorji so se udeležili delavnice in izmenjave dobre prakse, ki jo je na to temo organizirala nemška davčna administracija skupaj z AIAC izobraževalci.

Finančna uprava Republike Slovenije

VISDAC strokovna skupina

Z namenom izboljšanja delovanja Direktive Sveta 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčenja je Evropska Komisija v letu 2023 lansirala pobudo za izboljšanje kakovosti ter povečanje uporabe podatkov, ki so predmet avtomatične izmenjave. V okviru Fiscalis programa je bila oblikovana posebna strokovna skupina VISDAC, v kateri sodeluje tudi Slovenija. VISDAC strokovna skupina bo opravila obiske davčnih uprav vseh držav članic in pripravila poročilo za vsako od njih. Poudarek obiskov je na kakovosti in uporabi podatkov, ki so predmet t.im. DAC1 - DAC4 avtomatične izmenjave. Poročila bodo osredotočena na pomanjkljivosti in dobro poslovno prakso posamezne države članice. Evropska Komisija bo nato na podlagi poročil vseh držav pripravila skupno poročilo o delovanju Direktive, v katerem bo izpostavljena dobra poslovna praksa ter skupni vidiki za izboljšanje uporabe Direktive znotraj držav članic EU.

VISDAC strokovna skupina je v oktobru 2023 izvedla obisk na Finančni upravi RS in v tem tednu posredovala zaključno poročilo za Slovenijo. V poročilu so podrobneje opisane aktivnosti Finančne uprave RS na področju avtomatične izmenjave DAC1 - DAC4 podatkov, izpostavljena je dobra poslovna praksa in predlagani nekateri predlogi za izboljšave. Iz poročila med drugim izhaja, da ima Finančna uprava RS vzpostavljene učinkovite postopke za zagotavljanje ustrezne kvalitete mednarodno izmenjanih DAC1- DAC4 podatkov. Prav tako je bila prepoznana uravnotežena prioritizacija pri uporabi podatkov glede na administrativne potrebe in razpoložljive vire ter proaktivnost na področju razvoja IT sistemov.

Izmenjava informacij na področju neposrednih davkov

S pristojnimi organi drugih držav si je Finančna uprava RS izmenjevala informacije v zvezi z neposrednimi davki na podlagi:

- Direktive Sveta 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja in razveljavitvi Direktive 77/799/EGS ter Izvedbene Uredbe Komisije 1156/2012,
- konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja,
- Memoranduma o soglasju med Finančno upravo RS in Generalnim direktoratom davčne in carinske uprave Nizozemske o izmenjavi informacij v zvezi z neposrednih obdavčevanjem,
- Konvencije o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah s protokolom,
- Sporazuma o izboljšanju spoštovanja davčnih predpisov na mednarodni ravni in izvajanju FATCA, podpisanega med Republiko Slovenijo in ZDA.

Preglednica 128: Izmenjava informacij s področja neposrednega obdavčenja v letih 2022 in 2023

	Število prejetih informacij			Število poslanih informacij			Skupaj		
	2022	2023	Indeks 2023/2022	2022	2023	Indeks 2023/2022	2022	2023	Indeks 2023/2022
Izmenjava na zahtevo	49	69	141	290	893	308	339	962	284
Spontane informacije	43	32	75	8	9	113	51	41	80
Zaprosila za vročitev	2	1	50	12	15	125	14	16	114
Skupaj	94	102	108,5	310	917	295,8	404	1.019	252,2

V letu 2023 je bilo na področju neposrednih davkov skupno izmenjanih 962 zaprosil, kar je 184 % več kakor v letu 2022. V letu 2023 je bilo skupno izmenjanih 41 spontanah informacij, od tega je Finančna uprava RS poslala eno in prejela 12 čezmejnih davčnih stališč na podlagi BEPS ukrepa 5. V tujino je bilo poslanih 15 zaprosil za vročitev, s strani tujine pa je bilo prejeto eno zaprosilo za vročitev.

Avtomatična izmenjava informacij

Na področju razvoja avtomatične izmenjave podatkov se vse bolj širijo kategorije podatkov, ki so predmet avtomatične izmenjave, povečuje se obseg izmenjanih podatkov ter število držav, ki so se zavezale k izmenjavi. Največji obseg tovrstne izmenjave podatkov predstavlja izmenjava informacij o finančnih računih na podlagi OECD Skupnega standarda poročanja (CRS) in Direktive 2014/107/EU (DAC2). Na globalnem nivoju je bilo v začetku izmenjave v letu 2017 vključenih 49 jurisdikcij, v letu 2023 pa že 111 jurisdikcij.

Preglednica 129: Avtomatična izmenjava informacij s področja neposrednega obdavčenja

Vrsta izmenjave	EU			Tretje države			Skupaj		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Poslane informacije OECD (ostali tuji dohodki)	-	39.430	-	-	5.803	-	-	45.233	-
Prejete informacije OECD (ostali tuji dohodki)	5.348	5.129	9.240	93	62	44	5.441	5.191	9.284
Skupaj	5.348	44.559	9.240	93	5.865	44	5.441	50.424	9.284
Poslane informacije – AEOI DAC1	72.384	88.726	70.677	-	-	-	72.384	88.726	70.677
Prejete informacije – AEOI DAC 1	68.086	68.199	77.380	-	-	-	68.086	68.199	77.380
Skupaj	140.470	156.925	148.057	-	-	-	140.470	156.925	148.057
Poslane informacije – AEOI CRS/DAC2	54.515	53.640	51.464	15.971	12.619	12.012	70.486	66.259	63.476
Prejete informacije – AEOI CRS/DAC2	218.271	294.099	265.170	29.503	29.917	22.482	247.774	324.016	287.652
Skupaj	272.786	347.739	316.634	45.474	42.536	34.494	318.260	390.275	351.128
Poslane informacije – AEOI DAC4	94	1	54	17	23	22	111	24 ³⁸	76
Prejete informacije – AEOI DAC4	381	495	395	159	235	241	540	730	636
Skupaj	475	496	449	176	258	263	651	754	712
Poslane informacije – FATCA (v ZDA)	-	-	-	1.079	1.232	1.290	1.079	1.232	1.290
Prejete informacije - FATCA (s strani ZDA)	-	-	-	0	5.112	3.755 ³⁹	0 ⁴⁰	5.112	3.755
Skupaj	-	-	-	1.079	6.344	5.045	1.079	6.344	5.045

³⁸ Manjše število poslanih CbC poročil v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 se nanaša na dejstvo, da je bila večina podatkov poslanih predčasno, in sicer že v koledarskem letu 2021, čeprav je rok za izmenjavo v letu 2022.

³⁹ Od vseh podatkov, prejetih v letu 2023, na podlagi FATCA sporazuma, se jih na davčno leto 2022 nanaša 97% (kar znaša 3.625 podatkov); 3% prejetih podatkov se nanašajo na davčno leto 2021 (130 podatkov).

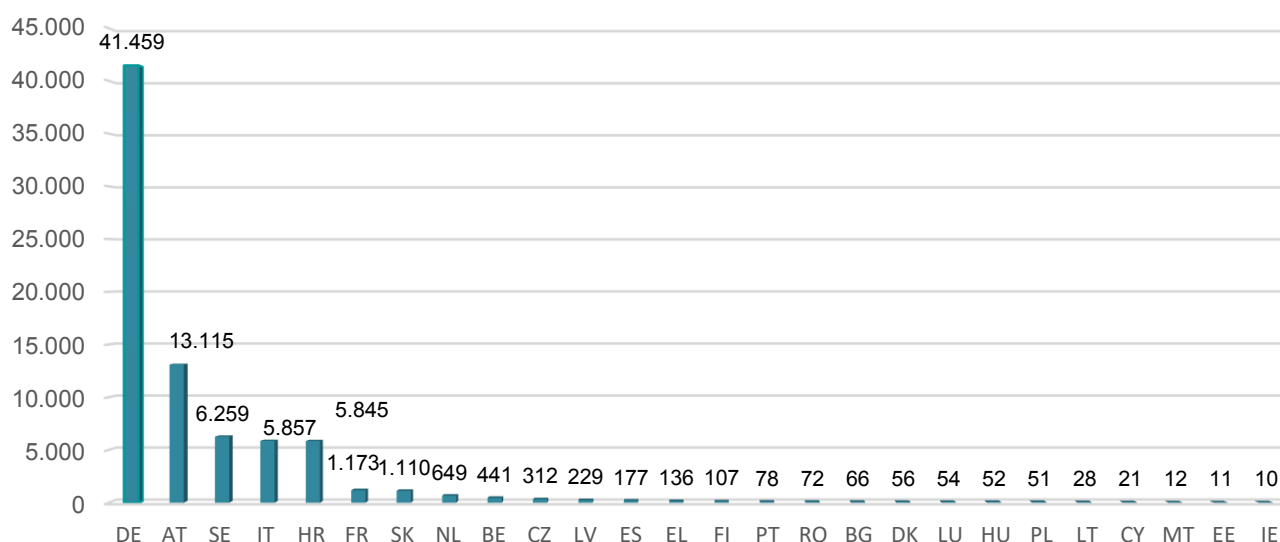
⁴⁰ FATCA podatkov s strani ameriških pristojnih organov v letu 2021 ni bilo prejetih zaradi tehničnih razlogov na strani IRS. V letu 2022 so bili tako prejeti podatki za dve davčni leti, in sicer za 2021 (2.955 podatkov) in za 2020 (2.157 podatkov). Skupno je bilo torej v letu 2022 prejetih 5.112 podatkov.

Na podlagi podatkov, prejetih preko avtomatične izmenjave informacij s področja neposrednega obdavčenja, je bilo v letu 2023 v postopkih kontrole odmerjenega 2.393.088 € davka.

Avtomatična izmenjava podatkov o dohodkih nerezidentov – DAC1

Z izmenjavo podatkov o dohodkih nerezidentov iz naslova zaposlitve, plačil direktorjem, produktov življenjskega zavarovanja, pokojnin ter informacij o lastništvu nepremičnin in iz njih izhajajočih dohodkov (AEOI DAC1 izmenjava) je Finančna uprava RS uspešno izvedla prejem in poročanje podatkov drugim državam članicam EU. V skladu z določbami Direktive 2011/16/EU je Finančna uprava RS v letu 2023 v načrtovanem roku državam članicam poslala 70.677 podatkov o dohodkih zavezancev, prejela pa je 77.380 podatkov za zavezance, rezidente Slovenije, kar je za 13,5% več kakor leto prej. V letu 2023 je Finančna uprava RS tako kakor v letu 2022 prejela največ podatkov AEOI DAC1 iz Nemčije, sledita ji Avstrija in Švedska. Skupno število prejetih podatkov iz Nemčije, Avstrije in Švedske znaša 60.833, kar predstavlja 79 % vseh prejetih AEOI DAC1 podatkov.

Slika 18: Število prejetih podatkov AEOI DAC1 v letu 2023 glede na državo pošiljateljico

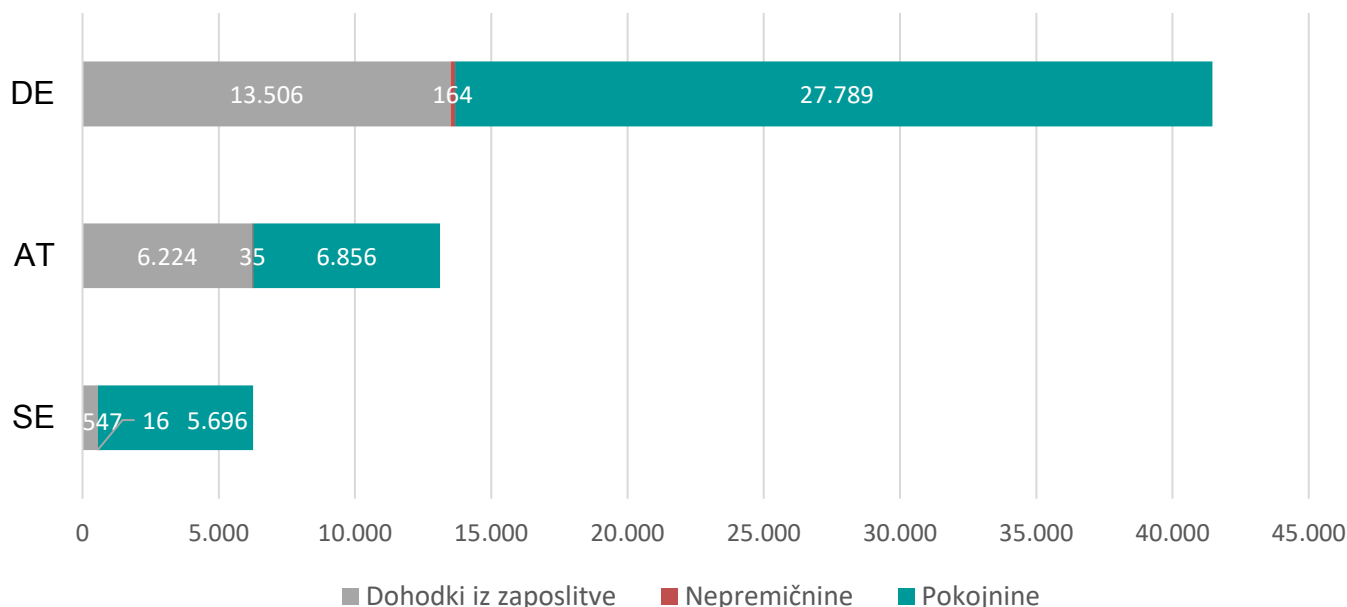
Finančna uprava RS je v letu 2023 prejela največ AEOI DAC1 podatkov za kategorijo dohodka Pokojnine in Dohodki iz zaposlitve. Skupno število prejetih podatkov za omenjeni kategoriji znaša 72.708, kar predstavlja 94 % vseh prejetih podatkov.

Preglednica 130: Število prejetih podatkov AEOI DAC1 glede na kategorijo dohodka

Kategorija dohodka	Število podatkov
Pokojnine	47.212
Dohodki iz zaposlitve	25.496
Nepremičnine	4.604
Izplačila direktorjem	64
Produkti življenjskih zavarovanj	4
Skupaj	77.380

Spodnja slika prikazuje »top 3« države, iz katerih je bilo v letu 2023 prejetih največ AEOI DAC1 podatkov po številu prejetih podatkov glede na kategorije dohodkov. Razvidno je, da je bilo iz Nemčije, Avstrije in Švedske prejetih več podatkov o pokojninah kot podatkov o dohodkih iz zaposlitve.

Slika 19: »Top 3« države pošiljateljice podatkov v letu 2023

Od skupno prejetih 77.380 AEOI DAC1 podatkov (op. Za enega zavezanca za davek se lahko prejme več podatkov znotraj ene kategorije dohodka, prav tako se lahko za enega zavezanca za davek prejme podatke za različne kategorije dohodkov), je bilo identificiranih 43.634 zavezancev za davek, od tega 43.467 fizičnih oseb ter 167 pravnih oseb.

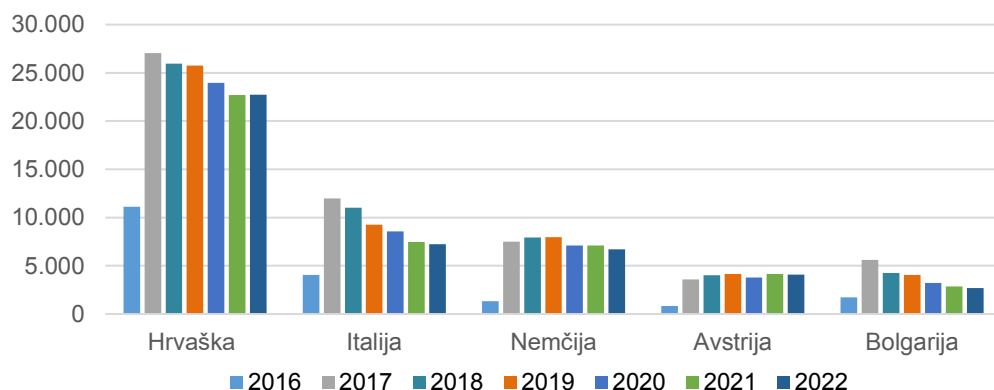
Iz analize zavezancev za davek glede na kategorijo dohodka pa je razvidno, da je bilo največ prejetih podatkov za zavezance, ki v tujini prejemajo pokojnine. Skupno število identificiranih zavezancev za davek, ki v tujini prejemajo pokojnine, znaša 30.037. Skupno število identificiranih zavezancev za davek, ki prejemajo dohodke iz zaposlitve, pa znaša 13.911.

Avtomatična izmenjava informacij o finančnih računih - DAC2

Finančna uprava RS je v letu 2023 v okviru avtomatične izmenjave informacij o finančnih računih v tujino poročala 63.476 podatkov o finančnih računih (poročil o računih) nerezidentov, ki imajo račune odprte pri finančnih institucijah v Sloveniji, pri čemer se 0,1 % poročenih podatkov v letu 2023 nanaša na pretekli poročevalski oz. davčni leti 2020 in 2021. Število poročenih podatkov se je v primerjavi z lanskim letom znižalo za 4 %.

V letu 2023 je bilo za poročevalsko oz. davčno leto 2022 največ podatkov o finančnih računih (poročil o računih) poročenih na Hrvaško, Italijo, Nemčijo, Avstrijo in Bolgarijo.

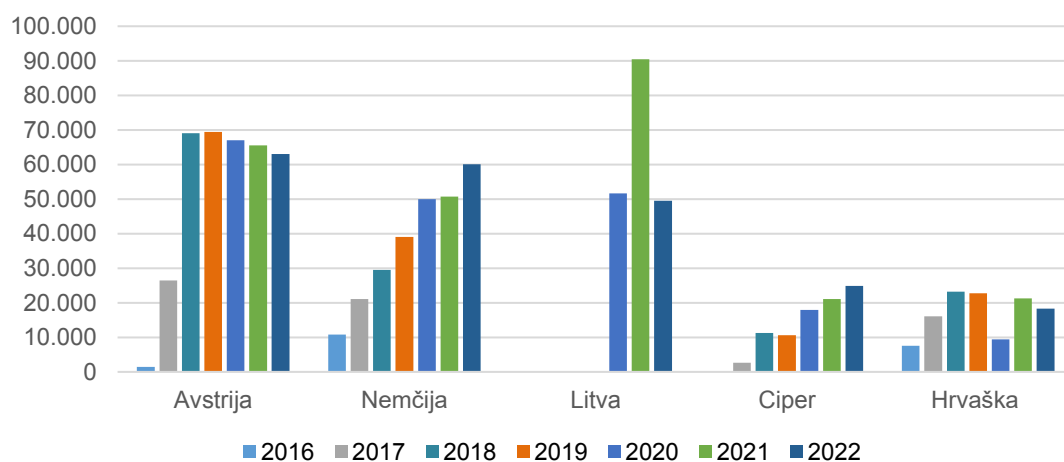
Slika 20: Poročane informacije o finančnih računih od začetka izmenjave do konca leta 2023 za poročevalska oziroma davčna leta 2016-2022

Na zgornji sliki je prikazano število poročenih podatkov o finančnih računih v omenjenih 5 držav, v katere je Finančna uprava RS v letu 2023 poročala največ podatkov o finančnih računih (poročil o računih) za poročevalsko oz. davčno leto 2022. Za omenjene države je prikazano število poročenih podatkov od začetka izmenjave t.j. od leta 2017 do konca leta 2023 za posamezna poročevalska oz. davčna leta od 2016 do 2022.

Iz tujine je Finančna uprava RS v letu 2023 prejela 287.652 podatkov o finančnih računih (poročil o računih) slovenskih rezidentov. V letu 2023 se je v primerjavi z letom 2022 število prejetih podatkov zmanjšalo za 11 %, pri čemer velja upoštevati, da se 5,3 % prejetih podatkov nanaša na pretekla poročevalska oz. davčna leta. V letu 2023 je bilo za poročevalsko oz. davčno leto 2022 največ podatkov o finančnih računih (poročil o računih) prejetih iz Avstrije, Nemčije, Litve, Cipra in Hrvaške.

Slika 21: Prejete informacije o finančnih računih od začetka izmenjave do konca leta 2023 za poročevalska oziroma davčna leta 2016-2022

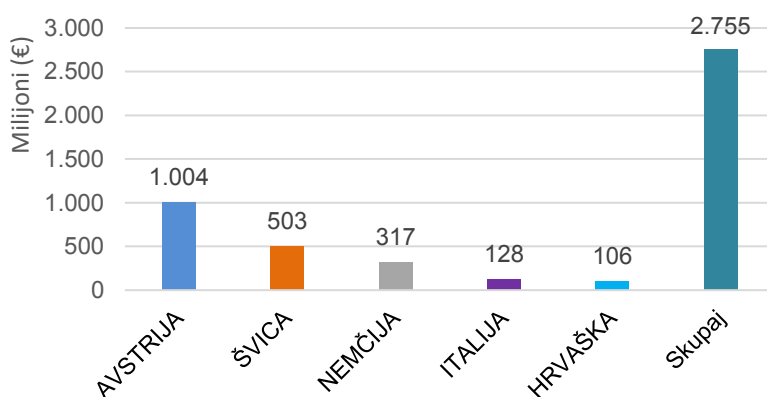
Na zgornji sliki je prikazano število prejetih podatkov o finančnih računih iz omenjenih 5 držav, iz katerih je bilo v letu 2023 prejetih največ podatkov o finančnih računih za poročevalsko oz. davčno leto 2022. Za omenjene države je

prikazano število prejetih podatkov od začetka izmenjave t.j. od leta 2017 do konca leta 2023 za posamezna poročevalska oz. davčna leta od 2016 do 2022.

Finančna uprava RS je od vseh prejetih podatkov za poročevalsko oz. davčno leto 2022 uspela skupno identificirati več kot 163.000 različnih imetnikov računov, ki imajo odprt vsaj en račun v vsaj eni izmed držav iz katerih Finančna uprava RS prejema podatke, od tega 98,7 % fizičnih ter 1,3 % pravnih oseb. Fizične osebe, za katere so države poročale, da imajo finančne račune odprte v tujini, so imele po stanju na dan 31. 12. 2022 na računih skoraj 2,8 milijarde € denarnih sredstev. Za leto prej je podatek nekoliko drugačen: fizične osebe so imele po stanju na dan 31. 12. 2021 na računih skoraj 3,3 milijarde € denarnih sredstev. O največji skupni vrednosti računov (stanje na dan 31. 12. 2022) je poročala Avstrija, kjer je naloženega 36,4 % vsega denarja, sledi Švica (18,3 %), Nemčija (11,5 %), Italija (4,6 %) in Hrvaška (3,8 %).

Slika 22: Vrednost poročanih računov (stanje 31.12.2022) za fizične osebe po državah z najvišjimi zneski poročanih podatkov za poročevalsko leto 2022

Države pošiljateljice podatkov so v zvezi s posameznimi računi poročale tudi podatke o plačilih oziroma dohodkih, ki so bili pripisani na račun med koledarskim letom (dividende, obresti, bruto iztržke od prodaje ali odkupa finančnih sredstev, ter druge dohodke, ki so bili vplačani na račune). Za poročevalsko oz. davčno leto 2022 je bilo tako v zvezi z računi fizičnih oseb poročanih 12,8 mio € dividend, 4,2 mio € obresti, 1.675,2 mio € bruto iztržkov ter 42,0 mio € drugih dohodkov, vplačanih na račun.

Preglednica 131: Države z največjimi zneski poročenih zneskov po posamezni vrsti dohodka

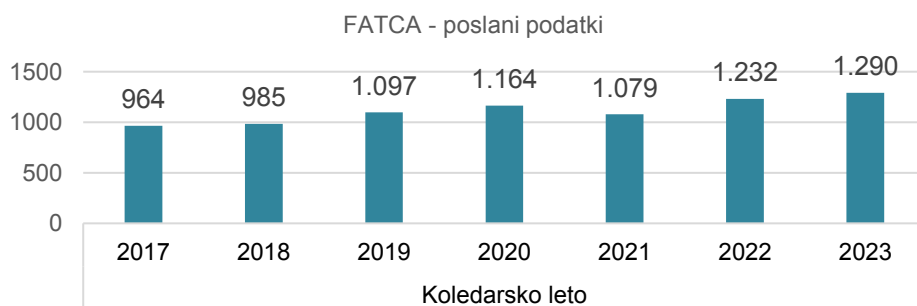
Vrsta dohodka	Vrednost v €	Države z največjimi zneski poročenih podatkov	% poročane vrednosti
Skupni bruto znesek dividend	12,8 mio	AVSTRIJA	30,5
		ŠVICA	23,2
		DANSKA	15,5
Skupni bruto znesek obresti	4,2 mio	AVSTRIJA	34,6
		ŠVICA	23,7
		LUKSEMBURG	5,8
Skupni bruto iztržek od prodaje / odkupa finančnih sredstev	1.675,2 mio	MADŽARSKA	60,0
		CIPER	14,0
		ŠVICA	9,8
Skupni bruto znesek drugih dohodkov, vplačanih na račun	42,0 mio	AVSTRIJA	24,6
		CIPER	23,0
		LUKSEMBURG	16,1

Preko mednarodne izmenjave je bilo za poročevalsko oz. davčno leto 2022 poročenih preko 260.000 finančnih računov, od tega so zavezanci 24% računov že prijavili davčnemu organu. Pri tem velja izpostaviti, da je nabor računov, ki jih Finančna uprava RS pridobila preko mednarodne izmenjave, zelo širok, obveznost prijave računov pa velja le za plačilne račune.

FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act)

V letu 2023 so bile že devetič zapored avtomatično izmenjane tudi informacije med Finančno upravo RS in Uradom za notranje prihodke ZDA na podlagi Sporazuma o izboljšanju spoštovanja davčnih predpisov na mednarodni ravni in izvajanju FATCA. Po tem Sporazumu so poročevalske finančne institucije Slovenije dolžne poročati informacije o finančnih računih državljanov ali rezidentov ZDA Finančni upravi RS, ki te informacije posreduje naprej ameriški davčni upravi. Prav tako po Sporazumu tudi Slovenija od ameriške davčne uprave prejme podatke v zvezi s finančnimi računi slovenskih davčnih zavezancev v ZDA. Finančna uprava RS je tako v letu 2023 v ZDA poslala 1.290 podatkov, kar je primerljivo s preteklimi leti. Iz ZDA pa je Slovenija v letu 2023 prejela 3.755 podatkov, in sicer večino za davčno leto 2022 (prejetih 3.625 podatkov)

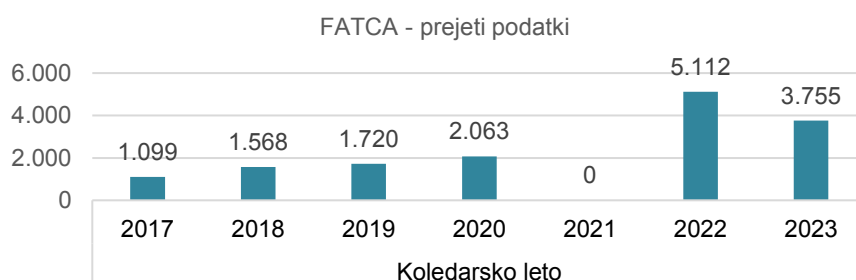
Slika 23: FATCA – poslani podatki v letih 2017 – 2023

Finančna uprava Republike Slovenije

Slika 24: FATCA – prejeti podatki v letih 2017 – 2023⁴¹

Avtomatična izmenjava podatkov o poslovanju mednarodnih skupin podjetij - DAC4

V letu 2023 so bili med Finančno upravo RS in pristojnim organi tujih jurisdikcij šestič avtomatično izmenjani podatki iz poročil po državah (CbC poročil). Gre za podatke velikih mednarodnih skupin podjetij (z več kakor 750 mio € skupnih konsolidiranih prihodkov v letu pred poročevalskim letom), ki vsebujejo informacije, ki se nanašajo na svetovno razporeditev prihodkov in davkov skupine, skupaj s kazalniki lokacije gospodarske dejavnosti v skupini. Podatki so bili z državami članicami EU izmenjani na podlagi Direktive 2016/881/EU ter z drugimi jurisdikcijami na podlagi Večstranskega sporazuma med pristojnimi organi o izmenjavi poročil po državah. Skupno je bilo izmenjanih 36.960 podatkov (34.959 prejetih ter 2.001 poslanih), ki so vsebovani v 712 CbC poročilih (636 prejetih ter 76 poslanih), pri čemer se eno CbC poročilo nanaša na eno mednarodno skupino podjetij.

V letu 2023 je bilo največ CbC poročil mednarodnih skupin podjetij s krovnimi matičnimi družbami, prejetih iz držav članic EU Nemčije, Avstrije in Francije. Iz NE-EU držav je bilo največ CbC poročil s krovnimi matičnimi družbami prejetih iz ZDA, Japonske in Velike Britanije. Glede na prejeta CbC poročila podatek »dobiček pred plačilom davka«, za poslovno leto 2021 med tujimi mednarodnimi skupinami podjetij največ izkazujejo mednarodne skupine podjetij s krovnimi matičnimi družbami v Švici, Mehiki in Madžarski.

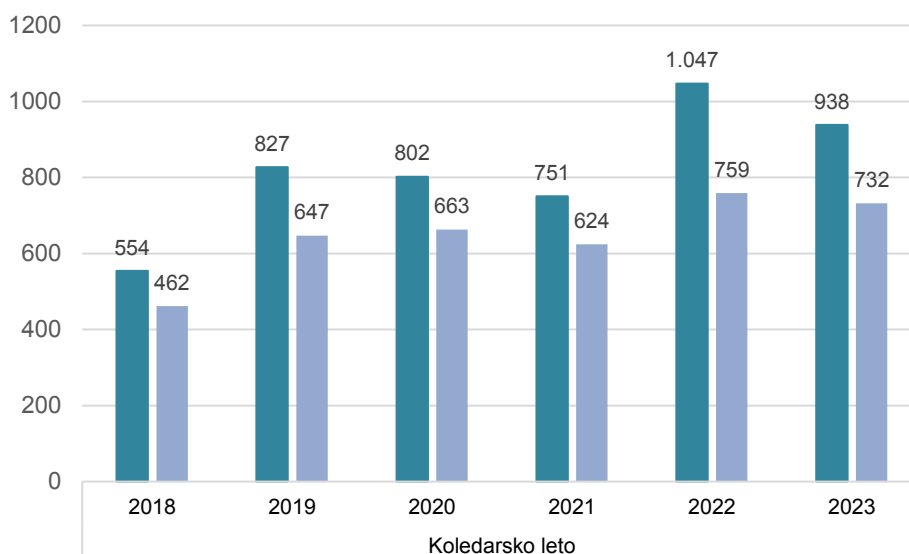
V letu 2023 so se veljavni prejeti CbC podatki nanašali na skupno 938 oziroma 732 enoznačno identificiranih zavezancev za davek - pravnih oseb.

⁴¹ FATCA podatkov s strani ameriških pristojnih organov v letu 2021 ni bilo prejetih zaradi tehničnih razlogov na strani IRS. V letu 2022 so bili tako prejeti podatki za dve davčni leti, in sicer za 2021 (2.955 podatkov) in za 2020 (2.157 podatkov). Skupno je bilo torej v letu 2022 prejetih 5.112 podatkov.

Finančna uprava Republike Slovenije

Slika 25: Število identificiranih zavezancev za davek - pravnih oseb, na katere se nanašajo CbC podatki, prejeti v posameznih koledarskih letih, ne glede na poslovno leto⁴²

Avtomatična izmenjava o čezmejnih aranžmajih – DAC 6

V letu 2023 se je med Finančno upravo RS in pristojnim organi tujih jurisdikcij nadaljevala avtomatična izmenjava podatkov o čezmejnih aranžmajih, o katerih se poroča na podlagi Direktive Sveta (EU) 2018/822 oziroma DAC6. Tako je bilo v 2023 prejetih 19 aranžmajev, od tega je bilo 8 oziroma 42,1 % prejetih iz Nemčije, 6 oziroma 31,6 % iz Poljske, po 2 oziroma 10,5 % iz Češke ter po eno oziroma 5,3 % iz Belgije, Finske in Hrvaške. V centralno zbirko je bilo v 2023 poslanih 34 poročil pri čemer so se vsa poročila nanašala na posebej prilagojene aranžmaje.

V skupno 53 razkritjih je bilo poročanih o 56 prepoznavnih značilnostih. Najpogosteje so bile poročane prepoznavne značilnosti iz skupine C (ki predstavljajo posebne prepoznavne značilnosti, povezane s čezmejnimi transakcijami), in sicer 32 oziroma 57,1 %. 19 oziroma 33,9 % poročil se je nanašalo na aranžmaje s prepoznavnimi značilnostmi skupine E, ki predstavljajo posebne prepoznavne značilnosti, povezane s transfernimi cenami. Manj je bilo poročanih aranžmajev, ki vsebujejo posebne prepoznavne značilnosti, povezane s preskusom glavne koristi skupine B, in sicer 4 oziroma 7,1 %. Najmanj poročanih aranžmajev, ki zadevajo Slovenijo v letu 2023, je imelo označene prepoznavne značilnosti skupine D, in sicer 1 poročilo oziroma 1,8 % poročil (specifične prepoznavne značilnosti glede avtomatične izmenjave podatkov in dejanskim lastništvom).

Mednarodne carinske operacije

Finančna uprava RS je v letu 2023 sodelovala v 13 mednarodnih operacijah, ki so jih organizirale Svetovna carinska organizacija (WCO), Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), Delovna skupina za carinsko sodelovanje pri Svetu Evropske Unije, Europol, Interpol ter posamezne države (članice in tudi nečlanice EU). Operacije so bile po vsebini,

⁴² Upoštevani vsi prejeti podatki v posameznem koledarkem letu, ne glede na katero poslovno obdobje se nanašajo.

dolžini trajanja ter številu sodelujočih različne. Usmerjene so bile na področje zaščite človekovega zdravja (prepovedane droge, nedovoljene snovi v športu, ponarejena zdravila in prehranska dopolnila, farmacevtski in kozmetični pripomočki, idr.), zaščite javnega reda in varnosti (orožje, omejevalni ukrepi itd.), zaščite okolja (odpadki, pesticidi, ozonu škodljive snovi, nedovoljena trgovina z zaščitnimi živalskimi in rastlinskimi vrstami), zaščite gospodarstva (varstvo pravic intelektualne lastnine - ponarejeno oz. zdravju škodljivo blago), preprečevanju tihotapljenja z vidika izkrivljanja konkurence in zagotavljanju stabilnosti virov financiranja nacionalnih javnofinančnih blagajn in proračuna Evropske unije (tihotapljenje trošarinskih izdelkov) ter identifikaciji žrtev trgovine z ljudmi, primeri prisilnega dela in drugih oblik izkoriščanja. Operacije so potekale v različnih oblikah transporta (cestni, letalski, pomorski, poštni promet).

16 MEDNARODNA DEJAVNOST

Mednarodna dejavnost Finančne uprave RS obsega sodelovanje in izmenjavo podatkov z organi EU, pristojnimi organi držav članic EU in pristojnimi organi drugih držav ter sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in strokovnimi združenji z delovnega področja Finančne uprave RS. Finančna uprava RS je članica mednarodnih organizacij OECD, IOTA, WCO in kot članica EU sodeluje v delovnih skupinah Sveta EU (skupina za carinsko unijo in skupina za carinsko sodelovanje, davčne skupine) ter v EU programih in delovnih skupinah in projektih Evropske komisije.

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development)

Članica Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj je Slovenija od leta 2010. Skupaj z Ministrstvom za finance sodeluje v delovnih skupinah za vzpostavitev pravnih podlag in izmenjavo podatkov z namenom preglednega in učinkovitega pobiranja davkov ter pri izgradnji sistemov za preprečevanje utaj in davčnih zlorab. Predstavniki Finančne uprave RS so se udeležili 59 dogodkov, sestankov delovnih skupin, forumov s področij izvajanja mednarodnih davčnih konvencij, sodelovanja z multinacionalkami in sporazumi z njimi, s področja agresivnega načrtovanja davkov, avtomatske izmenjave informacij in področja davčnega kriminala in boja proti temu ter drugih srečanj organizacije, ki skrbi za razvoj in izvajanje standardov, mednarodnih konvencij in dobre prakse na področju obdavčitev.

IOTA (Intra-European Organisation of Tax Administrations)

Slovenija je že od leta 1997 članica mednarodne organizacije davčnih uprav, katere cilj je zagotavljanje pomoči pri razvoju in delovanju davčnih organov, in sicer izboljšanje izvajanja davčnih predpisov in povečanju pobiranja obveznih dajatev z izmenjavo medsebojnih izkušenj in metod. Slovenija je na 27. Generalni skupščini IOTA v Gruziji uspešno kandidirala in postala članica Izvršnega odbora IOTA tudi za obdobje 2023/2024. Slovenija se kot članica IOTA in članica izvršnega odbora IOTA zavzema za vedno boljšo izmenjavo dobrih praks in medsebojno sodelovanje, za večjo fleksibilnost organizacije in enakovredno obravnavo potreb vseh 44 držav članic. V okviru dela navedene organizacije so bila v letu 2023 posebej izpostavljena naslednja področja: elektronsko poslovanje (napredek in kvaliteta e-storitev za davčne zavezance), razvoj in izvajanje novih tehnoloških rešitev, izpolnjevanje davčnih obveznosti, nove komunikacijske rešitve, avtomatska izmenjava podatkov ter izzivi pri upravljanju kadrov. V letu 2023 je 91 predstavnikov Finančne uprave RS sodelovalo na 29 aktivnostih preko spleta/v živo (delavnice, seminarji, forumi, sestanki). S strani članic IOTA je bilo prejetih 32 tehničnih poizvedb, tudi Finančna uprava RS je posredovala 2 tehnični poizvedbi, odgovori pa so bili pripravljeni na 19 tehničnih poizvedb.

WCO (World Customs Organisation)

Slovenija je članica Svetovne carinske organizacije od leta 1991. Organizacija postavlja mednarodne standarde na področju klasifikacije blaga, porekla, carinskih postopkov, izmenjave informacij in carinskih poenostavitev v mednarodnem prometu, spletne trgovine, enotnega okna in drugih tem, ki so odgovor na izzive globalizacije.

Finančna uprava Republike Slovenije

Najpomembnejši sestanki, ki so se jih udeležili tudi predstavniki Finančne uprave RS, so bili sestanek Sveta, tehničnega komiteja ter komiteja za pregon. Skupaj se je Finančna uprava RS udeležila šestih sestankov v letu 2023.

IMF (International Monetary Fund)

V marcu 2023 je bil zaključen Projekt za izboljšanje upravljanja s tveganji na področju DDPO, katerega cilj je bil zagotoviti večjo učinkovitost Finančne uprave RS na področju pobiranja davka od dohodkov pravnih oseb.

Svet EU

Svet Evropske unije je zakonodajna institucija Unije, v kateri so zastopane vlade držav članic EU. Je najpomembnejša ustanova v procesu sprejemanja zakonodaje Evropske unije. V pripravi zakonodajnih predlogov, stališč, usmeritev in operativnega sodelovanja delujejo razne delovne skupine Sveta EU. Predstavniki Finančne uprave RS so bili vključeni v carinsko Delovno skupino Sveta EU za kazenski pregon (Law Enforcement Working Party), spremljali pa tudi skupino za carinsko unijo (Customs Union Working Group), delovno skupino za davčna vprašanja (Working Party on Tax Questions) in druge delovne skupine Sveta EU, kadar so obravnavale zadeve s področja Finančne uprave RS ali novo zakonodajo, v katere izvedbo bo Finančna uprava RS vključena.

Program Carina

Program Carina, ustanovljen z Uredbo (EU) 2021/444 za obdobje 2021 – 2027, podpira razvoj in delovanje centralnih informacijskih sistemov EU na področju carine, spodbuja dejavnosti sodelovanja med carinskimi uradniki, vključno z izmenjavo dobrih praks in znanja na področju carinske politike in zakonodaje ter njenega praktičnega izvajanja.

Delovni načrt za obdobje 2023 – 2025 ima naslednja prednostna področja: (1) prihodnost carine v okviru carinskega akcijskega načrta; (2) nadaljnji ukrepi, ki izhajajo iz ocene CZU kot temeljne pravne osnove carinske unije; (3) digitalno carinsko okolje saj je več kot 90 % sredstev programa namenjenih vzpostavitvi in delovanju elektronskih sistemov; (4) sodelovanje in izboljšanje kompetenc zaposlenih, s ciljem, da bi se uskladili in dvignili standardi carinskih storitev v EU; (5) zagotavljanje sinergij z drugimi programi EU. Finančna uprava RS je sodelovala na 111 dogodkih programa, ki se jih je udeležilo 222 udeležencev (sestanki projektnih in strokovnih skupin, seminarji, delavnice, tečaji IT). Poudarek dejavnosti je bil na e-carini in razvoju novih sistemov IT, varnosti in varstvu, enotnem okencu EU za carino, carinskih dovoljenjih, merjenju učinkovitosti carinske unije, uvrščanju v carinsko tarifo ter prepovedih in omejitvah. Konec leta 2023 se je Finančna uprava RS pridružila novoustanovljeni projektni skupini »European Port Alliance Group« in strokovni skupini »EU Customs Alliance for Borders«. Skupni imenovalec obeh skupin je mobilizacija carinske skupnosti za boj proti trgovini s prepovedanimi drogami.

Na področju usposabljanja zaposlenih je Finančna uprava RS v letu 2023 sodelovala pri razvoju e-učnega modula o kombinirani nomenklaturi ter izvedla strokovno redakcijo prevodov in zvočnih posnetkov osmih drugih modulov iz angleščine v slovenščino (EUCTP, TP AEO, CRMS2, EUSWE, ICS2, CLASS, AES P1, CDS). Uspešna je bila tudi pri kandidaturi za udeležbo na 5 delavnicah v okviru pobude Common Learning Events Programme (CLEP), ki omogoča udeležbo na usposabljanjih, ki jih organizirajo in izvajajo druge države članice.

Program Carina je zagotavljal neposredno podporo izvajanju CCEI (Instrument za finančno podporo za opremo za carinske kontrole) v zvezi z razpisi EU za sofinanciranje nakupa opreme in izvedbo javnih naročil.

Program Fiscalis

Program Fiscalis, ki je bil sprejet z Uredbo (EU) 2021/847 za obdobje od 1. 12. 2021 do 31. 12. 2027, je namenjen celoviti podpori davčnim organom glede na nastajajoče potrebe obdavčenja in zagotavljanju mehanizmov, sredstev ter razvoju in delovanju evropskega IT sistema.

Program podpira zanesljiv pravni okvir, sodobno digitalno davčno okolje ter sodelovanje med davčnimi organi držav članic in Komisijo v boju proti davčnim goljufijam in davčnim utajam. Glede na to, da je potrebno na ravni Unije sprejemati učinkovite ukrepe za preprostejše in sodobnejše davčno okolje, v katerem bi podjetja, ki upoštevajo predpise, lažje izkoristila prednosti enotnega trga ter tako ohranila gospodarsko rast Unije, ostaja aktivno sodelovanje v okviru novega programa Fiscalis še kako pomembno. V okviru programa se financirajo dejavnosti, ki neposredno prispevajo k izboljšanju usposobljenosti ljudi in njihovemu usposabljanju. Sodelovanje v delovnih, projektnih in drugih podobnih skupinah še dodatno krepi operativne sinergije, pogloblja zaupanje med davčnimi upravami držav članic in prispeva k temu, da davčne uprave dosegajo enakovredne rezultate.

Uresničevanje zavez za večjo digitalizacijo na področju obdavčitve je ena glavnih prednostnih nalog Evropske komisije. Pomen tega se kaže tudi v tem, da je približno 70 % programa Fiscalis namenjenih vzpostavitvi in delovanju elektronskih davčnih sistemov, ki davčnim upravam omogočajo učinkovitejši boj proti davčnim goljufijam in utajam ter izkoriščanje prednosti velikih količin zbranih podatkov.

Aktivnosti programa Fiscalis so se odvijale v skladu s sprejetim letnim delovnim načrtom za obdobje 2021-2023. Skupno je bilo v letu 2023 tako izvedenih 68 aktivnosti v virtualni obliki in v živo (sestanki projektnih skupin, seminarji, delavnice, tečaji IT, forumi), na katerih je sodelovalo 129 slovenskih udeležencev.

V letu 2023 so se zaposleni Finančne uprave RS vključili v tri nove projektne skupine, in sicer za digitalno varnost, za analizo in izboljšavo e-obrazcev ter za učinkovitejšo uporabo DAC podatkov. Oblikovana pa je bila tudi posebna strokovna skupina VISDAC, ki bo delovala do konca leta 2024 in v sklopu katere se bodo obravnavale pomanjkljivosti in dobra praksa pri uporabi podatkov, ki so predmet t.i. DAC1 – DAC4 avtomatične izmenjave. V okviru pobude Common Learning Events Programme (CLEP), ki omogoča, da države članice organizirajo in izvajajo usposabljanja, je uspešno kandidiralo 10 zaposlenih za udeležbo na 4 delavnicah.

Izvajanje postopkov skupnega dogovarjanja

Postopek skupnega dogovarjanja je pomemben institut za zagotavljanje varnosti in gotovosti zavezancev, saj omogoča reševanje sporov v zvezi z razlago in uporabo bilateralnih in multilateralnih mednarodnih pogodb, zlasti sporov, ki vodijo k dvojnemu obdavčevanju. Za učinkovito reševanja postopkov je zadolžena posebna delovna skupina za vodenje postopkov skupnega dogovarjanja po mednarodnih pogodbah na področju transfernih cen in osebe pooblaščenice za vodenje in odločanje v teh postopkih. V letu 2023 je bil slovenski pristojni organo s strani tujega pristojnega organa obveščen, o treh novih MAP postopkih. Ker gre za obsežne in vsebinsko zahtevne postopke, ki se lahko rešijo le ob dobrem sodelovanju in prizadevanju obeh pristojnih organov, doseganje dogovorov zahteva določen čas. Finančna uprava RS je v letu 2023 v enem MAP postopku, dosegla dogovor na podlagi katerega je bila dvojna obdavčitev delno odpravljena. V enem MAP postopku je bila dvojna obdavčitev odpravljena enostransko s strani druge države. En MAP postopek je bil zaključen na podlagi umika zahteve s strani davčnega zavezanca. En MAP postopek pa je bil zaključen na podlagi nacionalne zakonodaje druge države.

Preglednica 132: Število nerešenih, začelih in zaključenih postopkov skupnega dogovarjanja

	Število
Nerešeni postopki na dan 1. 1. 2023	15
Novi postopki v letu 2023	3
Zaključeni postopki v letu 2023	4
Nerešeni postopki na dan 31. 12. 2023	14

Finančna uprava Republike Slovenije

Mednarodni sestanki v 2023

Tobačna konferenca

V Ljubljani so se zbrali predstavniki držav EU, nekaterih tretjih držav, mednarodnih organizacij in Evropske komisije – OLAF, ki je konferenco organizirala. 10. in 11. oktobra 2023, so govorili o ukrepih in skupnem odzivu na tihotapljenje tobaka in tobačnih izdelkov ter o nelegalni proizvodnji, kar vse prikrajša državne proračune, ogroža zdravje ljudi in škoduje zakonitim proizvajalcem.

Namen srečanja je bil okrepiti medsebojne vezi in sodelovanje ter izmenjavo podatkov med državami, Evropsko komisijo, Europolom, Svetovno carinsko organizacijo in drugimi pristojnimi, s katerimi se lahko zoperstavimo prevaram, tihotapljenju, ponarejenim izdelkom in nedovoljeni proizvodnji tobačnih izdelkov. Skoraj sto udeležencev je ob predstavitev zasegov, nelegalnih obratov, primerov dobre prakse in nacionalnih posebnosti, razmišljalo o novih možnostih za zajezitev zlorab tobaka in tobačnih izdelkov, ki prinašajo ogromne zasluške kriminalnim združbam.

TADEUS (Tax Administration EU Summit)

Je združenje davčnih administracij držav EU in nadomešča prej znano obliko pod imenom G28. Namen zasedanj TADEUS je spodbujati tesnejše sodelovanje med davčnimi upravami v Evropski uniji in vzpostaviti strateški dialog med voditelji davčnih uprav ter okrepiti sodelovanje, da bi dosegli dobre rezultate pri pobiranju davka in pravočasno preprečili morebitne davčne utaje. Nov okvir strateškega dialoga predstavlja okolje v katerem se usklajuje enotna stališča Evropske komisije in držav članic do zadev, ki se obravnavajo v različnih mednarodnih entitetah. Sodelovanje med davčnimi upravami koristi tako vodenju kot tudi usmerjanju na strateški ravni.

Finančna uprava RS se je udeležila sestanka namestnikov aprila in plenarnega sestanka novembra. Udeleženci so govorili o izmenjavi podatkov in ekspertni skupini VISDAC, uporabi izmenjanih podatkov, varovanju osebnih podatkov, uporabi umetne inteligence, o mreži uradnikov EUROFISC, sistemu DDV in projektu VIDA (VAT in the Digital Age), upravnem sodelovanju, davčni verzeli in drugih aktualnih izzivih.

V6 je združenje davčnih administracij Avstrije, Češke, Madžarske, Poljske, Slovaške in Slovenije. Sestanek vodij uprav je bil septembra v Avstriji, ko so govorili o izmenjavah na področju DDV, o davčnih utajah in prediktivni analitiki ter prihodnjih projektih skupine.

Bilateralni sestanek s HR

Januarja 2023 sta se srečali vodstvi Carinske uprave Republike Hrvaške in Finančne uprave RS, kjer so govorili o uvajanju novih carinskih elektronskih sistemih, nabavi carinske opreme skozi program CCEI (Customs Control Equipment Instrument) ter izvajanju uredbe CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism).

Vodstvi Davčne uprave Republike Hrvaške in Finančne uprave RS sta se aprila 2023 sestali v Ljubljani in govorili o izmenjavi informacij med upravama, o načrtovanih davčnih spremembah in reformah ter možnostih izboljšav na področju izmenjave podatkov. Operativni sestanek, maja 2023, na sedežu hrvaške davčne uprave v Zagrebu, je bil namenjen seznanitvi predstavnikov Finančne uprave RS s procesom nadzora obračunov DDV s pomočjo knjige prejetih računov (KPR), ki so jo zavezanci za DDV dolžni pošiljati davčni upravi in predstavitvi s strani Finančne uprave RS področja informiranja (klicni centri).

Bilateralni sestanek z Republiko Srpsko

Vodstvo Finančne uprave RS in direktor davčne uprave Republike Srpske so se oktobra sestali v Ljubljani. Govorili so rezidentih BiH, ki delajo v Sloveniji in izvajanju Konvencije med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino o izogibanju dvojnega obdavčevanja in preprečevanju davčnih utaj v zvezi z davki od dohodka in premoženja. Delegaciji sta govorili o možnosti avtomatične izmenjave podatkov (kot npr. dohodki iz zaposlitve, pokojnine, obresti, dividende ipd.), ki se trenutno ne izvaja, kar bi pomagalo upravama pri izvajanju davčnega nadzora in preprečevanju davčnih utaj.

Regionalna konferenca,

Francoska veleposlanica v Ljubljani in namestnik generalnega direktorja Finančne uprave RS sta 7. novembra 2023 v Kopru odprla konferenco predstavnikov Slovenije, Albanije, Hrvaške, Črne Gore, Francije, Italije, UNODC in WCO. Na konferenci so sodelovali predstavniki carine, policije, tožilstva, mednarodnih organizacij, predstavniki luških oblasti in predstavnik ladjarske družbe CMA-CGM, ki so vsak iz svoje perspektive predstavili ocene groženj, trendov in dobre prakse pri zagotavljanju varnosti ter odkrivanju in pregonu kriminala v pristaniščih. Konferenca je bila namenjena izmenjavi izkušenj na področju pristaniške kriminalitete in boju proti tihotapljenju drog preko vzhodno jadranskih pristanišč.

Tehnična pomoč

Tehnična pomoč je ena od oblik mednarodnega razvojnega sodelovanja, kjer je Finančna uprava RS dejavna predvsem na področju držav Zahodnega Balkana.

V oktobru 2023 je Finančna uprava RS izvedla tridnevni študijski obisk za delegacijo organov pregona iz Bosne in Hercegovine, ki je potekal v okviru programa UNODC – WCO Container Control Programme (CCP). Študijski obisk je bil namenjen predstavitvi dela Sektorja za carine na območju Luke Koper, predstavitvi sodelovanja z drugimi inšpekcijskimi organi, ki delujejo na tem področju, analizi tveganja, pregledu blaga, obdelavi carinskih deklaracij in nadzoru nad prosto cono. Cilj študijskega obiska je bil razširitev znanja in spoznanja načinov dela carinske službe v Sloveniji.

V oktobru 2023 je Finančna uprava RS sodelovala v projektu Bilateralne tehnične pomoči Severni Makedoniji, ki sicer poteka v sklopu bilateralne pomoči Severni Makedoniji, ki jo že deset let izvaja Urad RS za preprečevanje denarja (UPPD). Finančna uprava RS je v projektu sodelovala z predstavitvijo ponudnikov storitev virtualnih valut – VASP (Virtual Asset Service Providers).

Instrument za finančno podporo za opremo za carinske kontrole (CCEI)

Instrument za finančno podporo za opremo za carinske kontrole (CCEI) je bil vzpostavljen leta 2021 z Uredbo (EU) 2021/1077 za obdobje 2021-2027 s proračunom v skupni višini 1.006,4 milijona €. Cilj instrumenta CCEI je prispevati k ustreznim in enakovrednim rezultatom carinskih kontrol na mejah EU ter tako pomagati carinskim organom pri enotnem delovanju za zaščito interesov Unije. CCEI vključuje nakup, vzdrževanje in posodobitev opreme za carinski nadzor, ki je predvsem neinvazivna, varna, okolju prijazna in sledi najnovejšim tehnološkim trendom.

Finančna uprava RS se je leta 2022 uspešno prijavila na razpis EU za sofinanciranje nakupa opreme v skupnem znesku 942.827 €. V letu 2023 so bila izvedena javna naročila za mejna prehoda Letališče Brnik in Izpostava Ljubljana, mobilne oddelke in carinski laboratorij. Javno naročilo za carinski laboratorij je bilo v celoti izvedeno, nova oprema pa se uporablja od oktobra 2023. Zaradi spremenjenih razmer na trgu, dodatnih varnostnih zahtev Evropske komisije za nakup opreme iz tretjih držav, neodzivnosti ponudnikov ter neustreznosti prejetih ponudb za prvi in drugi javni razpis, pa je bilo javno naročilo opreme za mejne prehode izvedeno le delno. Konec decembra so bili dobavljeni spektroskopi, medtem ko postopki javnega naročanja za drugo opremo (rentgenski aparati in oprema za mobilne oddelke) še vedno potekajo. Dobava opreme se pričakuje v prvi polovici leta 2024.

V prvi polovici decembra 2023 je Evropska komisija objavila nov razpis v okviru instrumenta CCEI za obdobje 2023-2024. Finančna uprava RS je na podlagi analize potreb že začela pripravljati dokumentacijo za oddajo vloge na razpis za sofinanciranje nakupa dodatne opreme za potrebe carinskega laboratorija, mobilnih oddelkov in posameznih carinskih izpostav.

Finančna uprava Republike Slovenije

17 INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA

Učinkovita informacijska podpora vedno znova in še bolj pomembno prispeva k uresničevanju nalog Finančne uprave RS.

Sodobne elektronske storitve je mogoče zagotavljati le na podlagi učinkovitih informacijskih sistemov, od katerih je odvisna hitrost in pravilnost izvajanja procesov ter učinkovitost in motiviranost kadrovskih virov Finančne uprave.

Sodobne elektronske storitve

Eden izmed ključnih strateških ciljev Finančne uprave RS je uvajanje e-poslovanja in zagotavljanje kvalitetnih storitev za zavezanke. E-poslovanje za zavezanke pomeni uporabo prijaznih, enostavnih in dostopnih storitev, ne glede na to, ali gre za storitev ob obisku katerega od finančnih uradov ali za uporabo e-storitev prek spleta.

Spletne storitve so zavezancem dosegljive prek spletnega portala Finančne uprave RS. Najbolj uveljavljena sistema, s katerimi zavezanke poslujejo s Finančno upravo RS v elektronski obliki, sta sistem eDavki (portal in mobilna aplikacija) ter eCarina.

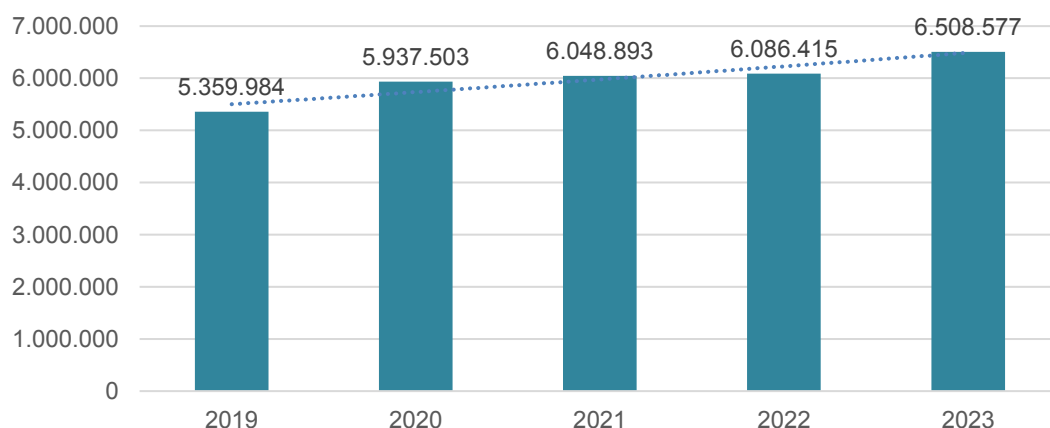
Portal eDavki je informacijski sistem namenjen elektronskemu davčnemu poslovanju. Glavni namen portala je oddaja dokumentov (obračuni, napovedi, vloge in drugi obrazci) in prejemanje dokumentov s strani Finančne uprave RS. Prav tako omogoča številne druge eStoritve, kot so vpogled v uradne evidence in registre, informatizirana izmenjava podatkov z drugimi udeleženci (G2G) in urejanje pooblastil.

Na eDavkih se stalno zasleduje uporabniška izkušnja ter izvedba postopkov v smeri poenostavitve e-poslovanja za uporabnike. V sklopu izboljšave uporabniške izkušnje so bili eDavki nadgrajeni z novo funkcionalnostjo pregled oddaj (semafor DohDej in DDPO), s prenosom/kopiranjem notranji pooblastil, prenovo lastnega dokumenta (NF-LD), s poenotenjem eKartice zavezanca ter novima obrazcema KIDO vračila (KIDO9-12) in obrazcem, ki omogoča oddajo donacij s strani pravnih oseb (Doh-DON-PO).

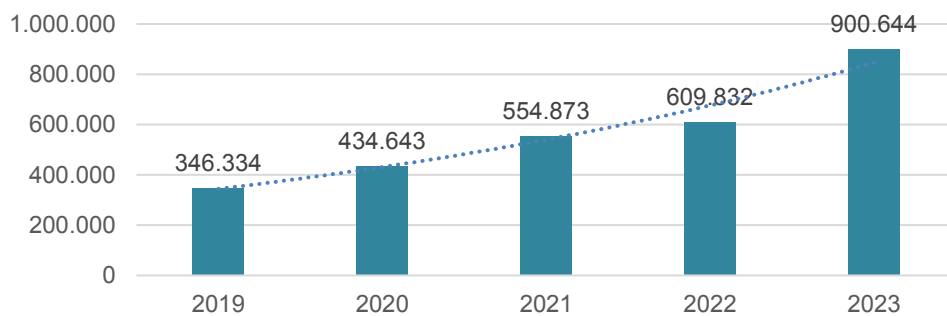
Proces eVročanja je Finančna uprava RS dopolnila z redirekcijo uporabnika na prejeti dokument takoj po podpisu elektronske vročilnice. Z namenom hitreje ter lažje komunikacije s Finančno upravo RS, je bil uporabnikom ponujen nov kontaktni obrazec.

Vsako leto se povečuje število elektronsko vloženih dokumentov.

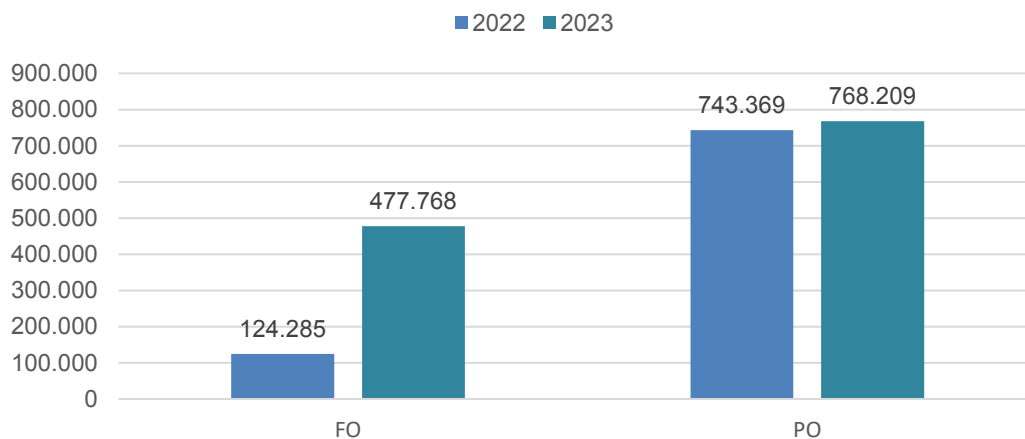
Slika 26: Elektronsko vloženi dokumenti preko eDavkov (fizične in pravne osebe)

Slika 27: Elektronsko vloženi dokumenti fizičnih oseb preko eDavkov

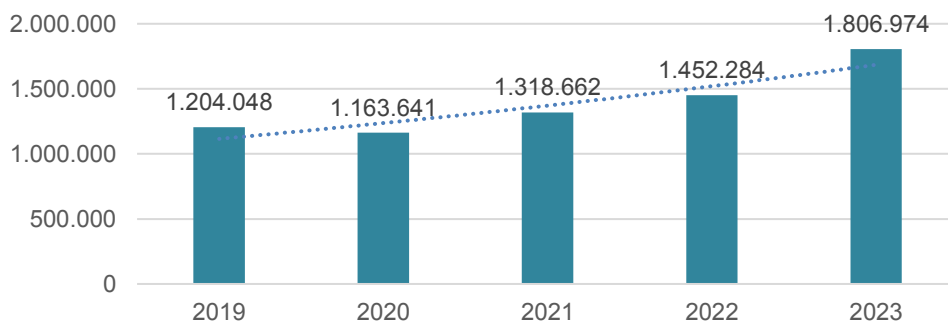

Slika 28: Število elektronsko vročenih dokumentov za fizične in pravne osebe

Vsako leto se povečuje tudi število eVročenih izhodnih dokumentov

Slika 29: Medletna primerjava eVročanja

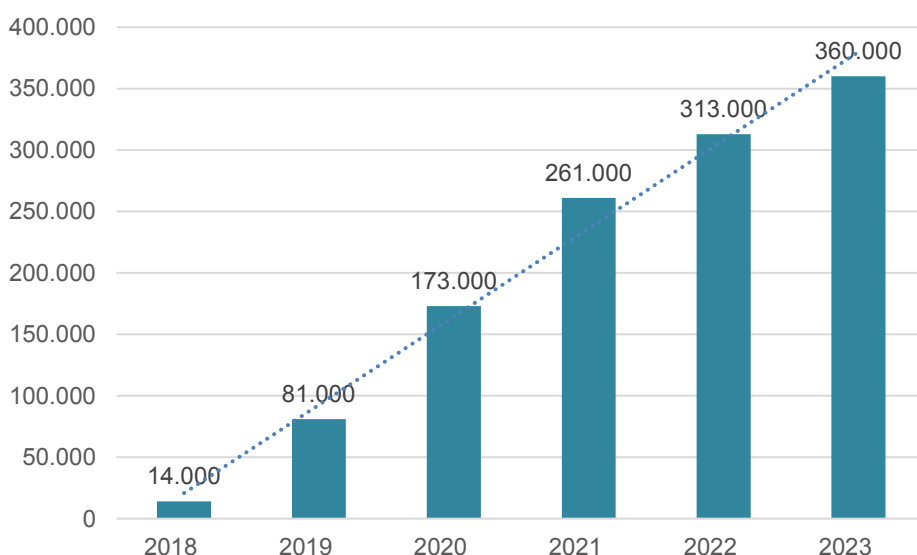

Poleg izvedenih poenostavitvev e-poslovanja za uporabnike so bili v letu 2023 na eDavkih implementirani novi in dopolnjeni obrazci kot so obračun prispevka za Sklad za obnovo Slovenije (PODO-OPSOS), naročanje potrdil (potrdilo o DŠ), vloga za vračilo COVID glob (NF-Covid19Globe), izjava o izpolnjevanju pogojev do pomoči za samozaposlene (NF-NarNesrece), izjava o vračilu prejetih sredstev zaradi posledic poplav (NF-VraciloPoplave), vpogled v šifrantne Igre na srečo, REK-O in REK-1b dopolnitve (Novela ZZVZZ-T), OPSV obrazcev (Novela ZZVZZ-T in ZIUZDS), OSS obrazci (eTrgovanje) – Nadgradnja na verzijo 7 in vloge za medletno spremembo predhodne akontacije.

Sistem je bil večkrat letno nadgrajen s sistemskimi popravki (operacijskega sistema in podatkovne baze), dvignjena je bila verzija .NETa in nivo kompatibilnosti baze.

Vzporedno s tem se je, glede na nove verzije operacijskega sistema Androide, nadgrajevala in vzdrževala mobilna aplikacija eDavki. V letu 2023 so otekle aktivnosti iz naslova prenove mobilne aplikacije. Število registriranih uporabnikov mobilne aplikacije se je vsa leta povečevalo in se je do konca leta 2023 povečalo na nekaj več kot 360.000.

Slika 30: Število uporabnikov mobilne aplikacije eDavki

Računovodstvo in izvršbe

V informacijskih sistemih, ki podpirajo računovodstvo in izvršbo, so bile v letu 2023 izvedene spremembe, ki vplivajo na večjo ažurnost podatkov o knjigovodskem stanju zavezanca ter stanja javnofinančnih blagajn. Razširjene so tudi možnosti plačevanja, pripravljena dodatna obvestila za zavezanca, dopolnjene izmenjave podatkov z zunanjimi inštitucijam.

Pomembne novosti v programskih rešitvah so izvedena optimizacija procesa vračil po izvršilnih naslovih, izvedeni prehodi občin v EZR, vpeljava dvofaznega potrjevanja storna dokumentov, vpeljava direktnega zapiranja davka na promet nepremičnin, davka na motorna vozila in davka na dediščine in darila, odmerjenega z odločbo; možnost plačila tudi preko eKarticeO in možnost plačila obrokov ali odlogov in glob preko eKarticeO. Za področje dohodnine

je bila vpeljana možnost plačevanja dohodnine z direktno obremenitvijo (trajnik). Na področju e-računov je bil vpeljan združen e-račun za PSV (Prispevki za socialno varnost) in Davek od dejavnosti.

Analizirane so bile možnosti za zamenjavo zastarelih standardov za izmenjavo podatkov o plačilnem prometu z mednarodnim standardom ISO2022. Zamenjava standarda bo izvedena v letu 2024.

Dopolnjene so bile izmenjave podatkov iz knjigovodske evidence z ostalimi državnimi organi.

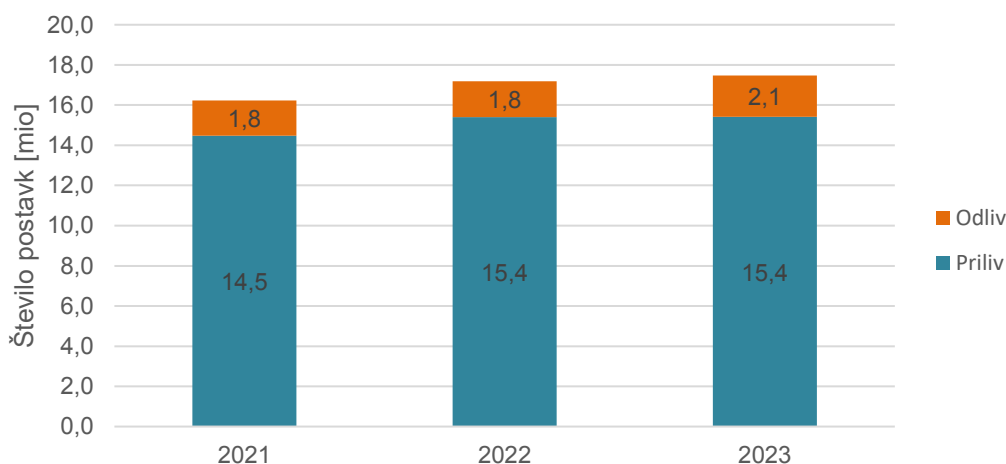
Na področju izvršbe je bilo dopolnjeno profiliranje, dopolnjen je bil proces za mednarodno izterjavo prispevkov za socialno varnost, pripravljen je bil proces za opominjanje zavezancev v drugih državah članicah EU zaradi neplačevanja na področju e-trgovanja.

Za potrebe knjigovodstva so bile obdelane velike količine podatkov - 17,5 milijonov postavk plačilne prometa, od tega:

- 15,4 milijonov prilivov (z napačno referenco 200 tisoč, s splošnim sklicem 500 tisoč, plačila z e-računom 80 tisoč),
- odlivov je bilo 2,1 milijona postavk (od tega 1,4 milijona vračila zavezancem, ostalo so prenosi med računi Finančne uprave RS).

V analitični knjigovodski evidenci je nastalo 77 milijonov novih postavk.

Slika 31: Medletna primerjava števila plačilnih postavk

Davčni odmerni sistemi

V informacijskih sistemih, ki pokrivajo področja davčnih odmer, je bilo poleg implementacije zakonskih sprememb, ki so stalna naloga in že načrtovanih razvojnih nalog, v letu 2023 realiziranih več izboljšav, nadgradenj ter novih rešitev, ki pomembno vplivajo na uporabniško izkušnjo tako zaposlenih, kot tudi zavezancev.

Tako je Finančna uprava RS v letu 2023 nadaljevala s pripravo in uvajanjem novih skupnih gradnikov ter poenotenjem skupnih procesov uvedbe enotnega beleženja revizijskih sledi pri vseh novih funkcionalnostih in vse sisteme znotraj Finančne uprave RS, vključevanjem določanja stalnih/začasnih naslovov zavezancev in naslovov za vročanje, vključevanjem enakomernega avtomatskega razdeljevanja novih zadev uporabnikom, vključevanjem skupnih gradnikov za vključitev QR kode za izhodne dokumente z terjatvami (UPN nalog s QR kodo), vključevanjem poenotenega kanala in gradnika za komunikacijo z G2G sistemom za izmenjavo sporočil, nadaljevanjem vključevanja

skupnih gradnikov, ki zagotavljajo eVročanje izhodnih dokumentov (upoštevanje pristopnic) in nadaljevanjem vključevanja knjiženja terjatev preko spletnega servisa.

Uspešno se je nadaljevalo in zaključilo delo na številnih nalogah, pri čemer izpostavljamo:

- vsebinsko in tehnološko prenovu ter poenostavitev REK obrazcev in REK aplikacij,
- dopolnitve REK in OPSV obrazcev zaradi uvedbe novega obveznega zdravstvenega prispevka (OZP),
- vsebinsko in tehnološko prenovu odmere akontacije dohodnine od dohodkov iz tujine (DohTUJ),
- vsebinsko in tehnološko prenovu odmere Davka na promet nepremičnin (DPN),
- vsebinsko in tehnološke prenove odmere dohodnine od kapitalskih dobičkov vrednostnih papirjev (KDVP),
- vsebinsko in tehnološko prenovu ugotavljanja davčnih statusov nosilcev kmetijskih gospodarstev za izplačila AKTRP in drugih izvajalcev državnih pomoči ter drugih prejemkov v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo
- tehnološko prenovu in prilagoditev skupnim procesom Obračuna koncesijskih dajatev od iger na srečo (KDIS)
- vsebinsko in tehnološko prenova pridobivanja podatkovnih struktur, skladno s spremembami podatkovnih struktur na Geodetski upravi RS,
- vsebinsko in tehnološko prenove za elektronsko vlaganje zahtevkov za uveljavljanje ugodnosti iz mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja
- izdelavo programske podpore za IID 2022 in novega vira poročanja za povprečno plačo v letu 2022 (Informativni izračun dohodnine)
- izdelavo programske podpore za Poplave 2023 - samozaposleni (interventni ukrepi),
- izdelavo programske podpore za obračun prispevka za Sklad za obnovo Slovenije – solidarnostna delovna sobota (interventni ukrep),
- nadaljevanje prenove za znižanje odpisa prispevkov PIZ – naravne nesreče
- nadaljevanje prenove Evidence prejetih prijav v modulu za inšpekcijski nadzor
- nadaljevanje prenove knjiženja inšpekcijskih odločb v modulu za inšpekcijski nadzor
- nadaljevanje prenove, oddaje vlog za vzdrževane družinske člane ter vlog za namenitev dela dohodnine za donacije,
- izdelavo programske podpore za pridobivanje podatkov o nepremičninah za namene izvršbe
- tehnološko prenovu pregleda časovnih vrst in pregleda registracij DDV
- pripravo aplikacije za oddajo vloge za obvestilo o izpolnjevanju pogojev za določitev mesečnega davčnega obdobja,
- priprava programske rešitve za direktno zapiranje terjatev
- priprava nove rešitve za podporo mednarodne izmenjave DAC7 (registracija tujih in izločenih operaterjev platform),
- priprava nove rešitve za storitev posredovanja podatkov ponudnika plačilnih storitev v sistem CESOP (EU platforma),
- izdelava rešitve za poročanje statističnih podatkov v EU za avtomatično izmenjavo DAC1 in DAC2,
- zaključevanje rešitve za izdajo izhodnih dokumentov za rekapitulacijsko poročilo zavezancu
- izdelavo rešitve za vpogled v podatke evidence kmečkega gospodinjstva, ki ugotavljajo davčno osnovo iz OKGD na podlagi dejanskih prihodkov
- izdelave rešitev, namenjenih izmenjavam podatkov na podlagi sklenjenega protokola med Finančno upravo RS in:
 - o Policijo (podatki za izvajanje nalog, povezanih z raziskovanjem okoliščin, pomembnih za preprečevanje in odkrivanje kaznivih dejanj);
 - o ZRSZ (paketna izmenjava);
 - o eSociala (paketna izmenjava);
 - o SPOT (Na podlagi novega sedmega odstavka 19. člena ZDavP-2 je bila Finančna uprava RS dolžna pripraviti podatke iz obračunov davčnih odtegljajev in obračunov prispevkov, do katerih so upravičeni delodajalci prek portala SPOT za namen pravilnega obračuna nadomestila plače);

- nadgradnja rešitve za pridobivanje podatkov ZRSZ – Finančna uprava RS (ZZSDT in ZčmIS),
- izdelavo rešitve za posredovanje potrdila o davčni številki zavezancu preko eDavki portala,
- nadaljevanje razvoja izvajanja kontrol posredovanja podatkov iger na sreči s strani koncesionarjev preko spletnih servisov ter prenos podatkov v podatkovno skladišče za potrebe izvajanja centralnega nadzora,
- izdelava in izvajanja rešitve za vzdrževanje velikosti baz podatkov,
- vsebinsko in tehnološko prenovo programske podpore za predhodne postopke v okviru odmere obveznosti iz kmetijstva (prevzem podatkov, pregled in kontrola podatkov, izvedba izračuna) – CBPK,
- zaključevanje tehnološke in vsebinske prenove registra pokojninskih načrtov.

Trošarinski informacijski sistem

Na področju trošarin in okoljskih dajatev se z uvajanjem elektronskega poslovanja zasleduje cilje zakonodaje (nacionalne in evropske), večje učinkovitosti, hitrosti izvajanja postopkov, znižanje stroškov in boljšega nadzora.

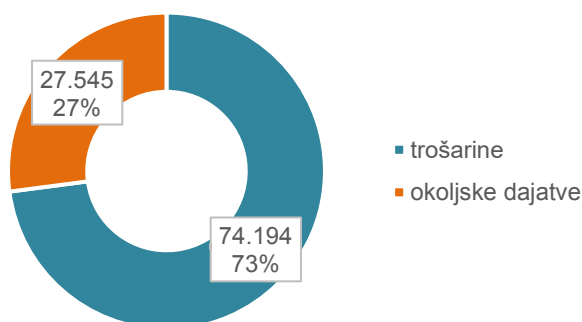
Kot posledica tega so bile izvedene nadgradnje trošarinskega informacijskega sistema eTROD:

- izvedena je bila nadgradnja z gibanji trošarinskih izdelkov s plačano trošarino, ki jih je predvidel ZTro-1B. Poleg novih dokumentov napovedi prejema, napovedi odpreme in prijave certificiranih prejemnikov in pošiljateljev, je bilo omogočeno zaključevanje gibanj za začasno pooblaščen in certificirane prejemnike skupaj s predložitvijo obračuna trošarine
- vzpostavljena je bila evidenca upravičencev, za nakup goriva za kmetijstvo. Le-ta ponudnikom goriva, preko odprtega portala eDavki ali preko spletnega servisa eDavkov, omogoča preverjanje ali je oseba, ki želi točiti gorivo, evidentirana v evidenci goriva za kmetijstvo kot oseba, ki izpolnjuje pogoje za nakup goriva za kmetijstvo
- izvedena je bila optimizacija sistema eTROD za potrebe hitrejšega delovanja aplikacije in boljše uporabniške izkušnje.

V letu 2023 je bilo v sistem eTROD skupno vloženih in obdelanih 101.739 dokumentov.

Največ dokumentov je bilo vloženih na področju trošarin, in sicer 74.194 dokumentov, na področju okoljskih dajatev pa je bilo vloženih 27.545 dokumentov.

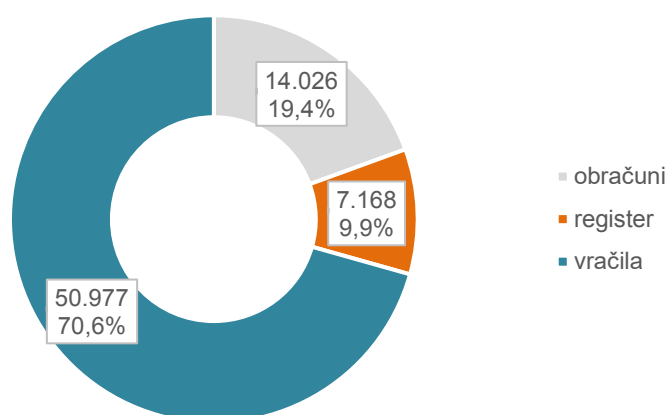
Slika 32: Število in delež elektronskih dokumentov v sistemu eTROD

Na področju trošarin je bilo, glede na tip dokumenta, vloženih 14.026 dokumentov za potrebe obračunov, 7.168 dokumentov za potrebe registra in 50.977 dokumentov za potrebe vračil.

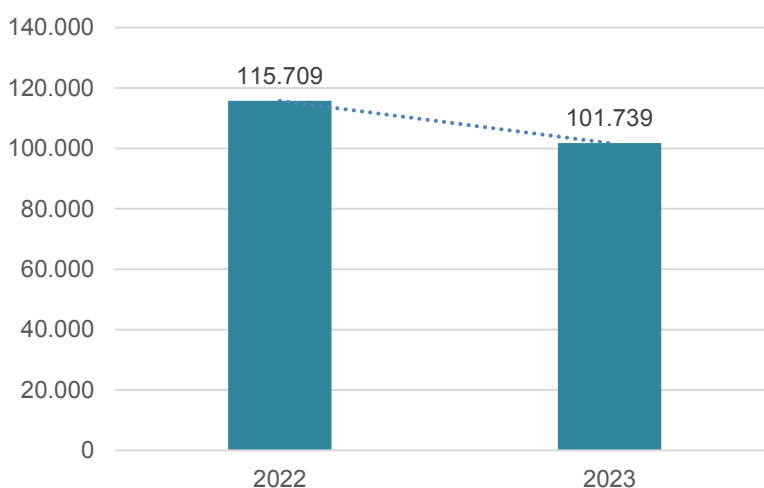
Na področju okoljskih dajatev pa je bilo, glede na tip dokumenta, vloženih 24.287 dokumentov za potrebe obračuna, 649 dokumentov za potrebe registra in 586 dokumentov za potrebe vračil.

Slika 33: Število in deleži elektronskih trošarinskih dokumentov

V letu 2022 je bilo v sistem eTROPD vloženih skupno 115.709 dokumentov, kar pomeni, da je bilo v letu 2023 skupno vloženih 13.970 manj dokumentov v primerjavi z letom 2022.

Slika 34: Medletna primerjava števila elektronskih dokumentov v sistemu eTROPD

Na področju nadzora gibanja trošarinskega blaga (SIEMCS) je bila v 2023 izvedena tehnološka prenova aplikacije, s katero je bil poenoten tehnološki del aplikacije z ostalimi carinskimi in trošarinskimi sistemi. Pri tem je Finančna uprava RS zasledovala izboljšano delovanje aplikacije ter lažje vzdrževanje same aplikacije.

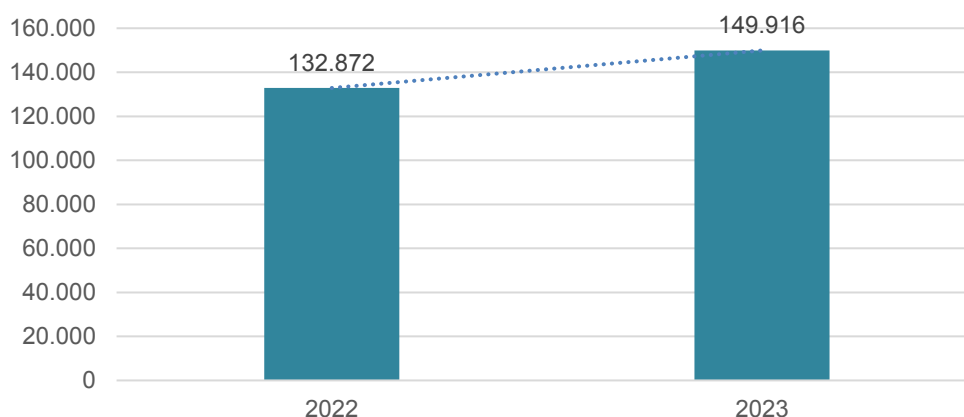

Zaključena je bila prilagoditev aplikacije glede na EU specifikacije - in sicer se je aplikacija SIEMCS tudi za spremljanje gibanj blaga s plačano trošarino (do takrat so se v EMCS spremljala le gibanja v režimu odloga plačila trošarine). Finančna uprava je nadaljevala s prilagoditvami aplikacije glede na EU zahteve v povezavi EMCS s SIAES2, ki morajo biti zaključene v 2024.

V letu 2023 je bilo v okviru SIEMCS, kot pričetek postopka, skupno posredovanih 149.916 elektronskih sporočil. Od tega je bilo v okviru komunikacije z ostalimi državami članicami posredovanih 132.909 elektronskih sporočil, s katerimi so bili začeti postopki odpreme ali prejema v režimu odloga plačila in 2.088 elektronskih sporočil, s katerimi so bili pričetki postopki odpreme ali prejema blaga s plačano trošarino. 14.919 elektronskih sporočil pa je bilo posredovanih v komunikaciji z drugimi nacionalnimi sistemi.

V primerjavi z letom 2022, je bilo v letu 2023, kot pričetek postopka, skupno posredovanih 13 % več elektronskih sporočil kakor v letu 2022 ko je bilo, kot pričetek postopka skupno posredovanih 132.872 elektronskih sporočil.

Slika 35: Medletna primerjava števila elektronskih sporočil v sistemu SIEMCS

Carinski informacijski sistem

Z realizacijo večletnega programa za e-carino bo na podlagi e-poslovanja omogočena večja učinkovitost carinske unije kot celote. Aktivnosti večletnega programa e-carina so usmerjene v izvedbo nacionalnih in evropskih projektov. Države članice morajo v skladu s Carinskim zakonikom Unije nadgraditi večino obstoječih elektronskih sistemov, povezati nekatere od njih na vseevropski ravni in uvesti več novih sistemov, da dosežejo popolno avtomatizacijo carinskih postopkov in formalnosti.

V okviru carinskega informacijskega sistema so bile v letu 2023 izvedene aktivnosti:

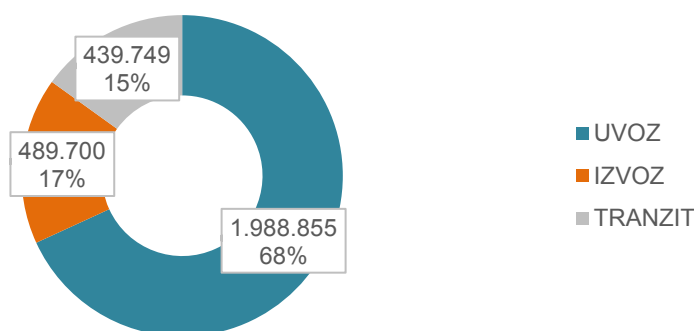
- nadaljevanje tehnološke prenove aplikacije MEJA (Nadzor nad prenosom gotovine v potniškem prometu);
- pripravljena je bila nova verzija modula NES (Nadzor vstopa blaga), tj. ICS R2, ki predstavlja nacionalno komponento EU ICS2 (Import Control System 2) sistema za obvladovanje tveganja v povezavi z vnosom blaga v EU;
- nadgrajen je bil uvozni sistem SIAIS2 v delu preverjanja DDV zavezancev, s čimer je bilo zagotovljeno pravočasno izvajanje uvoznih carinskih postopkov. Elektronska sporočila so bila usklajena in prilagojena na podatkovni model EUCDM 6.2;
- v produkcijsko delovanje sta na področju izvoza (SIAES) prešli Komponenta 1 in Komponenta 2;

- prilagojena sta bila modula TARIC RKM in KVOTE3 zaradi uskladitve s podatkovnim modelom EUCDM 6.2 ter optimizacije ostalih TARIC modulov z namenom hitrejšega delovanja za vse uporabnike, ki dostopajo do brskalnika TARIC ter zagotavljanja večje stabilnosti in zanesljivosti;
- nadgrajena je bila aplikacije SIGMS zaradi spremembe ZTro-1, s katero se je uvedlo nove zavezanca v sistem predložitve instrumenta zavarovanja;
- nadgrajen je bil tranzitni informacijskega sistema (SINCTS) za potrebe SINCTS P5 in P6, kjer je P5 prešla v produkcijsko delovanje;
- nadgradnja sistema EORI, z namenom izboljšanja uporabniške izkušnje;
- razvoj evropskega projekta Obvestila o predložitvi obvestila o prihodu in začasni hrambi;
- tehnološka prenova na področju dostopa do TARIC4 datotek za zunanje in notranje uporabnike – sedaj do datotek lahko dostopao preko spletnih storitev.

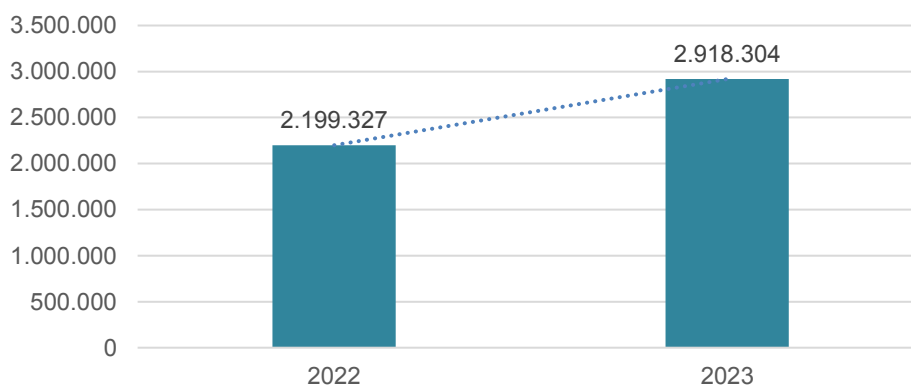
V letu 2023 je bilo v carinske sisteme, kot pričetek carinskega postopka, skupno vloženih 2.918.304 elektronskih sporočil. Od tega največ v uvozne sisteme (SIAIS2, ICS, ICS2), kjer je bilo vloženih 1.988.855 elektronskih sporočil. V izvozne sisteme (SIAES, ECS) je bilo vloženih 489.700 elektronskih sporočil in 439.749 elektronskih sporočil v tranzitni sistem (SINCTS).

Slika 36: Elektronske carinske deklaracije po tipih dokumentov

V primerjavi z letom 2022, je bilo v carinske sisteme v letu 2023, vloženih skupno 32 % več elektronski sporočil.

Slika 37: Medletna primerjava elektronskih carinskih deklaracij

Enotni dokumentni sistem (EDS)

Leta 2023 je Finančna uprava RS razvojne procese elektronskega dokumentnega sistema (EDS) prilagajala postopkom izdaje različnih upravnih aktov.

Finančna uprava RS je omogočila branje, vizualizacijo in tiskanje plačilnih nalogov s QR kodo.

Uspešno sta bili vpeljani dve novi integraciji za evidentiranje prejete vhodne pošte iz sistema eDavki (evidentiranje oddanih lastnih dokumentov) ter zunanjega sistema eUprava, kjer se je pričelo s prevzemanjem anonimnih in drugih neanonimnih prijav.

Poleg manjših popravkov za lažje in učinkovitejše upravljanje sistema EDS, so bile procesne nastavitve dopolnjene tudi pri drugih integracijah zalednih aplikacij IDIS (KDVP, INFO, DPN, DDD in drugi moduli).

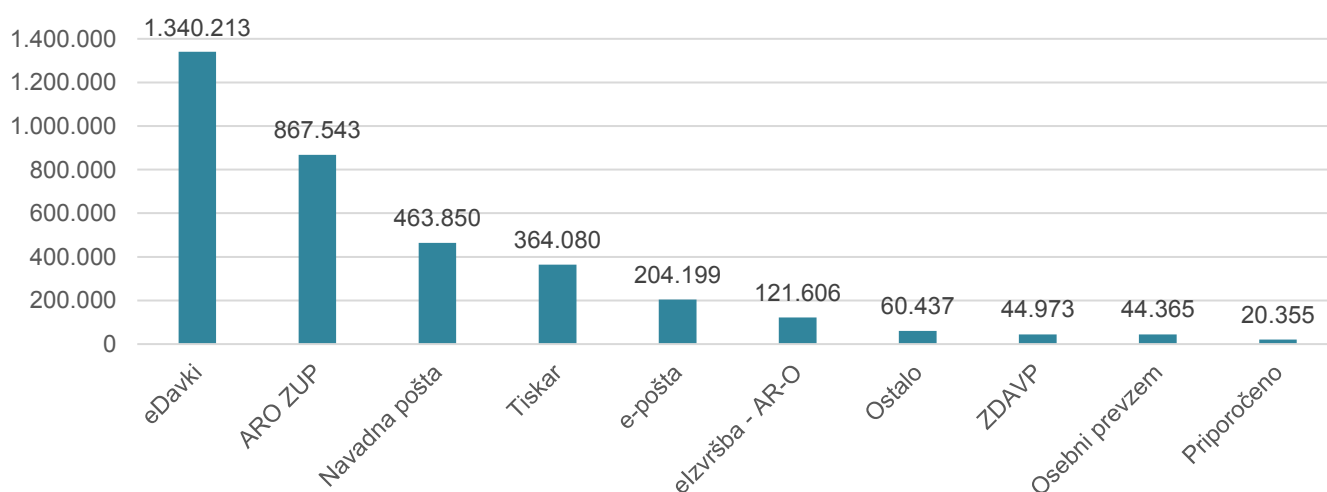
Za potrebe predkontrole odpreme izhodnih pošt k zunanjemu tiskarju, je bila omogočena dopolnitev, kjer se uporabnika predhodno obvesti, v kolikor dokument formata A4 ni ustrezen zahtevanim velikostim strojnega kuvertiranja, kakor tudi, ko v poslanem paketu k tiskarju ni pripadajočega PDF dokumenta.

V skladu s standardi odlične uporabniške izkušnje je bila v EDS omogočena možnost, da prijavi uporabnik napako z enim klikom, kjer se zajame slika ekrana in hkrati z opisom komentarja odpremi le-to skupini za pomoč uporabnikom.

Sistem zahteva redno vzdrževanje in spremljanje integracijskih napak, zato so bili referenti sproti opozorjeni na zastoje ter na neizvedene naloge po preteku rokov na zadevah, dokumentih, izhodnih poštah ter nalogah.

Veliko pozornosti je bilo namenjene izobraževanju uporabnikov na temo pravilnega evidentiranja dokumentov, upravljanja namizja ter odpreme izhodne pošte.

Slika 38: Načini pošiljanja dokumentov iz sistema EDS v letu 2023

Podatkovna analitika

Ključni gradnik za izvajanje nalog s področja podatkovne analitike in poslovnega poročanja je centralna baza podatkov SAP BW, kjer je Finančna uprava RS uspešno in brez zastojev vzdrževala in dopolnjevala prenose in zajem podatkov iz drugih informacijskih virov.

V SAP BW je bila dodana celotna baza podatkov iz registra nepremičnin GURS. Iz te baze je bil pripravljen izvleček podatkov za Ministrstvo za finance in povpraševanja za uporabnike Finančne uprave RS.

Za podatke iz nadzora iger na srečo je bila zagotovljena obdelava podatkov, ki podatke koncesionarjev uredijo v ustrezno obliko za izvajanje operativnega nadzora.

V okviru poslovnega poročanja je Finančna uprava RS dodala poročila glede na zahteve poslovnih uporabnikov in izvajali ad hoc poizvedbe za enkratne zahteve po podatkih iz zunanjega okolja.

V okolju Lumira je Finančna uprava RS zaključila z razvojem prikaza rezultatov vseh poslovnih procesov na enem mestu, ki so vključeni v to okolje. Kazalniki za program dela se bodo od 2024 izračunavali preko programskih procedur in le še izjemoma bodo vključeni kot izračunani rezultati v Excel datotekah.

Na področju prediktivne analitike sta bila v produkcijo uvedena 2 modela pri sprejemu obračunov DDV (posebej za mesečne in posebej za kvartalne obračune). V razvoju sta dva nova izboljšana modela, ki že upoštevata rezultate prejšnjih dveh modelov.

V letu 2023 je Finančna uprava RS nadaljevala z uvedbo prediktivne analitike na področju nadzora obračunov DDPO z odprto kodnim analitskim orodjem KNIME, skladno s priporočili IMF.

V letu 2023 je bila z Evropsko Komisijo podpisana pogodba o sofinanciranju nepovratnih EU sredstev za nakup analitskega orodja QlikSense, ki je namenjen predvsem zaščiti finančnih interesov EU. S pomočjo tega orodja se je po posameznih segmentih davčnih zavezancev, ključnih dejavnostih in skupinah tveganj, pristopilo k bolj sistematičnemu obvladovanju davčnih in carinskih tveganj.

Izmenjave ter integracije med informacijskimi sistemi Finančne uprave RS

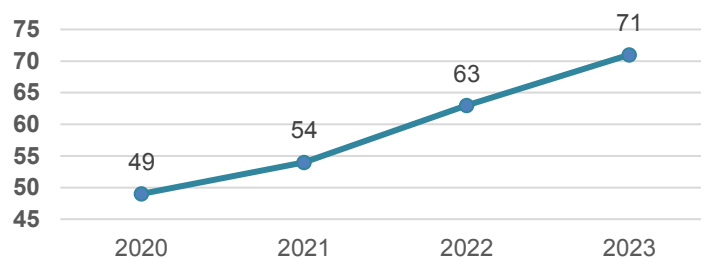
G2G

G2G je uveljavljen kot sodoben in standardiziran način izmenjave podatkov med posameznimi zalednimi informacijskimi sistemi znotraj Finančne uprave RS in organi javne uprave.

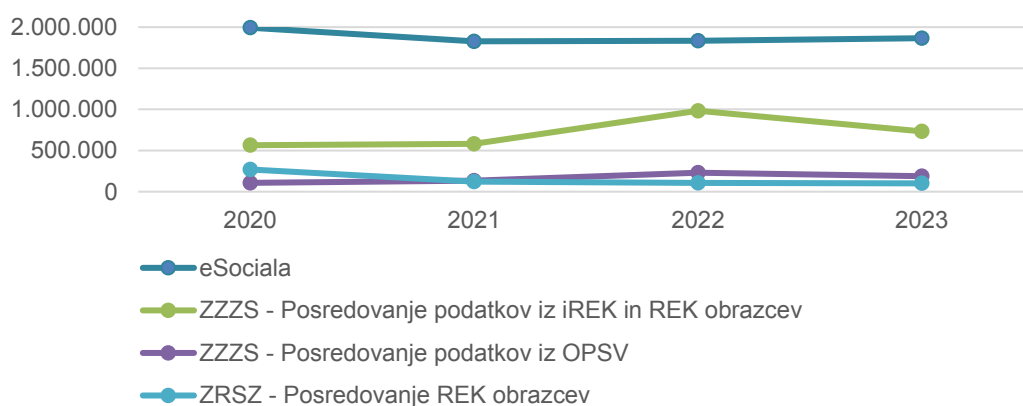
Lahko nastopa tudi v vlogi odjemalca zunanjih virov podatkov in jih posreduje v zaledne sisteme Finančne uprave RS. S stalnim povečevanjem števila izmenjav, G2G pomembno vpliva na organizacijo in optimizacijo poslovnih procesov Finančne uprave RS.

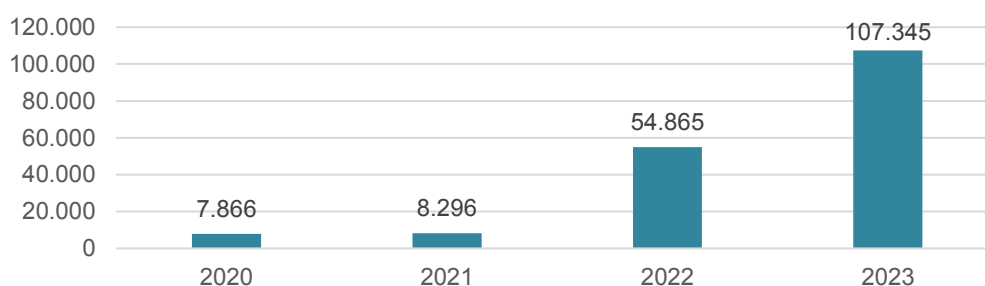
Slika 39: Število storitev izmenjevanja podatkov

Slika 40: Storitve z največ izmenjavami podatkov

Slika 41: Število izmenjav z upravnimi enotami

V letu 2023 je bilo razvitih in nadgrajenih več kot 20 izmenjav podatkov. Nekaj najpomembnejših:

- Izmenjava podatkov iz OPSV obrazcev za MDDSZ
- Posredovanje REK podatkov MDDSZ in Javnemu štipendijskemu, razvojnemu, invalidskemu in preživninskemu skladu RS JŠRIPS
- Pridobivanje podatkov od družb za upravljene (DZU) preko Pladnja
- Izdelava informacijske rešitve G2G (3 storitve) za CESOP
- Posredovanje podatkov z DDV področja na SURS
- Prezem e-vlog iz portala eUprava in integracija z EDS
- Storitve za SPOT – 19. člen ZDavP-2

Finančna uprava Republike Slovenije

- Posredovanje podatkov o višini dolga državnemu odvetništvu
- Pridobivanje sklepov o dedovanju iz Vrhovnega sodišča RS
- Pridobivanje bilančnih podatkov od AJPES

VIES (VAT Information Exchange System)

Informacijski sistem VIES je namenjen izmenjavi DDV podatkov med državami članicami Evropske unije. Sistem se uporablja za nadzor intrakomunitarnega prometa blaga in storitev v skupnem evropskem carinskem prostoru od trenutka, ko so bile ukinjene notranje carinske meje v EU. Povezava med posameznimi VIES sistemi poteka preko varnega evropskega omrežja CCN in CCN2.

VIES dostopa tudi do mednarodnega omrežja CTS za izmenjavo podatkov z državami izven EU. Preko CTS omrežja se izvajajo tudi druge vrste izmenjav podatkov (DAC izmenjave) med različnimi davčnimi jurisdikcijami v skladu z zakonodajo EU ter večstranskimi sporazumi pod okriljem OECD-ja.

V letu 2023 so bile v VIES implementirane funkcionalnosti:

- Dopolnitev postopka pridobivanja RPO podatkov (SURs)
- Ureditev postopka za avtomatičen zagon VIES sinhronih servisov
- Aktivnosti povezane s postavitvijo izmenjave za DAC7
- Aktivnosti povezane s postavitvijo izmenjave za CESOP (test povezlivosti, vsebinsko testiranje, postavitve Domibus v DRO)

Davčne blagajne

Na področju davčnih blagajn so bile izvedene predvsem redne operativne aktivnosti (menjava digitalnih potrdil v sistemu za davčno potrjevanje), nadgrajen servis za razpakiranje računov – vpeljan log tabele, vpeljana vzporedno razpakiranje.

Miniblagajna je bila dopolnjena z izpisom QR kode na UPNjih in omogočeno deaktiviranje poslovnih prostorov.

Podpora izvajanju nalog s področja informacijske tehnologije

Naloge Projektna pisarna so skrb za izvedbo postopkov javnega naročanja s področja IT, objavlanje in upravljanje dokumentacije vezane na javna naročila, sodelovanje pri sklepanju pogodb ter upravljanje sprememb aplikativne programske opreme na osnovi sklenjenih pogodb.

Oddaljeni dostopi

V letu 2023 je Finančna uprava RS nadaljevala z obravnavo vlog zaposlenih za oddaljene dostope in digitalne certifikate. Poskrbljeno je bilo za evidenco uporabnikov ter posredovanje zahtevkov na MDP v nadaljnjo obdelavo in dodelitev certifikatov. Prav tako je bila nudena pomoč pri nameščanju ter uporabi digitalnih certifikatov.

Zahteve po dodelitvi dostopov so bile posredovane na MDP (geselniki@gov.si). Nudena je bila pomoč pri nameščanju ter uporabi oddaljenih dostopov do omrežja HKOM. Trenutno je v Finančni upravi RS dodeljeno 2.643 licenc. Vsi uporabniki imajo možnost uporabe tako ISL kot VPN. Vsak uslužbenec pa uporablja dostop, ki mu ga dovoljuje oprema v službi (stacionarni = ISL, prenosni = VPN).

Projektna pisarna

Skozi celotno leto se je spremljalo izvajanje proračuna v okviru Urada za informatiko:

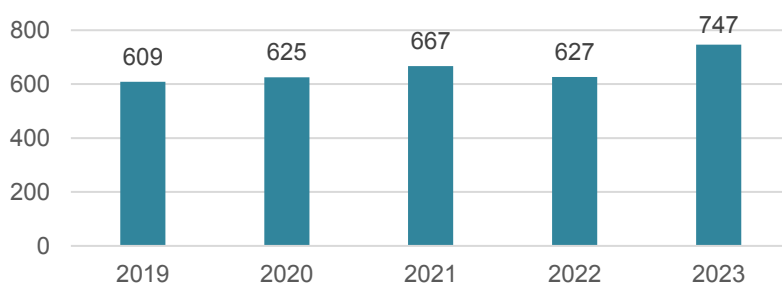
- priprava letnega načrta, skladno z dogovorom vodstva UI in predlogi skrbnikov pogodb;

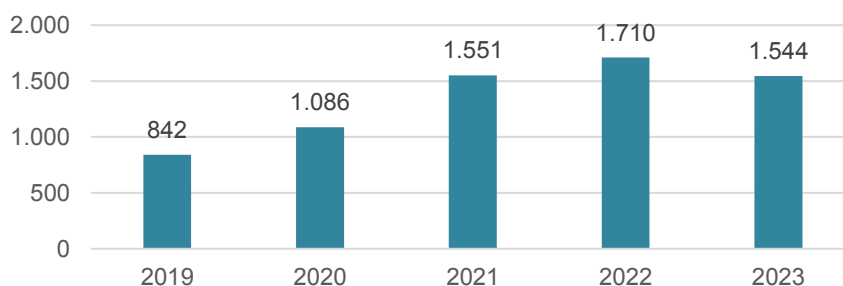
Finančna uprava Republike Slovenije

- priprava dinamike za tekoče leto, skladno s sprejetim proračunom in predlogi skrbnikov pogodb,
- vodenje evidence pogodb, dinamike in porabe ter plana porabe finančnih sredstev,
- priprava podatkov oddelku za finance za ustrezne prerazporeditev finančnih sredstev med FEP-i, postavkami, konti, NRP-ji,
- priprava projektne dokumentacije (DIIP, IP, PIZ za nove NRP-je, ki veljajo od 2024 dalje),
- priprava podatkov za potrebe priprave rebalansa itd.

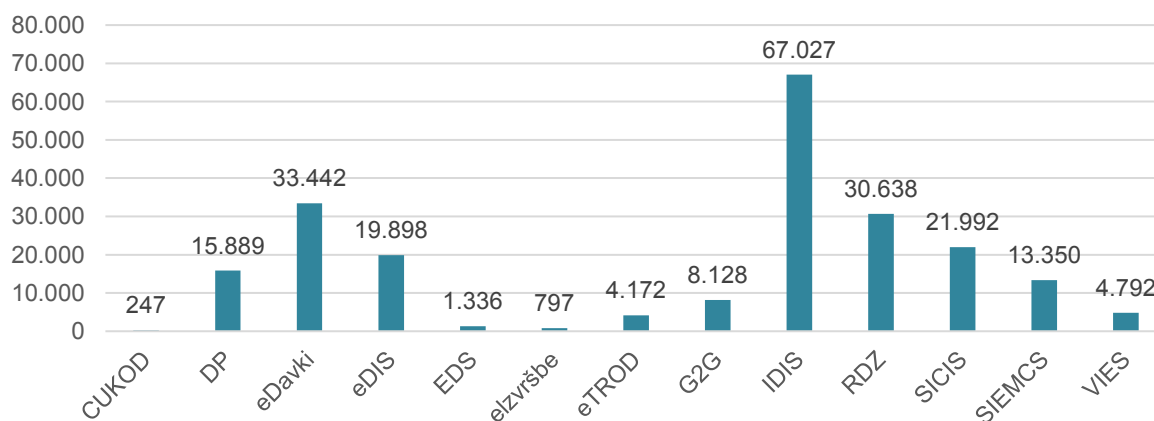
Slika 42: Število zahtevkov po vseh IT sistemih po letih

Slika 43: Število ticketov po vseh sistemih po letih

Slika 44: Poraba razvojnih ur po sistemih

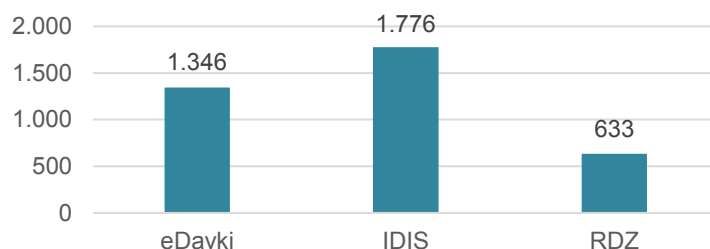

Finančna uprava Republike Slovenije

Kar nekaj nalog je Finančna uprava RS dobila s področja interventnih ukrepov zaradi poplav v avgustu 2023.

Slika 45: Poraba ur za interventno zakonodajo POPLAVE23 po sistemih

Nadzor na delovanjem informacijskih sistemov Finančne uprave RS ter izvajanjem obdelav podatkov

Monitoring sistemskih virov

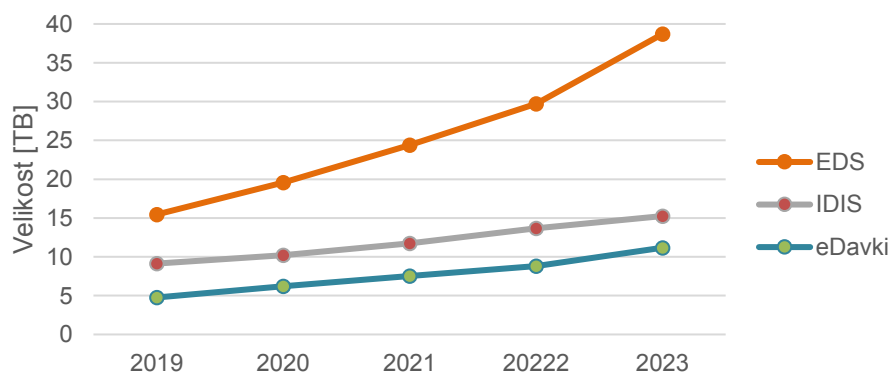
V letu 2023 se je nadaljeval razvoj monitoringa na spremljanju sistemskih virov strežnikov.

Dodatno so v monitoring vključeni informacijski sistemi RDZ, eDavki, podatkovno skladišče in drugi. Senzorji monitoringa (kolektorji, exporterji), ki zbirajo informacije o delovanju systemske programske opreme, so implementirani na več kot 80 virtualnih strežnikih. S pomočjo aplikativne programske opreme za vizualizacijo monitoringa (Prometheus, Grafana), je sistem nadgrajen s sporočili za alarmiranje preseženih vrednosti sistemskih parametrov – npr. previsoka poraba procesorske moči, primanjkljaj diskovnih zmogljivosti itn.

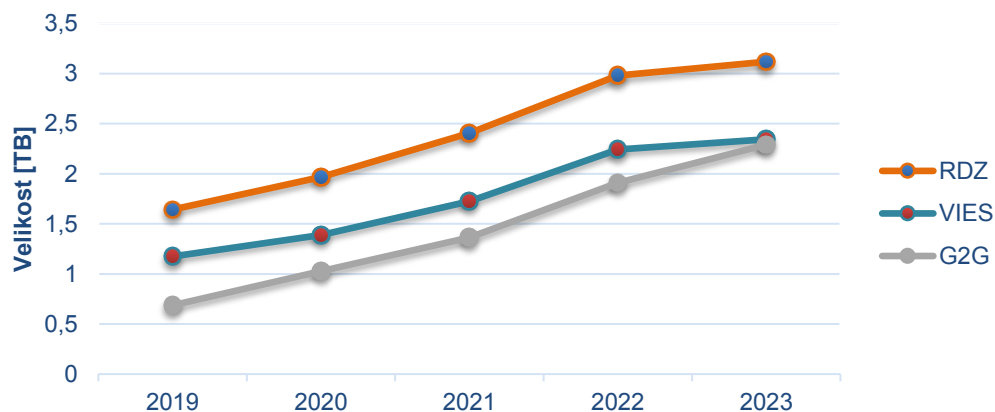
Monitoring sistemskih virov je nadgrajen z dodatnimi 20 senzorji za nadzor izmenjav podatkov med zalednimi sistemi (integracije) in več kot 100 senzorji za monitoring G2G izmenjav. Skupaj je tako vzpostavljenih cca 200 senzorjev za nadzor nad delovanjem informacijskih sistemov Finančne uprave RS.

Na slikah so prikazani agregirani podatki monitoringa porabe sistemskih virov za področje podatkovnih zbirk sistemov EDS, IDIS, eDavki, RDZ, VIES in G2G od leta 2020 do konca leta 2023:

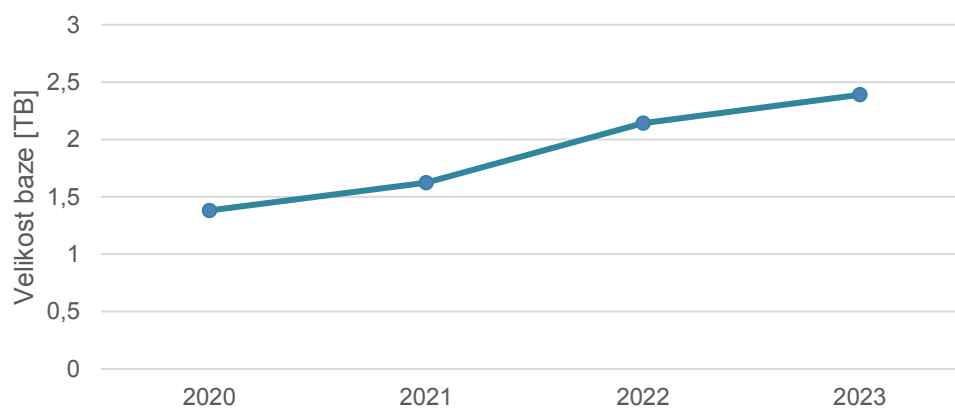
Slika 46: Velikost podatkovnih baz MS SQL po letih

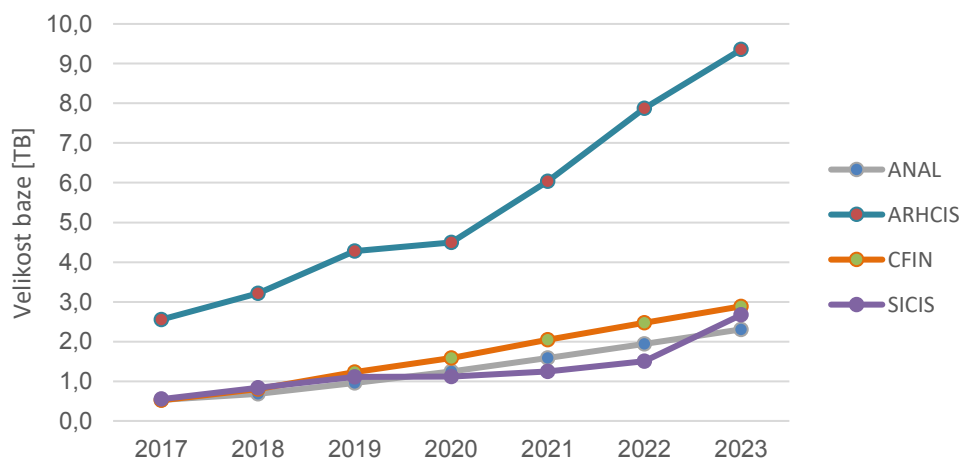
Slika 47: Velikost podatkovnih baz Oracle po letih

Slika 48: Velikost baze sistema SAP ERP po letih

Slika 49: Velikost carinskih in trošarinskih baz po letih

Centralne obdelave EDIS

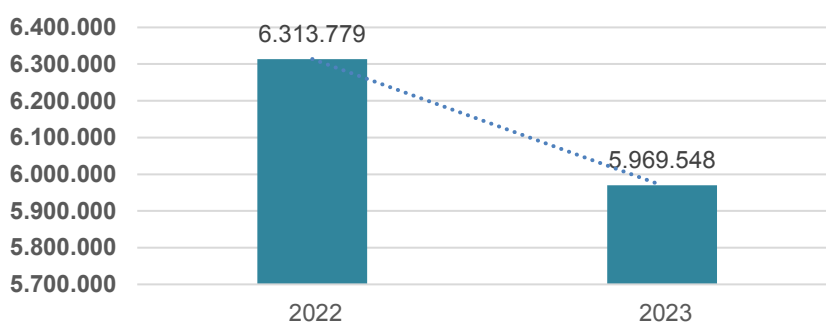
Operativno izvajanje obdelav plačil in terjatev na sistemu EDIS je v letu 2023 potekalo brez večjih težav.

Z optimizacijo procesa ter z vsakodnevnim preverjanjem delovanja sistema EDIS, pravilne interpretacije ključnih podatkov in izboljšanimi nastavitvami osnovnih in povezanih procesov, so se obdelave plačilnega prometa in terjatev uspešno zaključevale v načrtovanih terminih.

Tiskanje izhodnih korespondenc

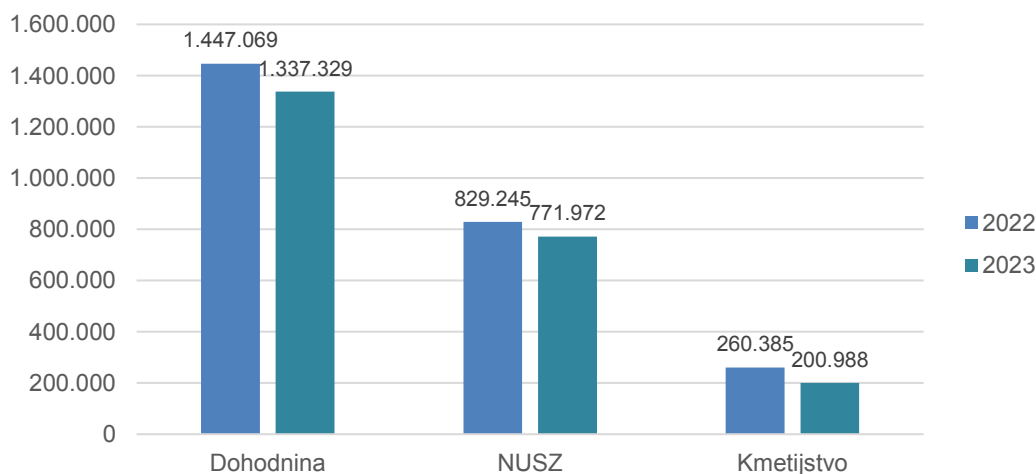
Skupna količina centralno natisnjenih korespondenc (tiskovine) je v letu 2023 znašala 5.969.530, v enakem časovnem obdobju leta 2022 pa 6.313.752 – kar pomeni, da je bilo v letu 2023 natisnjenih 344.222 tiskovin manj kot v letu 2022.

Slika 50: Medletna primerjava skupnega števila natisnjenih izhodnih korespondenc

Na zmanjšanje tiskovin je pomembno vplivala spremenjen način posredovanja izhodnih dokumentov Finančne uprave RS zavezancem – v letu 2023 se je povečalo število zavezancev, vključenih v eVročanje.

Slika 51: Primerjava natisnjenih izhodnih korespondenc

Pomoč uporabnikom

Za pomoč uporabnikom, tako notranjim kot zunanjim, so zagotovljene storitve, preko enotne vstopne točke klicnega centra (05) 2976 800 in elektronskega naslova sd.fu@gov.si. Cilj pomoči je, v čim krajšem času in na ustrezen način zagotoviti nemoteno delo uporabnikom.

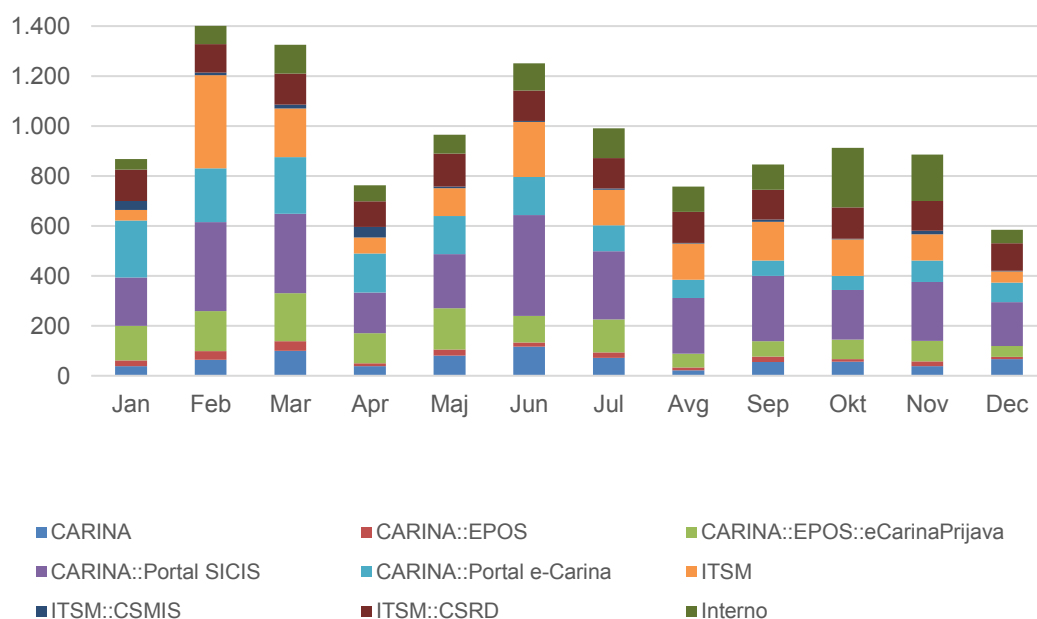
Na odprtem portalu eDavkov se uporabnike sproti obvešča o delovanju informacijskih sistemov Finančne uprave RS, kjer so navedene tudi vse vsebinske in tehnične spremembe posameznih področij in funkcionalnosti. Sistem pomoči je informacijsko podprt, kar omogoča nadzor nad reševanjem prijavljenih težav in prenos reševanja zahtevkov za pomoč med posameznimi nivoji.

V letu 2023 je pomoč uporabnikom obsegala odgovore na 36.241 telefonskih klicev in 55.191 elektronskih zahtevkov.

Glavnina vprašanj se je nanašala na temo vlog VDČ, kontrolnih podatkov, letnih obračunov (DDPO, DohDej), poplav in obrazcev za samozaposlene, nove verzije REK-O, REK-1b obrazca (možnost testiranja nove sheme, kontiranih obrazcev, pooblašcanje, postopek uvoza, itd.) in obveznega zdravstvenega prispevka (OZP).

Obravnavanih je bilo 9.320 zahtevkov s področja administracije notranjih uporabnikov informacijskih sistemov Finančne uprave RS, 8.703 s področja eDavkov (eVročanje, registracija, oddaja posameznih obrazcev), 10.269 s področja carine, 1.658 s področja davčnih blagajn, itd..

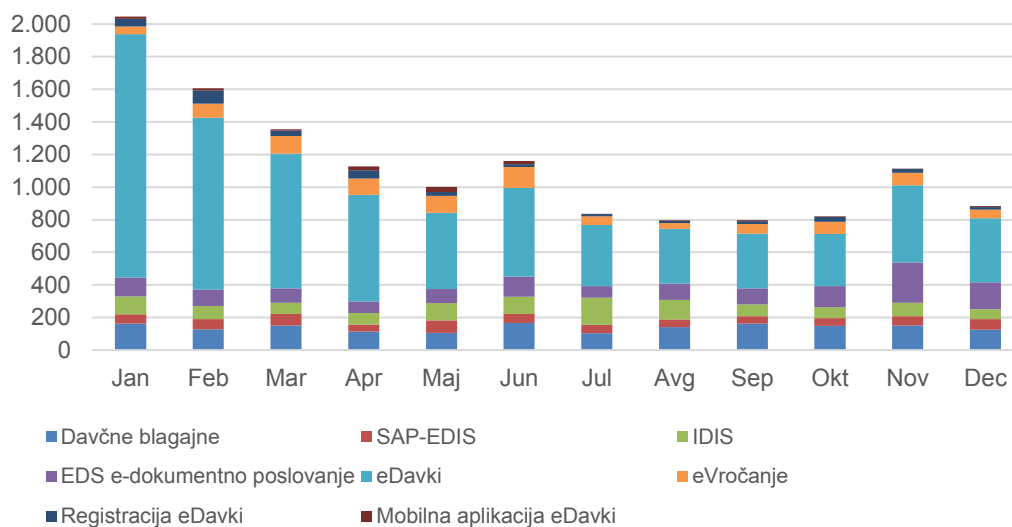
Slika 52: Zahtevki podpore s področja carine

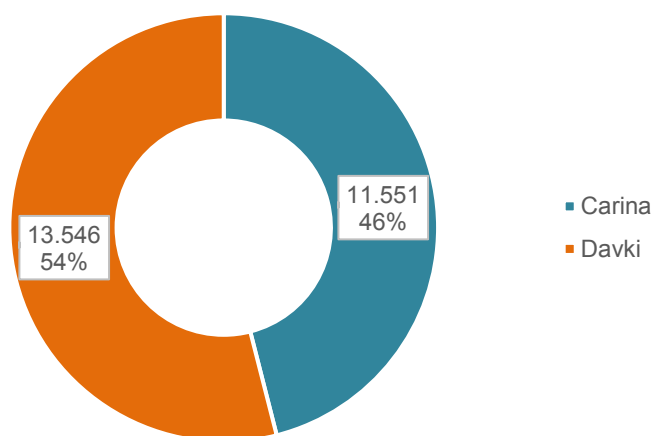

Finančna uprava Republike Slovenije

Slika 53: Zahtevki podpore s področja davkov

Slika 54: Delež in število podpornih zahtevkov glede na področje

Zagotavljanje infrastrukture

Zagotavljanje strežniške in osebne informacijske opreme se izvaja v sodelovanju med Finančno upravo RS in Ministrstvom za digitalno preobrazbo (MDP).

V letu 2023 je Finančna uprava RS uspešno nadgradila programsko opremo v SAP okolju – zato so bili posodobljeni sistemi ERP, CRM, Fplus, administrativni modul, podatkovno skladišče (BW) itd.

Zaradi zastarele strojne opreme, je potekala zamenjava požarnega zidu in delilnika bremen. Preklopi poveztljivosti informacijskih sistemov so se izvajali po korakih in, poleg napovedanih vzdrževalnih del, niso imeli dodatnih vplivov na delovanje informacijskih sistemov ter aplikacij.

Finančna uprava Republike Slovenije

Na finančnih uradih je potekala širitev mreže WiFi, dodane so bile nove dostopne točke. V sodelovanju z MDP so bile aktivnosti zaključene v prvi polovici leta.

18 SPODBUJANJE PROSTOVOLJNEGA PLAČEVANJA DAJATEV

Krepitev kulture prostovoljnega izpolnjevanja zakonskih obveznosti je prednostni dolgoročni cilj Finančne uprave RS. V ta namen se kontinuirano izvaja vrsta medsebojno povezanih ukrepov na različnih področjih njenega delovanja od preventivnih do zelo ciljno usmerjenih aktivnost.

Informiranje in ozaveščanje zavezancev

Telefonsko informiranje

Finančna uprava RS zagotavlja pravico zavezancev do informiranja iz 13. člena Zakona o davčnem postopku. S tem vpliva na povečanje pravilno in pravočasno izpolnjenih davčnih obveznosti. V letu 2023 je bilo v Kontaktnem centru prejetih na 609.659 klicev, delež odgovorjenih klicev je bil 93,4%. Največ klicev je bilo prejetih v klicnem centru za davke fizičnih oseb (250.754), Klicnem centru za davke poslovnih subjektov (91.830), Klicnem centru za DDV (48.611), Tehnični pomoči (37.009) in v Klicnem centru za opominjanje in knjigovodstvo zavezancev (19.592). V Klicnem centru za davke fizičnih oseb so bile tudi v letu 2023 opazne standardne konice s povečanim številom odgovorjenih klicev: obdobje pred rokom za vložitev Vlog za uveljavljanje posebne olajšave za vzdrževane družinske člane za leto 2022 ter po odpremi prve in druge tranše informativnih izračunov dohodnine za leto 2022.

V letu 2023 je 63,0 % klicočih prejelo zvezo z uslužbencem v 30 sekundah. Tudi ob letnih konicah je bil čas čakanja na prostega uslužbenca primeren, takrat je Finančna uprava RS običajno število uslužbencev v klicnih centrih okrepila z dodatnimi uslužbenci.

Klicni centri

V kontaktnem centru Finančne uprave RS je bil za področje davkov v letu 2023 vzpostavljen Kontaktni obrazec za sprejem pisnih vprašanj. S tem je urejena enotna vhodna točka za pisna vprašanja. Pisna vprašanja se glede na izbrano vsebinsko področje dodelijo vsebinsko pristojnemu uslužbencu brez intervencije uslužbencev glavne pisarne. S tem so bili razbremenjeni uslužbenci glavnih pisarn. Dodeljevanje pisnih vprašanj poteka hitreje, kar vpliva na odzivni čas priprave odgovorov na pisna vprašanja.

Dokončana je bila samodejna priprava statističnih poročil o telefonskem in pisnem informiranju v enotnem zbirnem sistemu kazalnikov uspešnosti Finančne uprave. S tem je izboljšana preglednost in nadzor nad tokom klicev.

Ob letnih konicah so se v kontaktni center finančne uprave vključili dodatni uslužbenci, ki sicer ne opravljajo dela v klicnem centru. S tem je bila dosežena primerna odzivnost tudi v času letnih konic.

Spletišče Finančne uprave RS

V letu 2023 je potekalo obveščanje uporabnikov prek spleta www.fu.gov.si brez večjih izpadov. Vnos novic, aktualnih novic, pomembnih in nujnih obvestil, ažuriranje dokumentov ter opisnih vsebin, je bilo ažurno in brez motenj.

V letu 2023 je Finančna uprava RS izvedla migracijo spletišča na novo gostovanje in nadgradnjo TYPO3 (ver. 9 > 10 > 11).

Finančna uprava Republike Slovenije

Komuniciranje z mediji

V letu 2023 je Finančna uprava nadaljevala s proaktivnim medijskim komuniciranjem. Poleg rednega informiranja in obveščanja javnosti o davčnih in carinskih temah je bila velika pozornost namenjena ukrepom v zvezi z odpravo posledic poplav in plazov, ki spadajo v pristojnost Finančne uprave.

Tudi pri drugih tematikah so bili davčni zavezanci prek medijev obveščeni o vseh pravicah in obveznostih ter o novostih. Poseben poudarek pri komuniciranju z javnostjo je bil namenjen načinu podajanja informacij. Kljub kompleksnosti davčne in carinske tematike se skuša tako z mediji kot zavezanci komunicirati na poljuden, razumljiv, vendar še vedno strokoven način. S tem namenom so se tudi v letu 2023 širila in posodabljala različna komunikacijska orodja in pripomočki, predvsem v smeri digitalizacije, to je uporaba video vsebin, infografik in širitev komuniciranja prek družbenih omrežij.

Pri komuniciranju z mediji so se uporabljala različna komunikacijska orodja, kot npr. sporočila za javnost, novinarske konference, izjave za medije, odgovori na novinarska vprašanja itd. Finančna uprava je leta 2023 odgovorila na 475 novinarskih vprašanj, kar je 15 % manj kakor leto poprej, ter objavila 74 sporočil za medije, kar je 10 % manj kakor leta 2022. Ob tem bi izpostavili, da v letu 2023 Finančna uprava RS ni več informirala zadev, ki se nanašajo na covid ukrepe in na turistične bone.

Družbena omrežja

Skladno s svetovnimi trendi spreminjanja medijskega prostora je Finančna uprava že leta 2019 začela z novo strategijo komuniciranja prek družbenih omrežij. Na ta način si želi približati čim širši javnosti ter zavezancem davčne vsebine predstaviti na drugačen način, predvsem pa pridobiti čim širši krog sledilcev, ki se jim lahko posreduje relevantne informacije. Na družbenih omrežjih se redno odgovarja tudi na vprašanja zavezancev

V letu 2023 je Finančna uprava pričela s promoviranimi objavami na obstoječih družbenih medijih z namenom, da poveča informiranost do davčnih zavezancev. Predvsem so se promovirali karierni sejmi, katerih se Finančna uprava RS udeležuje in s tem povečuje svojo prepoznavnost kot delodajalec na konkurenčnem trgu. Ob koncu leta 2023 je bilo na Facebook-u skupno 14.360 sledilcev, na X-u (bivši Twitter) 3.991 sledilcev, na Instagram-u 1.220 sledilcev, in na LinkedIn-u 675 sledilcev.

Dobrodelni projekt

Finančna uprava je v letu 2023 nadaljevala z dobrodelnim projektom »FURS smo ljudje«. Namen projekta je zbiranje pomoči za družine v stiski, v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Moste-Polje. V projekt je vključenih vseh 17 uradov po Sloveniji. Konec leta 2023 je bil v sklopu »FURS smo ljudje« izveden tudi projekt Čarobna zima in v sklopu tega projekta so bili vključeni tudi vsi Finančni uradi. Uslužbenci Finančnih uradov so zbirali darila za najmlajše, ki so jih nato prevzeli predstavniki Zveze prijateljev mladine Moste-Polje ter jih predali otrokom iz družin v stiski.

Izobraževanje zavezancev

V skladu z načelom spodbujanja prostovoljnega izpolnjevanja davčnih obveznosti, Finančna uprava RS pravočasno in primerno obvešča javnost o vsebini veljavnih predpisov o obdavčenju in drugih predpisov, za izvajanje katerih je pristojna in zavezancem daje pojasnila o izpolnjevanju njihovih obveznosti. Zato je oblikovala sistem izobraževanja, ki je usmerjen tudi k potrebam zunanjega okolja: gospodarskim subjektom, prebivalstvu in raznim organizacijam, s katerimi tudi sicer sodeluje. V ta namen je bil pripravljen letni načrt predavanj in drugih aktivnosti za zunanje okolje. Uveden sistem izobraževanja je voden centralno iz Generalnega finančnega urada in obsega 10 tematskih področij, v okviru katerih se kontinuirano odvijajo razni posveti, seminarji in druge oblike sodelovanja, tako v živo kot na daljavo, od 1.7. 2023 naprej v organizaciji novoustanovljene Finančne akademije. Skupno se je 11 izobraževalnih dogodkov v letu 2023 udeležilo 797 udeležencev.

Finančna uprava Republike Slovenije

Finančna uprava RS vsako leto izvaja tudi devetdnevno strokovno usposabljanje s področja carinske zakonodaje, ki je za udeležence brezplačno, pridobijo pa potrdilo o uspešno opravljenem usposabljanju s področja carinske zakonodaje. V prvi vrsti je namenjeno tistim, ki morajo v skladu z zakonodajo dokazati izpolnjevanje merila poklicne kvalifikacije, vabljeni pa so tudi predstavniki ostalih gospodarskih subjektov, ki so vključeni v aktivnosti, ki jih ureja carinska zakonodaja (npr. tisti, ki opravljajo posle zastopanja v carinskih zadevah). V letu 2023 je bilo izvedeno usposabljanje prvič organizirano na dveh lokacijah, septembra v Ljubljani in novembra v Kopru; oboje v živo. Usposabljanja se je udeležilo 169 slušateljev, od katerih jih je 159 pridobilo potrdilo o uspešno opravljenem usposabljanju.

Prav tako so v skladu z letnim načrtom usposabljanj za zunanje okolje razne oblike sodelovanja oz. usposabljanja izvajali tudi finančni uradi na svojih lokacijah.

V obravnavanem obdobju se je usposabljanj, ki so bila organizirana za uslužbence Finančne uprave RS, udeležilo tudi 19 udeležencev iz Ministrstva za finance, in sicer so se udeležili 10 izobraževalnih dogodkov, ki so bili izvedeni tako v živo kot na daljavo. Naknadno si je še 95 uslužbencev Ministrstva za finance ogledalo tudi posnetke internih usposabljanj, ki so bila izvedena na daljavo in jih je Finančna akademija ustrezno obdelala in pripravila za naknadni ogled.

Davčno opismenjevanje mladih

V načrtu Finančne uprave RS za leto 2023 so bile realizirane tudi vse načrtovane naloge na področju spodbujanja prostovoljnega plačevanja davkov pri mladih v okviru projekta Davčno opismenjevanje mladih, ki se je izvajal že deseto leto zapored. Za šolsko leto 2022/2023 se je na povabilo za sodelovanje v projektu Davčno opismenjevanje mladih odzvalo 125 osnovnih in srednjih šol, kar je 42 % povečanje v primerjavi z letom pred tem. Vključenih je bilo skupno 8.441 mladih.

V letu 2023 so bila izvedena tudi predavanja na osnovnih in srednjih šolah z italijanskim učnim jezikom v italijanščini. Predavanja v italijanskem jeziku izvaja naša uslužbenka iz Finančnega urada Koper.

Medresorska delovna skupina za finančno pismenost

V letu 2023 so se nadaljevale aktivnosti delovne skupine za finančno opismenjevanje na ravni države, katere pobudnica je Banka Slovenije, sodelujejo pa še Ministrstvo za finance, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Center za poklicno izobraževanje in Zavod za šolstvo RS. Finančno opismenjevanje bi se na pobudo, mandat in s podporo ministra za finance in ministra za izobraževanje, znanost in šport okrepilo v obstoječem šolskem programu s posebnim poudarkom na potrebnem vključevanju manjkajočih vsebin v učne načrte in kroskurikularni program osnovne šole. Člani delovne skupine so se sestali trikrat in sodelujejo pri prenovi Nacionalnega programa finančnega izobraževanja, ki se bo zaključila v letu 2024. Banka Slovenije in Finančna akademija sta se z Zavodom za šolstvo dogovorili o izvedbi skupnega seminarja za učitelje na temo finančne pismenosti preko programa Katis, ki ga bosta izvedli predvidoma v aprilu 2024.

Projekt usposabljanja strokovnih in vodstvenih delavcev v vzgoji in izobraževanju za krepitev digitalnih kompetenc, kompetenc za trajnostni razvoj ter finančne pismenosti

V projektu Digitrajni učitelj, katerega namen je usposobiti 20.000 učiteljev na področju digitalnih kompetenc in finančne pismenosti (usposabljanja se bodo pričela v letu 2024 in zaključila v letu 2025) je aktivno sodeloval tudi predstavnik Finančne uprave, in sicer pri pripravi okvira finančnih kompetenc za področje davkov. Te vsebine bodo nato vključene v izobraževalni program, ki se bo pričel izvajati v aprilu 2024.

Finančna uprava Republike Slovenije

Aktivnosti skupine za posvetovanje z gospodarstvom

Finančna uprava RS si prizadeva zagotavljati odprt dialog z gospodarstvom ter dosegati najboljše delovanje. Zaradi navedenega je bila v letu 2018 ustanovljena kontaktna skupina za gospodarstvo za področje carin, ki se je kasneje razširila še na področje trošarin in okoljskih dajatev. Kontaktna skupina za gospodarstvo predstavlja prostor za medsebojno izmenjavo mnenj med gospodarskimi subjekti in Finančno upravo RS, zlasti v zvezi s pripravo navodil in pojasnil za področje carin, pripravo novih informacijskih rešitev, zakonodajnimi novostmi s področij carin in izvajanjem carinske zakonodaje.

V kontaktno skupino za gospodarstvo je Finančna uprava RS povabila vse zainteresirane gospodarske subjekte, ki želijo sodelovati na zgoraj navedenih področjih. Interes za sodelovanje je do 31. 12. 2023 izrazilo 180 članov za področje carine, 55 članov za področje okoljskih dajatev in 58 članov na področju trošarin. Z vidika informiranja je bilo v letu 2023 poslano 56 obvestil na carinskem področju ter eno obvestilo za področje okoljskih dajatev in šest obvestila na področju trošarin.

Podelitev posebnega statusa

Namen programa je vzpostavitev sodelovanja z davčnimi zavezanci, s ciljem spodbujanja prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti in zmanjšanja administrativnih bremen finančnega nadzora. Prejete so bile tri vloge za podelitev posebnega statusa. Dvema zavezancema je bil poseben status podeljen v letu 2023. Poseben status ima 14 zavezancev. Program se je izvajal skozi obravnavanje razkritih davčnih tveganj, hitro in odzivno sodelovanje ter sprotne spremljanje zavezancev s posebnim statusom. Aktivnosti so se izvajale na področju preveritve delovanja notranjih davčnih kontrol in davčne obravnave tistih področij, ki so bila prepoznana kot tvegana. Organizirani so bili tudi letni razgovori s predstavniki zavezancev s posebnim statusom, na katerih se je preverjalo obojestransko uresničevanje zavez iz posebnega statusa.

Ukrepi za krepitev predvidljivosti odločanja Finančne uprave RS

Institut zavezujoče informacije omogoča zavezancem, da si vnaprej pridobijo informacije o davčni obravnavi nameranih dejavnosti. Zavezujoča informacija predstavlja prispevek k davčni gotovosti in predvidljivosti poslovanja zavezancev. Vsebina zavezujoče informacije je med drugim podlaga, na kateri temeljijo odločitve zavezancev za davek, ali bodo dejansko izvedli nameravane poslovne dejavnosti. Zavezanci so v letu 2023 vložili 10 vlog za izdajo zavezujoče informacije. Dve vlogi sta bili preneseni iz leta 2022. Za 6 vlog je bila izdana zavezujoča informacija, od tega dve zavezujoči informaciji za vlogi iz leta 2022 in štiri za vloge iz leta 2023. Ena vloga je ostala nerešena in je bila prenesena v reševanje v leto 2024. V petih primerih je bilo podano splošno pojasnilo po 13. členu Zakona o davčnem postopku. Povprečen čas reševanja zavezujoče informacije je bil 4.8 meseca.

Zavezujoče tarifne informacije so odločbe, ki jih izdajo carinski organi in so zavezujoče za carinske organe vseh držav članic ter imetnika odločbe. Finančna uprava RS je v letu 2023 izdala 172 odločb v zvezi z zavezujočimi tarifnimi informacijami (ZTI), ki določajo uvrstitev določenega blaga v carinsko nomenklaturo in so veljavne v vseh državah članicah EU. Največje število odločb je bilo izdanih za različne prelive iz tarifne številke 2103 in medicinske instrumente ter aparate iz 90. poglavja. V EU je bilo v letu 2023 izdanih skupaj 43 419 odločb, kar več kot polovica vseh odločb pa je bila izdana v Nemčiji in sicer največ za proizvode iz 84. in 85. poglavja (mehanika).

Finančna uprava Republike Slovenije

Ukrepi povezani s plačevanjem obveznosti

Uvedba novih plačilnih metod, ki olajšujejo plačevanje obveznosti zavezancev

Finančna uprava RS zavezancem omogoča različne načine poenostavitve pri plačevanju obveznih dajatev na način, da zavezanec z enim plačilnim nalogom poravna več različnih dajatev. Poleg zmanjšanja administrativnih bremen za zavezance pri plačevanju obveznih dajatev, rešitve pri poenostavitvi plačevanja obveznih dajatev zagotavljajo, da prejemniki (blagajne javnega financiranja) prejmejo sredstva še isti dan – enako, kot bi v primeru posamičnega plačila, ne glede na to, da zavezanec plača z enim plačilom obveznosti do različnih blagajn javnega financiranja.

Zavezanci, ki oddajo prijavo na prejem eRačuna za plačilo obveznih dajatev, obveznosti obračunane z obračunom prispevkov za socialno varnost (OPSV), obračunom davčnega odtegljaja (REK obrazec), obračunom davka od dohodka pravnih oseb ter obračunom akontacij dohodnine in dohodnine od opravljanja dejavnosti plačajo z eRačunom prejetim v spletno banko. Na dan 31. 12. 2023 je bilo pri Finančni upravi RS evidentiranih 6.838 aktivnih prijav na prejem eRačuna za plačilo obveznih dajatev, kar je za 27,6 % več kot na dan 31. 12. 2022. V letu 2023 je bilo izdanih 82.878 eRačunov za plačilo obveznih dajatev v višini 84.174.239 €. V primerjavi z letom 2022 se je število izdanih eRačunov za plačilo obveznih dajatev zmanjšalo za 3,6 %. Zmanjšanje števila izdanih eRačunov je posledica izdaje skupnega eRačuna za plačilo obveznosti določenih z obračunom prispevkov za socialno varnost, ki je oddan v tekočem mesecu, obveznosti iz naslova akontacije dohodnine in dohodnine od opravljanja dejavnost ter drugih obveznosti iz naslova prispevkov za socialno varnost obračunanih z obračunom davčnega odtegljaja, če zapadejo v plačilo isti dan. Ti skupni eRačuni se izdajajo od januarja 2023.

Zavezancem, ki so registrirani uporabniki eDavkov in uporabniki spletnih bank, ki so vključene v sistem spletnih plačil Uprave Republike Slovenije za javna plačila, je bilo leta 2020 omogočeno, da za izbrane obveznosti v sistemu eDavki (tako spletnem portalu kot mobilni aplikaciji) izvedejo plačilo z enim plačilnim nalogom na en račun, ki jim je v spletno banko posredovan iz eDavkov preko sistema spletnih plačil UJP. V letu 2023 je bilo na ta način izvršenih 38.012 plačil v skupnem znesku 9.440.828 €. V povprečju je v letu 2023 vsak mesec plačilo iz eDavkov izvršilo 2.415 zavezancev, kar je 44 % več kot v letu 2022.

V letu 2023 je bilo zavezancem omogočeno plačilo letne odmere dohodnine obračunane z IID s SEPA direktno obremenitvijo. Na dan 31. 12. 2023 je bilo pri Finančni upravi RS evidentiranih 93 veljavnih soglasij za SEPA direktno obremenitev, na podlagi katerega lahko Finančna uprava RS odredi plačilo izvajalcu plačilnega prometa zavezanca.

Javna objava neplačnikov davka

Finančna uprava RS mesečno javno objavlja seznam davčnih zavezancev z zapadlimi neplačanimi davčnimi obveznostmi, ki na 25. dan v mesecu pred mesecem objave presegajo 5.000 € in so starejše od 90 dni. Od prve objave enotnega seznama neplačnikov davkov v avgustu 2014 do objave v januarju 2024 (po stanju na dan 25. 12. 2023) se je število dolžnikov zmanjšalo za 5.733 oseb oz. za 32,8%, skupni davčni dolg objavljenih dolžnikov pa se je zmanjšal za 332.326.449 € oz. za 34,5 % ob tem, da je v letu 2023 glede na leto 2014 zabeležena 65,4 % rast prihodkov.

Enostaven dostop zavezanca do stanja dolga in potrdila o poravnanih obveznostih

Zavezanci lahko preko spletnega portala Finančne uprave RS v okviru spletne storitve »eKartica« ali preko mobilne aplikacije eDavki, na zavihku »Knjigovodsko stanje«, redno preverjajo stanje in zapadlost terjatev in obveznosti na svoji knjigovodski kartici. V letu 2023 je bilo preko ene ali druge spletne storitve opravljenih 3.067.639 vpogledov v eKartico.

Na eDavkih je bil v novembru 2023 spremenjen dostop za vpogled v knjigovodsko stanje zavezanca preko eKarticeO, eKartice in eKarticeC. Do navedenih vpogledov se po prenovi dostopa preko menija "Vpogledi" – "Kartica

zavezanca". Glede na vsebino se lahko nato izbira med naslednjimi prikazi eKarticaO, eKartica za tekoče leto in dve pretekli leti ter eKarticaC za tekoče in preteklo leto.

Ena od storitev v zvezi z vpogledom v evidence je razkritje podatkov fizičnim osebam o tem, ali in kako delodajalec zanje plačuje obvezne prispevke za socialno varnost iz delovnega razmerja. Zavezanci so preko portala e-Davki v letu 2022 opravili 32.813 tovrstnih vpogledov, kar je za 11,5 % manj kakor v letu 2021.

V letu 2023 je Finančna uprava RS zavezancem na njihovo zahtevo iz knjigovodske evidence izdala 87.005 različnih dokumentov v postopkih preverjanja poravnanih obveznostih oz. za 3,91 % več kot v letu 2022. Porast je posledica povečanega števila izdanih izpisov odprtih postavk (v nadaljevanju IOP) preko eDavkov. Ta funkcionalnost je bila zavezancem v eDavkih omogočena dne 6. 10. 2022. V letu 2022 je bilo iz eDavkov izdanih 600 izpisov IOP, v letu 2023 pa je bilo teh izpisov 4.425. V IOP-ju so zajete neplačane terjatve in obveznosti, ki so zavezancu vidne na njegovi knjigovodski eKartici oziroma eKarticiO in knjigovodski kartici eKarticaC, kar omogoča zavezancem hitrejšo usklajevanje knjigovodskih stanj.

Delež izdanih dokumentov zavezancem preko portala eDavki v letu 2023 znaša 79,7 % vseh izdanih dokumentov v postopku preverjanja poravnanih obveznosti in je glede na leto 2022 upadel za 1,2 odstotne točke. Delež je upadel iz razloga, ker je upadlo tudi število izdanih dokumentov preko eDavkov, razen izpisov IOP. V letu 2022 je bilo izdanih 67.133 dokumentov preko eDavkov (brez IOP), v letu 2023 pa 64.891 dokumentov (brez IOP).

Potrdila in razkritja iz evidenc v povezavi z izplačili javnih sredstev in pridobitvijo ugodnosti

Vse več organov se pri sprejemu zakonov, ukrepov in razpisov, ki omogočajo izplačila javnih sredstev subjektom in podelitve določenih pravic odloča, da je pogoj za njihovo pridobitev, da ima upravičenec poravnane obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti do Finančne uprave RS.

Organi lahko iz evidenc Finančne uprave RS pridobijo podatke o izpolnjenih obveznostih upravičencev v času vložitve zahteve oziroma v času postopka odobritve ugodnosti ali pravice. V primeru, če obveznosti niso izpolnjene, ni mogoče pridobiti ugodnosti, kot npr. postati izvajalec javnega naročila, podaljšati pogodbe za izvajanje javnih naročil, pridobiti subvencije iz javnih sredstev, začeti opravljati dejavnost kot samostojni podjetnik oziroma ustanoviti novo gospodarsko družbo, opravljati čezmejne storitve, pridobiti delovne vize, pridobiti državljanstva, pridobiti licence itd. Na ta način se posredno vpliva na pravočasno plačevanje obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti.

Finančna uprava RS je v letu 2023 upravičencem posredovala 374.564 razkritij o poravnanih obveznostih, kar je v primerjavi z letom 2022 za 33,5 % manj. Upad števila izdanih razkritij v letu 2023 je predvsem posledica zmanjšanja števila poizvedb s strani AKTRP. V letu 2023 je bilo 364.622 oziroma 97,4 % razkritij posredovanih preko avtomatične izmenjave podatkov med organi. Avtomatična izmenjava razkritij je nujna glede na velik obseg vlog, zato so bile v letu 2023 z namenom, da se obseg avtomatičnih izmenjav še poveča, dane pobude za sklenitev dogovorov o izmenjavi z več organi; nekateri so realizirani, npr. z GZS in OZS za namene pridobivanja podatkov na podlagi Zakona o prevozih v cestnem prometu ter Državnim odvetništvom.

Zaradi uvedbe avtomatičnih izmenjav se število pisnih razkritij organov na njihovo zahtevo zmanjšuje. Leta 2021 je bilo v pisni obliki izdanih 28.439 razkritij, v letu 2022 13.577 in v letu 2023 9.942. Najbolj se je zmanjšala izmenjava pisnih razkritij med Finančno upravo RS in upravnimi enotami za namene izvajanja Zakona o tujcih in Zakona o državljanstvu. V letu 2021 je bilo teh pisnih razkritij 17.934, v letu 2022 5.760 in v letu 2023 le še 319. S spremenjenim načinom pridobivanja podatkov so se na obeh straneh zmanjšala administrativna opravila ter posledično razbremenili uslužbenci.

Preglednica 133: Število razkritij iz knjigovodske evidence in evidence o davkih v povezavi s pridobitvami ugodnosti/pravic

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Razkritja iz knjigovodske evidence (ne obstoj dolga) in evidence o davkih (predloženi REK obračuni za prispevke za socialno varnost) ⁴³	284.924	445.987	387.717	563.447	374.564	66,3

Plačilne ugodnosti

Zakonito in pravočasno izpolnjevanje in plačevanje davčnih obveznosti predstavlja osnovno obveznost in odgovornost strank v davčnih postopkih. Kljub načelni obveznosti plačati le toliko davka ter na način in v rokih, določenih z zakonom ali akti na podlagi zakona, imajo davčni zavezanci, ki so v finančni stiski, pravico do obročnega plačevanja, odloga plačila ali celo do odpisa davka.

Odpis, odlog in obročno plačilo davka po Zakonu o davčnem postopku

V letu 2023 je bilo prejetih 11.747 vlog za odpis, odlog in obročno plačilo davka, kar je 16,9 % manj kot v letu 2022, ko je bilo prejetih 14.128 vlog. K upadu števila vlog je pomembno vplivalo manjše število odločb z obveznostjo doplačila letne odmere dohodnine v primerjavi z letom 2022.

Število odobrenih zahtevkov za odpis iz razloga ogroženosti preživljanja se je v primerjavi z letom 2022 zmanjšalo za 20,1 %. Zmanjšalo se je tudi število odobrenih zahtevkov za odlog plačila, in sicer za 8,3 % ter število odobrenih zahtevkov za obročno plačilo, in sicer za 17,8 %.

V letu 2023 je bilo iz razloga ogroženosti preživljanja odpisanih 71.907 € davčnih obveznosti, kar je 45,6 % manj kot v letu 2022. Znesek odloženih davčnih obveznosti, ki znaša 5.150.282 €, se je v primerjavi z letom 2022 povečal za 88,5 %. Znesek obročnih plačil, ki znaša 32.898.483 €, se je zmanjšal za 80,9 %, predvsem kot posledica večjih zneskov odobrenih obročnih plačil za energetska podjetja v letu 2022.

Preglednica 134: Odpis, odlog in obročno plačilo davka po ZDavP-2

Vrsta zahtevka	2022		2023		Indeks 2023/2022	
	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov (v €)	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov (v €)	Število	Znesek
Odpis	338	132.278	270	71.907	79,9	54,4
Odlog plačila	156	2.731.666	143	5.150.282	91,7	188,5
Obročno plačilo	10.779	171.842.883	8863	32.898.483	82,2	19,1

⁴³ Nekateri zakoni določajo kot kriterij samo prvi pogoj v zvezi z razkritjem iz knjigovodske evidence.

Obročno plačilo prekrškovnih terjatev po Zakonu o prekrških

V letu 2023 je bilo izdanih 6.226 sklepov za odobritev obročnega plačila glob in drugih prekrškovnih terjatev v skupnem znesku 7.254.044 €. V primerjavi z letom 2022 se je število izdanih sklepov zmanjšalo za 6,1 %, znesek odobrenih obročnih plačil pa za 6,7 %.

Preglednica 135: Obročno plačilo prekrškovnih terjatev po ZP-1

Vrsta zahtevka	2022		2023		Indeks 2023/2022	
	Število sklepov	Znesek (v €)	Število sklepov	Znesek (v €)	Število	Znesek
Obročno plačilo	6.631	7.774.092	6.226 ⁴⁴	7.254.044	93,9	93,3

Znesek nedospelih obrokov in odlogov, odobrenih po ZDavP-2 in ZP-1, ki so bili odobreni pred 31.12.2023 in zapadejo v plačilo po 1. 1. 2024, na dan 31. 12. 2023 znaša 26.459.986 €⁴⁵.

Preglednica 136: Znesek odprtih nedospelih obrokov in odlogov po ZDavP-2 in ZP-1, v €

PRAVNA PODLAGA	Znesek odobrenih odprtih nedospelih obrokov in odlogov na dan 31.12.2022	Znesek odobrenih odprtih nedospelih obrokov in odlogov na dan 31.12.2023
ZDavP-2	122.519.832	24.433.516
ZP-1 (lastne in tuje terjatve)	2.707.881	2.026.470
Skupaj	125.227.713	26.459.986

Druge ključne poenostavitve pri poslovanju

Spremembe v poslovnih procesih, ki poenostavljajo poslovanje, so ena izmed strateških prioritiet Finančne uprave RS. Pri tem gre tako za administrativne razbremenitve oziroma poenostavitve postopanja za zavezanca in druge subjekte, kot tudi za poenostavitve, ki so namenjene zgolj organu za učinkoviteje pobiranje obveznih dajatev in opravljanje drugih nalog. V nadaljevanju so izpostavljene najpomembnejše poenostavitve, ki niso zajete že v predhodnih poglavjih.

Širitev eVročanja - vročanje dokumentov s storitvijo eVročanje

Vročanje dokumentov v elektronski obliki, ki poteka prek portala eDavki imenujemo storitev eVročanje. Pri navadnem elektronskem vročanju z dokumentom eVročanje-Dok, se dokument šteje za vročenega v trenutku njegove odložitve v eDavke v profil zavezanca. Pri osebnem elektronskem vročanju z dokumentom eVročanje-OsDok, se dokument šteje za vročenega s podpisom eVročilnice ali po poteku zakonskega roka za podpis eVročilnice (fikcija).

⁴⁴ Od tega se 839 odobrenih zahtevkov za obročno plačilo glob nanaša na prekrškovne terjatve davčnega organa, ki skupaj znašajo 2.287.094 €.

⁴⁵ Visok znesek odprtih nedospelih obrokov v letu 2023 je bil predvsem posledica odobritve visokega zneska obročnih plačil po vlogi, prejeti v mesecu decembru.

Povečanje deleža eVročeni dokumentov je odvisen od spodnjih dejavnikov:

- od dejstva ali ima zavezanec aktivno pristopnico za eVročanje (poslovni subjektom jo sistemsko kreiramo, fizične osebe se morajo prijaviti v storitev z obrazcem eVročanje-POS),
- od števila aktivnih poslovnih subjektov in od števila fizičnih oseb, katerim Finančna uprava RS vroča dokumente,
- od dejstva ali je izhodni dokument (proces) tehnično prilagojen na storitev eVročanje in
- od tega, ali uslužbenec pri ročni odpremi dokumenta iz sistema EDS upošteva dejstvo, da ima zavezanec aktivno pristopnico za eVročanje.

Preglednica 137: Delež in število elektronsko vročenih dokumentov prek eDavkov

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Število izhodnih dokumentov	3.244.465	3.301.555	3.171.803	3.270.844	3.229.868	98,7
Število dokumentov vročenih s storitvijo eVročanje (osebno in navadno)	1.203.173	1.162.501	1.318.231	1.445.853 ⁴⁶	1.806.974	122
Delež v %	37,1 %	35,2 %	41,6 %	44,2 %	55,9 %	

Preglednica 138: Število elektronsko vročenih dokumentov prek portala eDavki

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Vsi eVročeni dokumenti (osebno in navadno)	1.203.173	1.162.501	1.307.358	1.443.955	1.806.674	125,1
Osebno eVročeni dokumenti:	503.798	530.946	564.106	612.644	851.119	138,9
• osebno eVročeni dokumenti na podlagi podpisa eVročilnice	328.621	392.700	426.539	470.808	650.517	138,2
• osebno eVročeni dokumenti na podlagi fikcije vročitve	175.044	138.246	137.567	141.836	200.602	141,4
Navadno eVročeni dokumenti	699.375	631.555	743.252	831.311	955.555	114,9

Zagotovitev podatkov za izračun osnove nadomestila plače iz REK in OPSV obrazcev

Od 1. julija 2023 je delodajalcem, ki so vpisani v Poslovni register Slovenije, na portalu SPOT zagotovljena nova elektronska storitev. Le-ta jim omogoča dostop do podatkov, ki jih potrebujejo za pripravi obračuna nadomestila plače za svoje novo zaposlene delavce ali za delavce, za katere trenutni delodajalci ne razpolagajo o vseh osnovah za nadomestilo. Navedena e-storitev, ki je bila uvedenega na podlagi sedmega odstavka 19. člena ZDavP-2, v sodelovanju ZZZS, Ministrstva za digitalno preobrazbo in FURS, bistveno poenostavlja postopek priprave obračuna nadomestil plač. Podatki se zagotavljajo iz REK in OPSV obrazcev, FURS pa jih razkrije le pod pogojem, da se delodajalec izkaže z veljavnim e-bolniškim listom, od 1.1.2024 pa tudi z veljavnim e-potrdilom o darovanju krvi. Na

⁴⁶ Podatka v tabeli 139 (1.445.853) in v tabeli 140 (1.443.955) se razlikujeta, ker v tabeli 140 niso upoštevani dokumenti, ki so bili po odložitvi v portal umaknjeni (zaradi vročanja v napačni profil).

ta način novo zaposlenim delavcem ob nastopu bolniškega staleža ni več potrebno osebno pridobivati potrdil pri prejšnjih izplačevalcih plač in nadomestil.

19 IZVAJANJE UKREPOV POVEZANIH Z EPIDEMIJO SARS –COVID IN ODPRAVLJANJEM NJENIH POSLEDIC

Odlog in obročno odplačilo davka, akontacije davka in davčnega odtegljaja ter prispevkov za socialno varnost

Na podlagi 67. člena Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije – ZIUOPDVE je bilo poslovnim subjektom, ki so izgubili sposobnost pridobivanja prihodkov zaradi epidemije, omogočeno lažje uveljavljanje pravice do odloga in obročnega plačila davkov in prispevkov za socialno varnost. Ukrepi po ZIUOPDVE so veljali do vključno 30. 6. 2021. Na dan 31. 12. 2023 ni več izkazanih odprtih obrokov ali odlogov iz tega naslova.

Preglednica 139: Stanje odprtih nedospelih obrokov in odlogov po ZIUOPDVE, v €

PRAVNA PODLAGA	Znesek odprtih nedospelih obrokov in odlogov na dan 31.12.2020	Znesek odprtih nedospelih obrokov in odlogov na dan 31.12.2021	Znesek odprtih nedospelih obrokov in odlogov na dan 31.12.2022	Znesek odprtih nedospelih obrokov in odlogov na dan 31.12.2023
67. člen ZIUOPDVE	213.456.509	124.693.125	17.099.712	0

Obročno vračilo neupravičeno prejetih sredstev po interventni zakonodaji

Z [Zakonom o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 \(ZIUOPDVE\)](#), ki je stopil v veljavo 31. 12. 2020, je bila zavezancem dana možnost obročnega vračila neupravičeno prejetih sredstev, izplačanih na podlagi zakonov, ki urejajo interventne ukrepe. ZIUOPDVE v 90. členu določa posebna pravila oziroma pogoje za odobritev obročnega plačila obveznosti iz tega naslova (vračila neupravičeno prejetih sredstev). V skladu z navedeno določbo lahko Finančna uprava RS dovoli obročno plačilo dolga iz tega naslova v največ šestih mesečnih obrokih v obdobju šestih mesecev zaradi izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov zaradi epidemije. V letu 2023 je bilo tako na podlagi ZIUOPDVE odobrenih za 6.779.691 € obročnih plačil vračila neupravičeno prejetih sredstev.

Preglednica 140: Število in znesek odobrenih zahtevkov za obročno plačilo vračila neupravičeno prejetih sredstev v letu 2023

MESEC	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov, v €
JANUAR	94	612.356
FEBRUAR	70	178.880
MAREC	82	355.994
APRIL	55	397.345
MAJ	109	853.953
JUNIJ	103	1.045.048
JULIJ	55	704.217
AVGUST	33	291.423

MESEC	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov, v €
SEPTEMBER	35	249.975
OKTOBER	112	818.503
NOVEMBER	84	552.767
DECEMBER	105	719.229
Skupaj	937	6.779.692

Digitalni boni

Na podlagi odločitve Ministrstva za digitalno preobrazbo (v nadaljevanju: MDP) kot pristojnega organa za izvajanje Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (ZSDV), so se digitalni boni določenih upravičencev do digitalnega bona '22 (oseb, ki so izkazali, da se v tujini šolajo na stopnji, primerljivi stopnjam ciljnih skupin, opredeljenih v zakonu) s strani MDP v imenu ponudnikov unovčevali še določen čas v letu 2023. Finančna uprava RS je v letu 2023 ponudnikom izplačala 50.174 € za unovčene digitalne bone.

Vračilo COVID glob

Na podlagi Zakona o ureditvi nekaterih vprašanj v zvezi z določenimi prekrški, storjenimi v času veljavnosti ukrepov zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19 (ZUVPNB) je Finančna uprava RS sodelovala pri preverjanju podatkov za potrebe priprave informativnih izračunov upravičencem do uveljavljanja pravic za različne prekrškovne organe. Podatke se je preverilo in dopolnilo s podatki o plačilnih računih upravičencev.

Nadzor

V preteklih letih je bilo namenjenih veliko finančnih sredstev za gospodarske subjekte, katerih poslovanje je bilo okrnjeno zaradi posledic epidemije. Pri tem je pomembno, da se sredstva zagotavljajo subjektom, ki pomoč dejansko potrebujejo in za to izpolnjujejo pogoje, določene v interventni zakonodaji. V letu 2023 je tako Finančna uprava RS nadaljevala z nadzori nad uveljavljanjem upravičenj.

Nadzori nad izpolnjevanjem upada prihodkov po interventni (PKP) zakonodaji

Finančna uprava RS je konec leta 2022 začela z izvajanjem nadzorov nad prejemniki interventnih pomoči, pri katerih je bilo na podlagi podatkov iz letnih poročil (izkaz poslovnega izida in bilanca stanja) ugotovljeno, da ne izpolnjujejo zadostnega upada prihodkov v primerljivem obdobju, ki ga določa posamezen interventen zakon (bodisi upada prihodkov v letu 2020 glede na leto 2019 bodisi upada prihodkov v letu 2021 glede na leto 2019 oziroma 2020). Nadzori so se izvajali tudi celotno leto 2023, in sicer pri prejemnikih naslednjih interventnih ukrepov:

- povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo na podlagi ZIUZEOP, ZIUPDV, ZIUOOPE, ZZUOOP, ZDUOP (obdobje marec 2020 – junij 2021);
- oprostitev plačila prispevkov za delavce na začasnem čakanju na delo na podlagi 28. člena ZIUZEOP (obdobje marec-maj 2020)
- pomoč za financiranje regresa za letni dopust za leto 2021
- mesečni temeljni dohodek na podlagi ZIUZEOP (obdobje marec-maj 2020) in ZZUOOP (obdobje oktober 2020-junij 2021)
- oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost za samozaposlene na podlagi ZIUZEOP (marec-maj 2020).

Skupaj je bilo do konca leta 2023 pregledano 4.161 prejemnikov pomoči, pri čemer so bile nepravilnosti ugotovljene v 2.714 primerih. Finančni učinek iz naslova vračil neupravičeno prejetih interventnih pomoči v navedenih primerih znaša 29.468.079 €.

Finančna uprava RS je v letu 2023 v okviru davčnih nadzorov davka od dohodkov iz dejavnosti, davka od dohodka pravnih oseb ter nadzora davkov in prispevkov od dohodkov posameznikov izvajala tudi inšpekcijske nadzore nad uveljavljanjem in vračili prejetih pomoči in oprostitev na podlagi interventne zakonodaje (ukrepi za zajezitev ali odpravo posledic epidemije COVID-19). Opravljenih je bilo 73 inšpekcijskih nadzorov, v katerih je bilo naloženo vračilo upravičenj v višini 2.769.389 €.

Nadzori nad izpolnjevanjem upada prihodkov se bodo izvajali tudi še v letu 2024.

Ustavitve postopkov izvrševanja in povračilo glob zaradi neustavnih covidnih odlokov

V novembru 2023 je začel veljati Zakon o ureditvi nekaterih vprašanj v zvezi z določenimi prekrški, storjenimi v času veljavnosti ukrepov zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni Covid-19 (ZUVPNB), katerega glavni namen je odpraviti posledice prekrškovnih postopkov in sankcioniranj, ki izvirajo iz neustavnih odlokov.

ZUVPNB je za točno določene prekrške, ki so bili storjeni v času veljavnosti interventnih ukrepov za preprečevanje širjenja nalezljive bolezni Covid-19, določil ustavitve vseh postopkov izvrševanja denarnih terjatev iz tega naslova (globe, premoženjske koristi in stroškov) ter vzpostavil pravno podlago ter postopek povračila zneskov že izvršenih sankcij in stroškov.

Naloge Finančne uprave RS po tem zakonu so v prvi vrsti povezane s pristojnostmi izterjave in odločanja o obročnem plačilu prekrškovnih terjatev drugih prekrškovnih organov kot predlagateljev izvršbe na podlagi Zakona o prekrških (ZP-1): posredovanje podatkov sodiščem o storilcih, za katere je bil predlagan nadomestni zapor; izdaja sklepov o ustavitvi postopka davčne izvršbe oz. obročnega odplačevanja; posredovanje podatkov prekrškovnim organom o izterjanih zneskih.

Predpogoj za izvršitev zgoraj navedenih nalog davčnega organa je prejem podatkov pristojnega prekrškovnega organa oz. sodišča o storilcih prekrškov iz tega zakona, ki so potrebni za identifikacijo zadev izterjave terjatev iz ZUVPNB. V letu 2023 je Finančna uprava RS prejela podatke s strani treh prekrškovnih organov – Policije (7.236 zadev), Zdravstvenega inšpektorata RS (4.297 zadev) in Tržnega inšpektorata RS (64 zadev). Po analizi prejetih podatkov in izvedbi vseh potrebnih aktivnosti ustavitve postopkov izvrševanja, so bili navedenim prekrškovnim organom poslani podatki o izterjanih sredstvih v posameznih zadevah, ki so potrebni za pripravo informativnih izračunov in posledično izvedbo vračila.

Kot je razvidno iz spodnje preglednice je bilo v zadevah izterjave, ki so tekale na predlog Policije, Zdravstvenega inšpektorata RS in Tržnega inšpektorata RS, izterjano skupaj 895.884 €.

Finančna uprava Republike Slovenije

Preglednica 141: Podatki o zadevah iz ZUVPNB, ki so bile prejete v izterjavo (število zadev v izterjavi, število zadev s prejetimi plačili in skupni izterjan znesek)

Prekrškovni organ	Skupno število zadev iz ZUVPNB, ki so bile prejete v izterjavo	Število zadev iz ZUVPNB, v katerih je bilo prejeto plačilo	Izterjan/plačan znesek V EUR
MNZ, Policija	7.236	1.402	624.706
Zdravstveni inšpektorat RS	4.297	2.166	267.952
Tržni inšpektorat RS	64	33	3.225
Skupaj	11.597	3.601	895.884

Na podlagi ZUVPNB je Finančna uprava RS pristojna tudi za izvršitev odločb o izplačilu, ki jih izdajo prekrškovni organi. V letu 2023 prekrškovni organi še niso podali predlogov oz. podatkov, potrebnih za izplačilo denarnih sredstev posameznim storilcem, ki so upravičeni do vračila.

20 IZVAJANJE UKREPOV ZA OMILITEV POSLEDIC DVIGA CEN ENERAGENTOV

Nadzori nad izpolnjevanjem rasti stroškov energije na podlagi ZUOPDCE

Finančna uprava RS je v letu 2023 izvedla tudi nadzor nad prejemniki pomoči za odpravo posledic dviga cen energentov na podlagi ZUOPDCE, pri katerih je bilo iz letnih poročil (izkaz poslovnega izida in bilanca stanja) ugotovljeno, da ne izpolnjujejo pogoja rasti stroškov energije (AOP 132) v letu 2022 glede na leto 2021.

Skupaj je bilo v letu 2023 pregledano 534 prejemnikov pomoči, pri čemer so bile nepravilnosti ugotovljene v 319 primerih. Finančni učinek iz naslova vračil neupravičeno prejete pomoči za odpravo posledic dviga cen energentov v navedenih primerih znaša 3.890.858 €. Nadzori se bodo nadaljevali tudi v letu 2024.

Obročno vračilo neupravičeno prejete pomoči za gospodarstvo pri odpravi škode zaradi dviga cen energentov

Z [Zakonom o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu \(ZUOPDCE\)](#) je bila zavezancem dana možnost, da zaprosijo za obročno vračilo neupravičeno prejete pomoči, izplačane po tem zakonu. ZUOPDCE v 6. členu določa, da se na zahtevo zavezanca lahko dovoli obročno plačilo obveznosti iz naslova vračila prejete pomoči v največ šestih mesečnih obrokih v obdobju šestih mesecev, če zavezanec ob zapadlosti terjatve ne razpolaga z likvidnimi sredstvi, ki bi zadostovala za plačilo v enkratnem znesku. Na tej podlagi je v letu 2023 Finančna uprava RS odobrila 118 zahtevkov za obročno vračilo pomoči za obveznosti v skupni višini 1.873.759 €.

Preglednica 142: Odobrena obročna vračila neupravičeno prejetih pomoči po ZUOPDCE

MESEC	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov (v €)
JANUAR	0	0
FEBRUAR	0	0

MESEC	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov (v €)
MAREC	8	104.600
APRIL	22	401.983
MAJ	7	175.100
JUNIJ	0	0
JULIJ	0	0
AVGUST	0	0
SEPTEMBER	36	441.500
OKTOBER	21	241.466
NOVEMBER	24	509.110
Skupaj	118	1.873.759

21 IZVAJANJE INTERVENTNIH UKREPOV ZA ODPRAVO POSLEDIC POPLAV IN PLAZOV V AVGUSTU 2023

V avgustu 2023 so širša območja Slovenije prizadeli obsežne poplave in zemeljski plazovi. V zvezi s tem so bili sprejeti številni ukrepi za odpravo posledic, za izvajanje katerih je pristojna tudi Finančna uprava RS (npr. pomoč za samozaposlene, izplačila predplačil za obnovo stanovanj, prispevek iz naslova dela na solidarnostno delovno soboto, dodatna davčna olajšava za donacije, nižja stopnja DDV za gasilsko opremo, znižanje davčne osnove od katastrskega dohodka za leto 2023, ugodnejša davčna obravnava za: enkratno solidarnostno pomoč; prejeta denarna sredstva v okviru zbiranja in razdeljevanja s strani gasilstva; uničeno opremo v poplavah, za katero je bila koriščena olajšava za investiranje itd.).

Solidarnostne delovne sobote

Z Zakonom o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 – ZIUOPZP (Uradni list RS, št. 95/2023) je bil uveden začasni ukrep delovne sobote in prispevek, da bi zagotovili sredstva za pomoč pri omilitvi škode nastale zaradi poplav in plazov. V skladu s 101. členom ZIUOPZP je lahko delodajalec po posvetovanju s sindikatom, svetom delavcev ali delavskim zaupnikom, če slednjega ni, pa s samimi delavci določi največ eno soboto v letu 2023 in eno soboto v letu 2024 kot solidarnostno soboto. Delavec lahko opravlja delo na solidarnostno soboto samo ob predhodnem pisnem soglasju ter prispeva znesek plače za Sklad za obnovo Slovenije. Znesek plače delavca za opravljeno delo v okviru solidarnostne delovne sobote po obračunanih davkih in prispevkih za socialno varnost predstavlja prispevek delavca za Sklad za obnovo Slovenije. Prispevek delodajalca za Sklad za obnovo je enak znesku, ki ga prispeva delavec. Delodajalec je za prispevke delojemalcev in prispevek delodajalca Finančni upravi RS predložil obračun prispevka za Sklad za obnovo Slovenije.

V skladu s 101. členom ZIUOPZP je obračune prispevkov delodajalcev in delojemalcev za Sklad za obnovo Slovenije iz naslova solidarnostne delovne sobote, ki so bile organizirane do 21. 11. 2023, predložilo 64 delodajalcev. Obračunani prispevki za 1.510 delavcev so znašali 110.122 €, prav toliko tudi prispevki delodajalcev. Skupni znesek prispevkov za Sklad za obnovo Slovenije iz naslova organiziranja delovne sobote do 21. 11. 2023 je tako znašal 220.244 €.

Preglednica 143 : Solidarnostne delovne sobote, organizirane do vključno 20. 11. 2023

Organiziranje solidarnostne delovne sobote v mesecu:	Število delodajalcev, ki so organizirali solidarnostno delovno soboto	Število delavcev, ki so opravili solidarnostno delovno soboto	Prispevek delavcev, v EUR	Prispevek delodajalcev, v EUR	Skupni znesek prispevkov za Sklad za obnovo Slovenije, v EUR
septembru 2023	21	247	11.949,08	11.949,08	23.898,16
oktobru 2023	38	1.089	78.749,55	78.749,55	157.499,10
novembru 2023	5	174	19.423,19	19.423,19	38.846,38
Skupaj	64	1.510	110.121,82	110.121,82	220.243,64

Z novelo Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 - ZIUOPZP-A (Uradni list RS, št. 117/23), ki je pričela veljati 21. 11. 2023, se je spremenil 101. člen ZIUOPZP, ki določa, da iz naslova solidarnostne delovne sobote v Sklad za obnovo Slovenije prispevajo le delavci (ne pa tudi delodajalci). S spremembami je tudi določeno, da se od plače delavca za opravljeno delo v okviru solidarnostne delovne sobote ne plača dohodnine in obveznih prispevkov za socialno varnost (v Sklad za obnovo Slovenije se odvede bruto plača).

Po noveli ZIUOPZP-A je obračune prispevkov za Sklad za obnovo Slovenije za 85 delavcev predložilo 18 delodajalcev. Skupni prispevek delavcev za Sklad za obnovo Slovenije je znašal 5.456 €.

Preglednica 144 : Solidarnostne delovne sobote, organizirane od 21. 11. 2023

Organiziranje solidarnostne delovne sobote v mesecu:	Število delodajalcev, ki so organizirali solidarnostno delovno soboto	Število delavcev, ki so opravili solidarnostno delovno soboto	Prispevek delavcev za Sklad za obnovo Slovenije, v EUR
novembru 2023	9	44	2.806
decembru 2023	9	41	2.650
Skupaj	18	85	5.456

Če je bila solidarnostna delovna sobota opravljena do uveljavitve novele ZIUOPZP-A (do vključno 20. 11. 2023), se obračunan in plačan prispevek delavca oziroma delodajalca za Sklad za obnovo Slovenije lahko vrne, in sicer na podlagi zahtevka delavca oziroma delodajalca, ki se vloži pri Finančni upravi RS najkasneje do 31. 12. 2023. Zahtevke za vračilo prispevkov je vložilo 18 delodajalcev in 634 delavcev.

Pomoč za samozaposlene

Upravičenci do izplačila pomoči za zaposlene, so skladno s 47. členom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (v nadaljevanju: ZOPNN-F), so samozaposleni, družbeniki ali delničarji gospodarske družbe oziroma ustanovitelji zadruga ali zavoda, ki je poslovodna oseba in kmetje, ki zaradi posledic poplav in plazov v avgustu 2023 ne more opravljati ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu tudi po poplavih v avgustu 2023. Pomoč za samozaposlene znaša 1.200 € na mesec za avgust, september, oktober, november in

december 2023. Pomoč za samozaposlene v kulturi, ki so registrirani v razvidu samozaposlenih v kulturi in imajo pravico do plačila prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz proračuna Republike Slovenije, znaša 760 € na mesec. Pomoč za upravičence kmete, ki so oproščeni plačila prispevkov delodajalcev za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, znaša 1.020 € na mesec.

Ukrep pomoči za samozaposlene bo izplačan tudi za december 2023, izplačilo pa bo na podlagi vlog prejetih do 31. 1. 2024, izvedeno 9. 2. 2024.

Preglednica 145: Pomoč za samozaposlene, kmete in kulturne delavce za obdobje avgust, september, oktober in november 2023.

Izplačilo pomoči za samozaposlene								
	Avgust 2023		September 2023		Oktober 2023		November 2023	
	Število upravičencev	Znesek izplačil, v €	Število upravičencev	Znesek izplačil, v €	Število upravičencev	Znesek izplačil, v €	Število upravičencev	Znesek izplačil, v €
Samozaposleni	488	575.570	382	447.300	355	417.000	302	352.445
Kmetje	101	102.510	91	92.310	74	74.645	64	64.770
Kulturniki	18	13.680	18	13.680	18	13.680	16	12.160
Skupaj	607	691.760	491	553.290	447	505.325	382	429.375

Predplačila za obnovo stanovanj

V letu 2023 se je na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (ZIUOPZP-A Uradni list št.: 117/23) v sodelovanju z Ministrstvom za naravne vire na Finančni upravi RS preverilo, uredilo, dopolnilo ter odpremilo štiri tranše Obvestil o dodelitvi predplačil za obnovo stanovanj ter realiziralo predplačila v skupni višini 29.718.303 € (od tega sta 2 prejemnika vrnila pomoč v skupni višini 7.522 €).

Odlog plačila davčnih obveznosti zaradi poplav

Z [Odlokom o začasnih ukrepih v upravnih zadevah za preprečevanje posledic poplav, ki so prizadele Republiko Slovenijo avgusta 2023](#) (v nadaljevanju: Odlok), je bil določen začasni ukrep, s katerim je bila zavezancem dana možnost, da zaprosijo za podaljšanje roka za plačilo davčnih obveznosti, ki jih zaradi poplav niso mogli plačati pravočasno (prvi odstavek 7. člena Odloka). Začasni ukrep je veljal en mesec, to je od 6. 8. 2023 do 6. 9. 2023. Na tej podlagi je Finančna uprava RS zavezancem, ki so bili prizadeti zaradi poplav, odobrila 233 zahtevkov za odlog plačila za davčne obveznosti v skupni višini 1.962.399 €.

Preglednica 146: Odobreni zahtevki za odlog plačila za davčne obveznosti po Odloku

PRAVNA PODLAGA	TIP ZAVEZANCA	2023	
		Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenih zahtevkov v EUR
Odlok Vlade RS	FIZIČNE OSEBE	12	25.110
	POSLOVNI SUBJEKTI*	221	1.937.289
SKUPAJ		233	1.962.399

*pravne osebe, samostojni podjetniki, fizične osebe z dejavnostjo

22 NOTRANJI IN ZUNANJI NADZOR NAD FINANČNO UPRAVO RS

Pravilnost in smotrnost poslovanja Finančne uprave RS se preverja z notranjimi in zunanjimi nadzornimi mehanizmi. Sistem notranjega nadzora z izvajanjem in spremljanjem popravljalnih ukrepov zagotavlja sprotno odpravo morebitnih napak in stalno izboljševanje poslovanja.

Notranji nadzor

Notranjerevizijska služba je v letu 2023 zaključila 9 notranjih revizij v katerih je preverila sistem notranjih kontrol, upravljanje s tveganji ter pravilnost poslovanja na naslednjih področjih: notranje preiskave, transferne cene, protidampinške in izravnalne dajatve, postopki v glavni pisarni, davčni register ter izvajanje priporočil, ki jih je služba izdala v preteklih notranjih revizijah; v januarju izdala še poročilo v reviziji upravljanje dostopov, izvedeni v letu 2023, medtem ko bo preveritve v zvezi z izvajanjem dela na domu in pravočasnosti odmer davkov dokončala v letu 2024.

Na podlagi izvedenih notranjih revizij je za odpravo zaznanih pomanjkljivosti in izboljšanje upravljanja s tveganji ter poslovanja predstojnik naložil v izvedbo vsa predlagana priporočila, katerih izvedbo bo Notranjerevizijska služba spremljala do ustrezne realizacije.

Pravilnost izvajanja postopkov v finančnih uradih je bila s strani pristojnih uprav Generalnega finančnega urada preverjena tudi v 17 notranjih strokovnih nadzorih s področja določenih davčnih odmer, izvajanja carinskih postopkov, vodenja evidenc, davčnega registra, nadziranja zavezancev in izvršbe. Na podlagi izvedenih nadzorov so bila naložena priporočila za odpravo zaznanih nepravilnosti oz. pomanjkljivosti in izboljšanje poslovanja, katerih izvedba se spremlja do ustrezne realizacije. Z namenom čimboljšega izvajanja postopkov notranjega strokovnega nadzora ter s tem povezane implementacije izboljšav v poslovnih procesih je bil v letu 2023 sprejet tudi nov Akt o notranjem strokovnem nadzoru v Finančni upravi Republike Slovenije.

Oddelek za notranje preiskave in integriteto je v letu 2023 obravnaval 24 notranjih preiskav in jih 17 tudi zaključil, 7 notranjih preiskav je v zaključni fazi. V obravnavanem obdobju je bilo največ notranjih preiskav uvedenih s področja nepravilne oziroma neupravičene obdelave podatkov, sledijo notranje preiskave glede sumov koruptivnega ravnanja. V skupaj 17 notranjih preiskavah, ki so bile zaključene v letu 2023, je Oddelek za notranje preiskave in integriteto v 4 primerih ugotovil nepravilnosti. Nepravilnosti se nanašajo na neupravičeno obdelavo podatkov iz baz podatkov, s katerimi upravlja Finančna uprava RS, ugotovili sta se nepravilnosti pri postopku odmere davčnih obveznosti ter ponarejanje žigov, s katerimi razpolaga Finančna uprava RS. V letu 2023 je bilo skupaj realiziranih 21 ukrepov, ki se neposredno ali posredno nanašajo na odpravo oziroma sankcioniranje kršitev predpisov in so bili izdani na podlagi poročil o notranjih preiskavah, rok za realizacijo enega ukrepa pa še ni potekel. Na podlagi ugotovitev notranjih preiskav in sprejetih ukrepov za sankcioniranje kršitev so bili v letu 2023 podani predlogi za uvedbo delovnopravnega postopka zoper 7 uslužbencev, v 2 primerih sta bila predlagana ukrepa podaje naznanila storitve kaznivega dejanja

Finančna uprava Republike Slovenije

in ugotavljanja odškodninske odgovornosti. Ocenjuje se, da je število uvedenih notranjih preiskav in ugotovljenih nepravilnosti na ravni prejšnjih let.

Oddelek za notranje preiskave in integriteto je v letu 2023 prejel 1 prijavo po določilih Zakona o zaščiti prijaviteljev, katero zaključuje v letu 2024.

Finančna uprava RS je v letu 2023 obravnavala 145 pripomb in prejela skupaj 312 pohval.

Od 145 rešenih pripomb v letu 2023 je bilo 6,2 % upravičenih, 6,9 % delno upravičenih in 76,6 % neupravičenih pripomb davčnih zavezancev, preostalih 10,3 % predstavljajo pripombe, katerih opredelitev o upravičenosti ni možna oziroma smiselna.

Zunanji nadzor

Računsko sodišče RS je v letu 2023 izdalo revizijsko poročilo Predlog zaključnega računa proračuna RS za leto 2022, v katerem je obravnavalo tudi poslovanje Finančne uprave RS. Finančni upravi RS ni bil naložen noben popravljalni ukrep niti priporočilo.

Poslovanje Finančne uprave RS je bilo predmet tudi več inšpekcijskih in drugih nadzorov Informacijskega pooblaščenca RS, Inšpektorata RS za javni sektor, Inšpektorata RS za delo, Urada RS za nadzor proračuna, Državne revizijske komisije, Inšpektorata RS za informacijsko družbo, Uprave RS za jedrsko varnost, Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, preiskovalnih komisij Državnega zbora in predloga Varuha človekovih pravic. V nadzorih je bila preverjena pravilnost upravnega poslovanja, varstva osebnih podatkov, obdelave podatkov, izvajanja določb Zakona o javnih uslužbencih v zvezi z zaposlovanjem, izvajanja določil delovno pravne zakonodaje, glede prenehanja delovnega razmerja in varovanja delavčevega dostojanstva ter prepovedi spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu, poslovanja s sredstvi državnega proračuna v zvezi z upravičenostjo najema, nakupa in uporabe parkirnih mest za službena vozila in zaposlene v I. 2023, izvajanja javnih naročil, izvajanja določb Zakona o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij pri Mobilni aplikaciji eDavki ter izvajanja varstva pred ionizirajočimi sevanji, požarom in evakuacijo.

Evropska komisija je v letu 2023 izvedla dve inšpekciji; v inšpekciji s področja DDV je potrdila pravilnost poročil in revizijske sledi v zvezi s prejemki iz naslova DDV, v inšpekciji posebne rabe ter računov A in B pa ugotovila, da sistem in postopki posebne rabe ter vodenja računov A in B na splošno zadovoljivo delujejo, izpostavljene so bile manjše pomanjkljivosti brez finančnih posledic.

Več nadzorov je bilo izvedenih tudi za področje avtomatične izmenjave podatkov - AEOI, ki jih države izmenjujejo na podlagi Direktive Sveta 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčenja; revizor informacijskih sistemov je izvedel pregled skladnosti oziroma izpolnjevanja varnostnih zahtev Varnostne politike sistemov in aplikacij za neposredne davke za avtomatične izmenjave teh podatkov t.i. DAC1, DAC2, DAC3, DAC4, DAC6 in DAC7 in ugotovil, da so bistvene varnostne kontrole operativno uspešne, izdan je bil certifikat o ustreznosti; s strani OECD je bila izvedena uspešna presoja sistema učinkovitosti izvajanja standarda AEOI v praksi (AEOI Peer Review), VISDAC strokovna skupina Evropske komisije pa je ugotovila, da imamo vzpostavljene učinkovite postopke za zagotavljanje ustrezne kvalitete mednarodno izmenjanih DAC1- DAC4 podatkov.

Zaključki nadzornih institucij bodo podlaga za nadaljnje izboljšave delovanja Finančne uprave RS.

Ukrepi za integriteto Finančne uprave RS

Finančna uprava RS se zaveda pomena odgovornega in transparentnega delovanja, zagotavljanja ničelne tolerance do korupcije ter krepitve integritete zaposlenih. Nadaljnja rast organizacijske kulture, etike in integritete je umeščena tudi med ključne strateške cilje Finančne uprave RS 2021–2025. Zaposleni v Finančni upravi RS svoje delo in naloge

Finančna uprava Republike Slovenije

opravljajo vestno, pošteno, pravilno, neodvisno, strokovno, gospodarno in racionalno, skladno z najvišjimi etičnimi in poklicnimi normami ter ob tem delujejo z najvišjo mero odgovornosti in integritete. V središče so postavljene vrednote osebne neoporečnosti, politične nevtralnosti, nepristranskosti, varovanja zaupnosti podatkov in informacij ter izogibanja nasprotju interesov. Zaposleni odnose gradijo na načelu medsebojnega spoštovanja.

Finančna uprava RS je tudi v letu 2023 skrbela za višjo raven organizacijske kulture, etike in integritete, stalni razvoj znanj in veščin ter zadovoljstvo zaposlenih. Pod okriljem delovne skupine za izvajanje Načrta integritete v Finančni upravi RS, so bili izvedeni ukrepi za obvladovanje korupcijskih tveganj in s tem ukrepi za krepitev integritete v notranjem in zunanjem okolju. Sprejet je bil nov načrt integritete, redno je bilo spremljano uresničevanje ukrepov iz načrta integritete in registra koruptivnih tveganj, posodobljene so bile notranje informacije in vsebine za zaposlene na področju integritete (prejemanje daril, zaščita prijaviteljev, nedovoljeni vplivi, nasprotje interesov).

Finančna uprava RS je na pobudo KPK v letih 2022 in 2023 aktivno sodelovala v delovni skupini z namenom priprave prenovljene Resolucije o preprečevanju korupcije v RS.

V letu 2023 je Finančna uprava RS prejela 19 prijav, katerih vsebina vsaj namiguje na možnost koruptivnih ravnanj uslužbencev Finančne uprave RS. Pri tem se je v postopkih preverjanja prijav ugotovilo, da je v enem postopku prišlo do kršitve, posledica katere je bila uvedba delovnopravnega postopka, v enem primeru se je sicer potrdila kršitev, a se kršitev ni neposredno nanašala na koruptivno ravnanje. V enem primeru so bile zaznane kršitve koruptivnega ravnanja, ker pa se ni moglo ugotoviti kršitelja, je bilo poročilo o izvedeni notranji preiskavi posredovalo pristojnim organom. Ocenjuje se, da se v letu 2023 korupcijsko tveganje v primerjavi s prejšnjimi leti ni bistveno spremenilo.

Finančna uprava Republike Slovenije

23 PORABA PRORAČUNSKIH SREDSTEV

Finančna uprava RS je v letu 2023 porabila 189.092.875 €, in sicer 175.819.553 € v za tekoče delovanje ter 13.207.322 € za izplačilo donacij upravičencem do dela dohodnine. Poraba sredstev za tekoče delovanje Finančne uprave RS v letu 2023 je bila za 9,3 % višja kot v letu 2022.

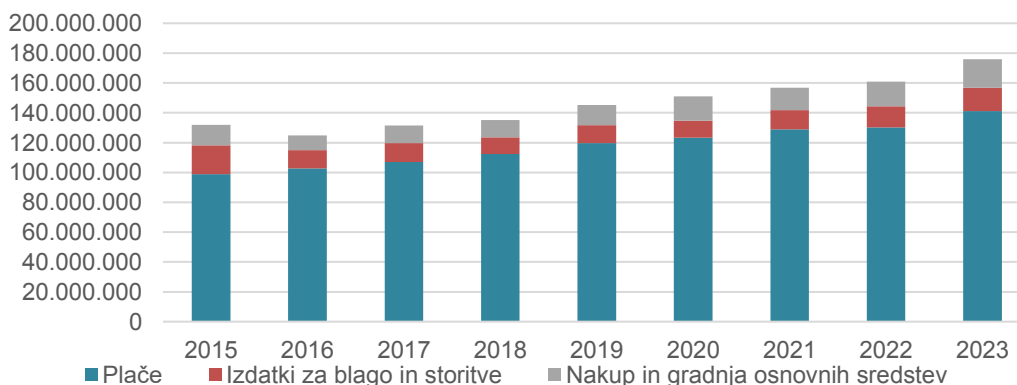
Preglednica 147: Poraba proračunskih sredstev v letu 2023 glede na leto 2022 po podskupinah kontov (v €)

	Realizacija 2020	Realizacija 2021	Realizacija 2022	Realizacija 2023	Indeks 2023/2022
Integralna proračunska sredstva					
Plače	123.232.436	128.822.014	130.163.221	141.091.000	108,4
Izdatki za blago in storitve	11.182.578	12.973.281	14.126.740	15.601.143	110,4
Nakup in gradnja osnovnih sredstev	15.021.999	14.963.819	16.428.780	18.888.524	115,0
Namenska proračunska sredstva					
Izdatki za blago in storitve	0	0	0	5.722	-
Nakup in gradnja osnovnih sredstev	0	80.000	90.345	88.640	98,1
Namenska proračunska sredstva – sredstva EU					
Izdatki za blago in storitve	199.042	0	42.748	65.324	152,8
Nakup in gradnja osnovnih sredstev	1.335.200	0	0	79.200	-
Donacije za upravičence dela dohodnine					
Izplačila donacij – transferi	5.440.786	10.456.011	12.305.983	13.207.322	107,3
Skupaj	156.412.041	167.295.125	173.157.817	189.092.875	109,2

Preglednica 148 : Poraba proračunskih sredstev za tekoče delovanje Finančne uprave RS, po podskupinah kontov v letu 2023 (v €)

Podskupina kontov	Realizacija 2023	Delež realizacije (v %) glede na skupno realizacijo
Plače	141.091.000	80,3
Izdatki za blago in storitve	15.672.189	8,9
Nakup in gradnja osnovnih sredstev	19.056.364	10,8
Skupaj	175.819.553	100,0

Slika 55: Pregled porabe proračunskih sredstev za tekoče delovanje v obdobju 2015-2023, v €

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Finančna uprava RS
Generalni finančni urad
Šmartinska cesta 55
1000 Ljubljana

Telefon: (01) 478 3800
E-naslov: gfu.fu@gov.si
www.fu.gov.si

Posebni finančni urad
Gospodinjska ulica 8
1000 Ljubljana

Finančni urad Brežice
Cesta prvih borcev 39 a
8250 Brežice

Finančni urad Celje
Aškerčeva ulica 12
3000 Celje

Finančni urad Dravograd
Mariborska cesta 3
2370 Dravograd

Finančni urad Hrastnik
Log 9
1430 Hrastnik

Finančni urad Kočevje
Ljubljanska cesta 10
1330 Kočevje

Finančni urad Koper
Ferrarska cesta 30
6000 Koper

Finančni urad Kranj
Koroška cesta 21
4000 Kranj

Finančni urad Ljubljana
Davčna ulica 1
1000 Ljubljana

Finančni urad Maribor
Titova cesta 10
2502 Maribor

Finančni urad Murska Sobota
Slomškova ulica 1
9000 Murska Sobota

Finančni urad Nova Gorica
Ulica Gradnikove brigade 2
5000 Nova Gorica

Finančni urad Novo Mesto
Kandijska cesta 21
8000 Novo mesto

Finančni urad Postojna
Tržaška cesta 1
6230 Postojna

Finančni urad Ptuj
Trstenjakova ulica 2a
2250 Ptuj

Finančni urad Velenje
Kopališka cesta 2a
3320 Velenje